

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/23-01/103

URBROJ: 65-23-2

Zagreb, 26. listopada 2023.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog zakona o hrvatskom jeziku***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 25. listopada 2023. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra znanosti i obrazovanja dr. sc. Radovana Fuchsa i državne tajnike Stipu Mamića, Ivicu Šuška i dr. sc. Ivu Ivanković.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/23-01/84
URBROJ: 50301-04/12-23-4

Zagreb, 25. listopada 2023.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o hrvatskom jeziku

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o hrvatskom jeziku.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra znanosti i obrazovanja dr. sc. Radovana Fuchsa i državne tajnike Stipu Mamića, Ivicu Šuška i dr. sc. Ivu Ivanković.

 2
PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU

Zagreb, listopad 2023.

PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 2. i članku 12. stavku 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Člankom 12. stavkom 1. Ustava određeno je da je u Republici Hrvatskoj u službenoj uporabi hrvatski jezik i latinično pismo (gajica). Osim ustavnih odredbi o položaju hrvatskoga jezika, u zakonodavstvu Republike Hrvatske ne postoji propis koji na jedinstven način propisuje uporabu hrvatskoga jezika. Hrvatski jezik materinski je jezik pripadnika hrvatskoga naroda i najvećega broja stanovnika u Hrvatskoj. Njime se služe i Hrvati u Bosni i Hercegovini, kao i pripadnici hrvatske nacionalne manjine i jezične zajednice u Srbiji, Crnoj Gori, Sloveniji, Mađarskoj, Austriji, Rumunjskoj, Češkoj, Slovačkoj, Italiji te u drugim državama u kojima žive pripadnici hrvatske jezične zajednice.

Hrvatski jezik obuhvaća hrvatski standardni jezik (koji se tradicionalno zove i hrvatskim književnim jezikom i hrvatskim jezikom) u svim svojim funkcionalnim stilovima, jezik cjelokupne književne baštine na hrvatskom jeziku, kao i hrvatska narječja (čakavsko, kajkavsko i štokavsko) i njihove idiome te idiome kojima se služi dio Hrvata u inozemstvu, poput bunjevačkih i bokeljskih govora, moliškohrvatskoga, gradišćanskohrvatskoga ili karaševskohrvatskoga jezika.

Hrvatski standardni jezik sustav je uređen normom na svim jezičnim razinama, autonoman je i neovisan o drugim idiomima hrvatskoga jezika te je nužno da svi uče njegova pravila tijekom školovanja. Kao takav nadregionalni i nadidiomski sustav, hrvatski standardni jezik omogućuje nesmetano i jasno sporazumijevanje na svim područjima. Hrvatski standardni jezik jedan je od službenih jezika Europske unije i hrvatski državljani imaju pravo na njemu podnositi peticije Europskom parlamentu i predstavke Europskom ombudsmanu, obraćati se institucijama i savjetodavnim tijelima Europske unije na hrvatskom jeziku i na njemu dobivati odgovor.

Osim toga, odlukom Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) hrvatski jezik ima posebne oznake kao samostalan jezik (*hr* i *hrv*), a hrvatski je jezik prema Europskoj povelji o regionalnim i manjinskim jezicima Vijeća Europe zaštićen u osam europskih država te je jedan od službenih jezika Bosne i Hercegovine u kojoj su Hrvati jedan od triju konstitutivnih naroda.

Hrvatski jezik u svojoj je ukupnosti i cjelovitosti temeljna sastavnica hrvatskoga identiteta i hrvatske kulture, koji su dijelovi europskoga identiteta i europske kulture. Stoga je skrb za hrvatski jezik i njegove idiome, kao bitne odrednice nematerijalne kulturne baštine i nasljeđa hrvatskoga naroda, dužnost države i državnih ustanova, što je osobito važno za njegovo očuvanje, njegovanje i budući razvoj. Osim toga, Ministarstvo kulture je u zaštićena

nematerijalna kulturna dobra Republike Hrvatske 2019. uvrstilo Zlatnu formulu hrvatskoga jezika *ča-kaj-što* jer integrira i objedinjuje sve hrvatske jezične dionice.

Očuvanje hrvatskoga identiteta, njegovanje tradicije, kulture i hrvatskoga jezika, skrb za poučavanje hrvatskoga jezika i kulture unaprjeđivanjem sustava poučavanja hrvatskoga kao inoga (drugoga, stranoga i nasljednoga) jezika kako bi se olakšali suradnja, povratak i integracija Hrvata u Hrvatsku predviđeno je i Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine („Narodne novine“, broj 13/21.).

S obzirom na navedeno, kao i na to da gotovo sve zemlje članice Europske unije, sukladno svojim potrebama i vlastitim posebnostima, uporabu svojih službenih ili državnih jezika određuju posebnim zakonom o jeziku ili zakonskim propisima, predlaže se, radi zaštite, poticanja razvoja i osiguranja slobode uporabe hrvatskoga jezika, da se Zakonom o hrvatskom jeziku uredi službena i javna uporaba hrvatskoga standardnog jezika te u Republici Hrvatskoj osigura sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku.

Zakonska regulacija službene i javne uporabe hrvatskoga jezika u pravnom je sustavu komplementarna sa Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, br. 51/00. i 56/00.).

Zakonom se predlaže da radi očuvanja društvene uloge i pravnoga položaja hrvatskoga jezika u Hrvatskoj i u međunarodnom okružju Vlada Republike Hrvatske osigura izradu Nacionalnoga plana hrvatske jezične politike s popisom prioriternih ciljeva i mjera.

Predlaže se također osnivanje Vijeća za hrvatski jezik kao koordinacijskoga savjetodavnog tijela koje će se skrbiti o hrvatskom jeziku, promicati kulturu hrvatskoga jezika u službenoj i javnoj uporabi i koje će se baviti pitanjima zaštite bogatstva hrvatskoga jezika, kao i raznolikosti narječnih idioma te njihovih specifičnih funkcionalnih uporaba.

S obzirom na to da je jezik nematerijalno dobro te obilježje identiteta i pripadnosti narodu, ali i nezamjenjivo zajedničko komunikacijsko sredstvo za izražavanje i sporazumijevanje, Vlada Republike Hrvatske smatra da se je o njemu potrebno skrbiti na odgovarajući način.

Hrvatski jezik svakodnevno se razvija i obogaćuje ukorak s potrebama suvremenoga društva te je u nacionalnom interesu da se razvija sustavno i u okvirima struke, što se namjerava postići ovim zakonom.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva. Sredstva su osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcijama za 2024. i 2025. godinu („Narodne novine“, br. 145/22. i 63/23.), u okviru Razdjela 080 Ministarstvo znanosti i obrazovanja, glava 08008 Javni instituti u Republici Hrvatskoj, aktivnost A622137 PROGRAMSKO FINANCIRANJE JAVNIH ZNANSTVENIH INSTITUTA u iznosu od 3.750 eura u 2023., te 15.000 eura u 2024. i 2025. godini.

PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU

DIO PRVI

OPĆE ODREDBE

Uvodne odredbe

Članak 1.

(1) Hrvatski jezik službeni je jezik u Republici Hrvatskoj i jedan je od službenih jezika Europske unije.

(2) U svojoj je ukupnosti i cjelovitosti hrvatski jezik temeljna sastavnica hrvatskoga identiteta i hrvatske kulture i na njemu se odvija usmena i pismena komunikacija u javnom životu u Hrvatskoj.

Članak 2.

(1) Hrvatski jezik obuhvaća hrvatski standardni jezik (koji se tradicionalno zove i hrvatskim književnim jezikom i hrvatskim jezikom) u svim svojim funkcionalnim stilovima, jezik cjelokupne književne baštine na hrvatskom jeziku – na glagoljici, hrvatskoj ćirilici (bosančici) i latinici (gajici).

(2) Posebnost hrvatskoga jezika njegova je trodioba na tri ravnopravna narječja, i to čakavsko, kajkavsko i štokavsko, od kojih je štokavsko odabrano kao osnovica standardnoga jezika.

(3) Uz narječja navedena u stavku 2. ovoga članka, sintetizirana formulom *ča-kaj-što*, hrvatski jezik obuhvaća i njihove idiome te idiome kojima se služi dio Hrvata u inozemstvu, poput bunjevačkih i bokeljskih govora, moliškohrvatskoga, gradišćanskohrvatskoga ili karaševskohrvatskoga jezika.

Članak 3.

(1) U kontaktima s institucijama Europske unije i u međunarodnim kontaktima Hrvatska se predstavlja na hrvatskom standardnom jeziku i latiničnom pismu (gajici). U opravdanim okolnostima mogu se koristiti i strani jezici.

(2) Hrvatski državljani imaju pravo na hrvatskom standardnom jeziku podnositi peticije Europskom parlamentu i predstavke Europskom ombudsmanu te se obraćati institucijama i savjetodavnim tijelima Europske unije na hrvatskom standardnom jeziku i na njemu dobivati odgovor.

Predmet uređenja

Članak 4.

Zakonom o hrvatskom jeziku utvrđuju se osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku.

Rodno značenje pojmova

Članak 5.

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski spol.

Područje primjene Zakona

Članak 6.

(1) Ovim se Zakonom potiče uporaba svih idioma hrvatskoga jezika, svih funkcionalnih stilova hrvatskoga standardnog jezika i hrvatskih povijesnih pisama u odgovarajućim prigodama, kao bitnih odrednica nematerijalne kulturne baštine i naslijeđa hrvatskoga naroda, što je osobito važno za njegovo očuvanje, njegovanje i budući razvoj.

(2) Ovim Zakonom se ne ograničavaju slobode književnoumjetničkoga izražavanja niti se njime regulira privatna komunikacija.

(3) Ovaj Zakon ne ograničava zakonitu primjenu Ustavnoga zakona o pravima nacionalnih manjina ni Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

(4) Ovaj Zakon ne ograničava uporabu hrvatske brajice za potrebe slijepih osoba ni primjenu Zakona o hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj.

(5) Ovaj Zakon se ne odnosi na jezik koji se koristi u vjerskim obredima.

Skrb o hrvatskom jeziku

Članak 7.

(1) Nacionalni je jezik nematerijalno dobro te obilježje identiteta i pripadnosti njegovu narodu, ali i nezamjenjivo zajedničko komunikacijsko sredstvo za izražavanje i sporazumijevanje o kojem se je potrebno skrbiti na odgovarajući način.

(2) Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) dužna je skrbiti se o zaštiti i osiguranju slobode uporabe hrvatskoga jezika, što uključuje osiguranje pravnih temelja za njegovu uporabu i razvoj te promicanje kulture hrvatskoga jezika u službenoj i javnoj uporabi.

DIO DRUGI

OSNOVNA PRAVILA O SLUŽBENOJ I JAVNOJ UPORABI HRVATSKOGA JEZIKA

Službena uporaba hrvatskoga jezika

Članak 8.

(1) U Hrvatskoj je u službenoj uporabi hrvatski standardni jezik i latinično pismo (gajica).

(2) Na hrvatskom standardnom jeziku odvija se pismena i usmena komunikacija tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnih osoba koje imaju javne ovlasti, odnosno svih javnopravnih tijela u Hrvatskoj.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, u specifičnim situacijama mogu se koristiti i lokalni idiomi.

(4) Normativni akti, administrativni i drugi službeni dokumenti mogu se donositi i na drugim jezicima samo ako imaju pravovaljanu inačicu na hrvatskome standardnom jeziku.

Uporaba hrvatskoga jezika u međunarodnoj suradnji

Članak 9.

(1) Kada nastupaju u međunarodnom okružju, u službenim i protokolarnim situacijama u kojima je osigurano pismeno i usmeno prevođenje, javnopravna tijela Hrvatske i njihovi zastupnici služe se, u pravilu, hrvatskim standardnim jezikom.

(2) U međunarodnoj komunikaciji i pri obavješćivanju međunarodne javnosti strani jezik rabi se prema potrebi.

Lektori i lektorske usluge

Članak 10.

(1) Tijela iz članka 8. stavka 2. ovoga Zakona dužna su na hrvatskom standardnom jeziku osigurati jezično uređenje normativnih akata, akata strateškoga planiranja, službenih publikacija i njihovih priloga te izvješća i drugih dokumenata iz svoje nadležnosti.

(2) Poslove iz stavka 1. ovoga članka tijela državne vlasti i državne uprave osiguravaju zapošljavanjem lektora, a druga javnopravna tijela navedene poslove mogu osigurati i vanjskom lektorskom uslugom.

(3) Kako bi se u službenoj uporabi osigurala terminološka ujednačenost i standardizacija hrvatskoga jezika, lektori se u svome radu trebaju voditi odredbama ovoga Zakona, kao i odredbama drugih zakona o uporabi hrvatskoga jezika ako one nisu protivne odredbama ovoga Zakona.

(4) Kako bi se osigurala terminološka ujednačenost hrvatskoga standardnog jezika u službenim dokumentima na nacionalnoj i europskoj razini, lektori u tijelima državne vlasti i državne uprave sustavno izvješćuju Institut za hrvatski jezik i Vijeće za hrvatski jezik iz članka 17. ovoga Zakona o terminološkim nedoumicama ili leksičkim prazninama u hrvatskom jeziku koje se odnose na nove pojmove iz njihova djelokruga.

(5) Kako bi se osigurala usklađenost „Narodnih novina“, službenog lista Republike Hrvatske i hrvatske inačice Službenog lista Europske unije, lektori iz stavka 4. ovoga članka izvješćuju službu u ministarstvu nadležnom za vanjske i europske poslove koja surađuje s jezičnim službama za hrvatski jezik u institucijama Europske unije te ima svog predstavnika u Vijeću za hrvatski jezik iz članka 17. ovoga Zakona.

(6) Radi postizanja usuglašenih rješenja na nacionalnoj i europskoj razini, služba ministarstva nadležnoga za vanjske i europske poslove iz stavka 5. ovoga članka provodi po potrebi jezične konzultacije s nadležnim službama institucija Europske unije koje se bave prevođenjem i pravnom redakturom.

Javna uporaba hrvatskoga jezika

Članak 11.

(1) Javna uporaba hrvatskoga standardnog jezika svaka je usmena ili pismena jezična obavijest u prostoru namijenjenom javnosti ili širokoj publici, uključujući i onu elektroničkim putem.

(2) Uz uporabu hrvatskoga standardnog jezika, u neslužbenim prigodama moguća je i javna uporaba narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.

(3) Hrvatski standardni jezik sredstvo je obavješćivanja javnosti i potrošača o proizvodima i uslugama na tržištu u Hrvatskoj.

(4) Javne obavijesti i promidžbene poruke u govorenom, pisanom (tiskanom ili rukopisnom) ili elektroničkom obliku donose se na hrvatskom jeziku.

(5) Višejezične javne obavijesti i promidžbene poruke, uključujući sadržaje prometnih i turističkih znakova, oblikuju se prvo na hrvatskom jeziku, a zatim na drugim jezicima, uključujući i lokalne nazive.

(6) U medijskim sadržajima može se uz uporabu hrvatskoga standardnog jezika uporabiti i hrvatski narječni idiom, osobito kada za to ima umjetničkih razloga, i u sinkronizaciji inojezičnih filmova i kazališnih predstava za sve dobne skupine.

Uporaba hrvatskoga jezika u obrazovanju

Članak 12.

(1) Nastava i drugi oblici odgojno-obrazovnoga rada u odgojno-obrazovnim ustanovama u Hrvatskoj izvode se na svim razinama na hrvatskome standardnom jeziku.

(2) U slučajevima kad je polaznicima razumljivija komunikacija na dijalektu, odgojno-obrazovni djelatnici i polaznici mogu se u dijelu komunikacije koristiti nekim od ostalih oblika hrvatskoga jezika, pri čemu se predmet Hrvatski jezik u cijelosti izvodi na standardnome jeziku, osim ondje gdje to iziskuje lingvometodički predložak, književnoumjetnički ili medijski tekst te u spontanim aktivnostima.

(3) Osim na hrvatskom jeziku, obrazovanje djece pripadnika nacionalnih manjina ostvaruje se i prema odredbama posebnoga zakona koji uređuje odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

(4) Nastava i drugi oblici odgojno-obrazovnoga rada mogu se izvoditi i na nekom od stranih jezika sukladno propisima koji uređuju djelatnost odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj.

Promicanje učenja hrvatskoga jezika

Članak 13.

(1) Vlada promiče učenje hrvatskoga jezika u Hrvatskoj i svijetu.

(2) Ministarstvo nadležno za obrazovanje (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) donosi kurikule namijenjene redovitom obrazovanju te programe koji se odnose na pripremnu i dopunsku nastavu za one učenike koji ne znaju ili nedostatno znaju hrvatski jezik, kao i programe koji su namijenjeni strancima i potomcima hrvatskih iseljenika, u Hrvatskoj i inozemstvu.

(3) Raznim oblicima odgojno-obrazovnoga rada nadležne državne i javne ustanove podupiru učenje hrvatskoga jezika kao inoga jezika (stranoga, nasljednoga, drugoga) i kulture za sve one koji su zainteresirani da nauče hrvatski jezik, kao jezik na kojem se izvodi nastava i drugi oblici odgojno-obrazovnoga rada u odgojno-obrazovnim ustanovama u Hrvatskoj.

(4) Nastavni predmet Hrvatski jezik u osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju ostvaruje se tako da je u svakom razredu (svake školske godine) barem polovina njegova sadržaja izravno usmjerena na jezične teme, primjerice: na usmeno i pismeno izražavanje (slušanje i govorenje i pravogovor, čitanje i pisanje uključujući pravopis) na hrvatskom standardnom jeziku, na njegov rječnik, gramatiku i pravopis, funkcionalne stilove, povijest, narječne idiome, književnu uporabu i prevođenje.

(5) Vlada vodi posebnu skrb o učenju i očuvanju hrvatskoga jezika i kulture među Hrvatima i njihovim potomcima koji žive izvan granica Hrvatske te se brine o promicanju hrvatskoga standardnog jezika u svijetu poticanjem njegova poučavanja na inozemnim obrazovnim ustanovama.

Poznavanje hrvatskoga jezika u postupku stjecanja državljanstva i za potrebe obavljanja profesije u Hrvatskoj

Članak 14.

U postupku stjecanja hrvatskoga državljanstva poznavanje hrvatskoga jezika utvrđuje se posebnim zakonom o hrvatskom državljanstvu, dok je potrebna razina znanja hrvatskoga jezika za obavljanje pojedinih profesija u Hrvatskoj propisana posebnim zakonom o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija.

Posebne odredbe o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika

Članak 15.

(1) Hrvatski toponimi (imena mjesta i zemljopisnih lokaliteta) dio su hrvatske jezične baštine i u svojoj se pojavnosti zaštićuju na svim razinama službene i javne uporabe.

(2) U javnoj uporabi nazivi kulturnih, sportskih, zabavnih i stručnih manifestacija, znanstvenih konferencija, priredaba i objekata ističu se na hrvatskom jeziku, a u slučaju prijevoda na stranom jeziku hrvatska inačica ističe se na prvome mjestu.

(3) U međunarodnoj službenoj komunikaciji inojezična inačica može se rabiti na prvome mjestu.

(4) Tekst na stranom jeziku koji se objavljuje u publikaciji sufinanciranoj sredstvima državnoga proračuna Republike Hrvatske obvezno ima sažetak i na hrvatskom standardnom jeziku.

(5) U višejezičnim publikacijama koje se sufinanciraju sredstvima državnoga proračuna Republike Hrvatske na prvome mjestu donosi se tekst na hrvatskom standardnom jeziku.

(6) Priručnici za hrvatski jezik i tekstni sadržaji iz hrvatske jezične baštine koji se financiraju sredstvima državnoga proračuna Republike Hrvatske objavljuju se na mrežnim stranicama u besplatnom elektroničkom obliku koji osigurava njihovu slobodnu uporabu.

DIO TREĆI

SUSTAVNA I STRUČNA SKRB O HRVATSKOM JEZIKU

Nacionalni plan hrvatske jezične politike

Članak 16.

(1) Radi zaštite, osiguranja slobode uporabe i poticanja razvoja hrvatskoga jezika Vlada donosi Nacionalni plan hrvatske jezične politike (u daljnjem tekstu: Nacionalni plan) s popisom prioriteta i mjera.

(2) Nacionalni plan obuhvaća pitanja javne i službene uporabe hrvatskoga jezika koja su definirana ponajprije ovim Zakonom s raščlambom postojećega stanja i razradom posebice sljedećih točaka:

- a) društvena uloga i pravni položaj hrvatskoga jezika u Hrvatskoj i u međunarodnom okruženju
- b) promicanje korištenja hrvatskoga jezika u službenoj i javnoj uporabi
- c) unaprjeđenje jezičnih tehnologija za hrvatski jezik upotrebom elektroničke (digitalne) leksikografije, računalnih korpusa hrvatskoga jezika i slobodnoga pristupa digitaliziranim tiskovinama na hrvatskom jeziku, kao i drugih javnih mrežnih jezičnih servisa uključujući i autonomne i poluautonomne programe za strojno prevođenje
- d) razvoj nazivlja na hrvatskom standardnom jeziku u okviru normiranja i jezičnoga planiranja
- e) promicanje i unaprjeđenje učenja hrvatskoga jezika među strancima i potomcima hrvatskih iseljenika, u Hrvatskoj i inozemstvu.

Vijeće za hrvatski jezik

Članak 17.

(1) Vijeće za hrvatski jezik (u daljnjem tekstu: Vijeće) savjetodavno je tijelo koje osniva Vlada i čiji je rad usmjeren na zaštitu, njegovanje i razvoj hrvatskoga jezika.

(2) Sjedište Vijeća je u Institutu za hrvatski jezik koji za Vijeće obavlja administrativne, stručne, tehničke i pravne poslove.

(3) Vijeće se sastoji od predsjednika i četrnaest članova, stručnjaka za hrvatski jezik, koje imenuje Vlada na prijedlog ministara nadležnih za obrazovanje, znanost i kulturu.

(4) Kandidate za članove Vijeća, uključujući i predsjednika, predlažu sljedeće ustanove i strukovna udruženja te tijelo državne uprave koje surađuje s jezičnim službama za hrvatski jezik u institucijama Europske unije:

- Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
- Matica hrvatska
- Leksikografski zavod Miroslav Krleža
- Institut za hrvatski jezik
- Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
- javna sveučilišta u Hrvatskoj (Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište u Zadru, Sveučilište u Rijeci, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Sveučilište u Splitu te Sveučilište Jurje Dobrile u Puli)
- Hrvatsko filološko društvo
- Društvo hrvatskih književnih prevodilaca
- Hrvatsko društvo konferencijskih prevoditelja
- ministarstvo nadležno za vanjske i europske poslove.

(5) Ustanove i strukovna udruženja iz stavka 4. ovoga članka mogu predložiti više kandidata za članove Vijeća.

(6) Među kandidatima koje predlaže Matica hrvatska, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Institut za hrvatski jezik, Leksikografski zavod Miroslav Krleža te Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu u Vijeće se imenuje pet članova, i to po jednog predstavnika svake od navedenih ustanova.

(7) Među kandidatima koje predlažu javna sveučilišta u Hrvatskoj u Vijeće se imenuje šest članova, i to po jednog predstavnika svakog sveučilišta.

(8) Među kandidatima koje predlažu Hrvatsko filološko društvo, Društvo hrvatskih književnih prevodilaca i Hrvatsko društvo konferencijskih prevoditelja u Vijeće se imenuju tri člana, i to po jednog predstavnika svakog udruženja.

(9) Iz službe ministarstva nadležnog za vanjske i europske poslove koja surađuje s jezičnim službama za hrvatski jezik u institucijama Europske unije u Vijeće se imenuje jedan član.

(10) Uz predsjednika, Vijeće ima i potpredsjednika kojeg članovi Vijeća biraju na konstituirajućoj sjednici natpolovičnom većinom glasova svih članova.

(11) Mandat članova Vijeća traje četiri godine te se ista osoba može još jedanput ponovno imenovati.

(12) Način rada Vijeća pobliže se uređuje poslovnikom o njegovu radu, a na koji Ministarstvo prethodno daje suglasnost.

(13) Ministarstvo najkasnije šest mjeseci prije isteka mandata pokreće postupak izbora novih članova Vijeća.

Djelokrug Vijeća**Članak 18.**

Djelokrug Vijeća, kao savjetodavnoga tijela Vlade, obuhvaća:

- a) skrb o hrvatskom jeziku
- b) promicanje kulture hrvatskoga jezika u službenoj i javnoj uporabi
- c) pitanja zaštite bogatstva hrvatskoga jezika, raznolikosti narječnih idioma te njihova specifična funkcionalna uporaba
- d) predlaganje donošenja mjera za zaštitu, osiguranje slobode uporabe i poticanje razvoja hrvatskoga jezika
- e) praćenje provedbe ovoga Zakona
- f) sudjelovanje u izradi Nacionalnoga plana iz članka 16. ovoga Zakona.

DIO ČETVRTI**PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE*****Rokovi za osnivanje Vijeća i donošenje Nacionalnoga plana*****Članak 19.**

(1) Vlada će Vijeće iz članka 17. ovoga Zakona osnovati u roku od šest mjeseci od dana njegova stupanja na snagu.

(2) Vlada će Nacionalni plan iz članka 16. ovoga Zakona donijeti u roku od dvije godine od dana njegova stupanja na snagu.

Stupanje na snagu**Članak 20.**

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Ovim se člankom potvrđuje da je hrvatski jezik službeni jezik Republike Hrvatske, sukladno odredbama članka 12. stavka 1. Ustava, i jedan je od službenih jezika Europske unije, te da je u svojoj ukupnosti i cjelovitosti temeljna sastavnica hrvatskoga identiteta i hrvatske kulture na kojemu se odvija usmena i pismena komunikacija na području javnoga života u Hrvatskoj.

Uz članak 2.

Ovim člankom pobliže se definira što sve obuhvaća pojam „hrvatski jezik“ i koje su posebnosti hrvatskoga jezika (njegova trodioba na tri ravnopravna narječja - čakavsko, kajkavsko i štokavsko).

Uz članak 3.

Ovim se člankom potvrđuje način predstavljanja Hrvatske u kontaktima s institucijama Europske unije i u međunarodnim kontaktima, kao i pravo hrvatskih državljana na korištenje i uporabu hrvatskoga jezika u Europskom parlamentu te u institucijama i savjetodavnim tijelima Europske unije.

Uz članak 4.

Ovim se člankom određuje predmet uređenja Zakona.

Uz članak 5.

Ovim se člankom definira rodno značenje pojmova.

Uz članak 6.

Ovim se člankom definira područje primjene hrvatskoga jezika koje je u djelokrugu ovoga Zakona, kao i područja koja njime nisu obuhvaćena.

Uz članak 7.

Ovim se člankom definira odgovornost Vlade za zaštitu hrvatskoga jezika, njegov razvoj i slobodu uporabe.

Uz članak 8.

Ovim se člankom propisuje službena uporaba te određuju obveznici službene uporabe hrvatskoga jezika.

Uz članak 9.

Ovim se člankom definiraju pravila uporabe hrvatskoga standardnog jezika u međunarodnoj suradnji.

Uz članak 10.

Ovim se člankom određuju državne i javne ustanove koje su dužne osigurati jezično lektoriranje svojih akata, publikacija i dokumenata te utvrđuju obveze lektora prema Institutu za hrvatski jezik i Vijeću za hrvatski jezik. Uređuje se uloga lektora u osiguranju usklađenosti dokumenata na nacionalnoj i europskoj razini, osobito „Narodnih novina“, službenog lista Republike Hrvatske i hrvatske inačice Službenog lista Europske unije.

Uz članak 11.

Ovim se člankom propisuje javna uporaba hrvatskoga jezika i što ona obuhvaća.

Uz članak 12.

Ovim se člankom propisuje uporaba hrvatskoga jezika u obrazovanju te iznimke koje se odnose na obrazovanje djece pripadnika nacionalnih manjina, kao i iznimke u vezi s izvođenjem nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada na nekom od stranih jezika.

Uz članak 13.

Ovim se člankom propisuju obveze Vlade u promicanju učenja hrvatskoga jezika u Hrvatskoj i svijetu te u donošenju kurikula namijenjenih redovitom obrazovanju, kao i programa namijenjenih strancima i potomcima hrvatskih iseljenika, u Hrvatskoj i inozemstvu, kao i u poticanju poučavanja hrvatskoga jezika na inozemnim obrazovnim ustanovama. Člankom se propisuje i to da je u osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju barem polovina sadržaja u nastavnom predmetu Hrvatski jezik izravno usmjerena na jezične teme.

Uz članak 14.

Ovim se člankom potvrđuje važeći zakonski okvir koji se odnosi na potrebnu razinu poznavanja hrvatskoga jezika u postupku stjecanja državljanstva, kao i za obavljanje zakonom reguliranih profesija.

Uz članak 15.

Ovim se člankom propisuju posebne odredbe o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika koje se odnose na hrvatske toponime, na nazive javnih manifestacija, na međunarodnu službenu komunikaciju, na izdanja i priručnike za hrvatski jezik koji se sufinanciraju sredstvima državnoga proračuna.

Uz članak 16.

Ovim se člankom propisuje izrada i donošenje Nacionalnoga plana hrvatske jezične politike, s popisom prioritetnih ciljeva i mjera.

Uz članak 17.

Ovim se člankom propisuje uloga, ustroj i sastav Vijeća za hrvatski jezik te trajanje njegova mandata, dok se njegov način rada određuje posebnim poslovníkom.

Uz članak 18.

Ovim se člankom propisuje djelokrug Vijeća za hrvatski jezik.

Uz članak 19.

Ovim se člankom propisuju rokovi za osnivanje Vijeća za hrvatski jezik i donošenje Nacionalnoga plana hrvatske jezične politike.

Uz članak 20.

Ovim se člankom propisuje rok stupanja Zakona na snagu.

Prilog:

- Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću

OBRAZAC
IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM
JAVNOŠĆU O NACRTU PRIJEDLOGA ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU

Naslov dokumenta	Izvješće o provedenom savjetovanju o Nacrtu prijedloga zakona o hrvatskom jeziku
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
Svrha dokumenta	Izvješćivanje o provedenom savjetovanju o Nacrtu prijedloga zakona o hrvatskom jeziku
Datum dokumenta	24. listopada 2023.
Verzija dokumenta	I.
Vrsta dokumenta	Izvješće
Naziv nacrtu zakona, drugog propisa ili akta	Nacrt prijedloga zakona o hrvatskom jeziku
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	-
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrtu	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrtu?	Inicijalnu inačicu Nacrtu prijedloga zakona o hrvatskom jeziku izradila je Matica hrvatska. Dokument su izradile stručne službe Ministarstva znanosti i obrazovanja te Ministarstva kulture i medija.
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način? Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje?	Da, na portalu eSavjetovanja (https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=24809) od 1. do 31. kolovoza 2023.

Ako nije, zašto?	
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	Vidjeti u prilogu ovoga obrasca.
ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI Primjedbe koje su prihvaćene Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvatanje	Vidjeti u prilogu ovoga obrasca.
Troškovi provedenog savjetovanja	Provedba javnog savjetovanja nije iziskivala dodatne financijske troškove.

Izješće o provedenom savjetovanju - Savjetovanje s javnošću o Nacrtu prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku

Redni broj	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
1	Viktor Arbanas	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Zahvalan sam Matici hrvatskoj što pokušava štiti hrvatski jezik!</p> <p>Ali, bojim se uzaludno kao već stoljećima. Do danas nisu postojale Jugoslavije u kojima su zakoni nešto vrijedili pa tako ni u ovoj zvanoj Hrvatska. K tomu i hrvatski jezik nije više jezik hrvatskoga naroda, nego nakaza od jezika tkoju su nametali tuđinci, nasilni demokratski vlastodržci. Jedino u doba NDH su provedeni zakoni i njegovan hrvatski jezik. Zakon je ono što odluči i provodi demokratski izabran vlastodržac ili jednostavno demokratska VLAST, tkojoj se nitko ne može, niti se usudiva proturječiti jer je po život opasno nasilje način „vršenja VLASTI“ demokratski vladajućih partizantifah tkojima je Velezločinac Tito betoniral zakržljale im mozgove od 1945., a prije toga SPC i Romi Karađorđevići. Dakle, to je demokracija u tkojoj vlastnik hrvatske države, hrvatski narod ne ima pravo ni zahtievati, a kamo li provoditi svoju volju s pomoću veleglasovanja (referendija).</p> <p>Ako netko zna netki hrvatski zakon tkoji hrvatska demokratska VLAST provodi (osim onih jugoslovenskih tkojima partizantifski sudovi pokorno i suglasno s demokratskom VLASTI krvnički štite tekovine (laži) Velezločinca Tita i partije, osim onih o verbalnomu deliktu u uvijek novim izdanjima, osim onomu o fašističkomu prastaromu hrvatskomu pozdravu Za Dom Spriemni, osim onomu o genocidu u Jasenovcu i šire s 700.000 do 1.700.000 poubijanih SPC-Srbijanacah, osim onomu o krvoločnim Ustašama za što ne postoje nikakvi dokazi osim partizantifskih 80-letah podmetanih lažih, osim onomu o negiranju genocida nad 2.200.000 Hrvatah pobacanih u najmanje 1500 stratištah na području NDH, onomu o sedam herojskih ofenzivah NOB-a i osmoj, tzv. Traktorijadi na Knin, osim "zakona o aboliciji" tkoji</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Pristigli komentar nije predmet ovog savjetovanja.</p> <p>2. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p>

			<p>već tri desetljeća spriečava suditi srbijanskim koljačima i zločincima u SPC-četničko-srbijanskomu osvajačkomu ratu zvanomu Domovinski, osim o ozakonjenomu stečenomu i nasliednomu pravu na nekažnjeno ubijanje Hrvatah nakon stolietnoga nekažnjenoga ubijanja, osim zakona o najugroženijoj i najobezpravljenijoj srbijanskoj narodnoj manji u Hrvatskoj tkoja od 1918. do danas (osim između 1941. i 1945.) vlada nad Hrvatima, itd., itd., itd.) neka to javno iznese.</p> <p>Dakle, dok god ne stvorimo svoju pravnu državu u tkojoj državna uprava (ne nasilna izrodska i tuđinska demokratska VLAST) stručno i odgovorno gospodari vlastničtvom hrvatskoga naroda i provodi narodnu volju, poput NDH, ne ima nikakvoga smisla očekavati od partizantifah, tkoji su u novoj, suverenoj i samostalnoj Republici Hrvatskoj (tkoju nam je dal Tuđman) pod hrvatskim ministrom Jovanovićem silom demokratske VLASTI još jače nepovratno jugoslovenizirali hrvatski jezik, tkoji je iznakazil polupismeni tuđinac, književni kradac Kurjak Vuk Karadžić s izriekom: „piši kako govoriš“ umiesto „piši kao bi znal što pišeš“ uz svesrdnu pomoć podkupljivih hrvatski maloumnikah i izrodah.</p> <p>Mislím, prvo triebamo izbaciti partizantife i SPC iz hrvatske politike i države Hrvatske kako bismo stvorili hrvatsku državnu upravu (ne marksističku VLAST) i urediti svoj materinski jezik i to na temeljima prirodnoga višetisućlietnoga razvoja hrvatskoga jezika u hrvatskomu narodu i ostvariti puno veću pismenost bez hrpe bezveznih i nepotriebnih izčaćenih pravopisnih pravilah tkoje ne mogu zapamtiti ni njihovi izumiteljji, jugo-jezičari (ne hrvatski jezikoslovnici!). To bi onda bil jezik s tkoji bi se većina Hrvatah ponosila i njegovala ga jer su ga sami stvorili. Tek onda bi zakon o hrvatskomu jeziku imal smisla. Tek onda bismo imali što zaštititi zakonom.</p>		
2	Irena Krumes	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Poštovani, podržavam prijedlog Zakona o hrvatskom jeziku i smatram da je potreban Republici Hrvatskoj jer će na neki način urediti način uporabe hrvatskoga jezika kao</p>	Djelomično prihvaćen	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je</p>

službenog i javnog. Zakon je pravni akt i s obzirom na to ne razrješava lingvističku problematiku, ali zato uređuje odnos države i državnih institucija prema uporabi jezika. Koliko sam shvatila iz teksta Zakona, želi se u najvećoj mjeri dati mogućnost državnim tijelima da utječu na jezičnu politiku, a ta ista tijela bi nove odluke donosila uz savjetodavnu ulogu Vijeća za hrvatski jezik.

Raduje me što je prijedlog ovoga Zakona na neki način u središte javnog interesa ponovo stavio hrvatski jezik i da o ovoj problematici možemo izreći svoje stavove.

Zakon je otvoren, poticajan, nije isključiv, razvojan je, a to govorim iz perspektive jezikoslovca, a ne pravnika. Mislim da je i važno pitanje na koji način će se ovaj Zakon provoditi i je li predviđeno koje su posljedice neprovođenja ovoga Zakona.

Smatram da se u nekim člancima i točkama Zakon treba dopuniti ili izmijeniti pa predlažem sljedeće:

Čl. 1 (2) ..te se na njemu odvija usmena i pisana komunikacija (ne pismena komunikacija)

Čl. 2 (1) ..suvremeni nadregionalni hrvatski standardni jezik ? Nije mi jasno što znači 'nadregionalni' jer standardnost podrazumijeva nadregionalnost??

Čl. 2 (2) Nastava i drugi oblici odgojno-obrazovnog rada u odgojno-obrazovnim ustanovama u Hrvatskoj izvode se na svim razinama (ovdje nije jasno o kojim se razinama radi) . Predlažem dopunu .. na svim 'obrazovnim stupnjevima' kako bi se znalo da se radi i o predškolskom obrazovanju, osnovnoškolskom, srednjoškolskom i visokoškolskom, pa bi trebalo uključiti i obrazovanje odraslih.

Čl. 13 Možda bi u ovom članku mogli dodati i napomenu da postoji Zakon o udžbenicima koji također moraju biti pisani hrvatskim standardnim jezikom.

Čl. 13 (4) Komentar: Razumijem što se želi postići ovom točkom, ali je problem kako odrediti što je polovina sadržaja, a i teško je u kurikulum svake školske godine uključiti sve teme koje su navedene. Postojeći kurikulum već uključuje te sadržaje.

Čl. 17 (4) U popisu institucija koje predlažu kandidate za članove Vijeća navedena su i

educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda te stoga nisu predviđene sankcije zbog nepridržavanja njegovih odredaba.

2. Pridjevi pisani, pismeni i pismen značenjski se razlikuju. Pridjev pisani znači 'koji je zapisan', npr. pisani dogovor, pisani trag, pisano pravilo. Pridjev pismeni znači 'koji je izražen pismom, koji se odnosi na pismo', npr. pismeni zahtjev, pismeni odgovor, pismeni ispit, pismena zadaća, pismeni rad, pismena provjera znanja. Pridjev pismen znači 'koji je napisan u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima; koji piše u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima', npr. pismen tekst, pismen novinar/službenik.

3. Prema Zakonu o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru obrazovna razina i stupanj obrazovne kvalifikacije su sinonimi.

4. Pravilnikom o udžbeničkom standardu te članovima stručnih povjerenstava za procjenu udžbenika i drugih obrazovnih materijala (NN, br. 9/2019.) propisano je da je udžbenik pisan hrvatskim standardnim jezikom.

5. Već se sada nastavni predmet Hrvatski jezik u osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju izvodi na način da je u svakom razredu (svake školske godine) barem polovina njegova sadržaja izravno usmjerena na jezične teme.

6. Predmet Hrvatski jezik ima tri područja: Hrvatski jezik i komunikacija (jezične vještine, gramatika i pravopis, povijest hrvatskoga jezika), Književnost i stvaralaštvo (čitanje, interpretacija književnoumjetničkoga teksta i stvaranje /pisanje/ sastavaka potaknuto književnoumjetničkim djelom) i Kultura i mediji. Pri planiranju učenja i poučavanja nastavnik oblikuje aktivnosti učenja i poučavanja koje obuhvaćaju sva tri područja (utemeljeno na konstruktivnim i funkcionalnim teorijama učenja i teorijama kurikula). Pri određivanju kriterija vrednovanja učeničkih sastavaka učitelji ili nastavnici

			<p>javna sveučilišta u Hrvatskoj, ali u zagradi nisu navedena sva postojeća sveučilišta. Zanima me onda ima li Sveučilište u Slavskom Brodu također pravo predlagati člana? To je glavnina onoga što sam željela napisati.</p> <p>Donosiocima zakona želim puno uspjeha i da Zakon o hrvatskom jeziku bude dobro shvaćen i primljen od strane javnosti. dr.sc. Irena Krumes, doc.</p>		<p>sastavlja opisnike prema kojima se vrednuje učenički sastavak tako da je obuhvaćen jezik, pravopis, stil i sadržaj koji obuhvaća sadržaje iz književnosti (obično se iskazuje u postocima ili broju odstupanja, pogrešaka). Jezik je većim dijelom obuhvaćen svim aktivnostima učenja i poučavanja, a i vrednovanja, jedino kad je unaprijed stavljen naglasak na književnost. O tome bi trebao voditi brigu svaki učitelj ili nastavnik hrvatskoga jezika, a opisano je i u Kurikulu nastavnog predmeta Hrvatski jezik.</p> <p>7. Vezano uz komentar da nemaju sva javna sveučilišta u Republici Hrvatskoj mogućnost predlagati članove Vijeća, ističemo da su navedena ona javna sveučilišta koja provode relevantan studijski program.</p>
3	Alemka Markotić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Podržavam Zakon o hrvatskom jeziku, jer je jezik jednog naroda garancija njegove samosvojnosti i samobitnosti. Ljepota, ali i složenost hrvatskoga jezika očitovana je u tekstu Zakona u Zlatnoj formuli ča-kaj-što, koja je bitna sastavnica ovog Zakona.</p>	Primljeno na znanje	<p>Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku.</p>

4	MARINA PROTRKA ŠTIMEC	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Smisao i oblikovanje ovog Zakona su upitni jer - s jedne strane ponavlja opća mjesta (Ustav), a s druge ne daje nikakav sadržaj već se najavljuje administrativno tijelo koja će upravljati četom lektora zaduženih za javnu upotrebu jezika (Vijeće). Sve se to moglo napraviti odlukama Ministarstva i posebnim pravilnicima. Ovakvo imamo centriranje Vlade i Instituta za jezik, s naznakom da se za sve što je važno za provedbu dodatne "skrbi" o jeziku - neće trošiti nikakva nova sredstva.</p> <p>Obrazloženje Zakona navodi neke formalne ciljeve identiteta i tradicije koji naftalinski zaboravljaju društvenu svakodnevicu: socijalne i kulturne prilike u kojima živimo. Time se javnosti ponovno baca suha kost, pa se oko Zakona lome protu i pro normativistička koplja, ali se vrlo malo govori o tome kako je djeci hrvatski jezik - i kao jezik i kao nastavni predmet sve teži i dalji.... Vrlo malo o tome s čime se suočavaju nastavnici koji predaju Hrvatski jezik u školama diljem zemlje.</p> <p>Glodanje ideoloških suhih kostiju, kao ni političko puštanje dimnih zavjesa u vidu ovog Zakona nisu nikakva briga ni o jeziku ni o onima koji se o tom jeziku de facto i stvarno brinu, pa ni o samim govornicima jezika. Zakonodavac kojemu je do jezika stalo bi se pobrinuo o programima stjecanja i zadržavanja jezične kompetencije kroz edukacije koje bi išle od predškolske dobi, a administrativne pravilnike bi donosio prema pravilima struke bez puno javne halabuke. Briga o jeziku je briga o vještinama čitanja, pisanja i govorenja tog jezika, vokabulara koji digitalna revolucija sve vidljivije topi. Takav bi napor valjalo vidjeti, to bi npr. mogao biti nacionalni interes vezan uz nacionalni jezik...i nacionalnu pamet.</p>	Primljeno na znanje	<p>Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p>
---	-----------------------	-------------------------------------	--	---------------------	--

5	Hrvatsko kulturno vijeće	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Hrvatsko kulturno vijeće uključuje se u raspravu o prijedlogu Zakona o hrvatskom jeziku primjedbama i sugestijama koje bi pridonijele poboljšanju teksta Zakona i jasnoći pojedinih članaka.</p> <p>Hrvatsko kulturno vijeće (u daljnjem tekstu HKV) u mnogim je svojim napisima, autorskim kolumnama i komentarima od početka djelovanja posebnu važnost davalo jezikoslovnoj tematici, upozoravajući na nedovoljnu brigu o hrvatskom jeziku u službenoj i javnoj uporabi, osobito u medijskom prostoru. Također se HKV sustavno zalagao za donošenje Zakona o hrvatskom jeziku, držeći da postojeća ustavna odredba nije dovoljna i da bez Zakona koji iz nje proistječe ostavlja prostor nepoštivanju hrvatskoga standardnog jezika odnosno hrvatskoga jezika u cjelini.</p> <p>HKV je dao potporu Matici hrvatskoj već u prvoj obavijesti da stručna skupina radi na izradi prijedloga Zakona, u uvjerenju da je riječ o ljudima koji će taj posao dostojno obaviti. Također je HKV sa zadovoljstvom popratio činjenicu da je prijedlog Matice hrvatske prihvatila Vlada Republike Hrvatske i potom ga, uza za sada nepoznate intervencije, uputila na javnu raspravu.</p> <p>Slijede sugestije Hrvatskoga kulturnog vijeća na tekst Zakona.</p> <p>Ovdje posebno izdvajamo kako je u cijelom zakonskom prijedlogu važno pripaziti na razlikovanje naziva „hrvatski standardni jezik“ i „hrvatski jezik“. U dijelu članaka zbog uporabe pogrešnog naziva nije jasno što Zakon zapravo propisuje.</p>	Prihvaćen	Predlagatelj će voditi računa o razlikovanju naziva „hrvatski standardni jezik“ i „hrvatski jezik“ tijekom izrade završne inačice teksta Zakona.
6	Radovan Tadej	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>USTANOVA IVAN MATETIĆ RONJGOV Katedra čakavskih pjesnika Ronjgi 1 51216 Viškovo</p> <p>OČITOVANJE NA NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU</p> <p>Katedra čakavskih pjesnika Ustanove Ivan Matetić Ronjgov, u postupku e-savjetovanja Nacrtu prijedlogu zakona o hrvatskom jeziku, predlaže da</p>	Djelomično prihvaćen	1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost

se predviđeni članak 12. dopuni novom odredbom koja bi bila stavak 2. navedenog članka i koja bi glasila:
Nastava i drugi oblici odgojno-obrazovnog rada mogu se izvoditi i na hrvatskim narječjima i idiomima u svrhu zaštite zlatne formule hrvatskog jezika ča-kaj-što kao nematerijalnog kulturnog dobra Republike Hrvatske, a sukladno školskom kurikulumu, primjerenim prilikama te mjesnim okolnostima.
Predloženi stavci 2. i 3. ovoga članka bi time postali stavak 3. i 4.

O b r a z l a Ź e n j e

Članak 12. st. 1. Nacrt prijedloga zakona o hrvatskom jeziku (u daljnjem tekstu Prijedlog zakona) glasi: Nastava i drugi oblici odgojno-obrazovnoga rada u odgojno-obrazovnim ustanovama u Hrvatskoj izvode se na svim razinama na hrvatskom jeziku. Dakle, po ovoj odredbi nastava se izvodi isključivo na hrvatskom jeziku, tj. na hrvatskom standardnom jeziku jer se člankom 8. Prijedloga zakona propisuje da je u Hrvatskoj u službenoj uporabi hrvatski standardni jezik i latinično pismo (u daljnjem tekstu: hrvatski jezik). Međutim, ovo sužavanje hrvatskog jezika samo na hrvatski standardni jezik je znanstveno netočno, ali i protivno odredbi čl. 2. istoga Prijedloga zakona u kojem se izričito navodi da hrvatski jezik obuhvaća suvremeni nadregionalni hrvatski standardni jezik (koji se tradicionalno zove i hrvatskim književnim jezikom i hrvatskim jezikom) u svim svojim funkcionalnim stilovima, jezik cjelokupne književne baštine na hrvatskom jeziku, kao i hrvatska narječja (čakavsko, kajkavsko i štokavsko) i njihove idiome te idiome kojima se služi dio Hrvata u inozemstvu, poput bunjevačkih i bokeljskih govora, moliškohrvatskoga, gradišćanskohrvatskoga ili karaševskohrvatskoga jezika. Isto tako, u uvodnom dijelu (glava II. st. 10. Prijedloga zakona se izričito propisuje da je Ministarstvo kulture u zaštićena nematerijalna kulturna dobra Republike Hrvatske 2019. godine uvrstilo Zlatnu formulu hrvatskoga jezika ča-kaj-što. Ova pravna akrobacii stvorila

jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.
2. Predlagatelj će doraditi tekst Zakona na način da se vezano uz službenu i javnu uporabu, uz hrvatski standardni jezik, naglasi važnost uporabe i narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.

je proturječnost i prema odredbi st. 1. čl. 6. Prijedloga zakona koja propisuje da se ovim Zakonom potiče uporaba svih idioma hrvatskoga jezika, svih funkcionalnih stilova hrvatskoga standardnog jezika i hrvatskih povijesnih pisama u primjerenim prilikama, kao bitnih odrednica nematerijalne kulturne baštine i nasljeđa hrvatskoga naroda, što je osobito važno za njegovo očuvanje, njegovanje i budući razvoj.

Prema tome ovaj je Prijedlog zakona protuslovan jezikoslovnoj znanosti, ali i proturječan samome sebi, pa iz svega navedenog proizlazi da Prijedlog zakona u ovom obliku ne može doći pred zastupnike u saborske klupe.

Članica ove Katedre čakavskih pjesnika izv. prof. dr. sc. Vjekoslava Jurdana, književna teoretičarka, čakavska pjesnikinja i profesorica na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, je za potrebe ovog našeg očitovanja istaknula sljedeće:

„Prije svega, jasno je, neporecivo i ispravno da se nastava odvija na hrvatskom standardnom jeziku. Uostalom, tako je bilo i do sada. Nadalje, potrebno je da se procesi standardizacije i normiranja unutar hrvatskog standardnog jezika trebaju (i dalje) odvijati, da skrb o hrvatskom standardnom jeziku primjereno aktualnom trenutku valja dubinski realizirati. Postoje vrlo snažne ugroze toga našega hrvatskog jezika, i dakako, treba učiniti sve da se hrvatski jezik očuva i primjereno njeguje. No, prijepornim smatram pitanje narječja u spomenutom Nacrtu.

U Uvodnim odredbama Prijedloga zakona, članak 2. stavak 2. ističe općepoznatu činjenicu da je posebnost hrvatskog jezika njegova trodioba na tri ravnopravna narječja, i to čakavsko, kajkavsko i štokavsko, od kojih je štokavsko odabrano kao obrazac za standard. No nije jasno u kojem smislu su to ravnopravna narječja, odnosno prema komu ili čemu su ravnopravna.

U poglavlju Područje primjene Zakona (članak 6. stavak 1.) piše da se potiče uporaba svih idioma hrvatskoga jezika, hrvatskih narječja (čakavskog, kajkavskog i štokavskog) te idioma kojima se služi dio

Hrvata u inozemstvu, no nigdje ne piše pobliže kako se ta uporaba potiče. Uz poglavlje Prijedloga zakona s naslovom Uporaba hrvatskoga jezika u obrazovanju u članku 12. stavak 1. istaknuto je da se na svim razinama nastava i drugi oblici odgojno-obrazovnog rada u odgojno-obrazovnim ustanovama izvode na hrvatskom jeziku. Samo ta kratka rečenica, bez ikakva pojašnjenja.

U poglavlju Promicanje učenja hrvatskog jezika, članak 13. stavak 4. navedeno je da u nastavnom predmetu Hrvatski jezik barem polovinu (?!?, zašto ne polovicu) njegova sadržaja valja ostvariti izravno u jezičnim temama. Tu se tek na kraju spominju i hrvatski narječni idiomi.

U tom okviru u javnosti je vrlo negativno odjeknula vijest da se živa dijalektna riječ više neće smjeti izgovoriti u vrtićima, školama, visokim učilištima.

Narječjima je mjesto jedino u posebnim izvannastavnim programima, što smatram neprimjerenim postupkom.

Ističem da dijalekti ni na koji način ne ugrožavaju hrvatski standardni jezik, ali bi njihovo istiskivanje iz dječjih vrtića i škola djeci moglo nanijeti veliku štetu. Dijete je bitno zavičajno biće, ono zapravo uz pomoć svoje neposredne sredine, okoline strukturira svoj način mišljenja i poimanja sebe i svijeta. Pojam zavičaj i njegova izvedenica zavičajnost uključuju nekoliko slojeva. Pa tako i onaj koji se promatra s lingvističkog gledišta, a onda zapravo uključujemo dijalektološko stajalište, naime uključujemo zavičajni govor kao izvorni govor nekoga kraja koji ima dijalektalna obilježja i razlikuje se od standardnoga jezika.

To je materinski govor kao onaj govor koji izvorno rabe djeca prije škole, u obitelji, kao i stariji govornici jednoga kraja, zavičaja, prostora u kojem dijete odrasta te je sastavnim dijelom djetetove ličnosti. Štoviše, kako je dijete živo biće koje je u razvoju, i to intenzivnom, dakle, radi se o procesualnom biću, tako se i njegov jezik – kao sustav (ne)posredna izražavanja i komunikacije, razvija i živi u skladu s tom procesualnošću. Pri tome valja imati na umu bitan aksiom: Jezik se ne poučava, nego razvija. Želimo da diete na

najbolji mogući način usvoji riječ, da pomoću nje izrazi sebe, shvati svijet koji ga okružuje, da se s pravom riječju igra, mašta, kreira vlastite svjetove. To možemo postići onim sredstvima i motivima koji su djetetu bliski. U području verbalizacije, to je djetetova zavičajna riječ. Stoga, u odgojno-obrazovnom radu, pa tako i književnom odgoju i obrazovanju treba biti prisutno i načelo zavičajnosti. Polazeći od činjenice da je zavičajnost u životu djeteta prije svega emocionalna kategorija, prostor njegove senzibilnosti, u odgojno-obrazovnom sustavu re-kreiramo složen pojam zavičajnosti kao književnu i pedagošku, odnosno didaktičko-metodičku kategoriju.

U hrvatskom kontekstu, jezik kojim prvim progovorimo može biti čakavski, kajkavski ili štokavski. To zapravo znači da govornici u tom kontekstu posjeduju u različitim stupnjevima različita znanja međusobno različitih materinskih idioma, a usprkos tome smatraju da govore istim jezikom.

Mnogi se stručnjaci, kao i zainteresirana javnost pitaju o odnosu materinske riječi i standardnoga jezika, osobito u odgoju i obrazovanju. Činjenica jest da je zavičajni govor – materinska riječ u ranijim razdobljima bila reducirana u našem odgojno-obrazovnom sustavu, da je smatrana (iz ideoloških, ali i lingvističkih i pedagoških razloga) gotovo nepoželjnom, čak i štetnom. No, stručnjaci su uočili da prisilnim ispravljanjem pri uporabi zavičajnoga govora nije postignut tečan i točan učenički iskaz. Štoviše, učenici su razvili strah od jezika, koji zapravo inhibira jezično komunikacijski razvoj. Dakle, važno je uočiti i naglasiti složene aspekte prožimanja zavičajnog i standardnog idioma. Radi se o problematici okomite dvojezičnosti koje izučavaju lingvistika i psiholingvistika. U okviru problematike bilingvizma, naime učenja i podučavanja jednog ili dvaju jezika, suvremena su istraživanja dječje percepcije govora, provedena u Sjedinjenim Američkim Državama, jasno pokazala da mala djeca mogu razlikovati zvukove i foneme iz različitih jezika. Dakle ne dolazi do perceptivne zbrke ili

nezrelosti. Štoviše, dvojezičnost ne dovodi do kognitivnih teškoća niti je potvrđeno da slušanje dvaju jezika zbunjuje djecu. Zapravo se pokazalo da su dvojezična djeca naprednija u mnogim kognitivnom aspektima od jednojezične djece. Djeca mogu odvojiti i usvojiti oba sustava. Nisu potrebne zabrane i umjetna odvajanja.

Znanstvena i stručna istraživanja pokazala su da je materinski govor svojevrsan posrednik u nastavnoj komunikaciji. On omogućuje učenicima primanje i odašiljanje govornih poruka zavičajnim idiomom prije nego ovladaju jezičnim sredstvima hrvatskoga standardnoga jezika. Nadalje, shvaćanje vrijednosti vlastita idioma u životu suvremenog čovjeka usmjerava učenika i na pravilan odnos prema drugim idiomima. U tom pravcu, već u predškolskom razdoblju valja razvijati kod djece svijest o svome materinskom govoru kao i o standardu. Valja zarana postupno i pažljivo osvještavati jezično bogatstvo kojim je okruženo: zavičajnu riječ i standardni jezik. Samo na toj podlozi dijete će kasnije i u životu kao odrasla osoba moći uočavati razlike prema standardu i savladati obrazovne zadaće koje se pred njega postavljaju.

Valja sve to sagledati i u širem kontekstu. Danas je zavičajnost uronjena u političke i gospodarske integracije na nacionalnoj, europskoj i svjetskoj razini pa je potrebno odrediti strategiju odnosa prema toj temi ne samo u području kulture, jezika i obrazovanja nego i gospodarstvu, ideologiji i politici.

Dijalekt je često u funkciji iskazivanja identiteta, a tada govorimo o jezičnom identitetu koji je dinamički fenomen, sastavljen od većeg broja elemenata i determiniran stalnijim i promjenjivim relacijama između nas i drugih kako je to ekspresivno pojasnio Dubravko Škiljan u svojoj knjizi *Govor nacije. Jezik, nacija, Hrvati 2002. godine*.

Svatko tko živi jezični identitet unutar hrvatskoj jezika pozdravlja zdušno svaki vid njegovanja, očuvanja i razvoja toga jezika. Tri narječja hrvatskog jezika kao njegova tropletna organska sastavnica nisu i ne mogu nikada i ni u

			<p>kojoj situaciji biti njegova opozicija ili opasnost. Hrvatski jezik sa svom svojom složenosti, poviješću, nadasve svojim iznimnim narječnim bogatstvom zaslužuje pomnu, rafiniranu, dubinsku i integracijsku zakonsku i svaku drugu regulativu i skrb. Umjesto brzopletog isključivanja njegove narječne tropletne dimenzije, valja govoriti o standardizaciji jezičnog izričaja, a to je proces za koji treba mnogo strpljivosti, znanja i pedagoškog umijeća. Treba imati širinu i znanje da se u jezični izričaj integriraju dijelovi svih triju narječja, a ne samo ponavljati paradigmu ča-kaj-što (primjerice u Prijedlogu zakona, članak 2. stavak 3.), držeći se pri tome nekritički i površno štokavskoga, zanemarujući ostala narječja s čitavim njihovim, u prvom redu leksičkim bogatstvom.</p> <p>Zaključno: u Nacrtu prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku valja implementirati postavke o važnosti i uključivanju narječnih idioma u odgojno-obrazovni rad na svim razinama i u svim oblicima. Polazeći od činjenice da je zavičajnost u životu djeteta prije svega emocionalna kategorija, prostor njegove senzibilnosti, na temelju koje dijete konstruira svijet i poimanje sebe, Nacrt prijedloga ovoga zakona valja ozbiljno dopuniti činjenicama da u odgojno-obrazovnom sustavu re-kreiramo složen pojam zavičajnosti kao lingvističku, književnu i pedagošku, odnosno didaktičko-metodičku kategoriju.“</p> <p>ZA KATEDRU: Radovan Tadej, potpredsjednik</p>		
7	Mira Tecilazić-Bašić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>U cijelosti podržavam Nacrt prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku, koji je stavljen na javnu raspravu.</p> <p>Ne razumijem određena i uvijek ista novinarska pera, koja imaju snažan poriv izljeva mržnje kada se u javnom prostoru pojavi neki događaj s pozitivnim hrvatskim predznakom. Cilj im je destabilizirati naš teško stečeni standardni hrvatski jezik, a njegove istinske protagoniste vrijeđati i ponižavati rječnikom uličarskih obračuna. U ovoj pak prigodi negiraju bilo kakvu potrebu donošenja Zakona o</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>2. Predviđeno je da sjedište Vijeća za hrvatski jezik bude u Institutu za hrvatski jezik. Riječ je o znanstvenoj ustanovi za istraživanje hrvatskoga jezika čiji je osnivač Republika Hrvatska, a</p>

hrvatskom jeziku.

Ako smo svi , više manje, suglasni da je jezik stožerna okosnica opstojnosti i identiteta jednog naroda, čemu tolika buka i tolika osporavanja kada se poseže za zakonskom zaštitom hrvatskog jezika? Nadalje, također kao predmet spora je pitanje, jeli hrvatski jezik ugrožen do te mjere da ga treba štiti Zakonom ?

Ako smo već jezik definirali kao egzistencijalnu vrijednost koja, između ostalog, omogućava opstanak jednog naroda, tada ga po prirodi stvari i to bez obzira na stupanj njegove eventualne ugroze, treba štiti, upoznavati i brinuti se o njegovom razvoju. To uostalom radimo i sa svojim zdravljem, bez obzira je li momentalno ugroženo bolešću ili tek djelujemo preventivno, jer nam je zdrav organizam bitan. Dakle dužni smo štiti naš jezik kao i naše zdravlje, jer je i jedno i drugo „živo“, nama bitno, a podložno je ugrozi i mijenama.

Stoga ovaj je Zakon hrvatskom narodu i građanima hrvatske države nužan, budući da Ustavna odredba iz čl.12.st.1 („U Republici Hrvatskoj u službenoj je uporabi hrvatski jezik i latinično pismo“), predstavlja tek samo temelj za osmišljavanje provedbe ovog ustavnog postulata.

Ovaj Zakon je Hrvatskoj dodatno potreban zbog njene zaštite od izravne ugroze koja stiže iz cijele bulumente srpskih intelektualnih krugova, (na žalost i domaćih vukovaca i jugofila) i to ne modusom besposličarskog čavrljanja, već razno raznim deklaracijama, čak i zakonima, a neki od dotičnih uradaka idu do apsolutnog negiranja postojanja hrvatskog jezika, hrvatskog naroda uopće, a time i svojatanja naše kompletne kulturne baštine i državnog teritorija. Nemojmo se zavaravati, to presezanje traje u kontinuitetu različitog intenziteta, već dulje od 150 godina o čemu svjedoče javno dostupni pisani dokazi. Blaža varijanta ove nasrćuće pojave je „ zajednički jezik“ svih naroda ex Jugoslavije, što je eufemizam za bivši srpskohrvatski ili hrvatskosrpski, čija je odrednica opet negacija samobitnosti hrvatskog jezika.

prava i dužnosti osnivača obavlja Ministarstvo znanosti i obrazovanja.

3. Poslovnik o radu donosi Vijeće za hrvatski jezik uz prethodnu suglasnost Ministarstva znanosti i obrazovanja. Poslovníkom će biti opisani poslovi, zadaće i način rada Vijeća kao i način obavješćivanja javnosti o radu Vijeća.

			<p>Podržavam ovaj Nacrt prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku, jer svojim odredbama pokriva i svu složenost i bogatstvo hrvatske govorne zajednice. Vjerujem da će se naše vlasti pobrinuti da se ovako utvrđeni standardi hrvatskog jezika primjene i na pripadnike hrvatske jezične zajednice u drugim državama.</p> <p>A sada nekoliko primjedbi na neke od odredbi Nacrta: 1) čl.8.st.2 bilo bi dobro pojasniti, pa bi izmijenjen glasio otprilike ovako: Na hrvatskom jeziku održava se pismena i usmena komunikacija s tijelima državne vlasti (zakonodavnom, izvršnom i sudbenom) na svim provedbenim razinama, te s pravnim osobama koje imaju javne ovlasti, odnosno sa svim javnopravnim tijelima u Republici Hrvatskoj.</p> 2) čl.10. st.2 – u prvom redu brišu se riječi „i državne uprave“(zbog izmjene prethodnog stavaka) 3) čl.17. st.2 – sjedište Vijeća moglo bi biti u središnjici Matice hrvatske u Zagrebu (s obzirom na kapacitet njenih odjela za razna područja znanosti i kulture) 4) čl.17.st.12 – potrebno je navesti tko donosi Poslovnik o radu Vijeća (vjerojatno Vlada tj. Ministarstvo ?) 5) čl.18. e) „praćenje provedbe ovoga Zakona“ – ovu odredbu bi trebalo dopuniti ili dodati novu, na način da Vijeće : a) kao savjetodavno tijelo Vlade, u određenom razdoblju izvještava Vladu tj. nadležna ministarstava, o provedbi Zakona b) ovlastiti Vijeće da o uočenim pojavama u provedbi Zakona obavještava javnopravna tijela na koja se te pojave odnose c) također i širu javnost putem svima dostupnih medija, kako bi i narod sam bio u mogućnosti njegovati i razvijati svoj hrvatski jezik		
8	Branimir Janković	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Ne slažem se s prijedlogom zakona o hrvatskom jeziku. Smatram da Reakcija Upravnog odbora Hrvatskog društva pisaca na prijedlog Zakona o hrvatskom jeziku donosi mnoge opravdane primjedbe. Nažalost, o prijedlogu zakonu nisu se očitovali mnogi stručnjaci za jezik sa više sveučilišta i</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Pristigli komentar većim dijelom nije predmet ovog savjetovanja. 2. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu</p>

instituta niti je poticana neka opsežnija i sustavnija javna rasprava, na što je upozoravano i u pojedinim komentarima na ovom Savjetovanju. Kao što je Matica hrvatska na svojim internetskim stranicama u prilogu „Nove reakcije na javno savjetovanje o Nacrtu prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku“ uputila samo na one poveznice koji govore u prilog prijedloga, tako ni ovo savjetovanje ne odražava u dovoljnoj mjeri vrlo podijeljena mišljenja koja postoje o tome. Iako su u medijima padala teške riječi s obje strane, jako je mnogo komentatora – tako i na ovom savjetovanju – sve drugačije poglede na prijedlog zakona opisivalo epitetima poput „jugo-relikata“ i slično. To dobro svjedoči o kontekstu u kojem se govori o tekstu zakona i u kojem se očekuje provođenje jezične politike na osnovu njega. Problemi proizlaze i iz stalno naglašavanog vezivanja hrvatskog jezika uz hrvatski identitet i hrvatsku kulturu u prijedlogu zakona. Pritom je očito da može biti vrlo različitih poimanja i hrvatskog identiteta, i hrvatske kulture, i hrvatskog jezika. Svima bi nam trebalo biti u interesu da takva poimanja budu što pluralnija. Nasuprot tome, hrvatsko društvo još uvijek je u velikoj mjeri poslijeratno društvo u kojem nažalost i dalje prevladava antagonistički i isključujući odnos prema primjerice srpskom jeziku, kulturi Srba u Hrvatskoj, jugoslavenskom nasljeđu i drugim „prijepornim“ temama. To se u hrvatskom društvu, kao i u prijedlogu zakona, dobro vidi prema izbjegavanju spominjanja ćirilice. Isto tako, hrvatski jezik vezuje se u prijedlogu samo uz hrvatski narod, iako su dio hrvatskog identiteta, kulture i jezika – kako kroz povijest tako i danas – i drugi narodi i nije ih moguće svoditi samo na manjine. Premda se u prijedlogu zakona zadržava očuvanje bogatstva hrvatskog jezika, očito je da je u kontekstu raspada Jugoslavije i rata javna upotreba hrvatskog jezika iznimno mnogo osiromašena inzistiranjem na njegovom udaljavanju od srpskog i drugih susjednih jezika. Stoga će donošenje ovako koncipiranog teksta zakona u takvom jednom kontekstu, po mom sudu, značiti daljnji korak u zatvaranju

vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.

spomenutog hrvatskog identiteta, kulture i jezika. Volio bih da, imajući u vidu budućnost, radimo korake u smjeru znanstvenih, kulturnih i drugih otvaranja. Volio bih da rješavamo primjerice institucionalne prepreke zbog kojih se znanstvene, stručne i druge knjige srpskih, bosanskohercegovačkih i crnogorskih autora gotovo ne mogu naći u hrvatskim knjižnicama. Niz je struka, poput mojih povijesti i kroatistike, koje su nužno upućene na takve jedne bitno šire okvire. Iako se u hrvatskoj javnosti često prikazuju kao „protivnici“, oni od kojih dolazi „ugroza“, jasno je da i na drugim stranama ima jako mnogo onih kojima treba pružiti ruku suradnje i koji su je spremni prihvatiti. No očito je da će to čekati neko buduće vrijeme i neke nove generacije. Neke nove "tekstove" i "kontekste".

9	Zoran Lukić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Pozdravljam i podržavam donošenje Zakona o hrvatskom jeziku. Velika hvala Matici hrvatskoj na poticaju, kada se već hrvatske vlade toga nisu sjetile.</p> <p>Prijedlozi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Živim u središtu Zagreba i svjedočim da velik broj lokala ima pretežito ili isključivo natpise na stranim jezicima (od svjetlećih naziva do naljepnica na izlozima i jelovnika). Protivim se kažnjavanju takove prakse (jer pravo je vlasnika napisati na svoje vlasništvo što god želi), ali predlažem nagrađivanje onih koji ističu hrvatske natpise (koji su u duhu hrvatskoga jezika), npr. umanjivanjem poreza ili oslobođanjem od pojedinih parafiskalnih davanja. • Hrvatska književnost na arabici (arebici) neraskidiv je dio hrvatskojezičnog korpusa, počevši od Hrvatske pjesme (Hrvat türkisi) iz 16. stoljeća. Zbog toga, predlažem nadopunu članka 2.: "na glagoljici, bosančici, arebici i latinici". • Vijeće za normu hrvatskoga standardnog jezika, ukinuto 2012. godine, obavilo je velik posao na unaprjeđenju jezične kulture, koji se ne može zanemariti. Zbog toga, predlažem nadopunu članka 17.: "(1a) Vijeće za hrvatski jezik je sljednik i nastavlja rad Vijeća za normu hrvatskoga standardnog jezika (2005. - 2012.)." <p>S poštovanjem, Zoran Lukić</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>2. Ovim Zakonom nisu predviđene mjere za sankcioniranje nepridržavanja odredbi zakona pa tako niti mjere za nagrađivanje pridržavanja istih.</p> <p>3. Vežano uz Vijeće za hrvatski jezik, ono nije sljednik Vijeća za normu hrvatskoga standardnog jezika, već je predviđeno kao savjetodavno tijelo koje će osnovati Vlada i čiji će rad biti usmjeren na zaštitu, njegovanje i razvoj hrvatskoga jezika koji obuhvaća hrvatski standardni jezik (koji se tradicionalno zove i hrvatskim književnim jezikom i hrvatskim jezikom) u svim svojim funkcionalnim stilovima, jezik cjelokupne književne baštine na hrvatskom jeziku, kao i hrvatska narječja (čakavsko, kajkavsko i štokavsko) i njihove idiome, te idiome kojima se služi dio Hrvata u inozemstvu, poput bunjevačkih i bokeljskih govora, moliškohrvatskoga, gradišćanskohrvatskoga ili karaševskohrvatskoga jezika.</p>
10	Marito Mihovil Letica	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Brojni motivi i razlozi upućuju na zaključak da imamo bez krznanja podprijeti prijedlog „Zakona o hrvatskome jeziku“ jer je posrijedi suvremen, izbalansiran, fleksibilan i obuhvatan pravni dokument. Njegova se obuhvatnost iskazuje u pristupu koji uzima u obzir cijeli sadržaj vrhovnoga pojma „hrvatski jezik“, nadređenoga pojmu „hrvatski standardni jezik“. Jer dotični prijedlog zakona uključuje ne samo standard nego i narječja, kajkavsko i čakavsko, ali i osobitosti govora i dijalekata koji tvore štokavsko narječje, k tome obuhvaća gradske govore i sociolekte, razne slengove i žargone svojstvene različitim</p>	Primljeno na znanje	<p>Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p>

strukama (sinkronijska os ili protega); a ujedno brižno skrbi o kulturnoj baštini, o svim književnojezičnim ostvarajima, govorenim i zapisanim, u povijesti hrvatske književnosti, od najranijega doba do danas (dijakronijska os).

Ovakav predloženi „Zakon o hrvatskome jeziku“ omogućuje stabilnost u prostoru (u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini te izvandomovinstvu, svuda gdje se govori i piše hrvatskim jezikom), a u isti mah omogućuje elastičnu stabilnost u vremenu, elastičnost koja primjereno reagira na mijene u jezičnoj i izvanjezičnoj zbiljnosti. Time se napadi na prijedlog ovoga zakona očituju ogoljenima u svoj svojoj neutemeljenosti i logičkoj nekoherentnosti. Mogli smo čuti i pročitati pseudo-argumente da dotični zakon nije potreban jer – kako njegovi protivnici govore ponavljajući samorazumljive očitosti ili pak ispraznice i neistine – jezik je živ i mijenja se, ili da hrvatski jezik nije ni od koga ugrožen i već je zaštićen Ustavom pa mu dodatna zaštita ne treba, i tako dalje u krug, bez kraja i konca, daleko od ičega razložnog, zaokruženog i suvislog.

Usuđujem se s velikom izvjesnošću pretpostaviti da bi rečeni osporavatelji „Zakona o hrvatskome jeziku“ – nedosljedni u svojoj ideološki motiviranoj preuzetnosti – u hipu, jednoglasno i orkestrirano graknuli kada bi tkogod u javnome prostoru rekao da nam nije potreban „Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj“ (Narodne novine 51/2000 i 56/2000) s obzirom na okolnost da su manjinski jezici i pisma zaštićeni Ustavom Republike Hrvatske, i to sljedećim odredbama: „Pripadnicima svih nacionalnih manjina jamči se sloboda izražavanja nacionalne pripadnosti, slobodno služenje svojim jezikom i pismom i kulturna autonomija“ (čl. 15.). Prethodno je Ustav propisao: „U Republici Hrvatskoj u službenoj je uporabi hrvatski jezik i latinično pismo. / U pojedinim lokalnim jedinicama uz hrvatski jezik i latinično pismo u službenu se uporabu može uvesti i drugi jezik te ćirilčno ili koje drugo pismo pod uvjetima propisanim zakonom“ (čl. 12.). Suočeni smo s uvelike čudnovatom i donekle

protusmislenom situacijom da u Hrvatskoj već desetljećima postoji zakon koji se ciljana dohvaća jezika nacionalnih manjina – uz izostanak i dosadašnje uporno zaprječivanje zakona o većinskomu jeziku. Hrvatskome. „Cui bono?“ („Qui bono?“) Neotklonjivo se nadaje nekoliko pitanja: Jesu li jezici nacionalnih manjina također živi i podložni promjenama? Ako jezik biva živom i promjenjivom stvarnošću, pa ga zato ne treba štiti zakonom – kako se dogodilo da su svoj jezik zakonom zaštitile Francuska, Belgija, Švicarska (na razini kantonâ), Italija, Slovenija, Slovačka, Mađarska, Poljska, Litva, Latvija, Estonija, Finska i brojne druge države? Zar su njihovi jezici okamine koje stoljećima odolijevaju vremenu i mijenama?

Jasno je da na takva pitanja žučljivi protivnici „Zakona o hrvatskome jeziku“ nisu kadri podastrijeti ni jedan logički valjan i suvisao odgovor. Umjesto da se utječu analitičkomu razumu koji u prijedlogu dotičnoga zakona razlučuje dobre stvari od manje dobrih i možda pogrešnih, nedorečenih ili pak suvišnih, vode se emocijama – ponajprije emocijom mržnje prema svemu što nosi atribut „hrvatski“ – te se u struji (post)jugoslavenskoga jezičnog unitarizma iscrpljuju neinventivno lijepeći predlagateljima dotičnoga zakona etikete natražnjaštva, ksenofobičnosti, šovinizma i slično. Drugim riječima, njima u sintagmatskome sklopu „Zakon o hrvatskome jeziku“ zapravo ne smeta riječ „zakon“ – nego glotonim „hrvatski“. Upravo zato ne osporavaju opravdanost „Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj“, ni postojanje brojnih zakona koje su – nastojeći zaštititi svoj jezik – donijele države u Europi i svijetu. Opetovano i zaključno valja ustvrditi da prijedlog „Zakona o hrvatskome jeziku“ imamo zdušno poduprijeti jer nam je prijeko potreban, to većma što je razvidno da je suvremen i fleksibilan, a nije represivan ni isključiv. Omogućuje slobodu u književnoumjetničkoj uporabi jezika te u svakodnevnoj komunikaciji, a primjereno regulira njegovu uporabu u javnoj i službenoj komunikaciji (medii. tiela iavne uprave na

			<p>državnoj i lokalnoj razini, sudovi, škole, fakulteti, instituti itd.). Prijedlog „Zakona o hrvatskome jeziku“ doista ne ugrožava nikoga niti sputava ičiju slobodu izražavanja. U vezi s prethodno rečenim, važno je napomenuti da je komplementaran sa „Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj“. Našim nacionalnim manjinama – ravnopravnim građanima Republike Hrvatske – osigurava prava uporabe jezika kakva tražimo za, primjerice, gradišćanske Hrvate u Austriji i moliške Hrvate u Italiji. A glotonim „hrvatski“ u prijedlogu „Zakona o hrvatskome jeziku“ jest posljedica političke okolnosti da već više od tri desetljeća živimo u samostalnoj i suverenoj Republici Hrvatskoj te njezin narod ima ne samo pravo nego i obvezu zaštititi zakonom svoj jezik kao bitnu i konstitutivnu odrednicu hrvatske kulture i jedno od najvažnijih očitovanja identitetske nacionalne samosvijesti. Marito Mihovil Letica, mag. phil. et relig.</p>		
11	prof. dr. sc. Ante Rončević	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>AOOZH – prilog javnom savjetovanju o Nacrtu prijedloga zakona o hrvatskom jeziku</p> <p>Akademija odgojno-obrazovnih znanosti Hrvatske, udruga znanstvenika raznih struka koji se bave istraživanjem odgoja i obrazovanja, pozdravlja i podržava donošenje Zakona o hrvatskom jeziku u sadržaju i obliku objavljenom za javno savjetovanje.</p> <p>Zakon o hrvatskom jeziku potreban je zato što članak 12 Ustava RH, kojim se hrvatski jezik propisuje kao službeni jezik u Hrvatskoj, nije dovoljno precizan za sve životne situacije u kojima je potrebna nedvobena jezična orijentacija, a posebno ne pri uporabi hrvatskog standardnog jezika u obrazovnom sustavu u kojemu o jeziku uče mladi naraštaji. Smatramo da ne treba prihvatiti mišljenja, koje se u komentarima Nacrta pojavljuju u medijima, po kojima je zakon o hrvatskom jeziku nepotreban zato što se jezik stalno razvija i sam sebe regulira. Ta mišljenja isključuju i regulaciju standardnog jezika, iako je upravo taj idiom ključan za odgojno-obrazovni sustav jer se</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>2. Ministarstvo znanosti i obrazovanja donijelo je na temelju zahtjeva Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje 16. svibnja 2023. godine, sukladno članku 27. stavku 1. Zakona o ustanovama, odluku o promjeni naziva kojom je promijenjen naziv Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje u Institut za hrvatski jezik. Odluka je stupila na snagu danom donošenja te će se nakon stupanja na snagu novog Statuta unijeti novi naziv Instituta za hrvatski jezik u sudski registar.</p> <p>3. Zakon predviđa osnivanje Vijeća za hrvatski jezik kao savjetodavnog tijela koje osniva Vlada i čiji je rad usmjeren na zaštitu, njegovanje i razvoj hrvatskoga jezika, koji obuhvaća hrvatski standardni jezik (koji se tradicionalno zove i hrvatskim</p>

na njemu stječe znanje o jeziku, ukupno obrazovanje i kultura.

Kako zakon ne bi bio samo skup načela o važnosti hrvatskoga jezika i čuvanju njegova identiteta, smatramo nužnim osnivanje Vijeća za hrvatski jezik od najboljih stručnjaka standardologa i predstavnika ustanova koje su za hrvatski jezik odgovorne u svom djelovanju. Prihvatljiv je popis tih ustanova u Nacrtu. Također je važno da to tijelo bude pri instituciji čija je zadaća znanstveno bavljenje hrvatskim jezikom, a koju financira država (Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje) radi izravne odgovornosti u provođenju zakona.

U članku 17 Nacrta, u kojemu se govori o područjima aktivnosti Vijeća, treba precizirati da Vijeće posebno razmatra jezične pojave i potrebe u odgojno-obrazovnom i znanstvenom sustavu s obzirom na činjenicu da se u tim sustavima stvara i razvija stručna i znanstvena terminologija, bitna za identitet standardnog jezika. To je važno za nesmetanu komunikaciju ne samo u tim sustavima, nego i u gospodarstvu, politici, pravnom sustavu i drugim specijaliziranim područjima života. Terminologija bi se trebala donositi usklađivanjem stajališta struke kojoj pripada i jezikoslovnih stručnjaka umjesto da se, što je sada česta praksa, novi termini uvode samo po odluci struke kojoj pripadaju, bez jezikoslovne recenzije. Najbolji primjer za to nalazi se danas u samom obrazovnom sustavu u kojemu se, u službenim aktima, forsira termin kurikulum, a ne hrvatski standardni oblik kurikul, mada jezikoslovna struka ima jedinstven stav o usklađenosti oblika kurikul s tvorbenim pravilima hrvatskog standardnog jezika. Termin kurikulum nametnuli su prvotni tvorci kurikula, uglavnom psiholozi i pedagozi, povodeći se nekritički za engleskom terminologijom kao jedinim kriterijem i ne osvrćući se na hrvatski standard.

Smatramo prihvatljivim i uvođenje lektora i obveznu lekturu službenih dokumenata i izdanja koja su jedan od najsjajnijih izvora jezičnih navika i ponašanja.
Zagreb, 31. kolovoza 2023.

književnim jezikom i hrvatskim jezikom) u svim svojim funkcionalnim stilovima, jezik cjelokupne književne baštine na hrvatskom jeziku, kao i hrvatska narječja (čakavsko, kajkavsko i štokavsko) i njihove idiome, te idiome kojima se služi dio Hrvata u inozemstvu, poput bunjevačkih i bokeljskih govora, moliškohrvatskoga, gradišćanskohrvatskoga ili karaševskohrvatskoga jezika.
4. Preostali dio komentara dijelom će se razmotriti, a dijelom se prima na znanje.

			<p>Predsjednik AOOZH-a</p> <p>Prof. dr. sc. Ante Rončević</p>		
12	Katarina Luketić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Zakon je posve anakron i nacionalistički intoniran te pokazuje nerazumijevanje onoga što se danas globalno događa s malim jezicima i malim kulturama, kao i potpuno nerazumijevanje mladih generacija, njihovih navika, promjena modusa pismenosti i komunikacije, digitalizacije i sl. Njegove odredbe nisu usmjerene na konstruktivna rješenja i modernizaciju jezične kulture; on je tek prilika za kojekakva vijeća, uhljebljenja i nacionalističko busanje u prsa kako je vlasti, eto, stalo do hrvatskog jezika. Osim svega, neprihvatljivo je da u sastavljanju Zakona nisu sudjelovali pisci i novinari i njihove strukovne udruge, kao i da u predviđenom Vijeću koje osniva Vlada RH nema predstavnika istih. Neprihvatljivo je da su lektori ovim zakonom promaknuti u svojevrstu jezičnu policiju, kao i da pojedine institucije (Matica hrvatska, HAZU) imaju ekskluzivno pravo uređivati polje jezika. U situaciji u kojoj više od polovine građana RH ne pročita niti jednu knjigu godišnje - a taj trend je po istraživanjima prisutan već godinama - ovakvi zakoni neće doprinijeti nikakvoj promjeni. Uostalom, Ministarstvo znanosti, kao i druga tijela, mogli su dosada pokrenuti već mnoštvo konkretnih programa i aktivnosti kojima bi se unaprijedila jezična i čitateljska kultura, ulovio korak s promjenama koje donosi umjetna inteligencija, uvela veća jezična kultura u medije, politiku i Sabor itd. Također, jezik se trebao štititi u okviru reforme obrazovanja, npr. promjenama u nastavi hrvatskoga, odabiru i obradi lektire, poticanju čitanja i izražavanja na vlastitome jeziku, kao i relaksiranjem odnosu prema drugim jezičnim sustavima, pa i engleskom. Niska razina jezične kulture u Hrvatskoj vidljiva je jasno u Saboru, u raspravama u kojima mnogi zastupnici nisu u stanju sastaviti rečenicu koja bi bila smisljena cjelina. Slično se može reći i za samu Vladu - pa ne tako davno imali smo predsjednika Vlade koji je umjesto "građani" govorio</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>2. Nacrtom prijedloga Zakona predviđeno je da se pismena i usmena komunikacija tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnih osoba koje imaju javne ovlasti, odnosno svih javnopravnih tijela u Hrvatskoj, odvija na hrvatskom standardnom jeziku. Tijela državne vlasti i državne uprave to će osigurati zapošljavanjem lektora, a druga javnopravna tijela to mogu osigurati i vanjskom lektorskom uslugom. U tom kontekstu rad lektora osigurat će u službenoj uporabi terminološku usklađenost te pisanu i usmenu komunikaciju u skladu s pravilima hrvatskoga standardnog jezika.</p> <p>3. Preostali dio komentara prima se na znanje.</p>

		<p>"građevine", i tada se o zaštiti jezika nitko iz vladajuće stranke nije pretjerano brinuo. Ovakav prijedlog Zakona neće potaknuti nikakve pozitivne procese, osim što će vlast moći reći da je upravo ona, nakon desetljeća i desetljeća pokušaja (a sjetimo se HDZ-ovih prijedloga Zakona o jeziku s početka 1990-ih koji su uključivali korijenska rješenja), donijela Zakon o hrvatskom jeziku.</p>	
--	--	---	--

13	Društvo hrvatskih audiovizualnih prevoditelja	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Društvo hrvatskih audiovizualnih prevoditelja (DHAP) okuplja prevoditelje koji su specijalizirani za audiovizualne, to jest medijske sadržaje. Ova javna rasprava izvrsna je prilika da upozorimo na probleme koje smo uočili u primjeni hrvatskog jezika u medijskom prostoru. Naime, smatramo alarmantnim da platforma Disney+ već više od godinu dana emitira program u Hrvatskoj bez prijevoda na hrvatski jezik i ikakve najave da će ga ponuditi, a uza sve to, svoje sadržaje naplaćuje po istoj cijeni kao u zemljama na čije jezike prevodi. Takva politika otvara opasan presedan kojim gledatelji u Hrvatskoj ostaju zakinuti za pravo na materinski jezik, ali i za svoja potrošačka prava. Na to smo upozorili Agenciju za elektroničke medije, koja međutim kaže da Disney+ time ne krši zakon jer je registriran na području EU-a i stoga ima slobodu emitiranja u zemljama članicama. I upravo je to rupa u zakonu koja bi se mogla zakrpati ovim Zakonom o jeziku na tragu legislativne koja je primjerice Netflixu u Španjolskoj nametnula obvezu prevodenja na baskijski i katalonski. U tom kontekstu također želimo skrenuti pozornost na to da se potreba za kvalitetnim prijevodom audiovizualnih sadržaja često zanemaruje i podcjenjuje, premda su titlovi, a u određenim žanrovima i sinkronizacija, sveprisutna forma koja uvelike utječe na formiranje jezičnih kompetencija, što je pogotovo vidljivo među najmlađom publikom koja prvo postaje gledateljska, a tek onda čitateljska. Nažalost, nemamo takvih statistika kod nas, ali za usporedbu, u Norveškoj gledatelj u godini dana u titlovima pročita ekvivalent 17 prosječnih knjiga. Dakle, kao tekstualna pojavnost titl je jednako vrijedan i važan u očuvanju hrvatskog jezika te ga treba štiti i njegovati u hrvatskoj jezičnoj politici.</p>	Primljeno na znanje	Platforma Disney+ svojim korisnicima nudi uslugu na zahtjev uz plaćanje, a pojavnosti na koje se odnosi ovaj komentar regulirane su drugim propisima, Zakonom o uslugama i Zakonom o elektroničkim medijima.
14	Anica Serdarevic	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Podržavam prijedlog Zakona o hrvatskom jeziku. Ovo je jedan od načina njegove zaštite, a da mu je već danas dobra zaštita potrebna svjedoci smo svakodnevno, a vjerojatno će u budućnosti potreba za istom biti, nažalost, i veća. Pravo je vrijeme, i još uvijek na vrijeme, da se o hrvatskom jeziku priča, raspravlja i piše.</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

15	Ivica Škiljo	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>SANKCIJE U SLUČAJU NEPRIDRŽAVANJA ZAKONA?</p> <p>Kako se misli provoditi ovaj zakon ako nema sankcija za nepridržavanje zakona? Naime svjedoci smo da u Hrvatskoj danas iako imamo zakone njih se nerijetko ljudi ne pridržavaju usprkos predviđenim mjerama zaštite, jer se državne institucije ne brinu o pridržavanju istih.</p> <p>KORIENSKO PISANJE?</p> <p>Jako, jako važna tema koja uopće nije dotaknuta, a to je koriensko pisanje, zašto?</p>	Primljeno na znanje	<p>Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona nije sankcionirati, već educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda. Vezano uz komentar o korijenskom pisanju, smatramo da nije predmet ovog savjetovanja te upućujemo na važeće normativne priručnike.</p>
16	Unione Italiana	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>želeći sudjelovati u javnoj raspravi o prijedlogu Zakona o hrvatskom jeziku, predlažem prijedloge izmjena i dopuna prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku:</p> <p>PRIJEDLOG AMANDMANA NA PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU – NACRT</p> <p>U članku 1., iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi: "Na područjima županija, gradova i općina u kojima je, temeljem Ustavnoga zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, na snazi ravnopravna službena uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina, pored hrvatskog jezika službeni je jezik i jezik nacionalnih manjina."</p> <p>Dodaje se novi članak 3.a., koji glasi: "Jezik i pismo nacionalnih manjina Na područjima županija, gradova i općina u kojima su na snazi Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina i Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, osigurana je ravnopravna službena uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina na isti način kao što ovaj zakon uređuje službenu uporabu hrvatskoga jezika."</p> <p>U članku 6., iza stavka 1. dodaje se stavak 2. a koji glasi: "Ovim se Zakonom potiče uporaba svih idioma i narječja</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Zakon nije u suprotnosti niti na bilo koji način ograničava zakonitu primjenu Ustavnoga zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.</p> <p>2. Donošenjem ovog Zakona skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture.</p> <p>3. Zakon o jeziku, odnosno Zakon o službenoj uporabi jezika imaju Francuska, Slovačka, Poljska, Litva, Slovenija, Švicarska (na razini kantona), Belgija i brojne druge države.</p>

			<p>manjinskih jezika i pisama u područjima gdje je na snazi ravnopravna službena uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina.”</p> <p>U članku 8., iza stavka 2. dodaje se stavak 2. c., koji glasi: “Normativni akti, administrativni i drugi službeni dokumenti mogu se donositi i na jezicima i pismima nacionalnih manjina ako je na području županije, grada ili općine na snazi ravnopravna službena uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina.”</p> <p>Mijenja se članak 11., stavak 5. koji glasi: “Višejezične javne obavijesti i promidžbene poruke, uključujući sadržaje prometnih i turističkih znakova, ispisuju se prvo na hrvatskom jeziku te na jeziku nacionalnih manjina na područjima gdje je na snazi ravnopravna službena uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina, a zatim na drugim jezicima.”</p> <p>U članku 15., stavak 1. mijenja se i glasi: “Hrvatski toponimi (imena mjesta i zemljopisnih lokaliteta), odnosno toponimi na jezicima i pismima nacionalnih manjina, dio su hrvatske jezične baštine, odnosno sastavni su dio kulturne baštine nacionalnih manjina, i u svojoj se pojavnosti zaštićuju na svim razinama službene i javne uporabe.”</p> <p>U članku 15., stavak 2. mijenja se i glasi: “U javnoj uporabi nazivi kulturnih, sportskih, zabavnih i stručnih manifestacija, znanstvenih konferencija, priredaba i objekata ispisuju se na hrvatskom jeziku te na jeziku i pismu nacionalnih manjina u područjima županija, gradova i općina u kojima je, temeljem Ustavnoga zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, na snazi ravnopravna službena uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina, a u slučaju prijevoda na stranom jeziku hrvatska inačica ističe se na prvome mjestu.”</p> <p>Mauriyio Tremul, Predsjednik Unione Italiana-Talijanske Unije</p>		
17	Lidija Bajuk	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Svesrdno podržavam prijedlog Zakona o hrvatskom jeziku i	Djelomično prihvaćen	Komentar se dijelom prihvaća, dijelom će se razmotriti, a

njegovo donošenje nakon izmjena i dopuna prema argumentiranim komentarima. U tom smislu predlažem i ispravak nekoliko uočenih propusta:

Budući da se u prijedlogu Zakona opetovano spominju ishodišni pojmovi "standardni jezik", "književni jezik", "narječja", "idiomi" i "funkcionalni stilovi" te pisma "glagoljica", "bosančica" i "latinica", u tekstu Zakona nedostaje kratko objašnjenje tih pojmova.

U stavci II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI rabe se istoznačni pojmovi "baština" i "nasljeđe", a u istoj rečenici dalje nedostaje preciznije obrazloženje važnosti državne skrbi za hrvatski jezik. Stoga predlažem napisati:
...kao bitne odrednice nematerijalnoga kulturnog nasljeđa hrvatskog naroda, dužnost države i državnih institucija, što je osobito važno za njegovo sustavno istraživanje, očuvanje, njegovanje, predstavljanje i budući razvoj.

U čl. 1. (2) piše da se na hrvatskom jeziku "odvija usmena i pismena komunikacija". Komunikacija se ne odvija, nego se na hrvatskom jeziku komunicira u usmenom i pisanom obliku.

Čl. 2. predlažem ispraviti i nadopuniti:

(1) Hrvatski jezik obuhvaća suvremeni nadregionalni hrvatski standardni jezik (koji se tradicionalno zove i hrvatskim književnim jezikom i hrvatskim jezikom) u svim svojim funkcionalnim stilovima, jezik cjelokupne književne baštine na hrvatskom jeziku pisanom na glagoljici, bosančici i latinici.

(2) Posebnost hrvatskoga jezika njegova je trodioba na tri ravnopravna narječja, i to čakavsko, kajkavsko i zapadnoštokavsko, od kojih je zapadnoštokavsko narječje izabrano kao obrazac za hrvatski standardni jezik.

(3) Uz narječja spomenuta u stavku 2. ovoga članka, sintetizirana Zlatnom formulom hrvatskoga jezika ča-kaj-što uvrštenom na Listu zaštićenih kulturnih dobara RH. hrvatski

dijelom se prima na znanje.

jezik obuhvaća i njihove idiome te idiome kojima se služi komunicira dio Hrvata u inozemstvu, poput bunjevačkih i bokeljskih govora, moliškohrvatskoga, gradišćanskohrvatskoga ili karaševskohrvatskoga jezika.

U zadnjoj rečenici čl. 3. (1) pogrešno je napisan veznik "i" – hrvatski jezik ne pripada hrvatskim "drugim stranim jezicima".

U čl. 6 (1) nije precizirano na koje se "primjerene prilike" (valjda "prigode") misli. Ponovno se rabe istoznačni pojmovi "baština" i "nasljeđe" te u nastavku nedostaje preciznije obrazloženje važnosti državne skrbi za hrvatski jezik (predlažem napisati: ...kao bitne odrednice nematerijalnoga kulturnog nasljeđa hrvatskog naroda, dužnost države i državnih institucija, što je osobito važno za njegovo sustavno istraživanje, očuvanje, njegovanje, predstavljanje i razvoj.)

Predlažem čl. 8 (1) napisati na jedan od sljedeća dva načina:
U Hrvatskoj su u službenoj uporabi hrvatski standardni jezik i latinično pismo (u daljnjem tekstu: hrvatski jezik).
U Hrvatskoj je u službenoj uporabi hrvatski standardni jezik pisan latiničnim pismom (u daljnjem tekstu: hrvatski jezik).

Početni dio čl. 8 (2) predlažem napisati u duhu hrvatskog jezika:
Na hrvatskom jeziku u usmenom i pisanom obliku komuniciraju tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe koje imaju javne ovlasti, odnosno sva javnopravna tijela u Hrvatskoj.

U čl. 8 (3) spominje se nepostojeća "pravovaljana inačica hrvatskog jezika".
Vjerojatno bi trebalo pisati:
Normativni akti, administrativni i drugi službeni dokumenti mogu se donositi i na drugim jezicima ako su napisani i na hrvatskom jeziku.

U čl. 11 predlažem izostaviti balastni rečenični dio i napisati u duhu hrvatskog jezika:

(1) Javna uporaba hrvatskoga

jezika svaka je usmena ili pisana jezična obavijest u prostoru neposredno ili posredno, fizički ili virtualno upućena javnosti ili široj publici, uključujući i onu elektroničkim putem.

(5) Višejezične javne obavijesti i promidžbene poruke, uključujući tumačenja prometnih i turističkih znakova, pišu se najprije na hrvatskom jeziku, a zatim na drugim jezicima.

(6) U medijskim sadržajima može se uz uporabu hrvatskoga jezika rabiti i hrvatski narječni idiom, napose u umjetničkom stvaralaštvu te u sinkronizaciji inojezičnih filmova i kazališnih predstava za sve dobne skupine.

Čl. 13 predlažem napisati preciznijim redoslijedom rečeničnih dijelova i u duhu hrvatskog jezika:

(4) Nastavni predmet Hrvatski jezik u osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju i odgoju ostvaruje se tako da je u svakom razredu (svake školske godine) barem polovina njegova sadržaja izravno usmjerena na jezične teme, primjerice: na usmeno i pisano izražavanje (slušanje i govorenje i pravogovor, čitanje i pisanje uključujući pravopis) na hrvatskom standardnom jeziku, na njegov rječnik, gramatiku i pravopis, funkcionalne stilove, povijest, narječne idiome, književnu uporabu i prevođenje.

(5) Vlada posebno skrbi o učenju i očuvanju hrvatskoga jezika i hrvatske kulture među Hrvatima i njihovim potomcima koji žive izvan granica Hrvatske te se brine o promicanju hrvatskoga jezika u svijetu poticanjem njegova poučavanja u inozemnim obrazovnim ustanovama.

Također predlažem ozakonjenje uspostavljanja, kontinuirane izgradnje i nadopunjavanja te redovitog financiranja tezaurusa hrvatskog jezika i njegovih narječnih idioma.

S
poštovanjem, Lidija Bajuk

18	TVRTKO ZEBEC	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Podržavam prijedlog Zakona o hrvatskom jeziku. Pritom treba paziti na točnost nazivlja i svega drugoga pa je s obzirom na brojne komentare jezikoslovaca potrebno provesti poboljšanje prijedloga. Kako se može dogoditi da više puta Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje bude naveden krivo, nepotpuno, kao Institut za hrvatski jezik?!? Tvrtko Zebec	Primljeno na znanje	1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda. 2. Ministarstvo znanosti i obrazovanja donijelo je na temelju zahtjeva Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje 16. svibnja 2023. godine, sukladno članku 27. stavku 1. Zakona o ustanovama, odluku o promjeni naziva kojom je promijenjen naziv Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje u Institut za hrvatski jezik. Odluka je stupila na snagu danom donošenja te će se nakon stupanja na snagu novog Statuta unijeti novi naziv Instituta za hrvatski jezik u sudski registar.
19	Antonio	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Dodati očuvanje hrvatskoga identiteta, njegovanje tradicije gluhih , kulture gluhih i hrvatskoga jezika znakovni jezik	Nije prihvaćen	Ovaj Zakon ne ograničava primjenu Zakona o hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj.
20	Antonio	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Poštovani, Potrebno uvesti obavezni uživo za titlova Hrvatski jezik za HRT jer oštećenih sluha osoba želi čitati titlova i želi znati pravo na informaciju.	Primljeno na znanje	Razmotrit će se.
21	Miro Prpić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Komentatori su napisali dosta praktičnoga, vrijednoga i dobar dio toga bi valjalo uzeti u obzir. Nu, napisat ću nekoliko stvari koje uopće nisu "korisne", no oslikavaju našu jezičnu kulturu kakva jest. Ništa od doljenevedenoga ne će se ticati prijedloga o bilo čem konkretnom.. 1. Vlada je sastavljena od podkapacitiranih ljudi. Razvidno je da su "iskasapili" izvorni prijedlog MH i izašli sa svojim gulašem u kom ima dosta dobrih stvari, no nekako je mlitav i malodušan. Sve u skladu s mentalitetom tipa "ne bi se šteli zameriti" i sličnim hrvatskim samopodcjenjivačkim bijednim puzavim konformizmom s kojim, da smo ga slijedili, nikad ne bismo dobili rat. 2. nimalo ne čudi histeriziranje jugoida i slične tevabije s NDH, "slobodom govora"	Primljeno na znanje	1. Pristigli komentar većim dijelom nije predmet ovog savjetovanja. 2. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.

polupismenih i neartikuliranih protuhrvatskih poremećenika s lako predvidljivim verbalnim ejakulatima o nužnosti srbizama (fućka nam se za njima srcu prirasle srbizme, glavni su nam problm nakazni anglo-amerikanizmi i kičasti anglo-latinizmi u javnom jeziku)

3. sve to potječe od doba prevlasti jugoideologije većine vukovaca podkraj 19. st. Nije problem u tom što su promijenili pravopis (hrvatski jezik je povijesno pretežito fonološki pisan: muški, teško, isjeći, opći, ...- iako jesu pretjerali u nekim propisima, pa je besmisleno što pišemo potpis, a ne potpis ili potkategorija, a ne podkategorija ..uz predsjednik ili podsjećanje).Važnije je što je od 1890. do 1990. promijenjen umno-kulturni kod, pa je hrvatski, koji je po naravi izvorno bliži slovenskom i češkom, umjetno uguran u luđačku košulju sa srpskim s kojim ne dijeli zajednički genius jezika. I taj se stoljetni zaokret, zapravo svinjsko roktanje u glibu, ne može promijeniti preko noći. Upravo zbog serbokroatizma koji i dalje, kao tumor, tišti mozgove i jezikoslovaca i dobrog dijela ljudi o pera, a o slavnom "narodu" da i ne govorimo, imamo situaciju da se u slovenskom prirodno prihvaća riječ "nizanka" za TV seriju, a kod nas- ne; imamo to da su neki sramežljivi napisi o protucjepiteljima ignorirani, a zavladao su "antivakseri"- dočim u slovenskom proticepilci jašu trijumfalno kao Clint Eastwood.

4. tko je protiv odvoga zakona? Hrvatsko društvo pisaca i slični ahbabi. To nije ni hrvatsko, možda društvo i jest, a pisci su utoliko što je i pisac svatko tko piše, npr. i piskarala po javnim šekretima koja upisuju pornografske poruke dok prazne "crevca". To je ekipa koja je objavila do sada, koliko sam bacio ovlašni pogled, jedino hrpu bezvrijednoga smeća bez ikakve književnojezične vrijednosti.

Jedno je tradicija visokoga pisanja, od Mažuranića preko Kvaternika i Šenoa do Ladana i Paljetka, a napose naših legendarnih prevoditelja (Tabak, Stamać, Kombol, Dukat, Tomasović, Maras, Palieta. Bučan...). a drugo su

			<p>roto-romani koji se prodaju kao "književnost", a treće je "javni jezik" glasila koja nisu hrvatska ni po vlasništvu ni po u njima pišućima škrabobrabonjcima..</p> <p>Dakle- ovaj zakon valja temeljito doraditi i popraviti. On je nuždan (ili nuđan, jer ako je od "mežda" nastala "međa", ond od "nužda" treba biti "nuđa", a ne nekim čudom još živahni fosil nužda). On, kakav ispadne, nije ni početak kraja, čaki ni kraj početka za serbokroatizan i anglo-krobotizam.</p> <p>No ipak je mali korak naprijed.</p>		
22	Reana Nevečerel	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Poštovani,</p> <p>suglasna sam s Nacrtom prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku kako bi službena i javna uporaba hrvatskoga jezika u lektoriranim, normativnim aktima, administrativnim i drugim službenim dokumentima, neovisno o mediju, doprinijela porastu razine pismenosti u cijelom društvu, osobito među djecom i mladima. S druge bi strane pomogao struci i svima zainteresiranima oko terminološke ujednačenosti i standardizacije hrvatskoga jezika.</p> <p>Nadalje, pozdravljam prijedlog kolege Dalibora Jolera o službenoj web stranici Vijeća za hrvatski jezik, na kojoj široj javnosti ne bi bile samo dostupne usuglašene preporuke na nacionalnoj i europskoj razini, nego bi bila otvorena i mogućnost jezičnog savjetovanja.</p> <p>S poštovanjem, Reana Nevečerel</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Predlagatelj će doraditi tekst Zakona na način da se vezano uz službenu i javnu uporabu, uz hrvatski standardni jezik, naglasi važnost uporabe i narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.</p> <p>2. Savjeti i preporuke Vijeća te odgovori na pitanja zainteresiranih korisnika bit će dostupni javnosti, a način komunikacije s javnošću bit će razrađen u Poslovniku o radu Vijeća.</p>
23	DARKO RICHTER	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Moram se javiti još jedanput, a uzet ću si za pravo da općenito komentiram, kao što to čini većina onih koju su se ovdje javili. Jezikoslovci u ovom e-savjetovanju uspješno dokazuju da su oni jedan od većih problema hrvatskog jezika. Naučio sam od jedne gospođe da je "skrbiti" povratni glagol, iako ona nije vlastna poništavati distinkciju "skrbiti", "brinuti" u odnosu na "skrbiti se", brinuti se". Ona je nastavnica hrvatskog jezika u nekoj školi. Nakon čitanja raznih komentara, meni više nije jasno na kojem se suglasniku krate riječi. Svi kao jedan trube da treba govoriti i pisati "kurikul" (a ne kurikulum), jer da se tako treba oblikovati</p>	Djelomično prihvaćen	<p>1. Komentar uz glagol „skrbiti se“ je prihvaćen i u skladu s tim bit će doraden tekst Zakona.</p> <p>2. Vezano uz prijedlog da se uz internacionalizam kurikulum u službenu obrazovnu terminologiju uvede i domaća riječ za taj pojam, napominjemo da je na prijedlog Vijeća za normu hrvatskoga standardnog jezika Ministarstvo znanosti i obrazovanja u planskim i strateškim dokumentima (2005.) uz riječ kurikulum koristilo riječ uputnik, no ta riječ nije zaživjela u javnom prostoru.</p>

hrvatska riječ posuđena iz latinskoga. Samo da vam javim: ta riječ u hrvatskom nije latinizam, već je ta riječ u naš jezik ušla iz nekog od živih jezika, najvjerojatnije engleskoga, možda francuskog, ali u latinskom uopće ne postoji u tom značenju. To je ono što sam kritizirao u svojem komentaru od 12. o.mj., naime, da hrvatskim jezikoslovcima nedostaje komparativni uvid u svjetsko jezikoslovlje, a sad ću dodati: po horizontali i vertikali – jer ne znaju strane jezike, i ne znaju ni antički grčki niti latinski, iz kojih veliki jezici posuđuju riječi i njihove osnove i od njih kuju vlastite neologizme, pa oni zatim preplavljaju cijeli svijet. Te riječi, kada uđu u hrvatski jezik, nisu nikakvi grecizmi, latinizmi, niti greko-latinizmi, to su posuđenice iz onih jezika iz kojih smo ih uzeli. Usput, zašto da uopće prihvaćamo parasitsku tuđu riječ kurikulum, kad imamo svoju oprobanu sintagmu „nastavni plan“, nastavni program“, „nastavni plan i program“. Većina se u svojim komentarima obrušava na kritičku manjinu tvrdnjama kako ovaj Prijedlog ne ograničava nikakve umjetničke i književničke slobode, kao da je bit jezika u umjetnosti (!?). Bit jezika jest u sporazumijevanju: govornom i pisanom. Prije Marulića hrvatski je jezik postojao kao jezik sporazumijevanja u narodu i zapovjedni jezik u vojsci skoro 900 godina, a od Marulića do danas prošlo je tek 500 godina, tijekom kojih je, osim kontinuiranog sporazumijevanja, hrvatski jezik imao i umjetničku produkciju. Kako to da nije propao već za vrijeme onih 900 godina bez književnika, umjetnika i jezikoslovaca? Postoje li ljudi izvan jezikoslovlja koji stvaraju taj hrvatski jezik? Svatko bi trebao shvatiti da su to svi govornici kojima je hrvatski materinski jezik, a svaki opet po nekom svojem užem interesu ili opredjeljenju doprinosi živom razvoju jezika, svjesno ili nesvjesno, kreativno (ujedno najčešće i lijepo), ili potpuno pogrešno (nerijetko ružno), sa cijelim rasponom između tih dviju krajnosti. Tu bi trebalo odrediti ulogu jezikoslovlja i u užem smislu nekog zakona o hrvatskom jeziku. U suvremenom društvu institucije su oni organi koji organiziraju iednoa naroda

3. Ostali komentari primaju se na znanje.

			<p>omogućuju život i razvoj. Kad je riječ o jeziku, njega stvaraju stručnjaci svih mogućih tehničkih, bioloških, medicinskih, ekonomskih, pravnih društvenih i svih zamislivih kulturnih djelatnosti predstavljeni po svojim fakultetima, akademijama, stručnim društvima i komorama. Ali, jezikoslovci hoće svoj vrtić, samo za sebe, da im nitko ne muti veselje, mada u tom vrtiću perje leti na sve strane. Nije mi jasno da se nas, kojima je hrvatski materinji jezik kojeg se nikada nismo odrekli, pokušava homogenizirati za ovaj zakonski projekt krilaticom „da je sada najvažnije da se donese bilo kakav zakon o hrvatskom jeziku, inače je sve propalo“, a kad se taj Prijedlog pročita, vidljivo je da bi taj Zakon prvenstveno trebao poslužiti da se jezikoslovcima (kroatistima) osigura neki duševni mir i zanimacija, da mogu nastaviti s prepirkama koja je riječ bolja ili kako se kaže kurikulum. Ja se ne bih mirio sa suboptimalnim rješenjima samo zato da se bilo kakav Zakon donese. Sad je prigoda da se napravi optimalni zakon, koji opet neće biti savršen, ali će biti Zakon o hrvatskom jeziku, a ne zakon o hrvatskim jezikoslovcima. Nije nimalo slučajno da gimnazijalci najlošije rješavaju maturalni ispit baš iz hrvatskog jezika. O tome svi jezikoslovci šute, jer su upravo oni u korijenu tog debakla, a svi ostali bi ionako morali o tome šutjeti jer nisu jezikoslovci. Bojim se da jezikoslovci i ne znaju kako bi ispravili taj pogrešni smjer kojim srednjoškolce sistematski dovode u negativne ocjene, jer bi, kako sada izgleda, samo znali pojačavati promašene akcente kojima besjede rodu o jeziku i na čemu temelje svoj raison d'être. Još malo, i govorit ćemo engleskim bolje i radije nego jezikoslovnim hrvatskim. Meni nije nikakav problem da prijedem sutra na engleski - govorni, čitani i pisani - a za nuždu bi se našla još po neka alternativa.</p>		
24	Goran Galić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Podržavam ovaj nacrt Prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku koji je po mojem mišljenju vrlo konkretan i funkcionalan. Brojni jezici ugroženi su diljem svijeta, osobito jezici s manjim brojem govornika, stoga je potrebna sustavna državna skrb za jezik kao temeljno sredstvo</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Financijska sredstva za rad Vijeća za hrvatski jezik osigurana su u Državnome proračunu Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcijama za 2024. i 2025. godinu u Razdjelu 80 Ministarstvo znanosti i obrazovanja, glava 08008 Javni instituti u</p>

nacionalnog identiteta pojedinog naroda. Iz tog razloga većina zemalja Europske unije donijela je svoje zakone o nacionalnom jeziku, a sada ga donosi i Hrvatska, što svatko dobronamjeran treba podržati. Ovaj prijedlog zakona pomoći će daljnjem razvoju hrvatskog jezika i reguliranju njegove javne uporabe, od školstva, medija, državne uprave i sl., što će svim dionicima toga procesa biti od koristi. Svjedoci smo da je u pitanjima jezične politike i javne uporabe hrvatskog jezika bilo dosta nedoumica i neujednačenosti, dijelom i iz razloga što mnogi praktični primjeri uporabe jezika nisu bili definirani nekim pravnim aktom. Zbog toga je dolazilo do različitih interpretacija i neujednačene prakse. Ovim Zakonom mnoge se takve konkretne situacije definiraju i preciziraju, što će olakšati odlučivanje i rad svima uključenima u proces. Podržavam uvođenje lektorske službe u javnopravna tijela, no bitno je da se ta zakonska odredba provodi u praksi i da u tom smislu postoji kontrolni mehanizam. U prošlosti se više pozornosti posvećivalo hrvatskom jeziku i govoru u medijima, a svjedoci smo da se posljednjih godina u medijima sve manje mari za jezik i govor. Većina redakcija nema lektore, ne promišlja se o jeziku i govoru u javnim objavama, i očekujem da će ovaj Zakon i predviđen Nacionalni plan razvoja jezične politike i u tom dijelu omogućiti potrebne iskorake. Što se tiče Vijeća za hrvatski jezik, mislim da ono može pridonijeti razvoju hrvatskoga jezika i poticanju istraživanja (npr. ugroženih govora hrvatskoga jezika, neistraženih vrijednih rukopisa na hrvatskom jeziku, suvremenih jezičnih pojava i navika govornika i sl.). No da bi Vijeće ostvarilo svoj potencijal potrebno je dati mu ovlasti i instrumente. Za zadaće koje predviđa ovaj zakon, koji zahvaća vrlo široko područje, od školstva, znanosti, medija do rada javne uprave, potrebno je osigurati i odgovarajuća financijska sredstva o kojima će također ovisiti uspješnost naše skrbi o hrvatskom jeziku. No, budući da je jezik temelj našega identiteta, vjerujem da će se ta sredstva pronaći i utrošiti na koristan način, što će biti precizirano u Nacionalnom

Republici Hrvatskoj, aktivnost A622137 PROGRAMSKO FINANCIRANJE JAVNIH ZNANSTVENIH INSTITUTA. 2. Djelokrug Vijeća propisan je člankom 18. Zakona, a Poslovníkom o radu bit će dodatno opisani poslovi, zadaće i način rada Vijeća.

			<p>planu razvoja jezične politike. Zaključno, ovaj nacrt Prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku koristan je, funkcionalan i sveobuhvatan, a kvaliteti konačnoga teksta Zakon pridonijet će i ovo savjetovanje te saborska rasprava. Stoga sam uvjeren da će ove jeseni biti usvojen kvalitetan i potreban Zakon o hrvatskom jeziku, na korist svim građanima Republike Hrvatske. Goran Galić</p>		
25	LADA BADURINA	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Zakon nije zamišljen restriktivno, i to je dobro. S druge strane postavlja se pitanje što se njime uopće regulira? Krucijalno je, po meni, pitanje može li se i treba li se zakonom regulirati jezična djelatnost (naime ako nema sankcija za nepoštivanje zakonskih odredbi, a – ponavljam – dobro je da ih nema, čemu zakon; ne iznevjerava li se time sama institucija zakona)?!</p> <p>U prijedlogu teksta zakona mnogo je nepreciznosti i nejasnoća. Navodim tek neke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barata se pojmovima javna i službena uporaba hrvatskoga jezika, a da se ti pojmovi pobliže ne definiraju. Dok se u članku 11, stavak 1 navodi da je „Javna uporaba hrvatskoga jezika svaka (...) usmena ili pismena jezična obavijest u prostoru namijenjenom javnosti ili široj publici, uključujući i onu elektroničkim putem“, već u stavku 2 stoji: „Uz uporabu hrvatskoga jezika, u neslužbenim prigodama moguća je i javna uporaba narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti“. Koje su to neslužbene prigode? U svakom slučaju odnos je javno ~ privatno, službeno ~ neslužbeno znatno kompleksniji i ne da se svesti u binarne opozicije. <p>Nadalje, ako javnu i službenu komunikaciju tumačimo kao onu u kojoj sudjeluju predstavnici državne vlasti i sl., dakle javne i službene osobe (što stoji i u članku 8, stavku 2 „Na hrvatskom jeziku održava se pismena i usmena komunikacija tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne /regionalne/ samouprave te pravnih osoba koje imaju javne ovlasti, odnosno svih javnopravnih tijela u Hrvatskoj“), hoćemo li smatrati da se o stavak 1 članka 11 oglašuje i hrvatska ministrica ili</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Komentar će se dijelom razmotriti, a dijelom se prima na znanje.</p> <p>2. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izriče identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>3. Ministarstvo znanosti i obrazovanja donijelo je na temelju zahtjeva Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje 16. svibnja 2023. godine, a sukladno članku 27. stavku 1. Zakona o ustanovama odluku o promjeni naziva kojom je promijenjen naziv Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje u Institut za hrvatski jezik. Odluka je stupila na snagu danom donošenja te će se nakon stupanja na snagu novog Statuta unijeti novi naziv Instituta za hrvatski jezik u sudski registar.</p>

pojedini saborski zastupnici, političari i sl. kada u javnosti govore svojim lokalnim idiomima? Možemo li, u konačnici, od svakog političara i/ili javnog djelatnika očekivati poznavanje i primjenu svih normi hrvatskoga standardnog jezika? Jesmo li za to osigurali uvjete? Hoće li ova odredba ostati samo mrtvo slovo na papiru?

- U preambuli Zakona stoji da „u zakonodavstvu Republike Hrvatske ne postoji propis koji na jedinstven način propisuje uporabu hrvatskoga jezika“. Što to znači? Kako bi se na jedinstven način trebala propisati uporaba hrvatskoga jezika?! Donosi li nam to ovaj Zakon?

- Također u preambuli stoji da je standardni jezik „nadiomski sustav“. Ako je standardni jezik jedan od (hrvatskih) idioma, a jest, on ne može biti nadiomski sustav!

- U članku 2, stavak 2 stoji da je „posebnost hrvatskoga jezika njegova [...] trodioba na tri ravnopravna narječja, i to čakavsko, kajkavsko i štokavsko“. Na kakvu se točno ravnopravnost misli, u odnosu na što?

- Izrazito problematičnim smatram stavak 3 članka 10 („Kako bi se u službenoj uporabi osigurala terminološka ujednačenost i standardizacija hrvatskoga jezika, lektori se u svome radu trebaju voditi odredbama ovoga Zakona, kao i odredbama drugih zakona o uporabi hrvatskoga jezika ako one nisu protivne odredbama ovoga Zakona“). Zar se odredbama ovoga Zakona ili drugih zakona na koje se poziva propisuje terminologija i/ili donose ikakvi stavovi/preporuke/propisi u vezi sa standardizacijom hrvatskoga jezika? Zar se u službenoj uporabi ostvaruje standardizacija jezika? Kako da se lektori vode odredbama ovog Zakona?

- U stavku 4 istoga članka ponovno se spominje „terminološka ujednačenost hrvatskoga jezika“ (terminološka ujednačenost jezika? – upravo takva formulacija!?). Iako je rad na hrvatskoj terminologiji raznih struka neprijeporno vrlo važan – i sustavno se na tome radi u Institutu za hrvatski jezik i jezikoslovlje (projekt Struna) – pitam se, čemu to posebno isticati u tekstu Zakona? Što se

time želi postići? Je li leksik najveći/jedini problem hrvatskoga jezika?

- Obrazloženje za osnivanje Vijeća za hrvatski jezik kao savjetodavnog tijela vrlo je općenito („rad usmjeren na zaštitu, njegovanje i razvoj hrvatskoga jezika“), a takav je – općenit – i opis djelokruga njegova rada (članak 18). Na prvome mjestu stoji „a) skrb o hrvatskome jeziku“. Nameće se međutim pitanje nisu li i iduće točke – od b) do f) – samo primjeri skrbi o hrvatskome jeziku?
- Imam primjedbe i na predloženi način konstituiranja Vijeća za hrvatski jezik. Iako se čini dobrom idejom da pozvane institucije predlažu članove, neosporno je da u njima ne djeluje (pod)jednak broj stručnjaka za hrvatski (standardni) jezik. Stoga smatram da bi bilo nužno osigurati da u radu Vijeća sudjeluju i pozvani stručnjaci (o broju takvih stručnjaka trebalo bi razmisliti, a do njihovih bi se imena moglo doći, primjerice, anketiranjem sveučilišnih profesora s katedara za hrvatski jezik hrvatskih sveučilišta odnosno osoba biranih u znanstvena zvanja za odgovarajuće znanstveno područje, polje i granu).
- U zakonskom se tekstu višekratno spominje Institut za hrvatski jezik. Institut se zove Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje (ili se planira njegovo preimenovanje?).
- Moram reći i to da se jezik kojim je pisan prijedlog zakona o hrvatskom jeziku nikako ne može smatrati uzornim hrvatskim jezikom! Neke sam primjere ovdje već navela.

Ilustracije radi upozoravam i na članak 13, stavak 4: više no na njegov sadržaj (jesu li u ingerenciji ovog zakona školski kurikuli i nastavna praksa?), obraćam vam pozornost na gramatičku nekongruentnost, ali i formulaciju „književna i prevoditeljska upotreba jezika“.

Naposlijetku želim iskazati negodovanje što se ova javna rasprava organizira tijekom kolovoza, u vrijeme godišnjih odmora na svim hrvatskim sveučilištima. Rasprave se na našim katedrama i odsjecima nisu mogle provesti.

26	Mario	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Poštovani,</p> <p>Gluhi osoba osjećaju uvrijeđa od riječ gluhošnjem. To nije lijepo jer ljudi još govori stari navika za gluhošnjem do sada. Trebalo je kazati oštećenih sluha..</p> <p>Zato gluhi su završili fakultet i imaju diplomu. Već su obrazovani .</p> <p>Gluhi želi prijaviti tko govori gluhošnjem da dobijet kaznu kao slično razisam.</p> <p>Ljudi moraju shvatiti riječi gluhošnjem,gluhi osoba ili oštećenih osoba jer to nije isto. Oni su obrazovani osoba i pismeni osoba.</p>	Primljeno na znanje	Terminologija koja se koristi u Nacrtu prijedloga Zakona preuzeta je iz Zakona o hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhošnjem osoba u Republici Hrvatskoj. Tim zakonom propisuje se pravo gluhih i gluhošnjem osoba te drugih osoba s komunikacijskim teškoćama na korištenje, informiranje i obrazovanje na hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije. Korisnici u smislu tog zakona su osobe koje se služe hrvatskim znakovnim jezikom i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhošnjem osoba. Korisnicima se smatraju: gluhe osobe, gluhošnjem osobe i druge osobe s komunikacijskim teškoćama kod kojih je zbog funkcionalnih oštećenja komunikacija govorom otežana ili ne postoji.
27	MILI NOVAK	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Podržavam donošenje Zakona o hrvatskom jeziku i lijepo je što su i Matica hrvatska kao najstarija hrvatska kulturna institucija i hrvatska Vlada prepoznale potrebu donošenja Zakona o hrvatskom jeziku. I mnoge europske države imaju svoje zakone o jeziku.</p> <p>Prema nacrtu ovog zakona regulira se službena i javna upotreba hrvatskog jezika uz uvažavanje hrvatskih narječja i kao takav je potreban kao temelj očuvanja opstojnosti hrvatskog identiteta.</p> <p>mr.sc. Mili Novak, predsjednik Ogranka Matice hrvatske Kaštela</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
28	HELENA BUDIMIR	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Poštovani,</p> <p>podržavam Nacrt prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku jer je važan za očuvanje hrvatskog identiteta i hrvatske kulture.</p> <p>Helena Budimir, prof.</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

29	Dr. sc. Radomir Jurić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Dajem potporu prijedlogu Zakona o hrvatskom jeziku. Hrvatski jezik, temeljnu odrednicu našega hrvatskoga identiteta, treba čuvati, štiti i njegovati, sve s jasno usmjerenim pogledom na generacije koje dolaze. Ovaj prijedlog Zakona određuje jasno mjesto hrvatskom jeziku u javnoj i službenoj upotrebi, potrebu njegovanja njegove standardizacije, ne zaboravljajući pritom, niti zapostavljajući njegovu "zlatnu formulu ča-kaj-što", niti pritom ugrožavajući književno-umjetnički izričaj i njegove slobode. Kroz nužne lektorske postupke zaustavit će se prodor nehrvatskih riječi kojima smo svakodnevno svjedoci, kao i osnovnih pogrešaka u službenim dopisima, na javnim pločama, u pisanju naziva ulica. Svakako smatram da će donošenje Zakona o hrvatskom jeziku biti veliki iskorak u njegovom čuvanju i očuvanju! Dr. sc. Radomir Jurić, predsjednik Ogranka Matice hrvatske u Zadru	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
30	Institut za znanstvena i umjetnička istraživanja u kreativnoj industriji - Andizet	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Dajem potporu nacrtu prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku. Udruga smo s kulturnom i kreativnom djelatnošću te će nam Zakon doprinijeti u komunikaciji s korisnicima, kreativnim djelatnicima i kulturnim ustanovama. Posebice je važan za studente i mlađe dobne skupine.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
31	Ivana Jobst	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Poštovani, Dajem potporu donošenju ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU!	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
32	LIDIJA MILETIĆ	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Poštovani, u ime Ogranka Matice hrvatske u Vukovaru, kao njegova predsjednica, želim izraziti potpuno slaganje i potporu Nacrtu prijedloga Zakona o jeziku. Jezik je temelj identiteta svakoga naroda pa iz grada koji je temelj samostalne i suverene Republike Hrvatske, koji je bio uništen i koji je iz pepela izrastao sa svojom domovinom, donošenje ovoga Zakona smatramo i potrebnim i nužnim. Pravo je svakog naroda, ali i njegova obveza, štiti i njegovati svoj jezik i jezičnu baštinu jer je ona odrednica naše samobitnosti i zalog naše opstojnosti. Dok je jezika bit će i Hrvatske.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

33	ANA ZRNIĆ	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Poštovani,</p> <p>Dajem potporu donošenju ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU!</p> <p>Hrvatski jezik nematerijalno je kuturno dobro te je poželjno da se u svojoj javnoj uporabi zaštiti Zakonom onako kako su zaštićena i druga (ne)materijalna dobra. Izvršno je imati priliku raspraviti o detaljima te predložiti izmjene ili dopune prijedloga Zakona. Zakon će mi olakšati profesionalnu aktivnost, svakako ću ga primjenjivati u nastavničkom radu gdje je upravo neophodan!</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
34	Marina Marijačić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Zakon o hrvatskome jeziku po svemu što su o njemu napisali, odnosno kako su se o njemu raspisali mnogi mu neskloni, pokazuje se doista, kako je izjavio književnik Davor Velnić, kao „lakmus za antihrvatstvo“.</p> <p>Takvi su u člancima Zakona pročitali ono čega u njemu nema pa su se „prigodno očešali“ o sve ono što mi drugi u njemu nismo vidjeli. No svatko se češe gdje ga svrbi. Ovoga puta ta alergija nije posljedica neke fizičke vidljive iritacije, već alergije izazvane strahom da će ih Zakon o hrvatskome jeziku sputati u književno-umjetničkome izričaju. Apsurdno je, međutim, to što oni jako dobro znaju da Zakon o hrvatskome jeziku ne će utjecati na njihov umjetnički rad, ali svejedno to ističu jer se ni za što drugo ne mogu uhvatiti. Budući da se u Nacrtu Zakona o hrvatskome jeziku ne propisuju nikakve sankcije, baš taj nepostojeći dio unutar Zakona oni su priželjkivali. Na nešto čega nema ne mogu se, dakle, referirati, ali zato posežu izravno ili neizravno za krilaticom 'Jeziku je svejedno' koja u sebi sadržava potpuni odmak od potrebe za identitetskim prožimanjem naroda i jezika. S druge, pak, strane, postoje i oni kojima je ovakav Nacrt Zakona „kamilica“ i nije im svejedno što nije u svojim člancima radikalnije postavljen.</p> <p>Podržavajući ovako sročeni Nacrt Zakon o hrvatskome jeziku, iskazujem potporu predlagatelju.</p> <p>Ugledni i utjecajni hrvatski jezikoslovac Radoslav Katičić u prigodi obilježavanja 50. obljetnice Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika izjavio je kako je „Deklaracija bila hrabri čin kojim</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

			<p>se koraknulo iz beznađa“. Korak koji je Matica hrvatska učinila ovim prijedlogom Nacrta Zakona trebao bi biti dovoljan, makar i na simboličnoj razini, a nadam se da će njegovim usvajanjem Hrvati biti potaknuti da se prema vlastitome jeziku odnose onako kako on zaslužuje – jer nas određuje, na njega trebamo biti ponosni i s njime se identificirati, kao što se identificiramo i s bogatom ostavštinom koju nam je ostavio u djelima onih vrsnih hrvatskih književnika čija su djela i ostavština na meti „zajedničara“, a koji se tom vrsnoćom žele kititi kao svojim perjem kad već svojega nemaju. Marina Marijačić, prof.</p>		
35	Jozo Balić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Podržavam Nacrt prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku. Čestitam Matici hrvatskoj na ovom Prijedlogu kojim se regulira javna i službena uporaba standardnog hrvatskog jezika, i stvara okvir za njegov nesmetani razvitak.</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
36	Ivana Petričević	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Poštovani,</p> <p>podržavam Nacrt prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku kojemu je cilj zaštita hrvatskoga jezika u budućnosti kako bismo osigurali vlastiti identitet koji je temelj svakoga naroda. Kao članica Europske unije Republika Hrvatska trebala bi, kao primjer većine ostalih članica EU-a, imati propisan zakon o jeziku kojim bi osvijestila povijesna htijenja koja su temeljena na očuvanju hrvatskoga jezika. Pohvalno je što Zakon promiče narječne idiome hrvatskoga jezika te njihovu specifičnu funkcionalnu uporabu kojima ističe jezično bogatstvo Republike Hrvatske. Nužno je urediti ulogu lektora u osiguranju usklađenosti dokumenata na nacionalnoj i europskoj razini, kao i u medijskim prostorima. Čestitam članovima Matice hrvatske što su svojom inicijativom hrvatsku javnost potaknuli na promišljanje o vrednotama hrvatskoga jezika. Vjerujem da će Zakon osigurati promicanje i očuvanje hrvatske jezične kulture za dobrobit sadašnjih i budućih generacija.</p> <p>S poštovanjem, Ivana Petričević</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>2. Uloga lektora i lektorske usluge upravo je način kojim se planira u službenoj uporabi osigurati terminološka ujednačenost i ujednačenost standardnojezične norme hrvatskoga jezika u službenoj komunikaciji.</p>

37	Dalibor Joler	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Podržavam donošenje ovakvog Zakona, pogotovo činjenicu što on ne predviđa sankcije za njegovo nepoštivanje. Naime, smatram da bi bilo kakve sankcije polučile suprotan učinak. S druge pak strane činjenica da će postojati Vijeće o jeziku, koje će davati svoja mišljenja i preporuke, dobrodošla je i prijeko potrebna mogućnost da svi, a osobito oni koji se profesionalno bave jezikom i koji to žele, mogu dobiti mjerodavan savjet.</p> <p>Mislim da bi također bilo vrlo korisno kad bi se uspostavila web stranica na kojoj bi se objavljivali savjeti i preporuke Vijeća odnosno odgovori na pitanja zainteresiranih korisnika. To bi u dobroj mjeri pridonijelo porastu opće razine poznavanja hrvatskoga jezika.</p> <p>Dalibor Joler, prof.</p>	Primljeno na znanje	Savjeti i preporuke Vijeća te odgovori na pitanja zainteresiranih korisnika bit će dostupni javnosti, a način komunikacije s javnošću bit će razrađen u Poslovniku o radu Vijeća.
38	Antonija Sikavica Joler	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Željela bih izraziti svoje apsolutno slaganje s Nacrtom prijedloga Zakona o jeziku. Uvaživši autoritet njegovih sastavljača kao i brojnih komentatora također se slažem s potrebom osnivanja Vijeća za jezik kao i prijedlogom izbora njegovih članova. Smatram da u ovo tijelo ne trebaju nužno biti uključeni i književnici (kao ni u pisanje Zakona o jeziku njihove udruge, bilo DHK ili HDP) jer su umjetničke slobode shvaćene šire od Zakona i njime ničim nisu ugrožene.</p> <p>Nužan zakonski okvir potreban je radi podizanja razine pismenosti u javnom životu, posebno politici i medijima, ali prvenstveno u odgojno-obrazovnome procesu čiji sam dio već 30 godina. Stoga pozdravljam težnju za brigom o jeziku iskazanu već i uporabom termina „kurikul“ umjesto anglizma „kurikulum“, koji je ušao u sve zakonske akte, a suprotstavlja se elementarnom pravilu o posuđivanju riječi iz stranih jezika, kojemu podučavam učenike sve ove godine. Jednako se tako vrlo jednostavno primjenjuje i pravilo o tvorbi pridjeva na –ski prema anglizmima (teniski kao i nogometni).</p> <p>Skrb o hrvatskome jeziku uključuje i težnju za hrvatskim riječima kojima dajemo prednost pred onima stranoga podrijetla, što je nastojao još u 19. st. B. Šulek s kemijskim nazivljem (npr. kisik, vodik, dušik) iako je</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>2. Iako ne postoji studijski program kojim se stječe titula lektora, lektori su u pravilu profesori hrvatskoga jezika koji dodatno obogaćuju svoje znanje o jeziku na način da s godinama učenja i iskustva postaju vrsni poznavatelji hrvatskoga jezika.</p>

			<p>„uvezao“ mnoge riječi kojih u hrvatskome jednostavno - nije bilo. S obzirom da je danas situacija ponešto drugačija, a suočeni smo s navalom anglizama, ali još uvijek preostalih srbizama, ne vidim zašto ne bismo osvijestili (barem na razini standardnoga jezika) da je 'glazba' bolja od 'muzike', a 'osobito' ili 'posebno' bolje od 'naročito' ili 'dojam' umjesto 'utiska'?!? Ako postoji natječaj za najbolju hrvatsku riječ, zašto u javnu uporabu ne bi ušlo zapozorje kao što je ne tako davno ušla perilica? Stoga u potpunosti podupirem osnivanje lektorske službe, posebno u tijelima javne uprave i na nacionalnoj televiziji uz napomenu (a ne 'opasku') da treba vrlo jasno definirati kriterije za njihova radna mjesta. (Pritom smatram da to mogu biti samo završeni kroatisti.) Čitajući mnoge prijevode zaprepaštena sam elementarnom nepismenošću lektora u nekim (pa i renomiranim) nakladničkim kućama ili u promidžbenim kampanjama (na svim leksičkim razinama). Ona je gotovo „standardizirana“, stoga bi upravo ovakav Zakon o jeziku pridonio opismenjanju šire javnosti. Komentar DHP-a o „pravovjernim“ lektorima gotovo je uvredljiv jer se optužbama brane od onoga što bi trebali promicati, a to je skrb i ljubav prema materinskome jeziku, što je iznad svih ideologija jer „prava je domovina zapravo jezik“ (Humboldt). Stoga ne vidim nikakva uporišta u prijedlogu DHP-a da bi ovim Zakonom bio ugrožen otkup knjiga u Hrvatskoj jer ne vidim zašto bi Hrvatska skrbila o autorima i knjigama koje nisu napisane hrvatskim jezikom više nego o svojim nacionalnim?!</p> <p>Antonia Sikavica Joler, prof.</p>		
39	Hrvatski pedagoško-književni zbor	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Mišljenje Hrvatsko pedagoško-književnog zbora (HPKZ) o Nacrtu prijedloga zakona o hrvatskom jeziku</p> <p>Hrvatski pedagoško-književni zbor podupire donošenje Zakona o hrvatskom jeziku s odredbama i u obliku koji je upućen na javno savjetovanje. Ističemo važnost reguliranja zakonom položaj hrvatskog standardnog jezika u odgojno-obrazovnom sustavu kao službenog jezika nastave jer je nepostojanje zakona do sada u</p>	Nije prihvaćen	1. Djelokrug rada Vijeća obuhvaćen je posebice točkama: a) skrb o hrvatskom jeziku i b) promicanje kulture hrvatskoga jezika u službenoj i javnoj uporabi. To podrazumijeva i pozornost o usklađenosti nastavnih kurikula, udžbenika i drugih službenih dokumenata te obveznih izdanja koja Ministarstvo znanosti i obrazovanja donosi za obrazovni sustav. Vezano uz prijedlog da se uz internacionalizam kurikul u

tom području izazivalo dosta problema, posebno kad je riječ o pravopisu, o čemu je HPKZ intervenirao u proteklim razdobljima sa zahtjevom da se u obrazovnom sustavu primjenjuje jedan pravopis. Podupiremo osnivanje Vijeća za hrvatski jezik s navedenim zadacima s tim da se u njegovim zadaćama posebno naznači i pozornost o usklađenosti nastavnih kurikula, udžbenika i drugih službenih dokumenata te obveznih izdanja koja Ministarstvo obrazovanja i znanosti donosi za obrazovni sustav.

Napominjemo da Ministarstvo do sada nije iz zakona i drugih dokumenta koje je predlagalo ili donosilo isključilo nestandardnu riječ kurikulum (u ovom nacrtu zakona jest), nego je i dalje svugdje rabi te je neopravdano proširena u javnom prostoru i među učiteljima mada su sve relevantne stručne ustanove i udruge, počevši od HAZU-a i Matice hrvatske, mjerodavnih fakulteta i instituta, do HPKZ-a i drugih udruga djelatnika u obrazovanju tražile i objasnile da se taj termin, zbog njegove stvarne i simboličke važnosti, uskladi s pravilima preuzimanja u hrvatski standardni jezik riječi iz latinskog i drugih jezika.

Podupiremo i nastojanje da se uz internacionalizam kulrikul u službenu obrazovnu terminologiju uvede i domaća riječ za taj pojam, u konzultaciji s mjerodavnim jezikoslovcima jer procjenjujemo da tako važan dokument, bitan za nacionalni obrazovni sustav, mora imati i adekvatno ime podrijetlom iz hrvatskog jezika. Naime, temeljni dokument po kojemu radi odgojno-obrazovni sustav morao bi biti u cijelosti u skladu s hrvatskim standardnim jezikom jer njegovo ime bitno utječe na jezičnu praksu u javnosti, a posebno u obrazovanom sustavu.

Podupiremo i uvođenje službe lektora hrvatskoga jezika jer je dosadašnja praksa nereguliranosti uporabe standardnog jezika u javnom prostoru djelovala zbunjujuće za učenike i učitelje. Odredbu bi trebalo precizirati naznakom stručne spreme i eventualno drugih uvjeta koju lektor treba imati jer u obrazovnom sustavu ima djelatnika koji poučavaju hrvatski jezik (na nižim obrazovnim stupnjevima), ali nemaiu dostatno obrazovanie

službenu obrazovnu terminologiju uvede i domaća riječ za taj pojam, napominjemo da je na prijedlog Vijeća za normu hrvatskoga standardnog jezika Ministarstvo znanosti i obrazovanja u planskim i strateškim dokumentima (2005.) uz riječ kurikulum koristilo riječ uputnik, no ta riječ nije zaživjela u javnom prostoru.

2. Iako ne postoji studijski program kojim se stječe titula lektora, lektori su u pravilu profesori hrvatskoga jezika koji dodatno obogaćuju svoje znanje o jeziku na način da s godinama učenja i iskustva postaju vrsni poznavatelji hrvatskoga jezika.

			<p>za obavljanje lekture. Hrvatsko pedagoško književni zbor Predsjednik prof. dr. sc. Nevio Šetić Predsjednik Nadzornog odbora prof. dr. sc. Ante Bežen U Zagrebu, 28. kolovoza 2023.</p>		
40	Vedran Lakovic	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Poštovani,</p> <p>podržavam Zakon o hrvatskom jeziku jer je potreban.</p> <p>Srdačan pozdrav,</p> <p>Vedran Laković</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
41	Vedran Lakovic	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Poštovani,</p> <p>Zakon o jeziku je važan, podržavam.</p> <p>Srdačan pozdrav.</p> <p>Vedran Laković</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
42	ZORANA VEKIĆ	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Jezik je temeljni kamen identiteta svakoga naroda. Stoga je donošenje ovoga zakona ne samo potrebno nego i nužno. Uostalom, zakon o jeziku postoji u 16 europskih država, pa i u onoj koja desetljećima poseže za hrvatskom jezičnom i književnom baštinom.</p> <p>Zakon nema ambiciju sputavanja naših zavičajnih govora ili narječja, nema kaznenih odredbi, dakle ne sankcionira, neće se miješati u komunikaciju među građanima ni u umjetničke slobode i slobodu izražavanja nego će samo propisati uporabu jezika u službenoj i javnoj uporabi. Što je tu sporno?</p> <p>Državna tijela vlasti morat će zaposliti lektore!?!...Pa i vrijeme je s obzirom na ono čemu svakodnevno svjedočimo.</p> <p>Dojma sam da velika većina građana na ovaj prijedlog zakona gleda s odobravanjem. Naravno, prijedlog dodatno može biti poboljšan u javnoj raspravi.</p> <p>Prijedlog zakona je dobar i treba ga podržati da bismo konačno nakon skoro dva stoljeća napokon uredili pitanje službene i javne uporabe hrvatskoga jezika.</p> <p>Zorana Vekić, predsjednica OMH u Metkoviću</p>	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.

43	Udruga autora udžbenika	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Udruga autora udžbenika podupire donošenje Zakona o hrvatskom jeziku s objašnjenjima razloga za donošenje i sadržaj samog Zakona. Za autore udžbenika, a posebno udžbenika hrvatskoga jezika, taj je zakon iznimno važan kao jasno uporište za sve elemente standardnog jezika i standardnojezične priručnike kojima se autori koriste te za poučavanje svih idioma hrvatskog jezika prema sadašnjem kurikulumu.</p> <p>Također tražimo da se u državnim dokumentima o obrazovanju rabi riječ kurikulum, a ne njegov nestandardni oblik kurikulum, koji je sada u uporabi. Ironično bi bilo da se donosi Zakon o hrvatskom jeziku koji se zalaže za poštovanje standarda, a da u nazivu glavnog dokumenta o obrazovanju u Hrvatskoj ostane nestandardna riječ. Ova je udruga to zahtijevala i prilikom javnog savjetovanja o uvođenju kurikula i posljednjem Zakonu o udžbenicima, ali taj prijedlog nije prihvaćen iako su ga podržale i brojne mjerodavne institucije.</p> <p>Autor teksta: prof. dr. sc. Ante Bežen</p> <p>Uime Udruge autora Udžbenika: Izv. prof. dr. sc. Vesna Budinski, predsjednica Udruge</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>2. Vezano uz prijedlog da se uz internacionalizam kurikulum u službenu obrazovnu terminologiju uvede i domaća riječ za taj pojam, napominjemo da je na prijedlog Vijeća za normu hrvatskoga standardnog jezika Ministarstvo znanosti i obrazovanja u planskim i strateškim dokumentima (2005.) uz riječ kurikulum koristilo riječ uputnik, no ta riječ nije zaživjela u javnom prostoru.</p>
44	Ogranak Matice hrvatske u Jastrebarskom	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Mi iz Ogranaka Matice hrvatske u Jastrebarskom podržavamo Zakon o hrvatskom jeziku i veselimo se njegovoj skoroj primjeni! Čestitke svima uključenima u njegovo nastajanje!</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
45	Alemko Gluhak	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Institut koji prijedlog zakona naziva „Institut za hrvatski jezik“ – zove se INSTITUT ZA HRVATSKI JEZIK I JEZIKOSLOVLJE. – Vidjeti čl. 17!</p> <p>Članak 3, stavak 1: (na) latiničnom pismu --> hrvatskom latiničnom pismu. OBRAZLOŽENJE. Oznaka „latinično pismo“ nije dovoljno precizna (bez obzira na to što tako piše u Ustavu RH) – sklop hrvatsko latinično pismo znači da se radi i o hrvatskim slovima ččđšž (i dž lj nj ije), jer baš takvu kombinaciju ima samo hrvatski jezik (ako gledamo samo ččđšž, onda to imaju i bošnjački i srpski, a crnogorski ima osim tih još i slova šž).</p> <p>Članak 3, stavak 2: peticije --> podneske te se obraćati --> te obraćati se OBRAZLOŽENJE.</p> <p>Pretpostavljam da je na tome</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Komentar će se dijelom razmotriti, a dijelom se prima na znanje.</p> <p>2. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>3. Ministarstvo znanosti i obrazovanja donijelo je na temelju zahtjeva Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje 16. svibnja 2023. godine,</p>

mjestu primjerenije upotrijebiti riječ podnesak, tako običnu u hrvatskom pravnom sustavu.
Članak 6, stavak 1:
potiče uporaba... --> potiče u primjerenim prilikama uporaba svih
OBRAZLOŽENJE. Ako se ne misli na „hrvatka povijesna pisma u primjerenim prilikama“, onda treba promijeniti poredak riječi kako predlažem.
Članak 7, stavak 2:
uključuje --> obuhvaća
Predlažem da se umjesto „uključuje“ stavi obuhvaća, što je, ako se uzme u obzir preslikavanje engleskoga include i sl., svakako bolje (to obuhvaća) – uostalom, takvo obuhvaćati upotrijebljeno je dobro u 2/1, 2/3 16/2, 18/1.
Članak 8, stavak 1:
latinično pismo --> hrvatsko latinično pismo
OBRAZLOŽENJE kao za čl. 3 st. 1.
Članak 11, stavak 1:
Maknuti „uključujući“,
OBRAZLOŽENJE kao za čl. 7 st. 2.
Radi sročnosti, promijeniti tekst ovako:
uključujući i onu elektroničkim putem --> također i ona obavijest dana elektroničkim putem.
Članak 11, stavak 2:
u neslužbenim prigodama --> u neslužbenim prigodama i po potrebi u službenima
OBRAZLOŽENJE. Tekst kakav je dan u prijedlogu mogao bi se zloupotrebljavati. Kao što je uostalom uobičajeno, i u službenim se prigodama može stilski varirati, na primjer u pozdravnim govorima. Kakva bi bila zloupotreba? Takva da vam netko „tumači“ da ne smijete u službenom govoru imati na primjer riječi „Navik on živi ki zgine pošteno.“
Članak 11, stavak 3:
Tekst od riječi „pisanom“ na dalje do „donose se“ treba biti ovakav: --> pisanom obliku (tiskanom, rukopisnom, elektroničkom) donose se...
Vidjeti opasku uz članak 7, DODATI stavak 7.
Članak 11, stavak 5:
poruke, uključujući sadržaje --> poruke, pa tako i sadržaji prometnih...
Članak 11, stavak 6:
KOMENTAR.
„Sinkronizacija inojezičnih filmova i kazališnih predstava“?
Nazivaju li se čitani prijevodi na primjer u vijestima ili u dokumentarcima –

sukladno članku 27. stavku 1. Zakona o ustanovama, odluku o promjeni naziva kojom je promijenjen naziv Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje u Institut za hrvatski jezik. Odluka je stupila na snagu danom donošenja te će se nakon stupanja na snagu novog Statuta unijeti novi naziv Instituta za hrvatski jezik u sudski registar.

sinkronizacijom? Ako da, zašto se to ne spominje?
Sinkronizacija kazališnih predstava? Ili se zapravo mislilo na podnaslovljivanje (titlovanje)?
Članak 11, DODATI STAVAK 7:
U televizijskim i drugim priozima, u prijenosima natjecanjâ i drugima, imena hrvatskih sudionika, natjecateljâ i drugih, bila ona hrvatskoga ili inoga podrijetla, pišu se točno onako kako ti natjecatelji svoja imena sami pišu. Imena osoba iz drugih jezičnih područja, zemljopisna imena (osim za slučajeve da postoji hrvatski egzonim) i drugo pišu se točno onako kako se pišu u dotičnim jezicima, a u slučaju transliteracije iz nelatiničnih pisama, pišu se točno onako kako je to opisano za znanstvenu transliteraciju.
OBRAZLOŽENJE. Događa se da se imena naših natjecatelja na nekim međunarodnim natjecanjima koja se održavaju u Hrvatskoj – pišu bez hrvatskih slova čćđšž. Također, na tim natjecanjima imena Ukrajinaca, Bugara i drugih „ćirilčnih“ naroda često se pišu na „engleski“ način (ch, sh, zh za čžš itd.) ili po nekakvoj zbrdozdolnoj „transkripciji“. To se tiče i imenâ mjestâ.
Najdrastičniji je slučaj pisanje „Černobil“ za ukrajinski grad koji se na ukrajinskomu jeziku zove – pisano transliterirano – Čornobyl' (ipsilon, apostrof!; u „transkripciji“, Čornobilj). – Ako mi želimo da stranci pišu naša imena kako ih mi pišemo, budimo pristojni i pišimo inojezična imena onako kako ih treba pisati.
Uočimo da ćemo još od 1986. ime i prezime hrvatske stručnjakinje za montažu glazbe i zvuka u američkim filmovima vidjeti napisano Suzana Perić – uredno sa slovom ć. Ako u američkim filmovima od prije viđamo francuska imena napisana ispravno, a danas i španjolska, portugalska, češka, slovačka, poljska, mađarska... – onda nam to mora biti pokazatelj za naš odnos prema inojezičnomu.
U vezi s člankom 11 stavkom 3: Na deklaracijama hrvatskih proizvođaâ (i nehrvatskih) tekst se daje uz oznaku jezika HR (ponekad u kombinaciji HR/BiH, HR/BiH/MNE). Iako se to ne tiče hrvatskoga jezika, napominjem i ovo: hrvatski proizvođač ne smije troati crnoorski tekst sa

srpskim (kombinacija SRB/MNE, RS/MNE): crnogorski jezik nema „mleko“, on ima pisano mlijeko.

Članak 13, stavak 2.
Promijeniti ovako:
... koji ne znaju ili nedostavno znaju hrvatski jezik ... --> koji ne znaju hrvatski jezik ili ga znaju nedostavno

Članak 13, stavak 4:
Srediti sročnost.
... izravno usmjerena na jezične teme, primjerice: usmenom i pismenom izražavanju (slušanju i govorenju, čitanju i pisanju, uključujući pravopis i pravogovor) ... --> ... primjerice, na usmeno i pisano izražavanje (slušanje i govorenje, čitanje i pisanje, pravopis i pravogovor)

Članak 15, stavak 1:
KOMENTAR. Kako u smislu toga zakona postupiti prema različitosti oblika imena u standardnom jeziku i u dijalektu – npr. Delnice—Diwnice (ili kakav je već točan izgovor? također, zapis dijalekatnoga obuhvaća i druga slova i zznakove osim „hrvatskoga latiničnoga pisma“ s 30 slova).

Članak 15, stavak 2:
KOMENTAR. Što je s prijevodima inojezičnih takvih naziva iz drugih zemalja? To bi trebalo biti kao i prijevod naslova filma ili naslova književnoga djela – a što s imenom Sarajevo Film Festival? Jedno je Pulski filmski festival, u Hrvatskoj, a što s tim imenom SFF? Niti je hrvatsko, niti je bošnjačko, niti je srpsko.

Članak 15, stavak 5:
Što to znači? Treba precizirati, jer vjerojatno se misli na paralelan tekst hrvatski i inojezični, valjda je „višejezična publikacija“ opis takva izdanja.

Članak 16, st. 1
KOMENTAR – o imenu „Nacionalni plan hrvatske jezične politike“.
Uz mnoštvo planova i programa koji imaju dodatak „nacionalni“, cijelo mnoštvo svega i svačega naziva se „nacionalnim“. Izgleda da smo iz vremena kada smo govorili o domaćem i internacionalnom došli u vrijeme kada govorimo o nacionalnom i međunarodnom. Također, u glavama postoji i zbrka s imenicom „nacionalnost“, koja se upotrebljava u značenju državljanstvo. Posvemašnija je zbrka s razinama – za osnovne škole imamo „nacionalne ispite“, a za srednje imamo „državnu maturu“.

Članak 17. stavak 4:

			<p>Kandidate za članove Vijeća, uključujući i predsjednika ... --> Kandidate za članove vijeća, tako i predsjednika ... Vidjeti komentar uz čl. 7 st. 2. Članak 17: U vezi s nabranjem javnih sveučilišta u Hrvatskoj – pretpostavljam da u drugim javnim sveučilištima nema odgovarajućih katedara. Članak 18, točka e: „praćenje provedbe ovoga Zakona“ – ozbiljno pitanje: ŠTO se zapravo provodi?</p>		
46	Drago Štambuk	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Podržavam Zakon o hrvatskom jeziku i trojednu jezičnu narav očitovanu u integrirajućoj Zlatnoj formuli hrvatskoga jezika ča-kaj-što.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
47	Vjekoslav Čosić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Uz samorazumljivu osobnu podršku, jer bi sve drugo bilo nijekanje suvereniteta RH, i podršku koju od matičara (i matičarki) traži Matica hrvatska, predlažem da se organizira potpisivanje peticije podpore Prijedlogu Zakona o hrvatskom jeziku i pošalje pojedinačno svoj 150-orici zastupnika Hrvatskog sabora jer o njihovoj volji ovisi izglasavanje istoga.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
48	Boris Filipović Grčić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>SVOJ SMO JEZIK UVIJEK NAZIVALI HRVATSKIM Podrška novom zakonu iz Sinja.</p> <p>Posljednjih godina svjedoci smo učestalih privajanja hrvatske književnosti i pokušaja zatiranja hrvatskog jezika od strane brojnih srbijanskih političara, filologa, književnih teoretičara i kritičara. Ti groteskni napadi vođeni kompleksom manje vrijednosti jer njihova književnost, za razliku od hrvatske, nije doživjela procvat u doba renesanse i baroka nisu ništa manje opasni od Titovog pokušaja stvaranja nepostojećeg hibridnog srpsko-hrvatskog jezika nametnutog Novosadskim dogovorom iz 1954. godine niti od granata kojima su JNA i srpski dragovoljci ubijali civilno stanovništvo i uništavali hrvatske gradove i njihove višestoljetne kulturne znamenitosti od Vukovara do Dubrovnika u nametnutom nam Domovinskom ratu. S obzirom da je dominantni narativ u srbijanskom javnom i medijskom prostoru i dalje duboko revizionistički Sinjani najsrdačnije pozdravlja skoro donošenje Zakona o hrvatskom jeziku u Hrvatskom saboru.</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

Briga o hrvatskom jeziku, književnosti i nacionalnom identitetu primarni je cilj djelovanja HAZU, Matice hrvatske i ostalih institucija koje skrbe o jeziku. Donošenjem ovog zakona koji se izvrsno nadopunjuje sa Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina i koji potiče uporabu svih hrvatskih idioma (čakavski i kajkavski) i svih stilova hrvatskog standardnog jezika i inih hrvatskih povijesnih pisama u odgovarajućim prilikama hrvatski jezik nakon osamnaest dugih desetljeća dobiva neophodna sredstva za vlastiti razvoj i unapređenje kakva nije imao u Austro-Ugarskoj, Kraljevini Jugoslaviji ili SFRJ. Svjesni činjenice da je hrvatski jezik najvažnija sastavnica naše nacionalne samobitnosti i nacionalnog identiteta zdušno podržavamo donošenje Zakona o hrvatskom jeziku koji, suprotno tvrdnjama ideološki opterećenih pojedinaca i drugih nestručnih komentatora, nije usmjeren protiv korištenja dijalekata, narječja, lokalnih govora ili manjina, te postoji u vrlo sličnom obliku i u brojnim europskim zemalja poput Francuske, Švedske, Poljske, Slovačke, Slovenije, Estonije, Litve ili Latvije. Stoga vodstvo Sinjana najodlučnije odbacuje objede dežurnih moralnih higijeničara koji širu javnost plaše neutemeljenim tumačenjima prema kojima će hrvatski školarci donošenjem Zakona o hrvatskom jeziku biti zakinuti, a ljudi kažnjavani visokim novčanim kaznama čime još jednom žele unositi podjele u hrvatski nacionalni korpus noseći tako vodu na mlin onima koji tvrde da je hrvatski jezik obični dijalekt srpskog jezika i čime po tko zna koji put negiraju i potkopavaju hrvatski identitet za koji su naši najbolji sinovi stoljećima polagali živote i punili tuđinske kazamate. Jer, kao što je to izvrsno napisao Petar Preradović u svojoj pjesmi Rodu o jeziku, « Bez njega si bez imena, Bez djedova, bez unuka. U pošasti, sjena puka, Ubuđuce niti sjena ! ».

fra Mirko Marić
Miljenko Buljac dr.sc.
Stipe Marković, prof.
Marko Duvnjak, prof.
Martin Vrgoč, prof.
Monika Vrgoč, Tz
Milica Dalbello. prof.

Vjera Šušnjara, tajnica
Frano Vrančić doc. dr. sc.
Ivan Kozlica mr. sc.
Fra Marinko Vukman, gvardijan
Danijela Petričević Banović,
kustosica
Fra Blaž Toplak, prof.
Miro Bulj, gradonačelnik
Petar Župić, predsjednik
gradskog vijeća
Ante Botić, Novinar
Ivo Delonga, dip. Agronom
Jadranka Delonga, dip.
Agronom
Stipe Jukić, liječnik
Dinko Franchini, ekonomist
Ivica Vučković, službenik
Mirna Matić, fizioterapeut
Ante Delić, dip. Ing. Strojarsva
Boris Filipović Grčić, dipl.
pov.umj i dipl. arh.
Dragica Delić, nastavnica
Igor Vidalina dipl.iuc.
Tomo Ajduković, dipl. ing.
agronomije
Ivan Vrca, dipl. ing.
Hrvoje Markulin prof.
Mario Šušnjara, dipl. ekonom
Ante Omrčen, dipl. ekonom
Stipe Župić, nastavnik
Josip Milanović, ugostitelj
Anita Librenjak, Kustosica
Mislav Filipović Grčić, dipl
kriminalist
Gordana Jurić, komercijalist
Ivica Jurić, vozač
Ante Prolić, liječnik
Milan Šušnjara, dip. Ekonom
Marija Filipović Grčić, dipl. iuc
Ivica Filipović Grčić, SSS,
zapovjednik u HV
Mate Jukić, dip. iuc
Ivan Nasić, liječnik
Ivica Mastelić, liječnik

49	Viktor Arbanas	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Ako želimo pokušati urediti svoj materinski jezik, onda moramo odrediti sposobne i u hrvatski jezik zaljubljene Hrvate tkoji se bave njim, njegovaju ga i koriste ga uzorno čisto u javnomu obćenju i to s ponosom.</p> <p>Većina boraca za hrvatski jezik koristi hrvatski pučki jezik ulice, tkoji nam nasilno već najmanje jedno stolieće nameću tuđinci i tako su izbacili hrvatski jezik iz prirodnoga razvojnoga toka. Hrvatski jezik je danas postao svjetski šatromlat iz kojega se stalno i sustavno izbacivaju hrvatske rieči i koriste ne baš uvijek istoznačne nepotriebne tuđice. To službeno provode i ozakonjavaju tzv. znanostnici, hrvatski jezičari, a ne jezikoslovci, i to nazivaju razvojem živoga jezika. Nesebično im pomažu jezično neuki, polupismeni novinari svih javnih glasilah i novouhlebjeni, društveno obće prihvaćeni, političari iz bratskih ogranakah SKJ Velezločinca Tita.</p> <p>Mislim, u hrvatskomu društvu ne postoji ljubav, ni narodna sviest o vriednosti, ni znanje hrvatskoga jezika pa zato hrvatski birači ne mogu izbrati ni državnu upravu, nego tzv. demokratsku samovoljnu Vlast tkoja je ista kao i birači.</p> <p>Čast iznimkama jer jedino oni održavaju hrvatski jezik na životu. Jezik od kojega su nastali slavenski jeziki, ali se ne zovu svojim matičnim imenom kao što se jeziki nastali od niemačkoga nazivaju: npr. švicarsko-niemački. austrijsko-niemački. Možda znanost jednoga dana podieli imena poput rusko-hrvatski, slovensko-hrvatski, crnogorsko hrvatski pa sve do novopečenoga bošnjačko-hrvatskoga? Osim toga ima potežkoća s riečima narod i nacija. U Hrvatskoj je postalo sve nacionalno miesto državno ili narodno, iako je hrvatski narod jedan jedini narod, a npr. SAD-Amerikanci su nacija sastavljena od 310 narodah.</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
----	----------------	--	---	---------------------	---------------------

50	Ružica Pšihistal	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Podržavam prijedlog Zakona o hrvatskom jeziku. Na taj smo Zakon dugo čekali, a kako je vrijeme odmicalo položaj hrvatskoga jezika postajao je sve nepovoljniji. Nisu posrijedi samo opće ugroze koje dolaze iz smjera globalizacije i tranzicije u digitalnu kulturu, nego i „lokalno“ političko nasilje jugonacionalističkih krugova oživljenih sarajevskom Deklaracijom o zajedničkom (policentričnom) jeziku. Jezik nije samo sredstvo izražavanja misli i komunikacije nego i vrijednota po sebi i nositelj konkretnih vrijednosti. Standardni jezik, koji se ne usvaja spontano nego uči, ima k tomu snažnu integracijsku ulogu povezujući naciju u jednu jezičnu zajednicu. Vidljiva je benevolentna intencija Zakona zaštititi hrvatski jezik u javnoj i službenoj uporabi, ali i zaštititi prava jednojezičnih govornika hrvatskoga jezika. Ne vidim razloga za zastrašivanje Zakonom koji se ne bavi normativnim pitanjima, ne ulazi u područje kolokvijalne uporabe jezika i umjetničkih sloboda te ne propisuje kazne. Pozitivne su strane Zakona također što se napokon prepoznaje da je dužnost države i državnih ustanova voditi sustavnu i plansku brigu o hrvatskome jeziku. Pozdravljam i obvezu uvođenja lektorskih usluga u tijelima državne vlasti i državne uprave. Konkretni pomaci mogu se očekivati i zbog toga što se Zakonom obvezuje vlada na Nacionalni plan hrvatske jezične politike i na osnutak, odnosno obnovu rada Vijeća za hrvatski jezik. Budući da u mediji najutjecajniji prostor javne uporabe jezika, predlažem da ih se snažnije obveže na pridržavanje Zakona.</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Komentar će se dijelom razmotriti, a dijelom se prima na znanje. 2. Vežano uz moguće snažnije obvezivanje medija na pridržavanje ovoga Zakona, to je uređeno drugim propisima (Zakonom o medijima, Zakonom o elektroničkim medijima, Zakonom o Hrvatskoj radioteleviziji i sl.).</p>
51	SILVANA KOPAJTIĆ-ZURAK	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Podržavam ovaj nacrt prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku. Hrvatski jezik treba biti pravno utemeljen, temeljna je sastavnica hrvatskog identiteta i hrvatske kulture. Komunikacija na hrvatskom jeziku treba biti jasno normirana u svim usmenim i pisanim oblicima izražavanja.</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

52	Ogranak Matice Hrvatske u Hvaru	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	U ime Ogranka Matice hrvatske u Hvaru, kao njegov predsjednik, kao i u svoje osobno ime podržavam Prijedlog zakona o hrvatskom jeziku. Skrajnji je čas da se zakonom obrani i sačuva hrvatski jezik u vremenu ponovnih nasrtaja na ovaj temeljni stup hrvatskog identiteta. To su učinili i mnogo brojniji narodi, pa je nužno da to učini i hrvatska država za svoj narod, osobito u ovom času velike demografske krize. Bilo bi potrebno, dodajemo, da se zakon jasno odredi u ovoj stvar i prema medijima. Kuzma Kovačić	Primljeno na znanje	Razmotrit će se. Odredbe kojima se uređuju pitanja vezano uz medije propisane su Zakonom o medijima, Zakonom o elektroničkim medijima, Zakonom o Hrvatskoj radioteleviziji i sl.
53	Dario Marić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Mislim da bi u Vijeće za hrvatski jezik trebalo imenovati i makar jednog člana koji živi i djeluje izvan granica Hrvatske zbog kompetencija u pitanjima promicanja i očuvanja hrvatskog jezika među Hrvatima u Bosni i Hercegovini i ostalim državama nastalim raspadom SFRJ, iseljenim Hrvatima i potomcima iseljenih Hrvata. Spomenuti član bi u svom profesionalnom djelovanju do imenovanja morao dokazati predan rad na istraživanju, izučavanju, promidžbi i očuvanju izrijeком hrvatskog jezika u vidu znanstvenih, stručnih radova ili umjetničkog stvaralaštva na hrvatskom jeziku.	Primljeno na znanje	Razmotrit će se. Za raspravu o nekom pitanju ili za praćenje nekog područja, Vijeće će moći osnovati radna i druga stručna tijela u čijem radu mogu sudjelovati i osobe koje nisu članovi Vijeća.

54	Miljenko Martinis	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Protivim se ovakvom postupku donošenja ovog Zakona o hrvatskom jeziku (Zakon) jer u izradi Prijedloga Zakona nisu sudjelovali svi važniji čimbenici u Republici Hrvatskoj. Upitna je i Ustavna osnova za donošenje Zakona koju je Predlagatelj pronašao u čl. 2, st. 4., podst. 2. Ustava. Naime, tu Ustav navodi sljedeće: Hrvatski sabor ili narod neposredno, samostalno, u skladu s Ustavom i zakonom, odlučuje:</p> <p>...</p> <p>– o očuvanju prirodnog i kulturnog bogatstva i korištenju njime;</p> <p>...</p> <p>Predlagatelj propušta koristiti mogućnost da o pitanjima jezika i njegove (službene) uporabe odlučuje narod neposredno i samostalno. Predlagatelj se poziva i na čl. 12 Ustava (pročišćeni tekst) u kojemu već imamo odredbu da je:</p> <p>"U Republici Hrvatskoj u službenoj [je] uporabi hrvatski jezik i latinično pismo."</p> <p>Već je sam naslov Zakona upitan - Zakon o hrvatskome jeziku. Smatram da se jedan jezik ne može urediti zakonom. Može se urediti njegova uporaba za pojedine svrhe, primjerice za uporabu u nekoj javnoj djelatnosti - pravosuđu, obrazovanju itd. Predmet zakonskog uređenja može biti standardni jezik, jer se tu radi o dogovoru, ali ne i sam jezik koji se živi, a ne dogovara se. Osim onog nerazumnog Bečkog književnog dogovora iz 1850. godine koji ionako nije uspio niti je saživio.</p> <p>Shodno, naslov Zakona bi trebalo promijeniti i nazvati ga: "Zakon o službenoj uporabi hrvatskoga standardnog jezika" ili "Zakon o sadržaju i uporabi hrvatskoga standardnog jezika za službene potrebe" i prema tome odrediti njegov sadržaj. Prethodno bi trebalo usuglasiti ciljeve i svrhu donošenja Zakona između vjerodostojnih čimbenika, počevši od samog naroda. U ovom slučaju ni Ministarstvo znanosti i obrazovanja, odnosno Vlada Republike Hrvatske niti Sabor Republike nisu dovoljno jaki čimbenici da bi se upustili u rješavanje pitanja nacionalnog jezika samostalnom izradom prijedloga i donošenjem zakona.</p>	Djelomično prihvaćen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Komentar se dijelom prihvaća, dijelom će se razmotriti, a dijelom se prima na znanje. 2. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda. 3. Predlagatelj će voditi računa o razlikovanju naziva „hrvatski standardni jezik“ i „hrvatski jezik“ tijekom izrade završne inačice teksta Nacrta Zakona o hrvatskom jeziku.
----	-------------------	--	--	----------------------	---

55	DRAŽEN ŠVAGELJ	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Back to school, dio je to reklame koja se ovih dana može vidjeti u promidžbenim porukama naših medija, da ne spominjemo sve druge strane riječi koje su prelako " ušetale" u naš jezik. Događa se nešto što vapi za zakonom koji bi čuvao hrvatski standardni jezik i sve njegove norme. Prijedlog Zakona nije ništa radikalno, nije nikakav birokratski propis koje je smislilo "na brzinu skupljeno društvo". Predlažu ga vrsni znalci i svi oni koji znaju da si "po jeziku sve što jesi ... u naroda silnoj smjesi." Mislim da je danas kada smo toliko podložni svemu što dolazi iz te "smjese" i kada su mediji moćniji od obrazovnih institucija ovaj Zakon potrebniji nego ikada i da se trebao pojaviti ne danas, ne sutra, nego jučer.</p>	Primljeno na znanje	<p>Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p>
56	Vesna Polić Foglar	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Komentar prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku objavila sam na stranici www.helveticro.ch. Ovdje samo zadnji dio kao zaključak: Ova verzija nacrtu prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku prvenstveno donosi obilje općepoznatih općenitosti, kao na primjer da je hrvatski jezik službeni jezik u Republici Hrvatskoj i jedan od službenih jezika Europske unije, da je temeljna sastavnica hrvatskoga identiteta i hrvatske kulture te se na njemu odvija usmena i pismena komunikacija u javnom životu u Hrvatskoj. To je sve već dugo upravo tako i bez ove zakonske odredbe. Isto vrijedi za tvrdnju o trodiobi hrvatskog jezika na tri ravnopravna narječja, čakavsko, kajkavsko i štokavsko, od kojih je štokavsko odabrano kao obrazac za standard, kao i za upotrebu latiničnog pisma, kontaktiranju s Europskom unijom na hrvatskom jeziku i slično. Posebno se to može reći i za obvezu Ministarstva nadležnog za obrazovanje da donosi kurikule za redovito obrazovanje i programe za dopunsku nastavu za učenike koji nedostatno znaju hrvatski jezik, za strance i potomke iseljenika. Tu obvezu Ministarstvo već odavno ima i na njeno uspješnije provođenje vjerojatno neće utjecati stavljanje te obveze i u ovaj Zakon. Dosta je odredaba u ovom Zakonu nepotrebno jer se odnose na nešto što je regulirano zakonima o zaštiti</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda. 2. Predmet Hrvatski jezik ima tri područja: Hrvatski jezik i komunikacija (jezične vještine, gramatika i pravopis, povijest hrvatskoga jezika), Književnost i stvaralaštvo (čitanje, interpretacija književnoumjetničkoga teksta i stvaranje /pisanje/ sastavaka potaknuto književnoumjetničkim djelom) i Kultura i mediji. Pri planiranju učenja i poučavanja nastavnik oblikuje aktivnosti učenja i poučavanja koje obuhvaćaju sva tri područja (utemeljeno na konstruktivnim i funkcionalnim teorijama učenja i teorijama kurikula). Pri određivanju kriterija vrednovanja učeničkih sastavaka učitelj ili nastavnik sastavlja opisnike prema kojima se vrednuje učenički sastavak tako da je obuhvaćen jezik, pravopis, stil i sadržaj koji obuhvaća sadržaje iz književnosti (obično se iskazuje u</p>

			<p>potrošača, o audiovizualnim djelatnostima, o školstvu. S druge strane, odredbi da barem polovina sadržaja predmeta Hrvatskog jezika u školama treba izravno biti usmjerena na jezične teme manje je mjesto u ovom Zakonu, a više u zakonima o školstvu.</p> <p>Jedina prava novina Zakona je obveza Vlade da osnuje Vijeće za hrvatski jezik i donese Nacionalni plan jezične politike s popisom prioriternih ciljeva i mjera. Tek kad taj posao bude obavljen, kad se vidi koji stručnjaci će sačinjavati Vijeće, kako će ocjenjivati izvješća o terminološkim nedoumicama ili leksičkim prazninama u hrvatskom jeziku koja su im lektori obvezani slati, što konkretno Nacionalni plan predviđa u pogledu unaprjeđenja jezičnih tehnologija, razvoja nazivlja na hrvatskom jeziku i sličnoga, moći će se zaključiti u kojem smjeru ide hrvatska jezična politika i promiče li sve to hrvatski jezik ili ga sputava. Do tada nije moguće ocijeniti ni domete ni svrhu donošenja ovog nacrta prijedloga Zakona.</p> <p>Vesna Polić Foglar Zürich, 8. kolovoza 2023.</p>		<p>postocima ili broju odstupanja, pogrešaka). Jezik je većim dijelom obuhvaćen svim aktivnostima učenja i poučavanja, a i vrednovanja, jedino kad je unaprijed stavljen naglasak na književnost. O tome bi trebao voditi brigu svaki učitelj ili nastavnik hrvatskoga jezika, a opisano je i u Kurikulu nastavnog predmeta Hrvatski jezik.</p>
57	Domagoj Tomas	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Osobno podržavam Prijedlog Zakona o hrvatskom jeziku, koji smatram nasušno potrebnim, kako bi se uvela regulativa u njegovoj uporabnoj praksi, koja postaje sve kaotičnijom, od javnog RTV servisa (HRT-a) na kojem se zaposlenici više niti ne trude koristiti jezičnim standardom, kako na leksičkoj, tako i na naglasnoj razini, preko prekomjernog korištenja stranih (engleskih) riječi u nazivima različitih događaja, manifestacija i reklama, pa do naziva različitih poslovnih subjekata (obrta, ugostiteljskih objekata, tvrtki i sl.) na stranim jezicima (najčešće engleskom). Također, čini mi se da bi najbolji poticaj za uporabu jezičnog standarda na javnom RTV servisu te korištenje hrvatskoga leksika u nazivima događaja, manifestacija, reklamnih poruka i poslovnih subjekata bilo nagrađivanje onih koji su dosljedni u tome.</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>2. Prilikom izrade ovoga Zakona nisu predviđene mjere za sankcioniranje nepridržavanja odredbi zakona pa tako niti mjere za nagrađivanje pridržavanja istih.</p>

58	Igor Sinovčić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Potpuna podrška ovom prijedlogu zakona o hrvatskom jeziku uz nekoliko komentara:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poštivanje hrvatskog jezika u državi Hrvatskoj je obveza, a ne odabir, pa zbog toga moraju postojati i neke sankcije za službene osobe koje ne poštuju obvezu korištenja hrvatskog jezika u javnom službenom prostoru (npr. Hrvatski Sabor). 2. Kako nema sankcija za kršenje poštivanja uporabe ovog budućeg zakona u službene svrhe, članci 7.2-5 su potpuno nepotrebni, jer sankcija NEMA. 3. Članak 7.1 izbaciti 'Svaki je' na početku ovog članka jer se ovdje ne radi o svim jezicima svijeta već samo o jednom i jedinom hrvatskom jeziku tako za početak članka 7.1 predlažem 'Nacionalni jezik.....' 4. U članku 8.3 promijeniti '.. jezicima ako imaju...' u '...jezicima SAMO ako imaju...' 5. U članku 9.1 promijeniti '...služe se, u pravilu, hrvatskim ...' u '...služe se hrvatskim jezikom...' 6. U članku 16.2. dodati sekciju 'f) Tradicionalne riječi koje su korištene vratiti u upotrebu, npr. redarstvo umjesto policije'. 17.4 Izbaciti '- ministarstvo nadležno za vanjske i europske poslove', jer neamju veze sa jezičkom politikom <p>Velika podrška Matici Hrvatskoj na velikom skoku (kvantni skok za hrvatski jezik), Ovo vidim samo kao (ali izuzetno veliki) prvi korak prema pravom, otvorenom i zaštitnom zakonu koji stvarno štiti jezik i tradiciju Hrvatskog naroda, ovo je za sada vrlo dobar početak, Igor Sinovčić, Split</p>	Djelomično prihvaćen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda. 2. Prijedlog vezan uz članak 7.1. i 8.3. je prihvaćen i bit će integriran u novu inačicu teksta Zakona. 3. Ostali prijedlozi primaju se na znanje.
59	Livija Kroflin	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Ovo je toliko potrebno da ja uopće ne vidim potrebu to dodatno obrazlagati. Pa radi se o osnovnoj pismenosti i govornoj kulturi!	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

60	Ana Plehinger	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Podržavam ovaj Nacrt prijedloga zakona o hrvatskom jeziku. Svi znamo da već imamo zakone koji bi trebali osigurati njegov status u govoru i pismu. Svejedno, svakodnevno slušamo i čitamo u medijima razne jezične konstrukcije, čiji autori ne znaju ni osnove hrvatskoga jezika.</p> <p>Zašto u javnom prostoru stalno slušamo tuđice i anglizme? Govornici namjerno koriste izraze koje veliki dio stanovnika Hrvatske ne razumije. Izgleda da je to jedan od načina da se prikažu „pametni i svjetski“ ljudi. Baš jadno.</p> <p>Kad u obrazovnom sustavu nepravilno koristimo hrvatski jezik, slijedi kazna tj. negativna ocjena. Zašto neki sudionici u ovoj raspravi misle da je moguće koristiti u javnom prostoru govor i pismo koje samo oni osobno drže da je ispravno? Toliko o cviljenju zbog mogućeg kažnjavanja kao posljedicu usvajanja predloženog Zakona o hrvatskom jeziku.</p> <p>Naprijed Matica hrvatska, Ana Plehinger</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
61	BRUNO ERŽIĆ	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>U potpunosti podržavam prijedlog Zakona o hrvatskom jeziku kao jednom od temeljnih stupova hrvatskoga nacionalnoga identiteta i jedinstvene govorne i pisane prepoznatljivosti koju svaki pojedinac Hrvat i hrvatski građanin nosi sa sobom i u sebi. Kao jedan od službenih jezika Europske unije hrvatski jezik zaslužuje zakon koji će obuhvatiti, zaštititi i njegovati ravnopravan položaj našega jezika kako u svakodnevnoj uporabi, tako i službenim komunikacijskim kanalima među zemljama Europske unije.</p>	Primljeno na znanje	Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost i bogatstvo jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.
62	Ogranak Matice hrvatske u Čakovcu	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Kao što se navodi u uvodnim odlomcima prijedloga zakona, hrvatski jezik jedna je od temeljnih sastavnica hrvatskog identiteta i kulture te ta činjenica treba biti osnovna misao-vodilja za sve postupke i propise vezane uz nj. S obzirom na uvjete globalizacije i povećan broj useljenika na teritorij Republike Hrvatske, smatramo da je osiguranje sustavne i stručne skrbi za jezik pozitivan i nužan korak te stoga prijedlogu zakona dajemo punu podršku. Smatramo da će ovim zakonom propisani pristup hrvatskom jeziku otvoriti širu mogućnost implementiranju novih</p>	Djelomično prihvaćen	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>2. Predlagatelj će doraditi tekst Zakona na način da se vezano uz službenu i javnu uporabu, uz hrvatski standardni jezik, naglasi važnost uporabe i narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja</p>

		<p>elemenata, pridošlih uslijed činjenice da se radi o živom jeziku koji se neprestano razvija, u skladu s pravilima struke, što je istinska nužnost, posebice ako imamo na umu različite primjere neprikladnog preuzimanja i unošenja tuđica, proisteklih ponajprije iz anglosfere, u svakodnevnu uporabu uslijed dosadašnjeg neadekvatnog odgovora na takve pojave od strane institucija.</p> <p>Držimo i kako strahovanjima da će ovaj zakon dovesti do bilo kakvog oblika represije nad govornicima nema temelja, posebice ako se u obzir uzme navedena napomena kako je njegov cilj poticanje upravo uporabe svih idioma hrvatskog jezika, funkcionalnih stilova itd. (6.1). Iz predloženog je teksta evidentno kako ne postoji niti namjera zadiranja u umjetničko izražavanje i svakodnevnu komunikaciju, uslijed čega napisi pojedinih medija bivaju bespredmetnima.</p> <p>Uz to, osiguranje terminološke ujednačenosti u svim zakonskim i drugim aktima i propisima (10.4) hrvatskim građanima može samo pomoći. S obzirom pak na trendove iseljavanja, posebno pozdravljamo brigu za poučavanje hrvatskog jezika među hrvatskim građanima u inozemstvu, gledajući u njoj preduvjet eventualne reintegracije njihovih potomaka prilikom povratka u domovinu ili barem čuvanja njihovoga vlastitog identiteta u uvjetima globaliziranog svijeta.</p> <p>Naposlijetku, smatramo uputnim dodati kako bi se narječjima, posebice kajkavskom, trebala pridodati dodatna pažnja te mu se omogućiti šira razina uporabe u javnom diskursu. Ogranak Matice hrvatske u Čakovcu nastavit će pružati potporu svim akcijama usmjerenima unaprjeđenju kvalitete hrvatskog jezika u javnom prostoru, kao i svim u ovom nacrtu zakona navedenim radnjama i planovima.</p>	regionalnih posebnosti.
--	--	--	-------------------------

63	TUGA TARLE	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Nastavno na Prijedlog zakona o hrvatskom jeziku koji je trenutačno u javnoj raspravi, izražavam punu suglasnost s ovim Prijedlogom kojim će se konačno posvetiti dužna pažnja hrvatskom jeziku na svim razinama društvenog života nacije te će se pridružiti brojnim europskim državama koje posjeduju takav zakon. To je osobito važno danas u globaliziranom svijetu u kojemu "lengua franca" nemilosrdno "proždire" prostor "manjih" jezika. Osobito me raduje što je Prijedlog zakona o hrvatskom jeziku otvoren spram uporabe svih triju idioma hrvatskoga jezika kao i hrvatskih povijesnih pisama kad to priliči situaciji. Pozdravljam i ideju o osnivanju Vijeća za hrvatski jezik jer nije zamišljeno da ograničava niti penalizira govornike hrvatskog jezika, već da educira i ističe dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kroz koji progovara identitet, povijest i kultura naroda istovremeno pružajući svakome da stvara svoje jezične vinjete i plete svoje pletere riječi i rečenica u okviru vlastite intelektualne i duhovne predispozicije poštujući pri tom pravila jezičnog standarda. Ako je "Jezik kuća bitka ili temeljni način bitka-u-svijetu." (M. Heidegger) onda on "čuva izvornu bit" istine o osobi, narodu i kulturi iz koje je iznikla, njezinu prošlost i sadašnjost kao zalag budućih nadahnuća. Zahvaljujući brizi o jeziku, jer briga je znak odgovornosti za naslijeđeno blago, i najmanji narod osigurava uvjete vlastitog preživljavanja.</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
64	Ivica Brekalo	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Dajem potporu nacrtu prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

65	Ivan Ivancic	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Poštovani, Podržavam Nacrt prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku s tim da bih predložio sljedeće ukoliko to već nije obuhvaćeno Nacrtom: 1.) Da se na poslovnim sastancima u Hrvatskoj, u firmama u kojima Hrvatska država ima udio u vlasništvu, razgovori sa stranim partnerima moraju voditi na hrvatskom jeziku. 2.) Da u firmama u stranom vlasništvu a koje imaju sjedište u Hrvatskoj, a zapošljavaju hrvatske državljane službeni jezik mora biti hrvatski. 3.) Da se ponude na tenderima koji se objavljuju u Hrvatskoj moraju isključivo podnositi na hrvatskom jeziku. 4.) U slučajevima kada strani državljani naprave primjerice prometni prekršaj u Hrvatskoj, sva komunikacija sa njima mora biti na hrvatskom jeziku.	Primljeno na znanje	1. Komentar će se dijelom razmotriti, a dijelom se prima na znanje. 2. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda. Također, pojedina pitanja iz komentara regulirana su drugim propisima izvan nadležnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja poput Zakona o javnoj nabavi, Zakona o uslugama i sl.
66	Dražen Zelić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Nije baš razvidno na koji način mislite obvezati medije i institucije na korištenje hrvatskoga jezika. Sankcije za ne korištenje i polu korištenje ne postoje te će i dalje vladati jezični kaos na televizijama, internetu, tiskanim izdanjima. Nije stvar prisile nego obveze korištenja nečega što slušaju, gledaju i čitaju i djeca. Stoga, ako želimo obrazovanu mladost, podkovanu znanjem hrvatskoga jezika onda obveza korištenja /ne korištenja istoga treba biti i kažnjiva.	Primljeno na znanje	1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona nije sankcionirati, već educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda. 2. Vezano uz snažnije obvezivanje medija na pridržavanje ovoga Zakona, to je uređeno drugim propisima (Zakon o medijima, Zakon o elektroničkim medijima, Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji i sl.).

67	JASNA HORVAT	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Poštovani, Dajem potporu donošenju ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU! Hrvatski jezik nematerijalno je kuturno dobro te je poželjno da se u svojoj javnoj uporabi zaštiti Zakonom onako kako su zaštićena i druga (ne)materijalna dobra. Izvrsno je imati priliku raspraviti o detaljima te predložiti izmjene ili dopune prijedloga Zakona. Zakon će mi olakšati profesionalnu aktivnost, svakako ću ga primjenjivati u nastavničkom radu gdje je upravo neophodan!	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
68	MILAN ZAGORAC	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	U potpunosti podržavam donošenje zakona o jeziku. Naime, iako brojne skupine otvoreno i populistički ne podržavaju donošenje zakona o jeziku, a pritom zanemarujući činjenicu da mali jezici poput hrvatskog mogu u svakom trenutku doći pod znaki pitanja ili stvaraju lažnu dvojbu da je zakon o hrvatskom jeziku tek "pokušaj trijebljenja" srbizama iz hrvatskog jezika, upravo činjenica da je na području funkcionalnih stilova ostavio značajnu slobodu pokazuje razinu modernosti i demokratičnosti. Istovremeno, onemogućuje arogantno negiranje postojećeg stanja te postavlja temelje da se s drugim srodnim jezicima ostavi prostor za različite regulative koje bi omogućavale i konačno razjašnjavale stvarno stanje.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
69	Krešimir Nemec	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Podržavam prijedlog Zakona o hrvatskom jeziku. On je moderan, uravnotežen, vrlo otvoren, tolerantan. Zakonom će konačno započeti primjerena skrb o hrvatskom jezičnom standardu i njegovoj uporabi u javnoj komunikaciji (škole, fakulteti, mediji). U povijesti su se pravila za hrvatske standardizacijske procese utvrđivala u Beču, Beogradu, Novom Sadu. Sada konačno u Zagrebu! Zakon je i primjeren politički odgovor na provokativne deklaracije iz Vukova Tršića: o granicama srpskoga jezika i srpske književnosti. Smatram da bi Zakon o hrvatskom jeziku trebao biti iznad svih ideologija: nacionalni interes prvoga reda. Zbog toga bi ga u Saboru trebale podržati sve stranke.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
70	Josip Cvenić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Podržavam Prijedlog zakona o hrvatskom jeziku, dobrodošao je u pravo vrijeme. Kao što mnoge	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

zemlje u Europi imaju sličan Zakon i mi priželjkujemo takav koji odgovara Hrvatskoj. On je demokratski, suvremen i otvoren. Postoji ustavna osnova za njegovo donošenje. Očekuju se pozitivne ocjene ne samo od vladajućih struktura, već i od svakog dobronamjernog hrvatskog građanina. Naime, Zakon nikoga niti opominje, niti želi kažnjavati, on omogućava i daje autorima slobodu izražavanja. No, i pored takvih liberarnih članaka u kojem ništa ne zabranjuje, Zakon nekim hrvatskim građanima bode oči i to uglavnom onim stariji građanima čija je svijest još u socijalizmu kada je hrvatski jezik bio formalno i nametnuto vezan za srpski jezik. Ti hrvatski građani koji se ne mogu oteti misli da postoji Hrvatska država, pa će postojati i Zakon o hrvatskom jeziku. Oni su u strahu da će Zakon izbacivati tzv. istočne varijante u jeziku, no, ono što se srodilo u hrvatskom jeziku sada ostaje, a nove riječi i sl. nove generacije ne zanima i ne koriste. Te stare generacije hrvatskih građana još su ideološki u jugoslavenskim okvirima i nevide da veću agresiju na hrvatski jezik, a bome i druge jezike, čini englesko/američki jezici i to po svim područjima života, a najviše po medijima, od radija do svih internetskih mreža, i naravno u svakodnevnom životu. Teško je naći naziv nekog lokala a da nije na engleskom, talijanskom, a ne na srpskom jeziku (naravno osim u geografskim područjima gdje žive srpska zajednica). Zabune su česte, kao i krive usporedbe, napr. kaže jedan pisac iz Splita: Kad se nađu srpski i hrvatski političari oni pričaju i razumiju se, jer kaže on, jezici su isti, ne samo su slični. A primjer šaljem tom piscu iz Splita: naši političari pričaju s europskim političarima na engleskom i razumiju se, a gle nije isti jezik s hrvatskim. Neshvatljivo zašto se neki hrvatski građani boje Zakona o hrvatskom jeziku, pa naš zajedno cijenjeni Miroslav Krleža potpisao je davne 1967. Deklaraciju o hrvatskom jeziku ...a sada je to njima strano. Jedan moj susjed dragovoljac Domovinskog rata kada je čitao napade na spomenuti Zakon, veli pa to je slično s 1991. kada su bacani balvani, no danas u slobodnoj i demokratskoj Hrvatskoj neće zbog toga biti

			<p>rata, ali je to naša zajednička sramota. Zbog svega navedenog, ponavljam podržavam prijedlog Zakona o hrvatskom jeziku.</p>		
71	Mirjana Polić Bobić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Mirjana Polić Bobić Podržavam ovaj nacrt prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku. Smatram ga relevantnim za obrazovni sustav u cijeloj njegovoj vertikali, za sve vidove službenog i javnog komuniciranja, za sredstva javnog priopćavanja, za komunikaciju poslovnog sektora prema društvenoj javnosti i sve slične djelatnosti jer je u svima njima, a i u nekim drugima, važno pridržavati se utvrđenog jezičnog standarda. Ovaj prijedlog Zakona ide za tim da se u cjelovitoj javnopravnoj komunikaciji osigura primjena hrvatskoga standardnog jezika, što je pravo Ustavom zajamčeno svakom hrvatskom građaninu.</p> <p>U komentarima u ovom savjetovanju kao i u brojnim medijskim napisima često se spominju sankcije i protivni im se različitim (uglavnom) kvaziargumentima. Međutim, iz prijedloga Zakona razvidno je da on ne sadrži kaznene odredbe. Glede na to, treba imati na umu da su zakoni iz kojih su sankcije izostavljene ipak zakoni te da uređenje nekog segmenta ljudske djelatnosti zakonom njoj daje puninu postojanja. Držim da je to posebno važno danas, u svjetlu velikosrpskih tvrdnji o nepostojanju hrvatskoga jezika i njihova prisvajanja hrvatske književne baštine, ali i u svjetlu Deklaracije o zajedničkom jeziku (Sarajevska deklaracija) koju su potpisali i neki hrvatski kroatisti i slavisti koji sudjeluju u hrvatskom obrazovnom sustavu.</p> <p>Isto tako, ovaj bi Zakon trebao predstavljati važan pomak u odnosu prema sadašnjoj normi ISO 639: 1-5 kojom je hrvatskom jeziku nadređen srpskohrvatski makrojezik, što u hrvatskoj široj javnosti, pa ni u stručnim krugovima, često nije poznato.</p> <p>Sva javnopravna tijela u Republici Hrvatskoj mogu internim protokolima osigurati primjenu Zakona o hrvatskom jeziku na načine na koje to rade za sve svoje ostale redovite poslove i djelatnosti. Ovaj prijedlog Zakona nastao je na temelju drugoga po redu</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona nije sankcionirati već educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>2. Sjedište Vijeća za hrvatski jezik je u Institutu za hrvatski jezik. Riječ je o znanstvenoj ustanovi za istraživanje hrvatskoga jezika čiji je osnivač Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača obavlja Ministarstvo znanosti i obrazovanja.</p>

			<p>prijedloga Matice hrvatske. Budući da je Matica hrvatska u dva navrata iznjedrila prijedlog takva zakona i da je prijedlog Zakona na kojem se temelji ovaj prijedlog Zakona koji ovdje komentiramo njezin, a da je taj prijedlog podržala i HAZU, držim da bi Matica hrvatska bila i najpozvanija udomiti i organizirati rad Vijeća za hrvatski jezik koje se predviđa ovim prijedlogom Zakona. Matica hrvatska u svom Odjelu za jezikoslovlje i Odjelu za književnost okuplja niz stručnjaka iz svih hrvatskih znanstvenih i visokoškolskih institucija, njihova stručnost je provjerljiva na temelju popisa njihovih radova i aktivnosti na službenim stranicama njihovih institucija ili na njihovim osobnim stranicama. U svojim ostalim odjelima i ograncima Matica okuplja mnoge stručnjake iz svih ostalih djelatnosti čija stručna pomoć može biti od velike koristi. Budući da je još od Deklaracije o položaju i nazivu hrvatskoga jezika, a i ranije, u vremenima diktature u monarhističkoj Jugoslaviji, Matica bila prva u skrbi za hrvatski jezik, držim da je time pokazala i pokazuje svoju odgovornost, osjetljivost za mišljenje velikih sektora hrvatskoga društva i spremnost za društveno korisno djelovanje bez kalkuliranja te držim da bi bilo razumno povjeriti joj zadaću organiziranja rada Vijeća.</p>		
72	Ivica Završki	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Prijedlog Zakona rezultat je dugogodišnjeg rada hrvatskih lingvista i pravnih stručnjaka i u ovoj je fazi optimalno rješenje koje doista, po mom skromnom sudu, konačno popunjava pravnu prazninu koja postoji dugi niz godina. Zato apsolutno podržavam tekst zakona. Vrijeme će pokazati treba li ga i u kom smjeru možda mijenjati i dopuniti no trenutno predstavlja dugo očekivano zakonsko rješenje. Bilo bi doista korektno od svih političkih opcije da jednoglasno u Saboru podrže tekst Zakona. On nije pisan ni za desne ni lijeve već za sve govornike hrvatskog jezika.</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

73	Petar Gavran	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Poštovani, dajem potporu Nacrtu prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku. Ovim Zakonom zaštitit će se temeljna ljudska prava, jer nitko u Hrvatskoj ne smije biti u nepovoljnijem položaju zato što zna samo hrvatski. Također, ovim Zakonom zaštitit će se standardni hrvatski jezik kao jedan od službenih jezika Europske unije, a zaštitit će se i identitet hrvatskoga naroda. Uostalom, većina članica EU ima zakone o svojim jezicima, pa se i od Hrvatske očekuje da ima Zakon o hrvatskom jeziku. Samim donošenjem Zakona neće se izmijeniti ništa bitno u našim životima.</p> <p>Baš mi je tužno vidjeti da su neki od naših sugrađana javno protiv donošenja Zakona. Pitam se da li bi bili glasni protiv takvog zakona u nekim drugačijim okolnostima, primjerice da su oni kojim slučajem građani Belgije, Francuske, Norveške, Švicarske ili možda Slovenije, Litve koje sve imaju svoje zakone o svojim jezicima, kao uostalom i niz drugih država.</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
74	Irene Sudar	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Poštovani, pozdravljam ovu inicijativu Vlade RH i svih stručnjaka koji su kroz osobno i institucionalno djelovanje dali doprinos stvaranju Nacrta prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku. Smatram da je njegov najvažniji članak, sročeni u uvodnom dijelu, sljedeći: „Hrvatski jezik u svojoj je ukupnosti i cjelovitosti temeljna sastavnica hrvatskoga identiteta i hrvatske kulture, koji su dijelovi europskoga identiteta i europske kulture. Stoga je skrb za hrvatski jezik i njegove idiome, kao bitne odrednice nematerijalne kulturne baštine i nasljeđa hrvatskoga naroda, dužnost države i državnih ustanova, što je osobito važno za njegovo očuvanje, njegovanje i budući razvoj.“ Time je objašnjena potreba i svrha ovoga Zakona.</p> <p>Kao profesorica hrvatskoga jezika zaposlena u osnovnoj školi, podržavam članak 13., stavak 4. te sve članke koji govore o skrbi o hrvatskom jeziku. Jezičnu kulturu valja razvijati u svih govornika od najranije dobi, kroz formalno obrazovanje i cjeloživotno učenje, ali i poticati u javnom prostoru, osobito kroz, primjerice, sadržaje na nacionalnoj televiziji.</p>	Djelomično prihvaćen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda. 2. Pridjevi pisani, pismeni i pismen značenjski se razlikuju. Pridjev pisani znači 'koji je zapisan', npr. pisani dogovor, pisani trag, pisano pravilo. Pridjev pismeni znači 'koji je izražen pismom, koji se odnosi na pismo', npr. pismeni zahtjev, pismeni odgovor, pismeni ispit, pismena zadaća, pismeni rad, pismena provjera znanja. Pridjev pismen znači 'koji je napisan u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima; koji piše u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima', npr. pismen tekst, pismen novinar/službenik. 3. Komentar uz glagol „skrbiti

Uzgređ, glagol 'skrbiti se' povratni je glagol, u tekstu Nacrta upotrijebljen je nekoliko puta – svaki put bez povratne zamjenice, što predlažem ispraviti.

Također, pridjev 'pismen/-a' spominje se uz imenice 'komunikacija' i 'izražavanje' trebalo bi zamijeniti pridjevom 'pisana/-a' u članku 1., stavku 2. prvoga dijela te članku 8., stavku 2. i članku 13., stavku 4. drugoga dijela.

U članku 15., stavku 1. drugoga dijela Nacrta u zagradi objašnjeno značenje riječi 'toponimi', dok u 2. članku uvoda nije objašnjeno značenje riječi 'ombudsman'. Mislim da bi u tekstu trebalo dosljedno ili objasniti sve internacionalizme ili jednostavno dati prednost hrvatskim riječima.

Članak 10. drugoga dijela smatram šturim iz više razloga. Kao prvo, pokazuje da ova inačica Nacrta prijedloga Zakona ne razlikuje poslove redaktora, lektora i korektora pisanoga teksta. Usput bih dojetnula da bi redaktori na tekstu ovoga Nacrta trebali doraditi članak 12., stavak 2. jer nisu navedeni puni nazivi zakona. Lektorske propuste već sam prokomentirala, a korektori bi trebali ispraviti zatipke koji su u tekstu brojni (u prvom dijelu čl.3., st.1.; u drugom dijelu čl.11., st.5.; čl.13., st.2.; u trećem dijelu čl.17., st.12., čl.18; u četvrtom dijelu obrazloženje uz čl.16.). Kao drugo, Nacrt bi trebao definirati razinu i vrstu obrazovanja potrebnu za zapošljavanje na radnom mjestu lektora. Kao treće, najvažniju zadaću, zadaću skrbi o hrvatskomu jeziku, svodi na samo jednu djelatnost koja nije niti klasificirana (javno savjetovanje o prijedlogu odluke o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2025. završilo je 13. kolovoza 2023., a na njemu se djelatnost lektoriranja, kao ni bilo kojega drugog uređivanja teksta ne spominje! Čak da tomu i nije tako, mišljenja sam da je spomenuto savjetovanje o djelatnostima trebalo zgotoviti prije puštanja ovoga u javnost. Toplo se nadam da će se u javnu raspravu uključiti što veći broj govornika hrvatskoga jezika sa svojim stajalištima, u ovom slučaju osobito pravnika i jezikoslovaca jer je hrvatskom jeziku potreban zakon, ako ništa drugo, onda da ga potvrdi i utvrdi i u nainoviioi eurooskoj

se“ je prihvaćen i u skladu s tim bit će doradjen tekst Zakona.
4. Ostali komentari primaju se na znanje.

			<p>povijesti (baš kao što ga je utvrdio Misal po zakonu rimskoga dvora iz 1483. - prva hrvatska tiskana knjiga - i Judita Marka Marulića napisana 1501. - prvi hrvatski ep napisan dvostuko rimovanim dvanestercima! - u vrijeme kad se Europljanima, primjerice, američki kontinent tek počeo otkrivati nakon slučajnosti koja se zbila Kristoforu Kolumbu 1492.</p> <p>S poštovanjem, Irene Sudar</p>		
75	Saša Sirovec	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Dvije lektorske napomene: 1. terminološka nedosljednost u tekstu Nacrta: europske institucije na nekoliko mjesta nazivaju se „ustanove“ (Uvodni dio peti pasus, čl.3 st. 2. i u obrazloženju Uz članak 3) - ujednačiti; 2. čl. 3. st. 1. izbaciti riječ „drugi“* (i nepotrebni razmak prije točke). * Čl. 3. st. 1 U kontaktima s institucijama Europske unije i u međunarodnim kontaktima Hrvatska se predstavlja na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu. U opravdanim okolnostima mogu se koristiti i drugi strani jezici . Pitanje o čl. 3. st. 2. - Budući da je pravo obraćanja europskim institucijama na hrvatskom jeziku zajamčeno na nadnacionalnoj razini (čl. 20. st. 2. točka (d) i čl. 24. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, čl. 41. Povelje Europske unije o temeljnim pravima), čemu st. 2.?</p>	Djelomično prihvaćen	<p>1. Predlagatelj će pri izradi završne inačice Nacrta prijedloga Zakona voditi računa o terminološkoj usklađenosti pri čemu će dosljedno u tekstu Zakona, kad god je to opravdano, dati prednost riječi „ustanova“ u odnosu na riječ „institucija“. 2. Također je prihvaćen komentar na članak 3. stavak 1. Nacrta prijedloga Zakona te će u skladu s tim biti doraden tekst Zakona.</p>
76	Igor Čatić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Podržavam donošenje Zakona o hrvatskom jeziku. Krajnje je vrijeme da se donese taj zakon. Polazim od osnovnog stava. Zakon ne pripada jezikoslovcima, već svima koji se smatraju korisnicima hrvatskog jezika. To znači da svatko može pridonositi očuvanju hrvatskog jezika, posebno stručnjaci s pojedinih stručnih područja. Koji na temelju pojmovnog mišljenja: naziv i definicija predlažu pojedine pojmove, koji moraju biti u skladu s pravilima hrvatskog standardnog jezika. Stoga se predlaže da Vijeću za hrvatski jezik pomažu svojim aktivnostima u optimiranju rezultata i to za područja: prirodnih znanosti i tehnike, društvenih znanosti te humanističkih znanosti. Napomena, sve je manje stručnjaka sa stručnih područja zainteresiranih za aktivno sudjelovanje u tom teškom radu.</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Komentar će se dijelom razmotriti, a dijelom se prima na znanje. 2. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda. 3. Vezano uz komentar o Vijeću za hrvatski jezik, ističemo da će način rada Vijeća biti pobliže uređen poslovnikom o njegovu radu, što ne isključuje mogućnost da će se njime propisati da se</p>

		<p>Upozorava se na rad: Čatić, I., Šarić, Lj.: Prilog sustavnoj analizi hrvatskog jezika, Rasprave Zavoda za hrvatski jezik, 20 (1994)19-30.</p> <p>U tom radu je s pomoću sustavnosne teorije dokazano da je hrvatski jezik samostalni jezik koji se temelji na tri narječja. Koja su sada međunarodno priznata kao nematerijalna baština: ča- kaj - što.</p> <p>Rad su recenzirala i svojim primjedbama poboljšala, sada dva redovna člana HAZU, od kojih je jedan i član radne skupine koja je radila na Zakonu.</p> <p>Postoji jedan bitan problem koji treba riješiti. Hrvatski standardni jezik je samostalni jezik, ali pripada nadsustavu kojeg čine 4 samostalna jezika: bosanski, crnogorski, hrvatski i srpski. Postoje i međunarodni pritisci da se ta 4 jezika proglaše jednim. Zbog troškova prevođenja. Stoga bi u Zakonu to riješiti.</p> <p>Još jedna primjedba. I nove generacije bi trebalo upoznati s činjenicom o stvarnom određenoj povezanosti ta četiri jezika, uvrštenje najvažnijih djela iz navedenih jezika u obrazovni sustav.</p> <p>Prof. emeritus Igor Čatić Autor više rječnika i članaka s područja jezika, član Povjerenstva za izbor riječi godine.</p>	<p>u rad Vijeća prema potrebi i ovisno o temi uključuje i drugi relevantni stručnjaci.</p>
--	--	---	--

77	Čedomir Tatalović	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Smatram da je ono što sam o hrvatskom jeziku učio u osnovnoj školi, doduše- pod službenim nazivom hrvatsko - srpski, posve dovoljno. Pravilno smo učili i gramatiku, hrvatske i srpske nazive za istu stvar, što ovdje nedostaje. Što imamo od toga da zaštitimo hrvatski jezik poput sorte vina? Netko će ga prisvojiti kao svoj ako ga ne zaštitimo? Kakva korist od glagoljice i bosančice, što je napisano tim pismima što bi bilo vrijedno pročitati, za razliku od ćirilice koja se ne spominje i anatemizira zadnja tri desetljeća? Ono što bode oči već par godina i što se nezaustavljivo uvlači u život Hrvata je forsirana engleština koja se toliko gura kroz medije i polička lamentiranja. Htio bih pohvaliti izuzetno stručne komentare Darka Richtera i Edija Matića.</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
78	Antonio	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Poštovani,</p> <p>Potrebno uvesti zaštita i čuvati hrvatski jezik za znakovni jezik.</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>2. Zakonom o hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj propisuje se pravo gluhih i gluhoslijepih osoba te drugih osoba s komunikacijskim teškoćama na korištenje, informiranje i obrazovanje na hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije koji odgovaraju njihovim individualnim potrebama, a u svrhu izjednačavanja mogućnosti pristupa socijalnom, ekonomskom i kulturnom okruženju te omogućavanju ravnopravnog ostvarivanja svih ljudskih prava i temeljnih sloboda.</p>
79	Edi Matić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Reakcija Upravnog odbora Hrvatskog društva pisaca na prijedlog Zakona o hrvatskom jeziku</p> <p>* Nacrt prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku predstavljen je nakon dugotrajne razrade od strane peteročlane radne grupe iz Matice hrvatske, koja ni u</p>	Primljeno na znanje	<p>Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir, a hrvatskom jeziku omogućuje se nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoqa</p>

jednom trenutku priprema nije kontaktirala Hrvatsko društvo pisaca (a vjerojatno ni ostale strukovne udruge pisaca). Takav potez, s obzirom na stvarnost u kojoj je jasno da su upravo pisci oni koji stvaraju i čuvaju jezik – možemo protumačiti samo kao namjerno zaobilaženje onih koji bi na tu temu prvi trebali progovarati.

Pored već postojećeg Instituta za hrvatski jezik i Odbora za normu hrvatskog standardnog jezika HAZU-a – ne vidimo potrebu za osnivanjem novog Vijeća za hrvatski jezik kakvo predlaže ovaj Zakon, a indikativno je i kako se u predloženom Vijeću ne pronalazi mjesto za pisce. To je još jedno ignoriranje onih koji od jezika i za jezik žive.

Razlog za zaobilaženje možda leži u shvaćanju predlagača da bi se pisci zdušno usprotivili bespotrebnom ograničavanju i uokvirivanju jezika, kakvo se ovakvim zakonom može dogoditi.

Razumijemo dugogodišnju težnju MH da pronade adekvatni odgovor na srpski Zakon o jeziku, vodeći se idejom da je kopiranje bizarnog dokumenta bolje od nemanja bizarnog dokumenta, ali nama se, kao stvarateljima djela na našem bogatom jeziku, takvo konkuriranje čini besmislenim.

* Ideja o tome da Zakon štiti hrvatski jezik odmah je u javnosti naišla na pitanje: od čega ili od koga da ga štiti? Kako je to jezik ugrožen? Ako je ugrožen u svojoj praktičnoj upotrebi sve izraženijom polupismenošću, svrsishodnije bi bilo poraditi na opismenjavanju nacije i u tome smjeru uložiti trud, znanje i financijska sredstva. Zakon u tome smislu ne mijenja baš ništa i bavi se stvarima koje nemaju nikakvo uporište u realnom trenutku hrvatskog jezika.

Ako se smatra da je ugrožen od sve većeg utjecaja engleskog jezika, osobito kod mladih generacija, "zaštita" se može provoditi na druge načine – kroz odgoj i obrazovanje, nastavne kurikule, investiranje u jezične alate, naročito kroz poticanje čitanja koje se može poduprijeti i boljim modelom otkupa knjiga u knjižnicama, kao i osmišljenim projektima.

naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.

* Predloženim se Zakonom pokušava ograničiti upotreba hrvatskog jezika koji je povijesno bio propulzivan i otvoren te propisati da sve javne obavijesti i promidžbene poruke moraju biti na hrvatskom jeziku, da nazivi ustanova, proizvoda, sportskih i kulturnih objekata i priredbi te mnogih drugih manifestacija moraju biti na hrvatskom jeziku – a to je poprilično sklizak teren, imajući u vidu da bi s jedne strane nazivi poput Fitness centra XX ili Vaterpolo kluba XX postali neprikladni, dok s druge strane svjedočimo neprihvatljivo niskoj razini korištenja hrvatskog jezika naših vodećih političara i medija.

* Jedna od posljedica ovakvog Zakona bila bi da, ionako prisutna, diskriminatorna politika financiranja otkupa knjiga – dobije potpuni legitimitet. Time bi javne knjižnice izgubile svaku mogućnost nabavke knjiga srpskih, crnogorskih i bosanskohercegovačkih autora jer nisu na hrvatskom jeziku – a koje je besmisleno prevoditi. Čistke knjižnične građe smo u nedavnoj povijesti već imali, impulzivne i brutalne, a nove bi bile profinjeno zapakirane u pozivanje na odredbe Zakona.

* Mišljenja smo da uvođenje brojnih lektorskih službi u javnopravna i tijela državne vlasti, a naročito outsourcing agencija koje će niknuti iz redova rodbine, tazbine i partijskih prijatelja, ne samo da znači još jedan ogroman trošak na teret građana i otvaranje prostora korupciji, nego i dodatno usporavanje ionako tromog birokratskog sistema.

* Cijela priča o Zakonu ima izraženu politički desno-konzervativnu intonaciju, pri čemu bi skupina upravo tako orijentiranih ljudi propisivala kako govoriti i pisati te davala jezične savjete koji bi u konačnici bili samo štetni. U insistiranju na armiji pravovjernih lektora koji trebaju ispravljati javnu upotrebu jezika, izgleda da je jedini cilj njegovo čišćenje od „srbizama“. Jezici redovito razmjenjuju riječi, pa strane riječi već stoljećima ulaze i u naš jezik. Zbog njih on nije nimalo manje naš i one sigurno nisu ugrozile naš jezični ili nacionalni identitet.

			<p>* Iako se u prijedlogu ističe da se neće dirati u slobodu književnoumjetničkog izražavanja ili u privatni govor, stalna kontrola i pritisak od strane zamišljenog Vijeća – proizvela bi strah i jako brzo dovela do autocenzure. Takav perfidni oblik kontrole i ograničavanja jezične kreativnosti nije prihvatljiv.</p> <p>* Budući da Ustav već propisuje kako je u Hrvatskoj u službenoj upotrebi hrvatski standardni jezik (i latinično pismo), a standard je određen pravopisom, gramatikom i rječnikom – u Hrvatskom društvu pisaca smatramo da je ovakav dodatni Zakon u biti nepotreban. U njemu se pretenciozno proširuje decidirani stavak Ustava, a jedini učinak mu može biti stvaranje temelja za sve rigoroznije ograničavanje upotrebe jezika koji se razvijati može jedino kroz slobodnu upotrebu, trajnu javnu raspravu i poticanje književnoumjetničkog izražavanja. Čini se kako je važno opetovano iskazivati moć ideologije, a za to se iskorištava pomoć onih koji namjeravaju preuzeti jezičnu vlast. Izražavamo čvrsto protivljenje jezičnoj politici zasnovanoj na ideologiji podjela i ograničavanja, jer bi dovela do zatvaranja hrvatskog jezika prema drugim, potpuno razumljivim jezicima iz susjedstva, a time i prema društvima s kojima u velikoj mjeri dijelimo život.</p> <p>Zbog svega toga Upravni odbor Hrvatskog društva pisaca ulaže prigovor na stvaranje ovog Zakona i tražimo da se prijedlog povuče iz procedure.</p>		
80	DARKO RICHTER	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Zakon nije razvojan, nije narječno uključiv, ne prepoznaje ulogu različitih struka u stvaranju hrvatskog nazivlja u najrazličitijim područjima ljudskog života i rada, ne zna za fonetičare, ne prepoznaje ugroze koje prijete hrvatskom jeziku pred sadašnjim naletom anglo-američke globalističke financijske, kulturne i tehnološke supremacije, ne prepoznaje odliku hrvatskog jezika kao aktivnog glagolskog jezika i podvrgava jezičnu politiku Vladi, tj. dnevnoj politici.</p> <p>Čl. 1. st. 2. Koje su još sastavnice hrvatskog identiteta, osim jezika? Treba jezik uklopiti</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir, a hrvatskom jeziku omogućuje se nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>2. Predmet Hrvatski jezik ima</p>

u glavne sastavnice, ali treba znati koje su to i sve ih nabrojati. Tako se dobije kontekst.

Čl. 2. st. 1. Postoji samo i jedino hrvatski jezik. „Hrvatski književni jezik“ i „nadregionalni hrvatski standardni jezik“ ne postoje. Stvaranje laboratorijskog jezika ne vodi nikamo.

Čl. 2. st. 2. Hrvatski se jezik ne može dijeliti. Štokavski može biti obrazac za standardizaciju hrvatskog jezičnog izričaja. Nadam se da se ta nijansa dobro čuje u odnosu na „hrvatski standardni jezik“. Standardizacija je dug i kontinuiran proces. Nestrpljenje ne vodi nikamo. Académie Française već gotovo 400 godina njeguje francuski jezik, i privodi Francuze zajedničkom jezičnom izričaju, tako da danas u leksiku, pravopisu, gramatici i sintaksi nema nikakvih regionalnih razlika, tek se može čuti sitna izgovorna razlika između langue d'oïl (sjever, Pariz) i langue d'oc (jug, Marsej). Akademika ima najviše 40 (tvrdi numerus clausus).

Članovi dolaze iz svih područja znanosti i javnog života po kriteriju da njihov opus i ono što oni u javnom prostoru i u svojoj struci jesu, predstavlja jamstvo njegovanja i razvoja francuskog jezika i francuskog nazivlja u svim područjima ljudskog života i rada. Znatan broj su književnici i jezikoslovci, ali nisu u većini, jer ima filozofa, sociologa, novinara, prirodoslovaca, inženjera, matematičara, slikara i glazbenika, teologa, ekonomista, itd., itd. Ne postoji „francuski književni jezik“. Izostanak komparativnog uvida hrvatskih jezikoslovaca u svjetsko jezikoslovlje tragičan je. Lektori nas muče fitiljenjem oko zareza, značenja riječi, dubleta, sinonima, tvorbe riječi i sl., umjesto da na prvom mjestu kontinuirano čuvaju, izgrađuju i njeguju hrvatski jezik tako da može obgrliti leksik i idiome naših narječja, prihvatiti naglaske, koji u tim narječjima postoje, a koji omogućuju da se tuđice koje naviru izvana razumljivije i tečnije integriraju u hrvatski jezik, da se može suočiti s naletom engleskog jezika u kojem se svakodnevno proširuje kulturno i stručno, uglavnom tehnološko, nazivlje koje prelazi u svakodnevni govor i iz kojeg nam prijete, ne samo nekritično preuzimanje riječi. već i podvravanje

tri područja: Hrvatski jezik i komunikacija (jezične vještine, gramatika i pravopis, povijest hrvatskoga jezika), Književnost i stvaralaštvo (čitanje, interpretacija književnoumjetničkoga teksta i stvaranje /pisanje/ sastavaka potaknuto književnoumjetničkim djelom) i Kultura i mediji. Pri planiranju učenja i poučavanja nastavnik oblikuje aktivnosti učenja i poučavanja koja obuhvaćaju sva tri područja (utemeljeno na konstruktivnim i funkcionalnim teorijama učenja i teorijama kurikula). Pri određivanju kriterija vrednovanja učeničkih sastavaka učitelj ili nastavnik sastavlja opisnike prema kojima se vrednuje učenički sastavak tako da je obuhvaćen jezik, pravopis, stil i sadržaj koji obuhvaća sadržaje iz književnosti (obično se iskazuje u postocima ili broju odstupanja, pogrešaka). Jezik je većim dijelom obuhvaćen svim aktivnostima učenja i poučavanja, a i vrednovanja, jedino kad je unaprijed stavljen naglasak na književnost. O tome bi trebao voditi brigu svaki učitelj ili nastavnik hrvatskoga jezika, a opisano je i u Kurikulu nastavnog predmeta Hrvatski jezik.

3. Način rada Vijeća bit će pobliže uređen poslovnikom o njegovu radu, što ne isključuje mogućnost da se u rad Vijeća prema potrebi i ovisno o temi uključe i drugi relevantni stručnjaci.

4. Preostali dio komentara prima se na znanje.

imeničkom, pasivnom i bezličnom načinu izražavanja, dok imamo svoj izvorni organski glagolski jezik (iz kojeg se već skoro izgubio futur drugi, a još nisam čuo krik jezikoslovaca u javnosti). Ukratko, hrvatski jezik još uvijek ima izvore iz kojih se strpljivim radom može izvući tvorivo modernog hrvatskog jezika i kojemu nikakva nametljiva varijanta izvana ne će biti ravna niti ga moći ugroziti.

Čl. 3. Edukativni članak koji ponavlja već normiranu stvarnost.

Čl. 4. Sada se ispravno spominje hrvatski jezik, bez pridjeva „standardni“ (tj. ranije „književni“).

Čl. 6. st. 1. ... budući razvoj ...

Nigdje se u ovom Zakonu ne nabrajaju sadašnji problemi hrvatskog jezika (kao što sam primjerice učinio u komentaru na čl. 2. st. 2, gore), pa je teško domisliti što će to biti „budući razvoj“.

Čl. 6. st. 4 i st. 5. Čemu ove partikularne negacije („ne ograničava Braille-ovo pismo“ i „ne odnosi se na jezik u vjerskim obredima“)? Znači, na sve ostalo se odnosi, iako se stalno ističe da „ne, ne - nije to restriktivni niti kazneni propis“.

Čl. 7. st. 1. Nezamjenjivo? To je rečeno Ustavu i u člancima 1, 2 i 8 ovog Zakona. Ovdje je jezik komunikacijsko sredstvo, a u čl.

1. st. 2. on je temeljna sastavnica hrvatskog identiteta. Što je onda jezik? Što je hrvatski jezik mora pisati na jednom mjestu.

Čl. 7. st. 2. „Vlada skrbi o zaštititi i osiguranju slobode uporabe hrvatskog jezika“ – protiv koga ona štiti i osigurava opstojnost uporabe hrvatskog jezika? Ako se znaju neprijatelji, onda ih treba imenovati, i treba se time pozabaviti unutar ovog Zakona. Dio problema (“neprijatelj”) opisao sam gore, u komentaru čl. 2. st. 2, gdje moji prijedlozi možda izgledaju suviše partikularni, ali, evo, ovdje se pokazuje da se to traži (ne moraju biti baš ta pitanja koja sam iznio kao primjere, ali očito se Zakonom moraju imenovati ona glavna u ovom času; ne piše se Zakon za vječnost kao neki faraonski ukaz, a ako se Zakon ne želi „kaljati prizemnim detaljima“, može se pribjeći i podzakonskim aktima kojima se ova pitanja i prioritete jezične politike mogu precizirati).

Čl. 8. st. 3. Inačica ie varianta:

ovdje nema pravovaljane varijante, nego možemo govoriti samo o pravovaljanom prijevodu.

Čl. 9. Ponavlja čl. 3, ili obrnuto, u svakom slučaju redundantno. Koja je razlika u okolnostima koje se opisuju u dva stavka ovog članka, pa da se jednom preporučuje služenje hrvatskim, a drugi puta i stranim jezikom?

Čl. 10. Tko su lektori? Ne postoji studij, diploma ni zvanje lektora. Svi znamo tko su lektori, ali, lektorom mogu biti i ja ako me netko sutra unajmi da mu lektoriram tekst.

Čl. 10. st. 3. O kojim je drugim zakonima riječ? Citirati!

Čl. 10. st. 4. „... nove pojmove iz njihova djelokruga.“ Lektori nemaju taj djelokrug. Novi pojmovi pojavljuju se ne samo u državnoj upravi i politici, već i u elektrotehnici, pravu, biologiji, medicini, agronomiji, filozofiji, teologiji, pedagogiji, astronomiji, kemiji, komunikologiji, industriji ... itd. i to je u djelokrugu onih stručnjaka koji se tim područjima bave. Sva se ta područja, prije ili poslije, definiraju, reguliraju, uređuju i „njeguju“ raznim propisima koji sadrže stručno-specifične nazive koje lektori ne razumiju. I zato je apsurdno da se, barem u Vijeću za hrvatski jezik, ne predviđaju članovi koji stručno terminološki pokrivaju sva polja suvremenog života i rada. Bit ću jasan: lektori i jezikoslovci o svim tim područjima nemaju sadržajnog znanja, ali mogu biti odlučni (i odlični) savjetnici ako im stručnjaci iz pojedinog područja umiju postaviti pravo pitanje. A mogu se i samoinicijativno umiješati s pravim pitanjem tim stručnjacima, ako su ovi nekritično uvjereni da je sve u redu. Ali, lektori bez stručnjaka u svim mogućim domenama suvremenog života i rada ne mogu sami arbitrirati.

Čl. 10. st. 5. „... Narodnih novina i hrvatske inačice Službenoga lista EU ...“. Opet isto: nije to inačica, to je prijevod. Lektori koji bi bili zaposleni na tim poslovima moraju poznavati engleski i još 1 ili 2 veća europska jezika (iz EZ). Ima li takvih? Ako to nije predviđeno, nemamo što razgovarati o ovako postavljenom položaju lektora. Po ovom se Zakonu lektor smije i mora u sve miješati, ali se od njega ne traži da istodobno oznaie meritum i da ima

poluge za razumijevanje merituma onoga što lektorira. Jesu li prevoditelji (ima prevoditelja i prevodilaca – koji su pravi?) podložni lektorima? Ili i oni mogu biti lektori u isto vrijeme dok, npr., u Vladi nešto prevode, a honorarno ili izvan radnog vremena, na nekom drugom mjestu, lektoriraju? Čl. 10., st. 5 i st. 6. Opet se spominju „službe u ministarstvu nadležnom za vanjske i europske poslove“. Koje su to službe? Lektori moraju imati točnu adresu za obraćanje, inače se netko može napraviti tošo pa se oglušiti na njihova pitanja. Najsigurnije je da stoji da se lektori obraćaju „ministru nadležnom za vanjske ...“. On neka pronađe svoju službu za ta pitanja.

Čl. 11. st. 1. Čemu navođenje baš elektroničkog medija, uz ispuštanje svih ostalih: od spikerovog glasa, mikrofona, radija i TV, gramofonskih snimaka, novina, knjiga, zakona ... . Je li itko primijetio da spikeri glavnog dnevnika na HTV-u govore dikcijom nekog Googlova "read aloud" stroja, i da redovito stišaju glas kada izgovaraju ključnu riječ ili pojam kojim (ili o kojem) nešto javljaju? O "izvjestiteljima s terena" da ne govorim. Svaki ima neki svoj ritam dikcije dok smišlja sljedeću riječ, produžene zadnje samoglasnike, koje abruptno prekine kada se sjeti sljedeće riječi, koju onda gotovo proguta nadoknađujući gubitak vremena, duge sekvence "eeee" i razne uobičajene ili idiosinkratske poštapalice. U Zakonu o hrvatskom jeziku ima mjesta i za fonetičare, a ne samo lektore.

Čl. 11. st. 2. „... moguća je i javna uporaba narječnih idioma hrvatskoga jezika ...“. Svi ti idiomi su hrvatski jezik. Ovaj stavak zapravo stigmatizira neštokavska, a miluje štokavsko narječje, koje je leksički najsiromašnije. Usput, ono je svojim naglasnim sustavom nerijetko neprikladno za suvremeni govor koji trpi apsorpciju znatne količine tuđica i promjene stručnog nazivlja iz dana u dan. Zna biti iritantno slušati govornike u javnom prostoru koji se očito smatraju samima po sebi govornicima „hrvatskog književnog/standardnog jezika“, a koji ne čine niti najmanji napor da prepoznaju (ili uopće nisu svjesni) kako se izražavaju svojim zavičajnim govorom. koi

se i unutar štokavskih područja razlikuje od mjesta do mjesta, ako ne bitno drugačije, a ono brojnim fonološkim idiosinkrazijama. Kursiranje u javnom prostoru pojmova poput „hrvatskog književnog jezika“ ili „hrvatskog standardnog jezika“ samo pogoršavaju takvo stanje jer potiču umišljaj jezične superiornosti i odbacivanje njegovanja jezika kao nečeg za njih nepotrebnog. Umjesto toga valja govoriti o standardizaciji jezičnog izričaja, a to je proces za koji treba mnogo strpljivosti, znanja i pedagoškog umijeća. Treba imati širinu i znanje da se u jezični izričaj integriraju dijelovi svih triju narječja, a ne samo ponavljati paradigmu „čakaj-što“, držeći se pri tome štokavskoga kao pijan plota, zanemarujući ostala narječja s čitavim njihovim, u prvom redu leksičkim, bogatstvom. Moja majka neki put nije mogla smisliti da se ponašam ovako ili onako pa je znala pošempjati i dati mi trisku (ne tresku niti trjesku), a od nekih znanaca iz Hercegovina, u dva sam navrata dobio nezaboravni sir iz mišine, i ne bih, zbog tog doživljaja, nikada tu mišinu promijenio u mješinu. I znao sam po njihovom napatku napraviti izlivaču (ne proju, niti grčki kruh, niti izljevaču). A u Mariji Bistrici pred slikom Majke Božje dok smo palili svoje svijeće, neke druge su se već zdošle.

Čl. 12. st. 1. i st. 3. Postoje engleski, francuski i njemački vrtići, engleska / američka škola ... Čemu ovaj stavak (1), ako se mora dodati i stavak 3?

Čl. 13. st. 4. „Barem polovinu nastavnih sati treba posvetiti jezičnim temama.“ A što je s drugom polovinom? Također, ta polovina ovisi o apsolutnom ukupnom vremenu koje se odvaja za predmet Hrvatski jezik, a on nije isti u svim obrazovnim ustanovama. Pretpostavljam da tamo gdje je to vrijeme kraće, ovu „polovinu“ treba povećati, a „drugu polovinu“ (književnost?) smanjiti.

Čl. 14. Citirati posebni zakon o reguliranim profesijama i nostrifikaciji.

Čl. 15. st. 2 i 3. Nisu to inačice, to su prijevodi, riječi, izrazi, nazivi.

Čl. 15. st. 4. „... obvezno ima sažetak i na hrvatskom jeziku.“ – Treba pisati: obvezno mora imati sažetak i na hrvatskom jeziku.

Čl. 16. st. 1. Vlada ne može

donijeti takav plan, osim na prijedlog nekog stručnog tijela. Postavlja se pitanje zbog čega to radi Vlada, ako se prije, poslije i u samom Zakonu ističe da nema sankcija, nema prisile, nema kontroliranja ... . Kad Vlada nešto donosi, to uvijek ima izvjesni prisilni značaj. Čl. 16. st. 2. točka d). Ovo ne samo da Vlada ne može donijeti, već niti neko stručno jezikoslovno tijelo, a bez sudjelovanja stručnjaka kompetentnih u raznim područjima ljudskog života i djelovanja. Ti se stručnjaci nigdje u ovom Zakonu ne spominju, a reprezentirani su svojim fakultetima, stručnim društvima i komorama.

Čl. 17. st. 3. Broj članova Vijeća je arbitraran, i niti izdaleka ne pokriva sve potrebe živog jezika. Ograničiti članove na stručnjake za hrvatski jezik, a ispustiti sve ostale stručnjake koji treba da zastupaju nazivlje i jezik bezbrojnih struka kroz koje se odvija individualni, institucionalni i narodni život i djelovanje nedopustivo je. I to baca konačnu sjenu na ovaj Zakon, makoliko se autori trudili da izvikuju kako ovo nije restriktivni ni kazneni propis. Ovo, zajedno s „hrvatskim književnim jezikom“ koji je pretvoren u istobitni „hrvatski standardni jezik“ pokazuje da jezikoslovci prisvajaju nešto što nije njihovo, oduzimaju pravo drugima da sudjeluju u izgradnji i njegovanju i unaprjeđivanju vlastitog jezika i ograđuju naš jezik u svoje privatno dvorište u kojem će oni raditi što god požele. Do sada smo imali insuficijentne lektore, koji su, samo u mojem vijeku dvaput promijenili pravopis (bolje rečeno, tvorbu pridjeva od tuđica, npr., intrakranijalni i ventrikularni prije 50 godina, postali su intrakranijalski i ventrikularni prije 30-ak godina, a unazad nekoliko godina lektori mi opet ispravljaju te oblike u intrakranijalni i ventrikularni), a sada ćemo imati i njih i Vijeće za jezik, i Vladu koja će neznalački manipulirati jezičnom politikom, uglavnom prema nekim interesima pokretanim ideologijom, medijskim pritiscima, raznim influencerima (ili influenserima ili influenserima?), a možda i inozemnim utjecajima. Mogu zamisliti da se za 10-ak godina Srbija primakne članstvu u EZ, i da iz Bruxellesa stigne mio da

se popusti nekakvoj srbohrvaščini, da se uštedi na prevoditeljima, da se poboljšaju ili zblžiže odnosi među narodima i sl. Čudi me kratkovidnost i nedostatak mašte pisaca ovog Zakona.

Imenuje Vlada na prijedlog ministara ... = imenuje Vlada na prijedlog Vlade. Ovo je nastravičniji dio Zakona:

potčinjavanje jezika i jezične politike dnevnoj politici. Danas jedna Vlada, sutra druga. Ovisi koja se više dopadne glasačima, a nikada im se neće dopasti zbog neke, za većinu glasača periferne, a po ovom Zakonu, svi su izgledi, i antipatične jezične politike.

Jezičnu politiku treba povjeriti tijelu koje bi trebalo biti ustrojeno na sliku HAZU. Može se zvati kako god se dogovorimo: Akademija za hrvatski jezik, ili Vijeće za hrvatski jezik, ili drugačije, ali politika iz toga mora van. Osnivač može biti Vlada, ali nikada sama: Vlada i Sveučilište ili Sveučilišta, HAZU, Institut za jezik, Nacionalna i sveučilišna biblioteka, Crkva, itd. Osnivači nakon osnivanja nemaju više nikakvih ovlasti u radu tog tijela.

Čl. 18. Treba specificirati neposredne zadaće Vijeća / Akademije za hrvatski jezik: u samom Zakonu (najbolje) ili pozivanjem na budući podzakonski akt (manje dobro). Dao sam neke primjere u okviru komentara na čl.2. st.2, čl.1. st.4. i čl. 11. st.1. i st.2. Čemu izbjegavati konkretne primjere, kao da se Zakon piše za tisućljeća unaprijed, a očiti jezični problemi koje sada imamo neće se riješiti sami od sebe niti ikakvim jednostavnim sistemskim zahvatom. Ti zadatci traže godine i desetljeća mukotrpnog rada s mnogo frustracija i otpora i nitko si na tome neće izgraditi spomenik.

Ako se netko nada potpori Vlade (danas jedna, sutra druga), budite uvjereni da Vlada neće žrtvovati niti jedan glas birača ako on dođe u pitanje zbog nekakvog zahtjeva ili stava Vijeća, a još neko vrijeme će, zbog izostale lustracije, ključni, a nedeklarirani argumenti biti oni ideološki. To točno znaju svi kojima je hrvatski jezik na srcu.

81	Zdravka Jelaska Marijan	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Poštovani, podržavam Načrt prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku jer jezik treba čuvati i razvijati. Posebno pohvaljujem to što je prijedlog poticajan, a ne restriktivan.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
82	Ivan Dulić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Zamoljen sam od g.Bele Tonkovića, prvog predsjednika Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini da iznesem slijedeći prijedlog: u poglavlju II pasus 6. "u kojoj su Hrvati konstitutivan narod" dodati: "i u Republici Srbiji, Autonomnoj pokrajini Vojvodini gdje je hrvatski jezik jedan od službenih jezika". Ovo je od izuzetne važnosti za opstanak Hrvata u Vojvodini s obzirom da su na tom prostoru životno ugroženi kroz politiku asimilacije od strane domicilne države, a što se u aspektu jezika očituje standardizacijom nakaradnog "bunjevačkog jezika"	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture.

83	Miro Prpić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Poštovani, držim da je prijedlog vrlo dobar. Možda bi u opisu trebalo navesti da se radi o hrvatskoj ili zapadnoj štokavštini, što je pojam raširen u našoj lingvistici (v. Lisac i njegove knjige o dijalektologiji, te uvod u "sivu gramatiku" kog je napisala Dragica Malić). Svjestan sam da zapadna štokavština više ne postoji kao izolirana cjelina od 15.-16. stoljeća, no nerijetko se rabi u filologiji kao dijakronijski pojam, a i ponekad difuzno kao označitelj skupine hrvatskih, a dijelom i bošnjačkih govora za razliku od srpskih i crnogorskih štokavskih govora i dijalekata.</p> <p>Rekao bih i riječ-dvije o zamjedbama komentatora.</p> <p>1. ovo je zakon o jeziku, dakle pravni, a ne toliko jezikoslovni dokument. U njem nema mjesta za pitanja normiranja jezika. To rade druge institucije.</p> <p>2. točno je da se ne propisuju "kazne", no ustroj propisa je takav da obvezuje pravne subjekte na poštivanje. To ide po automatizmu.</p> <p>3. lijepo je vidjeti skrb za glagoljicu (nadam se i za hrvatsku ćirilicu ili bosančicu)-no to nema veze s konkretnim zakonom.</p> <p>4. vrlo bitna stvar je da se napomene da u viskom školstvu akreditaciju mogu dobiti samo ustanove u kojima je nastava, dodiplomska, na hrvatskom jeziku, što bi spriječilo maligno bujanje pištolj-fakulteta privatnika s diplomama nazovi svjetskima, na engleskom. Tko studira na engleskom, taj je već jednom nogom vani. A prema tom se treba odrediti, jer male zemlje koje imaju nacionalni ponos, visokoškolsku nastavu izvode isključivo na nacionalnom jeziku- npr. Izrael.</p> <p>Iznimno je dobro praktički sve što sam vidio, od Vijeća preko lektora do pravnih propisa. Po očekivanju, prigovori dolaze iz tri tabora: serbokroatističko unitarni, globalističko sorosevski i primitivističko neandertalski.</p>	Djelomično prihvaćen	<p>Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p>
----	------------	--	---	----------------------	--

84	Vesna	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Poštovani, podržavam i pozdravljam Nacrt prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku jer ga smatram važnim u nacionalnom kontekstu. Dobro je razmatrati ove teme i posvijestiti važnost očuvanja hrvatskog jezika, kao što su učinile i druge europske zemlje. Stoga zahvaljujem Matici i HAZU na inicijativi.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
85	VLADIMIR LONČAREVIĆ	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Zakon je potreban, dapače nužan! Kakav god bio, neće svi njime biti zadovoljni, ali prijedlog je tu i svakako je osnova za doradu. Utoliko puna podrška predlagatelju, kako Matici hrvatskoj kao inicijatoru, tako Vladi!</p> <p>Želeći pridonijeti što boljem kranjem tekstu, slobodan sam iznijeti nekoliko općih uvida i napomena. Prvo što je uočiti jest izostanak normativnog značaja (karaktera) Zakona. U tom pogledu načelna je primjedba manjak konkretnih zadaća i mjera kojima bi se osnažila normizacija hrvatskoga jezika, samim time normativno unaprijedila zaštita i uporaba hrvatskoga jezika, budući da na tom području vladaju popriličan nered i samovolja, pa mi i dalje ne znamo koje je središnje tijelo ovlašteno propisivati temeljne norme. Naravno, sve se to može urediti i posebnim zakonom.</p> <p>Poseban je problem zaštita javnog prostora od najezde (pseudo)engleštine. Hrvati imaju bogat rječnik i plodnu tvorbenost pa svakoj tuđici ili posuđenici mogu naći dobru domaću blisko/istoznačnicu. (Mnoge imamo, a ne rabimo, npr. „zaslon“ umjesto „ekrana“ ili "lučica" umjesto "marina".) To ne znači promicati apsolutni purizam - nepotreban i nemoguć – uostalom, tuđ hrvatskom osjećaju europejstva i univerzalizma. No rabiti u javnome prostoru hrvatsku riječ umjesto strane kada god je to moguće, paziti na ispravan pisani i usmeni izričaj ekvivalent je svemu što jesmo kada pjevamo svoju himnu, podižemo svoju zastavu i donosimo zakone u svom Saboru.</p> <p>Nadalje, mediji se u Zakonu gotovo ne spominju, a oni su prvi nositelji kulture hrvatskoga jezika. Leksik, naglasci, gramatika u izgovoru i prevođenju osobito su na tzv. privatnim medijima izloženi krajnjem nemaru, na što su neki sudionici savjetovanja već</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona nije sankcionirati, već educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>2. Vezano uz snažnije obvezivanje medija na pridržavanje ovoga Zakona, to je uređeno drugim propisima (Zakon o medijima, Zakon o elektroničkim medijima, Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji i sl.).</p> <p>3. Vezano uz Vijeće za hrvatski jezik, ono je predviđeno kao savjetodavno tijelo koje će osnovati Vlada i čiji će rad biti usmjeren na zaštitu, njegovanje i razvoj hrvatskoga jezika koji obuhvaća hrvatski standardni jezik (koji se tradicionalno zove i hrvatskim književnim jezikom i hrvatskim jezikom) u svim svojim funkcionalnim stilovima, jezik cjelokupne književne baštine na hrvatskom jeziku, kao i hrvatska narječja (čakavsko, kajkavsko i štokavsko) i njihove idiome, te idiome kojima se služi dio Hrvata u inozemstvu, poput bunjevačkih i bokeljskih govora, moliško-hrvatskoga, gradišćansko-hrvatskoga ili karaševsko-hrvatskoga jezika.</p> <p>4. Jedna od predviđenih zadaća Vijeća je i predlaganje donošenja mjera za zaštitu, osiguranje slobode uporabe i poticanje razvoja hrvatskoga jezika.</p>

upozorili. S obzirom na to, ima prostora doradi Zakona u smislu da se prikladnom odredbom snažnije istakne da su javni mediji dužni djelovati u skladu s ovim zakonom.

U vezi s time, Zakon bi mogao jasnije i potanje odrediti način na koji će središnji stručni gremij - Vijeće, kako Zakon propisuje, primjenjivati određene ovlasti da mijenja praksu tamo gdje je potrebno mijenjati. Tu se dakako postavlja pitanje sankcija. Prvi predlagatelj Zakona (MH), a sada i nominalni najavili su da sankcija neće biti. Time se željelo izbiti prigovore da će se nekome što zabranjivati sl. To je razumljivo. Primarna je svrha ljude odgajati u jezičnoj odgovornosti te poticati privrženost pojedinaca, pravnih osoba i cijeloga društva hrvatskome jeziku, koji ima uvjete biti posve operativan na svakom području. Ipak, nekih sankcija moglo bi biti jer je zakon po definiciji zapovjedni akt. U tom pogledu Vijeće bi trebalo da ima ovlast uputiti neku vrste prethodne opomene u slučaju frapantnog ili ustrajnog kršenja Zakona, a u slučaju ogluhe predložiti sankciju nadležnom tijelu. Kakvu i koju, na zakonodavcu je odrediti, ali na način, pa bila i simbolična, da bude poticajna u korist poboljšanja jezične prakse. Zaključno, zakonska zaštita hrvatskoga književnoga standarda i narječja pitanje je našeg stava prema onomu što jesmo, a samim time prema svemu što jest i ima biti vrijednost, sastavnica i označnica hrvatske nacionalne samobitnosti te nacionalnog i državnog identiteta, kao i zavičajnih identiteta. Jezik je, uz tlo na kojemu živimo, naš prvi „trade mark“ ili, kako bi se hrvatski moglo kazati, "oznak". On čuva ime i duh naroda i njegove zemlje i narod živi u njemu, s njime i po njemu. Utoliko, bez obzira na formalni status Zakona i konačan sadržaj, treba ga tretirati kao "organsku osnovu" zaštite i promicanja naše samobitnosti.

86	Alisa Kichl	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Gospođa Balen-Gorišek kaže: "Iz toga proizlazi da se lektoriranjem može baviti bilo tko, a ne isključivo profesori, u ovom slučaju, hrvatskoga jezika." U opisu (nekadašnjeg) studija opće lingvistike navedeni su poslovi kojima se mogu baviti diplomirani opći lingvisti. Jedan je od tih poslova i lektoriranje. Dakle, svim tim ljudima Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu izdao je diplomu koja ih kvalificira i kao lektore. Ti su ljudi godinama (desetljećima) u neravnopravnom položaju kad se radi o zapošljavanju u državnoj službi jer se uvijek traži da lektori imaju završen studij hrvatskoga jezika. Tu isključivost i "pravo" da samo profesori hrvatskog jezika mogu biti lektori što prije treba eliminirati.	Primljeno na znanje	Razmotrit će se.
87	Tomislav Španiček	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Poštovani. Pod Opće odredbe trebalo bi dodati stavak 3.. Kao posebna povijesna i kulturna vrijednost hrvatskog jezika smatra se i hrvatsko glagoljsko pismo. U Opće odredbe, članak 4. treba dodati pod "f": promicanje i njegovanje hrvatskog glagoljskog pisma u svrhu očuvanja njegove opstojnosti.	Primljeno na znanje	Razmotrit će se.
88	Tomislav Španiček	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Poštovani. Pod Opće odredbe, članak 4. stavak 2. treba pored obveze javnih ustanova i upravnih tijela, kako državnih tako lokalnih, izrčito navesti i obvezu medija u zaštiti hrvatskog jezika. To uključuje sve vrste medija.	Nije prihvaćen	Obveze medija uređene su drugim propisima (Zakon o medijima, Zakon o elektroničkim medijima, Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji i sl.).
89	Tomislav Španiček	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Poštovani. Pod Opće odredbe članak 3., stavak 1. potrebno je jasno navesti kada službene i javne osobe iz redova nacionalnih manjina koriste hrvatski jezik. Praksa je pokazala kako službene i javne osobe koje su pripadnici nacionalne manjine ne žele koristiti hrvatski jezik što je kod građana hrvatske nacionalnosti izazvalo ogorčenje. Pošto službene osobe predstavljaju Republiku Hrvatsku u prvom obraćanju fizičkim osobama trebale bi koristiti standardni hrvatski jezik. Ukoliko je fizička osoba pripadnik iste nacionalne manjine kao i službena osoba tada službena osoba može koristiti jezik svoje nacionalne manjine.	Nije prihvaćen	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku te je komplementaran s primjenom Ustavna zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.

90	Gabriela Feher	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Poštovani, podržavam prijedlog Zakona i slažem se s većinom od navedenog, jedino po mom mišljenju trebalo bi još precizirati po kojim uvjetima će članovi Vijeća biti birani. Srdačan pozdrav! Gabriela Feher	Primljeno na znanje	Zakonom je propisano da predsjednika i članove Vijeće imenuje Vlada na prijedlog ministra nadležnih za obrazovanje, znanost i kulturu, a da kandidate za članove Vijeća predlažu ustanove i strukovna udruženja te tijelo državne uprave koje surađuje s jezičnim službama za hrvatski jezik u institucijama Europske unije. Ustanove i strukovna udruženja mogu predložiti više kandidata za članove Vijeća.
91	Aurika Matković	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Poštovani, U principu podržavam važnost ovog Zakona no mislim da se pojedine stvari trebaju revidirati, dopuniti, precizirati. Naravno da treba njegovati materinji jezik, kako hrvatski, tako i jezik pripadnika nacionalnih manjina koji su ravnopravnih državljani Republike Hrvatske. Nadamo se da će pomoći, a ne odmoći. Budemo vidjeli. Pozdrav, Aurika Matković	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
92	Ivan Dulić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Podržavam prijedlog Zakona o hrvatskom jeziku! Da nam se u Hrvatskoj nebi moglo dogoditi ono što u Srbiji rade s hrvatskim jezikom: "standardizirali" su tzv. "Bunjevački jezik"	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
93	Ivan Zidarević - Europska civilna inicijativa Zagreb	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	Poštovani, Načelno podržavam važnost negovanja maternjeg jezika, koje jednako uključuje i jezike (i pisma) pripadnika nacionalnih manjina, ravnopravnih državljana Republike Hrvatske. Nakon iščitano Nacrta predloga Zakon o hrvatskom jeziku i dalje se ne razaznaje koje novine ili obaveze se uvode za građane hrvatske nacionalnosti kojima je hrvatski maternji jezik. Ono šta svakako pozdravljam jeste informativni karakter PZ u kojem se navodi mogućnost komunikacije, na hrvatskom jeziku, sa telima Evropske unije.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

94	IRENA BALEN-GORIŠEK	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Poštovani, u dijelu vezanom za lektore treba preciznije odrediti tko se može baviti lektoriranjem odnosno tko može profesionalno pružati uslugu na tržištu. Naime, dosad su lektura i korektura u NKD klasifikaciji svrstane u administrativne (uredske) djelatnosti zajedno s npr. fotokopiranjem. Iz toga proizlazi da se lektoriranjem može baviti bilo tko, a ne isključivo profesori, u ovom slučaju, hrvatskoga jezika. Jedan od razloga ove degradacije struke je i nepostojeća zakonska regulativa. Pozitivno sam se iznenadila što je ova profesija dobila poseban dio u Zakonu, no mislim da treba konkretnije propisati obvezu profesionalnog lektoriranja npr. diplomskih, doktorskih i sl. radova. Također, u dijelu koji govori o obvezi tijela iz članka 8., mislim da treba zamijeniti "dužna su" u "obavezna/obvezna su". Bilo bi dobro propisati i obvezu usavršavanja lektora (možda i urednika te sličnih djelatnosti) pa bi ih fakulteti mogli provesti (jedino usavršavanje koje sam pronašla imao je Filozofski fakultet u Rijeci, ali ga ne mogu provesti jer nema zainteresiranih). Za profesionalno lektoriranje potrebno je iskustvo te bi trebalo razmisliti o propisivanju i te obveze (čak i savjetnici u Agenciji moraju imati pet godina radnog iskustva). Mislim da je ovaj Zakon prilika da se stručnim djelatnostima iz područja hrvatskoga jezika kao što su lektura, korektura, redaktura pa i recenziranje i sl. konačno prida važnost koju zaslužuju što posljedično može pridonijeti boljem statusu hrvatskoga jezika u javnoj komunikaciji te društvu općenito.</p> <p>Na kraju, subjektivno gledajući, mislim da Zakon treba imati više "tehničku" notu u smislu reguliranja različitih područja struke, a ne se baviti ponovnim definiranjem što hrvatski jezik jest ili nije i gdje se govori ili ne. S poštovanjem Irena Balen-Gorišek, prof.</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>2. Iako ne postoji studijski program kojim se stječe titula lektora, lektori su u pravilu profesori hrvatskoga jezika koji dodatno obogaćuju svoje znanje o jeziku te s godinama učenja i iskustva postaju vrsni poznavatelji hrvatskoga jezika.</p>
----	---------------------	-------------------------------------	---	---------------------	---

95	Antonio	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU	<p>Poštovani,</p> <p>Gluhi osoba osjećaju uvrijeđa od riječ gluhojemi. To nije lijepo jer oni govori stari navika za gluhojemi. Trebalo je reci oštećenih sluha..</p> <p>Zato gluhi su završili fakultet i imaju diplomu. Već su obrazovani . Ljudi su navikali da govorili za gluhojemi.. To nije lijepo. Gluhi želi prijaviti tko govori gluhojemi da dobijet kaznu kao slično razisam.</p>	Primljeno na znanje	Terminologija koja se koristi u Zakonu preuzeta je iz Zakona o hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhojemi osoba u Republici Hrvatskoj. Tim zakonom propisuje se pravo gluhih i gluhojemi osoba te drugih osoba s komunikacijskim teškoćama na korištenje, informiranje i obrazovanje na hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije.
96	Vjekoslav Čosić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA	<p>Umjesto uobičajenog poziva na članak 12., navesti točniju adresu : članak 12. stavak 1. Naime, navedeni članak ima i 2. stavak koji, kao što znate, govori o jezicima nacionalnih manjina u RH, na koji se, kao što također znate, Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH – ne poziva.</p> <p>Ista primjedba vrijedi i za II. Ocjena stanja .... stavak 1.</p>	Prihvaćen	Završna inačica prijedloga Zakona bit će doručena u skladu s prihvaćenim komentarom.
97	Ivana Damjanić-Brešan	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	<p>U 5. stavku ove točke ispraviti "ustanovama" u "institucijama", jer se ovdje parafrazira Članak 24. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, prema tome mora se koristiti točna terminologija, a u ovom slučaju EU to su uvijek "institucije", a nikad "ustanove". Posljedično uskladiti i Čl.3. stavak 2.</p>	Primljeno na znanje	Predlagatelj će pri izradi završne inačice Zakona voditi računa o terminološkoj usklađenosti pri čemu će dosljedno u tekstu Zakona, kad god je to moguće, dati prednost riječi „ustanova“ u odnosu na riječ „institucija“.
98	Josip Zlatarić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	<p>ZAJEDNICA ŽRTVOSLOVNIH UDRUGA OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE : Hrvatski domobran, Hrvatsko društvo političkih zatvorenika, HOZ Jazovka krilo Đakovo i Udruga žrtve za Hrvatsku.</p> <p>Osijek. 31.08.2023.g.</p> <p>Dopune prijedloga zakona o Hrvatskom jeziku</p> <p>Načelno pozdravljamo prijedlog Zakona, podupiremo ga i nadamo se da će biti usvojen. Hrvatski je jezik dijelom identiteta hrvatskoga naroda i štiteći hrvatski jezik štitimmo hrvatsko nacionalno biće. Svjesni toga, svjesni smo i važnosti koji Zakon može imati za budućnost hrvatskoga jezika i Hrvata, osobito uključivanjem u europske integracije i omekšavanjem granica, ne samo za djelotvorniju robnu razmjenu, nego i za kulturnu. U tim uvjetima, hrvatski jezik treba pojačanu zakonsku zaštitu, ali ta zaštita koju pruža Zakon tek je</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>2. Zakon propisuje se da je sjedište Vijeća za hrvatski jezik u Institutu za hrvatski jezik. Riječ je o znanstvenoj ustanovi za istraživanje hrvatskoga jezika čiji je osnivač Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača obavlja Ministarstvo znanosti i obrazovanja.</p> <p>3. Ministarstvo znanosti i obrazovanja donijelo je na temelju zahtjeva Instituta za</p>

načelna. Zbog toga na zakon dajemo sljedeće napomene:

1. U Zakon nisu utkani mehanizmi koji omogućuju njegovu provedbu. Tako bi se moglo dogoditi ili da se Zakon ne provodi ili da se zloupotrijebi.
2. Zakon treba istaknuti da ni jedna osoba koja govori hrvatskim jezikom ne smije biti diskriminirana, kao što se ni jednoj osobi ne bi trebalo dopustiti da javno govori u hrvatskom javnom prostoru stranim jezikom bez prevoditelja na hrvatski. Tako ni u Hrvatskom saboru gdje predstavnici SDSS govore manjinskim jezikom bez prijevoda. Druge si manjine to ne dopuštaju, nije uočeno da romski predstavnik govori romski ili talijanski predstavnik da govori talijanski. Zakon bi trebao pružiti mehanizam za sprječavanje takvih situacija.
3. Pitanje manjinskih jezika povlači i drugo bitno pitanje, a na koje Zakon ne daje odgovor – smatraju li se književni jezici drugih naroda, a nastali na štokavskoj osnovci (bosanski, crnogorski i srpski) stranim jezicima? Naime, dio znanstvene zajednice, a u tom su dijelu i neke institucije koje bi trebale dati članove u Vijeće, smatra da to nisu strani jezici. Po našem je mišljenju to narušavanje hrvatskog ustavnog poretka.
4. Sastav Vijeća koje bi trebalo voditi i ostvarivati jezičnu politiku nije definiran tako da je jasno da u njega ulaze jezikoslovci. Ako sastav Vijeća nije tako zadan, opet može biti zlorabljeno ili može djelovati izvan struke i amaterski.
5. Članovi vijeća nisu raspoređeni u skladu sa stvarnom situacijom – sveučilišne sastavnice su, između ostalih fakulteta i filozofski, učiteljski i umjetnički fakulteti, na svima se predaje i uči hrvatski jezik. Zakon predviđa jednog predstavnika sveučilišta što nije proporcionalno stvarnoj situaciji – trebali bi biti predstavnici odgovarajućih fakulteta, a ne sveučilišta.
6. Vijeće je bez izravnog utjecaja na pitanje jezične norme. Ovaj Zakon ne sprječava da se ponovi scenarij da jedan političar na poziciji moći nedemokratski utječe na promjenu jezične norme, kao što je bio slučaj s SDP ministrom Želikom Jovanovićem

hrvatski jezik i jezikoslovlje 16. svibnja 2023. godine, a sukladno članku 27. stavku 1. Zakona o ustanovama odluku o promjeni naziva kojom je promijenjen naziv Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje u Institut za hrvatski jezik. Odluka je stupila na snagu danom donošenja te će se nakon stupanja na snagu novog Statuta unijeti novi naziv Instituta za hrvatski jezik u sudski registar.

4. Kandidate za članove Vijeća, uključujući i predsjednika, predlažu ustanove i strukovna udruženja te tijelo državne uprave koje surađuje s jezičnim službama za hrvatski jezik u institucijama Europske unije. Kriterij je taj da je osoba koju se predlaže stručnjak za hrvatski jezik.
5. Poslovnikom o radu bit će dodatno opisani poslovi, zadaće i način rada Vijeća.

			<p>i njegovim ravnateljem Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (IHJJ), Željkom Jozićem.</p> <p>Zakon ne sprječava postojeću praksu da jedna institucija, jedna skupina ili jedan pojedinac nametne svoja rješenja jezične norme, nego zadržava postojeće stanje. Vijeće mora imati mogućnost nadzora nad promjenama jezične norme.</p> <p>7. Ravnopravni članovi Vijeća ne mogu biti institucije koje je osnovala država i udruge građana. Udruge građana ne bi trebale biti članovi Vijeća.</p> <p>8. Sjedište Vijeća ne može biti u IHJJ jer se sjećamo da je IHJJ uništio dokumentaciju Vijeća kojemu je predsjedavao Radoslav Katičić. Vijeće treba imati sjedište u MZO, profesionalnog tajnika i osiguranu državnu logistiku, a ne Institutovu.</p> <p>9. Predsjednika Vijeća treba iz redova eminentnih jezikoslovaca imenovati Vlada i dati mu ovlast mandatarata. Tako bi članovi Vijeća bili neovisni o institucijama iz kojih dolaze.</p> <p>10. Zakon prihvaća zatečenu pravopisnu situaciju, što ne vodi očekivanoj zaštiti hrvatskog jezika i ustaljivanju pravopisnih navika. Predlažemo da se u Zakon unese, kao jedna od zadaća budućeg Vijeća, rješavanje pravopisnog pitanja.</p> <p>Za zajednicu žrtvoslovnih udruga Josip Zlatarić.</p>		
99	Tomislav Filjak	<p>PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI</p>	<p>Iz novinskih članaka i općenito javnih istupa onih koji su sumnjičavi prema ovom Zakonu stječe se dojam da je jedino o čemu treba razmišljati odnos hrvatskog jezika sa srpskim. Međutim iz životnijih primjedaba iznijetih na ovaj Zakon u ovom savjetovanju čini mi se da su među stvarnim životnim jezičnim poteškoćama suvislo i ujednačeno uvođenje u hrvatske propise i jezik pojmova nastalih u međunarodnom okviru u različitim područjima, najzapaženije u EU i NATO; sve više tuđica, prvenstveno anglizama, koji se različito prilagođavaju i različito prevode pa stvaraju zbrku u propisima i razumijevanju te sve više usluga za koje je u Hrvatskoj nužan rudimentarni engleski jer pružatelji tih usluga hrvatski ne govore uopće, a engleski donekle. Čini mi se kako za prvo pitanje sami lektori ne mogu riješiti sve</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>2. Način rada Vijeća bit će pobliže uređen poslovnikom o radu, što ne isključuje mogućnost da će se njime propisati da se u rad Vijeća prema potrebi i ovisno o temi uključe i drugi relevantni stručnjaci.</p> <p>3. Vezano uz pitanja razine znanja hrvatskoga jezika, to je regulirano nizom drugih propisa, npr. Zakonom o strancima, Zakonom o hrvatskom državljanstvu, Zakonom o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih</p>

dvojbe jer nekad je nužna šira rasprava i između stručnjaka u pojedinom području i jezičnih stručnjaka, pa mislim kako je moguće rješenje za prilagođavanje stranih pojmova utemeljiti odbore po područjima koji bi na upite pripremali preporuke koje bi Vijeće za hrvatski jezik odobravalo i obznanjivalo te tako uvodilo neke standarde u nazivlju i jeziku općenito. Naravno, državna tijela bi se tih preporuka pridržavala više, a ostali manje, ali imali bi smjernicu. Za pitanja vezana uz strance i njihovo poznavanje hrvatskog predlažem da država za sve svoje potrebe uvede standardizirano utvrđivanje razine poznavanja hrvatskog jezika, da se državna tijela obvežu preko Vijeća za hrvatski jezik utvrditi treba li za neki posao neka razina znanja hrvatskog i koje razine te da provjera tako utvrđene razine poznavanja hrvatskog postane obvezatna i standardizirana. Tih zanimanja vjerojatno ne bi bilo puno više no sada, ali bi se osiguralo bar jednaki pristup i osnovna razina razumijevanja pružatelja s korisnicima usluga. Naravno, moguće je ta pitanja rješavati i nekako drugačije. A moguće ih je i ignorirati, ali će onda uz sadašnju ademografsku i prouseljeničku politiku vrlo vjerojatno na ulicama većih gradova uskoro zavladati neka mješavina pojednostavljenog hrvatskog i rudimentarnog engleskog (slično je već viđano u kolonijalnim društvima); država će neizravno i tiho u službenoj uporabi širiti engleski (uostalom već sad imamo dvojezične dokumente); a EU će u daljoj budućnosti s približavanjem Srbije i BiH biti sve sklonija jezičnom BHS pristupu s Haškog suda. U prijelaznim odredbama bi trebalo predvidjeti da se za sve propise koji sada utvrđuju neka jezična pitanja, npr. zakon o državljanstvu, o reguliranim profesijama, o trgovačkim društvima itd., do nekog razumnog roka predlože izmjene i dopune potrebne za usklađivanje s ovim Zakonom.

kvalifikacija i drugima.
4. Ostali komentari primaju se na znanje.

100	Antonio	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	Postoji puno Hrvati u Australiju .Tamo ima postoji obavezni predmet Hrvatski jezik u osnovni školu.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
101	Marko Alerić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	Budući da je u uvodu jasno navedeno da se pod 'hrvatskim jezikom' u članku 12. Ustava misli na hrvatski standardni jezik, onda u daljnjem tekstu treba jasno razlikovati 'hrvatski jezik' i 'hrvatski standardni jezik'.	Prihvaćen	Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice Prijedloga Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“.
102	Marko Alerić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	Važno je razlikovati hrvatski jezik kao zajedničko dobro hrvatskog naroda koje podrazumijeva sve govorene i pisane tekstove objavljene na hrvatskom jeziku u prošlosti i danas (sve hrvatske govore pojedinaца, užih i širih društvenih zajednica) od hrvatskoga standardnog jezika jedinstvenoga jezičnog sustav koji omogućuje međusobnu komunikaciju svih pripadnika najšire hrvatske društvene zajednice, ne samo nacionalne. Hrvatski standardni jezik jedini je opisan i propisan jezični sustav u Republici Hrvatskoj, poučava se u sustavu obveznoga formalnog obrazovanja i cjeloživotnog obrazovanja. Svi ostali hrvatski idiomi (koji su dio hrvatskoga jezika) služe kao komunikacijska sredstva užim i širim društvenim zajednicama, njima se ovladava spontano i njihov je komunikacijski doseg ograničen. Dakle, važno je razlikovati hrvatski jezik općenito koji nije i ne može biti sadržaj ovog zakona od hrvatskoga standardnog jezika, javnog dobra u Republici Hrvatskoj.	Prihvaćen	Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice Prijedloga Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“.

103	Tamara Gazdić-Alerić	<p>PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI</p>	<p>Navesti točnu odredbu iz čl. 12., stavka 1. Ustava da je u službenoj uporabi hrvatski jezik i latinično pismo, a zatim precizirati da je pojam hrvatski jezik širi od pojma hrvatski standardni jezik. Dakle, iako je bit formulacije u Ustavu bila da se razgraniči hrvatski jezik od drugih jezika, iz te formulacije svakako nije isključen hrvatski standardni jezik. Smatram da je bitno na početku Zakona točno definirati razliku te poslije te pojmove razlikovati u svim člancima ovoga Zakona s obzirom na sadržaj koji se želi prenijeti jer nije riječ o istoznačnicama. Kao što je poznato, zajedničkim nazivom hrvatski jezik nazivamo sve govore (idiome) kojima je govorom i pismom hrvatska jezična zajednica komunicirala u povijesti, komunicira u sadašnjosti i komunicirat će u budućnosti, na različitim zemljopisnim područjima. Hrvatski jezik čini i hrvatski standardni jezik, odnosno oblik jezika koji je umjetno stvoren (neorganski idiom) kako bi služio široj jezičnoj zajednici kao sredstvo komunikacije jer standardni jezik omogućuje komunikaciju zajedničkim kodom svim govornicima hrvatskoga jezika bez obzira na to kojim se mjesnim, zavičajnim, materinskim govorom služili u svakodnevnoj komunikaciji u svojoj lokalnoj sredini. Hrvatski jezik obuhvaća, uz hrvatski standardni jezik, i sva tri narječja, odnosno sve dijalekte i njihove mjesne govore kao konkretne realizacije apstraktnih dijalekata i narječja, i sve gradske govore (razgovorni jezik, žargone, tajne jezike). Pojmom hrvatski jezik tako su obuhvaćeni svi organski idiomi i hrvatski standardni jezik kao neorganski idiom.</p>	Prihvaćen	<p>1. Prijedlog vezan uz odredbu članka 12. Ustava Republike Hrvatske se prihvaća. 2. Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice Prijedloga Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“.</p>
-----	----------------------	---	---	-----------	---

104	Stjepan Štivić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	Prijedlog. "Hrvatski jezik je materinski jezik i Hrvatima (i drugima) u Bosni i Hercegovini, kao i Hrvatima (i drugima) u AP Vojvodini (u Srbiji), Crnoj Gori, Sloveniji..." Hrvatski jezik je sigurno materinski jezik autohtonim Hrvatima u BiH, AP Vojvodini, CG. Hrvati iz navedenih krajeva suoblikuju hrvatski jezik. Iz trenutnog teksta se može dobiti dojam, da se oni tek "služe" s nečim što je gotovo i nema neposredno veze s njima. Ne treba isključiti ni činjenicu ili barem mogućnost, da je hrvatski jezik materinski i nekima koji nisu Hrvati i ne žive u RH.	Primljeno na znanje	Razmotrit će se.
105	Andel Starčević	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	Uz 16. stavak > Jezik se uvijek sam po sebi razvija sustavno (to se u lingvistici naziva "uređenom heterogenošću"), drugačiji scenarij je nemoguć. S druge strane, upravo se pojedinci iz "struke" navodno bave jezičnom sustavnošću tako da drugim govornicima redovito nameću subjektivne, ideološke, proizvoljne i stoga "nesustavne" ideje o tome što bi navodno bilo najbolje za jezik.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
106	Andel Starčević	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	Uz 15. stavak > Tvrdi se da je "jezik nematerijalno dobro te obilježje identiteta i pripadnosti narodu", što je točno, ali jezik uključuje i standard i nestandard i njihov dodir u svakodnevnoj upotrebi, na svim jezičnim razinama. Svi ti oblici jezika sudjeluju u kreiranju i izražavanju identiteta pojedinih govornika, skupina, naroda i sl., a ne samo standardni dijalekt. Pogrešno je stoga iz javne usmene i pisane upotrebe isključivati nestandardne idiome jer se time isključuju i delegitimiraju s njima povezani društveni identiteti.	Prihvaćen	Predlagatelj će doraditi tekst Zakona na način da se u službenoj i javnoj uporabi uz hrvatski standardni jezik omogući i uporaba narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.

107	Andel Starčević	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	<p>Uz 14. stavak > "kultura hrvatskog jezika" je ideološki eufemizam za "kulturu isključivo standardnog dijalekta", radi se o nepreciznom i štetnom pojmu kojim se samo standard izjednačava s jezikom, a nestandardni dijalekti postaju navodna "nekultura".</p> <p>Također, nemoguće je postići da Vijeće zaista skrbi o bogatstvu hrvatskog jezika jer se rad takvih tijela redovito svodi na *isključivanje* elemenata iz upotrebe i njihovu delegitimaciju pod neznanstvenim, ideološkim i štetnim geslom "X je pravilno, Y je nepravilno". Radi se dakle o neodrživom i štetnom modelu i novoj proturječnosti unutar prijedloga Zakona odnosno riječ je o planiranom *uništavanju baštine*, a ne o navodnoj zaštiti jezičnog bogatstva.</p>	Primljeno na znanje	Razmotrit će se.
108	Andel Starčević	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	Uz 11. stavak > Ponovno se radi o kontradikciji unutar prijedloga Zakona. Ne može se istodobno promovirati "zaštita, poticanje razvoja i osiguranje slobode uporabe hrvatskoga jezika" i zabrana korištenja nestandardnih idioma hrvatskoga jezika u javnoj sferi. To je u potpunom proturječju i stoga u praksi neodrživo, a politički totalitarno.	Prihvaćen	Predlagatelj će doraditi tekst Zakona na način da se u službenoj i javnoj uporabi uz hrvatski standardni jezik omogućiti i uporaba narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.
109	Andel Starčević	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	Uz 9. stavak > Hrvatski jezik obuhvaća i kontaktne varijetete hrvatskog i drugih jezika u inozemstvu, nastale dodirom hrvatskog s jezicima koji se koriste u pojedinim zemljama.	Primljeno na znanje	Predlagatelj u dijelu „II. Ocjena stanja i osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom te posljedice koje će donošanjem Zakona proisteći“ navodi sljedeće: „Hrvatski jezik obuhvaća hrvatski standardni jezik (koji se tradicionalno zove i hrvatskim književnim jezikom i hrvatskim jezikom) u svim svojim funkcionalnim stilovima, jezik cjelokupne književne baštine na hrvatskom jeziku, kao i hrvatska narječja (čakavsko, kajkavsko i štokavsko) i njihove idiome, te idiome kojima se služi dio Hrvata u inozemstvu, poput bunjevačkih i bokeljskih govora, moliškohrvatskoga, gradišćanskohrvatskoga ili karaševskohrvatskoga jezika.“ Upravo su navedeni govori oblikovani u kontaktu hrvatskoga jezika s jezicima zemalja kojima se služe Hrvati koji žive u tim zemljama.

110	Andel Starčević	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	Uz 7. stavak > Prijedlog Zakona je u proturječju sa samim sobom. Naime, nikakva realna "skrb za hrvatski jezik i njegove idiome" ne može se provoditi tako da se pokuša zakonski isključiti njegove nestandardne idiome iz javne upotrebe i time kod govornika povećati jezičnu nesigurnost, strah od jezika i jezičnu samomržnju.	Prihvaćen	Predlagatelj će doraditi tekst Zakona na način da se u službenoj i javnoj uporabi uz hrvatski standardni jezik omogući i uporaba narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.
111	Andel Starčević	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	Uz 4. stavak > Hrvatski standardni dijalekt nije autonoman i neovisan o drugim idiomima HJ jer je stalno s njima u kontaktu i konfliktu. Autonomni odnosno neovisni kodovi mogu biti samo mrtvi jezici i dijalekti, svi ostali kodovi koji su u živoj upotrebi *uvijek* su neautonomni i ovise o govornicima, o drugim kodovima kojima ti govornici vladaju i kojima su izloženi. Radi se o desetljećima prenošenoj zabludi o standardu kao navodno posebnom, izoliranom kodu i bilo bi stvarno porazno da takva predrasuda i neistina bude navedena u bilo kojem zakonu. Također, nesmetano i jasno sporazumijevanje ne ovisi o standardnosti nekog jezičnog elementa nego o pošiljatelju i o primatelju poruke odnosno o tome koliko im je informacija potrebno u pojedinoj situaciji. Radi se o još jednom proširenom mitu, ideologiji standardnog jezika, koja standard povezuje s navodnom jasnoćom, preciznošću i logikom, a nestandard s navodnom nejasnoćom, nepreciznošću i pogrešnim zaključivanjem. I opet, bilo bi stvarno porazno da takva predrasuda i neistina bude navedena u bilo kojem zakonu.	Primljeno na znanje	Razmotrit će se.
112	Andel Starčević	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	Uz 1. stavak > radi se o subjektivnoj, tendencioznoj i neutemeljenoj interpretaciji "hrvatskog jezika" kao "hrvatskog standardnog jezika", koji je samo jedan, vrlo uzak vid hrvatskoga jezika. Ustav razgraničuje hrvatski jezik od drugih jezika, a ne hrvatski standardni dijalekt od hrvatskih nestandardnih dijalekata.	Prihvaćen	Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice prijedloga Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“.

113	Željana Volarević	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	U čl. 11. spominje se uporaba hrvatskoga jezika u javnim i promidžbenim porukama. Dobro bi bilo da se to i poštuje. Smatram kako će se putem medija snažnije utjecati na uporabu jezika pa bi trebalo još više dati prostora lektorima i znalcima hrvatskoga standardnog jezika (naravno, izuzimajući umjetničke slobode izražavanja).	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.
114	Željana Volarević	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	Lektori će imati veoma važnu ulogu, ako im se dopusti dosljedno bavljenje poslom na koji su pozvani. Dobro da imamo Zakon na koji se možemo pozvati.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
115	Drago Štambuk	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	Str. 3 Stoga je Ministarstvo kulture u zaštićena nematerijalna kulturna dobra Republike Hrvatske 2019. uvrstilo Zlatnu formula hrvatskoga jezika ča-kaj-što jer integrira i sjedinjuje sve hrvatske jezične dionice.	Prihvaćen	Predlagatelj će doraditi tekst prijedloga Zakona u skladu s komentarom.
116	Vjekoslav Čosić	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	Umjesto uobičajenog poziva na članak 12., navesti točniju adresu : članak 12. stavak 1. Naime, navedeni članak ima i 2. stavak koji, kao što znate, govori o jezicima nacionalnih manjina u RH, na koji se, kao što također znate, Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH – ne poziva.	Prihvaćen	Predlagatelj će doraditi tekst prijedloga Zakona u skladu s komentarom.

117	Miljenko Martinis	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	Ocjena stanja koju nudi Predlagatelj sadrži mnoštvo netočnosti, proizvoljnosti, manjkavosti i suvišnost. Već u prvom odjeljku Predlagatelj pogrešno navodi odredbu čl. 12, st. 1. Ustava: "Člankom 12. Ustava određeno je da je u Hrvatskoj u službenoj uporabi hrvatski STANDARDNI jezik POD NAZIVOM »hrvatski jezik« i latinično pismo." Tvrdnja da je u Republici Hrvatskoj u uporabi "hrvatski STANDARDNI jezik" je proizvoljna i netočna jer takve odredbe nema u čl. 12. Ustava niti je ima igdje drugdje u Ustavu. Proizvoljna je i netočna tvrdnja da se u čl. 12, st. 1., pod nazivom "hrvatski jezik" u stvari krije sintagma "hrvatski STANDARDNI jezik". Jezik i standardni jezik su dva bitno različita pojma koji imaju različite opsege i sadržaje. Očito je da "II Ocjena stanja s osnovnim pitanjima koja se trebaju urediti Zakonom ..." polazi od pogrešnih tvrdnji (premissa)! Može li se nakon ovoga ispravno procijeniti stanje i usuglasiti se oko (osnovnih) pitanja koja se trebaju urediti Zakonom. Smatram da ne može!	Prihvaćen	Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice prijedloga Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“.
118	Domagoj Tomas	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	Predlažem manju izmjenju: Hrvatski jezik materinski je jezik pripadnika hrvatskoga naroda i najvećega broja stanovnika u Hrvatskoj. Njime se služe i Hrvati u Bosni i Hercegovini, kao i pripadnici hrvatske nacionalne manjine i jezične zajednice u Srbiji, Crnoj Gori, Sloveniji, Mađarskoj, Austriji, Rumunjskoj, Slovačkoj, Češkoj, Italiji te u drugim državama u kojima žive pripadnici hrvatske jezične zajednice.	Prihvaćen	Predlagatelj će doraditi tekst prijedloga Zakona u skladu s komentarom.
119	Dalibor Hrelja	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	Veoma je teško, pa i nemoguće, čovjeku pratiti sav razvoj jezika, što, po posljednoj rečenici ovog dijela, jest namjera i cilj Zakona. Skrbiti o jeziku se može vrlo zgodno na način da se određene stvari koje su prihvaćene dosad utanače, a nove vrlo lagano usmjeri, no ne i strogo propisuje jer to znači da se čovjek/lingvist stavlja iznad jezika. Jezik ipak ima manje ograničenja od nas ljudi.	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.

120	Ranko Matasović	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	Formulacija "nadregionalni i nadiidiomski sustav" lingvistički nema smisla. Autori teksta zacijelo žele reći da je standardni jezik "nadregionalni i naddijalektalni" idiom.	Primljeno na znanje	Završna inačica Zakona bit će dijelom dorađena kako bi se postigla jasnoća u izričaju.
121	BORNA TRESKA	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	Umjesto "u kojoj su Hrvati konstitutivan narod" predlažem "u kojoj su Hrvati jedan od triju konstitutivnih naroda"	Prihvaćen	Završna inačica prijedloga Zakona bit će dorađena u skladu s prihvaćenim komentarom.
122	Hrvatsko kulturno vijeće	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA	<p>Iz navedenoga se može iščitati kako će se cjelokupno financiranje provedbe Zakona o hrvatskom jeziku ostvarivati preko Instituta za hrvatski jezik (IHJ-a). Budući da zakonski prijedlog zahvaća mnogo šire područje djelovanja od onoga koje ima IHJ kao znanstveno-istraživačka ustanova te da se zakonskim prijedlogom, među ostalim, predviđa osnivanje Vijeća za hrvatski jezik u kojem je IHJ samo jedan od priključenih članova, smatramo nelogičnim da se cjelokupno financiranje, a time onda i eventualno upravljanje prenosi na IHJ.</p> <p>Ako se ovim zakonom želi ostvariti stvarni pomak u odnosu na postojeće stanje s hrvatskim jezikom, općenito je nemoguće cijelu provedbu Zakona svesti na jednu jedinu ustanovu, neovisno o kojoj je ustanovi riječ. Zakon zadire praktički u cjelokupnu uporabu hrvatskoga jezika u Republici Hrvatskoj i inozemstvu te kao takav mora osigurati mehanizme kojima bi se posebno obradili pojedini aspekti te uporabe. Drugim riječima, i druge ustanove relevantne za stanje hrvatskoga jezika moraju biti u mogućnosti sudjelovati u provedbi Zakona, a za to treba onda osigurati odgovarajuće zakonske i financijske mehanizme, kao i odgovarajuće projektne aktivnosti sa svojim izvorima financiranja.</p>	Primljeno na znanje	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda. 2. Nacrtom prijedloga Zakona propisuje se da je sjedište Vijeća za hrvatski jezik u Institutu za hrvatski jezik. Riječ je o znanstvenoj ustanovi za istraživanje hrvatskoga jezika čiji je osnivač Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača obavlja Ministarstvo znanosti i obrazovanja. 3. Zakonom je jasno predviđeno da Vlada osniva Vijeće kao savjetodavno tijelo koje će biti usmjereno na zaštitu, njegovanje i razvoj hrvatskoga jezika. 4. Način rada Vijeća bit će pobliže uređen poslovnikom o njegovu radu, što ne isključuje mogućnost da će se njime propisati da se u rad Vijeća prema potrebi i ovisno o temi uključe i drugi relevantni stručnjaci.

123	GORDANA ČUPKOVIĆ	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA	Mislim da bi trebalo dodati i Programsko financiranje javnih visokih učilišta, valjda se i od njih očekuje provođenje aktivnosti vezanih uz Zakon. Ako imamo na umu da Zakon nije restriktivan, odnosno da ne propisuje sankcije, svakako bi valjalo predvidjeti sredstva za afirmaciju pozitivnih odredbi i poticanje dobre prakse, pri tome posebno mislim na stručne projekte usmjerene na edukaciju i popularizaciju pa bi bilo dobro dodati i druge ustanove u projekcijama za naredna razdoblja.	Primljeno na znanje	1. Prijedlog se prima na znanje. 2. Financijska sredstva za rad Vijeća za hrvatski jezik osigurana su u Državnome proračunu Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcijama za 2024. i 2025. godinu u Razdjelu 80 Ministarstvo znanosti i obrazovanja, glava 08008 Javni instituti u Republici Hrvatskoj, aktivnost A622137 PROGRAMSKO FINANCIRANJE JAVNIH ZNANSTVENIH INSTITUTA.
124	Miljenko Martinis	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, DIO PRVI	Svaki članak zakona treba imati naslov. Naslov članka se navodi iz broja članka, a nikako ispred. Primjerice nije dobro napisati: "Ciljevi i svrha Zakona." Članak 1. Ispravno je: "Članak 1. Ciljevi i svrha Zakona." ili u 2 reda: "Članak 1. Ciljevi i svrha Zakona."	Nije prihvaćen	Nacrtr zakona izrađen je prema Jedinstvenim metodološko-nomotehničkim pravilima za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor (Narodne novine, br. 74/2015.) čiji članak 29. stavak 6. glasi: „Naziv članka se stavlja iznad njegove brojčane oznake.”
125	Miljenko Martinis	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, DIO PRVI	Potrebno je uvesti običaj sastavljanja i umetanja Uvodne izjave (engl. recital) između naslova Zakona i 1. članka, čime bi se zakonski tekst sažeo i odteretio nepotrebnim "odredbama" kojima u samom zakonu i nije mjesto. To se posebice odnosi na mnoštvo deklaratornih i instruktivnih odredbi koje nalazimo i u ovom Prijedlogu Zakona. .	Nije prihvaćen	Nacrtr zakona izrađen je prema Jedinstvenim metodološko-nomotehničkim pravilima za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor (Narodne novine, br. 74/2015.).

126	DARINKA KLARIĆ	DIO PRVI , OPĆE ODREDBE	<p>U točki II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI navodi se, cit.:</p> <p>„ Zakonska regulacija službene i javne uporabe hrvatskoga jezika u pravnom je sustavu komplementarna sa Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, br. 51/2000 i 56/2000).“</p> <p>Ustav RH u čl. 12. uređuje uporabu hrvatskog jezika:</p> <p>„U Republici Hrvatskoj u službenoj je uporabi hrvatski jezik i latinično pismo.</p> <p>U pojedinim lokalnim jedinicama uz hrvatski jezik i latinično pismo u službeni se uporabu može uvesti i drugi jezik te ćirilčno ili koje drugo pismo pod uvjetima propisanim zakonom.“</p> <p>U čl. 1. Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (NN 51/00, 56/00) koja je temeljna odredba propisuje „Ovim se Zakonom uređuju uvjeti službene uporabe jezika i pisma nacionalnih manjina, kojima se osigurava ravnopravnost s hrvatskim jezikom i latiničnim pismom sukladno zakonu.“</p> <p>Napominje se stoga da je upitna komplementarnost ovih zakona s obzirom na to da se Prijedlogom zakona o hrvatskom jeziku kao novim zakonom u čl. 1. uređuje isključiva upotreba hrvatskog jezika kao službenog jezika u Republici Hrvatskoj.</p> <p>Radi usklađenosti s drugim propisima predlaže se preurediti odredba stavka 1. tako da glasi: „Hrvatski jezik službeni je jezik u Republici Hrvatskoj, te jezici nacionalnih manjina u službenoj uporabi prema posebnom propisu. „</p> <p>Dio propisa kojim se uređuje da je jedan od službenih jezika EU predlaže se brisati jer je već tako utvrđeno drugim propisima.</p>	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku i on nije u suprotnosti niti na bilo koji način ograničava zakonitu primjenu Ustavnoga zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.
127	Miljenko Martinis	DIO PRVI , OPĆE ODREDBE	<p>Zakon treba početi odredbama koje naznačuju smisao njegovoga donošenja i postojanja, iskazuju njegove osnovne ciljeve i svrhu donošenja.</p> <p>Primjerice:</p> <p>Članak 1.</p> <p>(1) Ovim Zakonom određuje se uporaba Hrvatskoga standardnog jezika za službeni</p>	Djelomično prihvaćen	<p>1. Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice prijedloga Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“.</p> <p>2. Ostali komentari primaju se na znanje.</p>

uporabu u Republici Hrvatskoj.

(2) Zakonom se određuje značenje pojmova "službena uporaba jezika" i "standardni jezik".

(3) Zakonom se utvrđuju tijela državne, odnosno javne vlasti nadležna za skrb o Hrvatskom standardnom jeziku.

(4) Zakonom se propisuju područja državne i javne vlasti koja su u svome radu / djelovanju i u službenoj komunikaciji s građanima ili drugim tijelima, obvezna rabiti Hrvatski standardni jezik.

(5) Zakonom se ne određuje što je to Hrvatski jezik niti se propisuje njegova uporaba.

(6) Pojam / izraz / sintagma "Hrvatski jezik" i sve njegove izvedenice i inačice kao što su "Hrvatski" [jezik], "Hrvatski standardni jezik", "Hrvatski književni jezik", pišu se velikim početnim slovom H.

Članak 2.

Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški, ženski i srednji rod.

Članak 3.

Zakon je u skladu s odredbama EU ... u usuglašen je s ...

Članak 4.

(1) U smislu ovoga Zakona, a podredno i svih drugih zakona i podzakonskih propisa, odnosno pojedinačnih akata, osim ako posebnim zakonom nije određeno drugačije, sljedeći pojmovi imaju značenje kako slijedi:

1. službeni jezik ...
2. službena uporaba jezika ...
3. Hrvatski jezik ...
4. Hrvatski standardni jezik ...
5. Hrvatski standardni jezik za službenu uporabu u Republici Hrvatskoj ...
6. Hrvatski književni jezik ...
7. materinji / materinski jezik

...

(2) Za potrebe ovoga Zakona sljedeći izrazi / pojmovi / sintagme imaju značenje kako slijedi:

1. internacionalizam ...
2. istoznačnica ...
3. posuđenica
4. tuđica ...

...

...

128	DARINKA KLARIĆ	Uvodne odredbe, Članak 1.	<p>U točki II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI navodi se, cit.:</p> <p>„ Zakonska regulacija službene i javne uporabe hrvatskoga jezika u pravnom je sustavu komplementarna sa Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, br. 51/2000 i 56/2000).“</p> <p>Ustav RH u čl. 12. uređuje uporabu službenih jezika:</p> <p>„U Republici Hrvatskoj u službenoj je uporabi hrvatski jezik i latinično pismo.</p> <p>U pojedinim lokalnim jedinicama uz hrvatski jezik i latinično pismo u službenju se uporabu može uvesti i drugi jezik te ćirilčno ili koje drugo pismo pod uvjetima propisanim zakonom.“</p> <p>U čl. 1. Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (NN 51/00, 56/00) koja je temeljna odredba propisuje „Ovim se Zakonom uređuju uvjeti službene uporabe jezika i pisma nacionalnih manjina, kojima se osigurava ravnopravnost s hrvatskim jezikom i latiničnim pismom sukladno zakonu.“</p> <p>Napominje se stoga da je upitna komplementarnost ovih zakona s obzirom na to da se Prijedlogom zakona o hrvatskom jeziku kao novim zakonom u čl. 1. uređuje isključiva upotreba hrvatskog jezika kao službenog jezika u Republici Hrvatskoj.</p> <p>Radi usklađenosti s drugim propisima predlaže se preurediti odredba stavka 1. tako da glasi: „Hrvatski jezik službeni je jezik u Republici Hrvatskoj, te jezici nacionalnih manjina u službenoj uporabi prema posebnom propisu. „</p> <p>Dio propisa kojim se uređuje da je hrvatski jezik jedan od službenih jezika EU predlaže se brisati jer je već tako utvrđeno drugim propisima odnosno Hrvatska je prijavila hrvatski kao službeni jezik u komunikaciji s Unijom u Sporazumu o pristupanju Europskoj uniji..</p> <p>Osim toga je i kao ćlanica EU jezićnopolićtkom strategijom obuhvatila ne samo većinski hrvatski nego i neke manjinske jezike u službenoj uporabi na svom teritoriju.</p>	Primljeno na znanje	<p>Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku.</p> <p>Prema mišljenju predlagatelja Zakon nije u suprotnosti i ne ogranićava zakonitu primjenu Ustavnoga zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.</p>
-----	----------------	---------------------------	--	---------------------	---

129	Tamara Gazdić-Alerić	Uvodne odredbe, Članak 1.	Stavak 2. trebalo bi stajati pisana komunikacija.	Nije prihvaćen	Pridjevi pisani, pismeni i pismen značenjski se razlikuju. Pridjev pisani znači 'koji je zapisan', npr. pisani dogovor, pisani trag, pisano pravilo. Pridjev pismeni znači 'koji je izražen pismom, koji se odnosi na pismo', npr. pismeni zahtjev, pismeni odgovor, pismeni ispit, pismena zadaća, pismeni rad, pismena provjera znanja. Pridjev pismen znači 'koji je napisan u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima; koji piše u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima', npr. pismen tekst, pismen novinar/službenik.
130	Stjepan Štivić	Uvodne odredbe, Članak 1.	Članak 1. Nedostaje dio iz kojeg bi se vidjelo, da je hrvatski jezik jedan, jedinstven, samobitan te da nema drugog imena kojim bi se hrvatski jezik i hrvatska jezična baština mogli imenovati.	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.
131	Anđel Starčević	Uvodne odredbe, Članak 1.	Upravo tako, hrvatski jezik u svojoj ukupnosti i cjelovitosti je temelj hrvatskog identiteta i kulture, a ne samo hrvatski standardni dijalekt. U odnosu na tu ideju je dakle proturječno zagovarati isključivanje nestandardnih dijalekata iz javne upotrebe.	Prihvaćen	1. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost i bogatstvo jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda što uključuje sve pojavnosti hrvatskoga jezika pa tako i narječja. 2. Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice prijedloga Zakona voditi računa da se u službenoj i javnoj uporabi uz hrvatski standardni jezik omogući i uporaba narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.

132	Miljenko Martinis	Uvodne odredbe, Članak 1.	Prijedlog da se Zakonom odredi kako je Hrvatski jezik službeni jezik u drugim ili trećim državama nije dopustiv jer prelazi granice ovlasti koje može sadržavati hrvatski zakon. Dakle Zakonom se ne može propisati službena uporaba Hrvatskoga jezika u Republici Bosni i Hercegovini kao neovisnoj, samostalnoj suverenoj državi, bez obzira što je Hrvatski narod u toj državi jedan od triju konstitutivnih naroda.	Primljeno na znanje	1. Člankom 1. stavkom 1. Zakona propisuje se da je hrvatski jezik službeni jezik u Republici Hrvatskoj i jedan od službenih jezika Europske unije. Stavkom 2. istoga članka propisuje se da je u svojoj ukupnosti i cjelovitosti hrvatski jezik temeljna sastavnica hrvatskoga identiteta i hrvatske kulture i na njemu se odvija usmena i pismena komunikacija u javnom životu u Hrvatskoj. Člankom se, dakle, ne propisuje to da je hrvatski jezik službeni jezik u drugim ili trećim državama.
133	Miljenko Martinis	Uvodne odredbe, Članak 1.	Država članica Europske unije ne može Europskoj uniji propisivati da je Hrvatski jezik jedan od službenih jezika Europske unije. To pitanje se uređuje drugim propisom ili pristupnim ugovorom. Predložena odredba drugog dijela čl. 1., st. 1. Zakona koja navodi kako je "Hrvatski jezik ... jedan od službenih jezika Europske unije." ovdje nije dopustiva. Ako se pak radi o deklaratornoj odredbi onda ona treba biti izrečena na drugačiji način.	Primljeno na znanje	Predlagatelj je mišljenja da navedenu odredbu nije potrebno drugačije jezično oblikovati.
134	Domagoj Tomas	Uvodne odredbe, Članak 1.	Predlažem: Članak 1. (1) Hrvatski jezik službeni je jezik u Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini te je jedan je od službenih jezika Europske unije.	Nije prihvaćen	Nacrtom prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku nije moguće odrediti da hrvatski jezik bude službeni jezik u Bosni i Hercegovini koja je autonomna država i koja jezična i ina pitanja uređuje vlastitim propisima.
135	MARIN ANTE PIVČEVIĆ	Uvodne odredbe, Članak 1.	Valjalo bi stajati: "...te se na njemu odvija usmena, pisana i taktilna komunikacija...". Mislim da bi trebalo staviti sva 3 načina, jer se pomoću suvremenih interpretatora može u realnom vremenu prebacivati iz bilo kojeg u bilo koji način pa onda uključimo i gluho-slijepi...	Nije prihvaćen	Člankom 6. stavkom 4. Prijedloga Zakona jasno je propisano da Zakon ne ograničava uporabu hrvatske brajice za potrebe slijepih osoba ni primjenu Zakona o hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj.
136	VLADIMIR LONČAREVIĆ	Uvodne odredbe, Članak 1.	prof. dr. sc. Vladimir Lončarević predlažem: čl. 1. st. 2.: Baštinom svoje ukupnosti i cjelovitosti hrvatski jezik temeljna je sastavnica hrvatskoga nacionalnog identiteta	Nije prihvaćen	Predlagatelj ostaje pri izričaju navedenom u Nacrtu prijedloga Zakona.

137	Mirela Dorotić, tajnica Društva sudskih tumača i prevoditelja (DSTiP), Zagreb	Uvodne odredbe, Članak 1.	pismen prid. □ odr. -ī□ Definicija 1. koji je izražen, iskazan pismom, napisan; pisan [pismeni iskaz; pismena potvrda; pismena zadaća] 2. a. koji umije, zna čitati i pisati [pismen čovjek] b. koji zna sadržajno i potkrijepljeno pravilno pisati i govoriti	Primljeno na znanje	Pridjevi pisani, pismeni i pismen značenjski se razlikuju. Pridjev pisani znači 'koji je zapisan', npr. pisani dogovor, pisani trag, pisano pravilo. Pridjev pismeni znači 'koji je izražen pismom, koji se odnosi na pismo', npr. pismeni zahtjev, pismeni odgovor, pismeni ispit, pismena zadaća, pismeni rad, pismena provjera znanja. Pridjev pismen znači 'koji je napisan u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima; koji piše u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima', npr. pismen tekst, pismen novinar/službenik.
138	BORNA TRESKA	Uvodne odredbe, Članak 1.	U (2) umjesto "pismena komunikacija" staviti "pisana komunikacija".	Nije prihvaćen	Pridjevi pisani, pismeni i pismen značenjski se razlikuju. Pridjev pisani znači 'koji je zapisan', npr. pisani dogovor, pisani trag, pisano pravilo. Pridjev pismeni znači 'koji je izražen pismom, koji se odnosi na pismo', npr. pismeni zahtjev, pismeni odgovor, pismeni ispit, pismena zadaća, pismeni rad, pismena provjera znanja. Pridjev pismen znači 'koji je napisan u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima; koji piše u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima', npr. pismen tekst, pismen novinar/službenik.
139	Ivica Škiljo	Uvodne odredbe, Članak 2.	Ne znam zašto je izostavljena arebica/hrvatica, pored ostala tri pisma, koja je već više od 400 godina činjenica hrvatske kulture tj. aljamiado književnosti pisana arapskim pismom na našem jeziku? Tko to ima pravo odricati se naše kulturne baštine? Zar još nismo svoji na svome?	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
140	Tamara Gazdić-Alerić	Uvodne odredbe, Članak 2.	Članak 2., stavak 1. Izostaviti "suvremeni" i "nadregionalni". Nadregionalnost je osnovno obilježje standardnoga jezika. U zagradi izostaviti "i hrvatskim jezikom" jer će to samo stvoriti konfuziju pojmova u cijelom Zakonu. Pojam hrvatski jezik i pojam hrvatski standardni jezik nisu istoznačnice. Usto, hrvatski se standardni jezik tradicionalno nazivao i drugim pojmovima koji nisu navedeni, npr. književni standardni jezik, standardni književni jezik, jezik kulture.	Prihvaćen	1. Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice prijedloga Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“. 2. Isto tako, tekst Zakona bit će doraden na način da se u članku 2. stavku 1. izostave pojmovi „suvremeni“ i „nadregionalni“.
141	Marko Alerić	Uvodne odredbe, Članak 2.	U kroatističkoj se literaturi umjesto izraz 'obrazac' uobičajeno upotrebljava izraz 'osnovica standardnoga jezika' ili 'temelj standardnoga jezika'.	Prihvaćen	Prijedlog će biti integriran u završnu inačicu prijedloga Zakona.

142	Marko Alerić	Uvodne odredbe, Članak 2.	<p>Treba izostaviti pojam 'suvremeni'. Hrvatski je standardni jezik, kao i drugi standardni jezici, oblikovan, tj. normiran i ne razlikuje se neki oblik hrvatskoga standardnog jezika koji bi bio više ili manje suvremen.</p> <p>Također, hrvatski jezik općenito obuhvaća sve govorene i pisane tekstove hrvatskoga naroda, dakle sve organske i neorganske, prošle i suvremene hrvatske govore (idiome). Hrvatski standardni jezik jedan je od oblika hrvatskoga jezika, onaj namijenjen zajedničkoj komunikaciji i izgradnji zajedničkog identiteta, osjećaja pripadnosti istoj široj društvenoj zajednici.</p>	Prihvaćen	<p>1. Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice prijedloga Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“.</p> <p>2. Isto tako, tekst Zakona bit će doraden na način da se u članku 2. stavku 1. izostave pojmovi „suvremeni“ i „nadregionalni“.</p>
143	Anđel Starčević	Uvodne odredbe, Članak 2.	<p>U prvom stavku navode se standard i jezik književnosti, a tek nakon toga, u drugom stavku, hrvatska narječja, a u trećem njihovi idiomi. Takva navođenje sugerira hijerarhiju važnosti i vrijednosti, koja se ne može opravdati znanstveno jer se radi o ideološkom i štetnom pogledu koji promiče strah od jezika.</p> <p>Također, narječja nisu ravnopravna jer se 1) standard temelji na štokavskom te 2) ovaj prijedlog Zakona predlaže da se nestandardni dijalekti isključe iz javne sfere. Radi se o još jednom društveno vrlo štetnom i neodrživom proturječju unutar prijedloga Zakona.</p> <p>Ponovno u definiciji hrvatskog jezika nedostaju kontaktni dijalekti, nastali dodirima hrvatskog s drugim jezicima.</p>	Djelomično prihvaćen	<p>1. Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice prijedloga Zakona voditi računa da se u službenoj i javnoj uporabi uz hrvatski standardni jezik omogući i uporaba narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.</p> <p>2. Predlagatelj u dijelu „II. Ocjena stanja i osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom te posljedice koje će donošenjem Zakona prosteći“ navodi sljedeće: „Hrvatski jezik obuhvaća hrvatski standardni jezik (koji se tradicionalno zove i hrvatskim književnim jezikom i hrvatskim jezikom) u svim svojim funkcionalnim stilovima, jezik cjelokupne književne baštine na hrvatskom jeziku, kao i hrvatska narječja (čakavsko, kajkavsko i štokavsko) i njihove idiome, te idiome kojima se služi dio Hrvata u inozemstvu, poput bunjevačkih i bokeljskih govora, moliškohrvatskoga, gradišćanskohrvatskoga ili karaševskohrvatskoga jezika.“ Upravo su navedeni govori oblikovani u kontaktu hrvatskoga jezika s jezicima zemalja kojima se služe Hrvati koji žive u tim zemljama.</p>

144	Drago Štambuk	Uvodne odredbe, Članak 2.	<p>(2) Posebnost hrvatskoga jezika njegova je trojedna ča-kaj-što narav s ravnopravnim dionicama: čakavskom, kajkavskom i štokavskom, od kojih je potonja odabrana za standard.</p> <p>(3) Uz dionice navedene u stavku 2. ovoga članka, obuhvaćene Zlatnom formulom hrvatskoga jezika ča-kaj-što, hrvatski jezik sadrži sve njihove idiome, te stilizacije kojima se služi dio Hrvata u inozemstvu, poput bunjevačkih i bokeljskih govora, moliškohrvatskoga, gradišćanskohrvatskoga ili karaševskohrvatskoga jezika.</p>	Primljeno na znanje	Predlagatelj ostaje pri izričaju koji je naveden u Nacrtu prijedloga Zakona u člancima odnosno stavcima na koje se komentar odnosi.
145	Miljenko Martinis	Uvodne odredbe, Članak 2.	U stvari, cijeli 2. članak Prijedloga Zakona treba preuređenog i prilagođenog izmjestiti u Uvodne izjave.	Primljeno na znanje	Predlagatelj ostaje pri izričaju koji je naveden u Nacrtu prijedloga Zakona.
146	Miljenko Martinis	Uvodne odredbe, Članak 2.	<p>U čl. 2., st. 1. Predlagatelj se "vrti u krugu". Odredba započinje uputom o tome da je Hrvatski standardni jezik podskup Hrvatskoga jezika, što je točno. On je to po definiciji. Međutim, slijedi proizvoljna tvrdnja da su Hrvatski standardni jezik i Hrvatski književni jezik istoznačnice, tj. da se Hrvatski standardni jezik može tradicionalno poistovjetiti s Hrvatskim književnim jezikom. Nisam posve uvjeren u to! No dalje slijedi druga proizvoljna i netočna tvrdnja kako se Hrvatski standardni jezik osim što se "tradicionalno" naziva Hrvatskim književnim jezikom, tradicionalno naziva i Hrvatskim jezikom. I tu se krug zatvara! Ili je Predlagatelj mišljenja da su sva tri pojma istoznačnice: jezik = standardni jezik = književni jezik? Kako je to moguće? U pravnim normama (a i drugdje u životu) kružne definicije nisu dozvoljene jer su logički neispravne te mogu dovesti do smiješnih situacija i zaključaka. Stoga, ovu odredbu treba bitno preurediti ili je potpuno izbaciti! Pa ipak, odredba čl. 2., st. 1. dakako preuređena, ispravno sastavljena s bitnim povijesnim i drugim važnim činjenicama primjer je teksta koji ne predstavlja pravnu normu i ne spada u Zakon, ali bi mogao poslužiti pojašnjavanju bitnih stvari vezanih iz Hrvatski jezik i njegove različite pojavne oblike te mu je pravo mjesto u Uvodnim izjavama.</p>	Djelomično prihvaćen	<p>1. Predlagatelj stavkom 1. člankom 2. jasno propisuje da hrvatski jezik obuhvaća hrvatski standardni jezik (koji se tradicionalno zove i hrvatskim književnim jezikom i hrvatskim jezikom) u svim svojim funkcionalnim stilovima, jezik cjelokupne književne baštine na hrvatskom jeziku – na glagoljici, bosančici i latinici. Drugim riječima, isti integrira i sjedinjuje sve pojavnosti i oblike hrvatskoga jezika, no ne poistovjećuje ih.</p> <p>2. Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice prijedloga Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“.</p> <p>3. Preostali dio komentara prima se na znanje.</p>

147	Dalibor Hrelja	Uvodne odredbe, Članak 2.	<p>(1) Hrvatski jezik obuhvaća: suvremeni hrvatski standardni jezik (tradicionalno zvan i hrvatskim književnim jezikom i hrvatskim jezikom) u svim svojim funkcionalnim stilovima te narječja hrvatskoga jezika.</p> <p>(NAPOMENA: ukoliko su SVI funkcionalni stilovi u pitanju, uključena je i književnost, odnosno književnoumjetnički stil. Ili književno-umjetnički, kako vam draže. Također, jasno je da se odnosi samo na suvremeni hrvatski standardni jezik, a ne i na, primjerice, poeziju koja tu ne spada. Možda bi to trebalo doraditi.)</p> <p>(2) Posebnost hrvatskoga jezika njegova je trodioba na tri ravnopravna narječja: čakavsko, kajkavsko i štokavsko. Štokavsko je narječje uzor suvremenoga hrvatskog standardnog jezika.</p> <p>(NAPOMENA: Predlažem termin "uzor" jer je u kontekstu najjasniji, i ne predmnijeva da je suvremeni hrvatski standardni jezik srodan štokavskom narječju, iako je nazivno i praktično govoreći jednak.)</p> <p>(3) Osim triju narječja iz stavka 2. ovoga članka, hrvatski jezik obuhvaća i njihove idiome kojima se služi dio Hrvata u inozemstvu, poput bunjevačkih i bokeljskih govora, moliškohrvatskoga, gradišćanskohrvatskoga ili karaševskohrvatskoga jezika.</p> <p>(PITANJE: može biti da sam napravio nesvjesnu omašku, pa da pitam: zbog čega se u ovom članku navodi "formula ča-što-kaj"?)</p> <p>KOMENTAR: na ovaj se način daje, možda malo više, do znanja da je narječje prirodna, a standard umjetna/dogovorena tvorevina.</p>	Primljeno na znanje	Razmotrit će se.
148	MARIN ANTE PIVČEVIĆ	Uvodne odredbe, Članak 2.	<p>Valjalo bi umetnuti: "...funkcionalnim stilovima te jezik cjelokupne..."</p> <p>Valjalo bi staviti: "...(na glagoljici, bosančici, arabici i latinici).". Koliko mi je poznato, nijedno književno djelo na hrvatskom jeziku nije izvorno objavljeno na brajici, no ako jest, onda bi trebalo i to pismo navesti...</p>	Primljeno na znanje	Razmotrit će se.

149	GORDANA ČUPKOVIĆ	Uvodne odredbe, Članak 2.	Predlažem naziv "bosančici" zamijeniti nazivom "hrvatskoj ćirilici".	Djelomično prihvaćen	Predlagatelj će doraditi tekst Zakona na način da u završnu inačicu Zakona uz pojam „bosančica“ navede i pojam „hrvatska ćirilica“.
150	VLADIMIR LONČAREVIĆ	Uvodne odredbe, Članak 2.	Vladimir Lončarević predlažem: čl. 2. st. 1: izbaciti riječ "nadregionalni" kao nepotreban. Možda bi umjesto "obuhvaća" bolje bilo "razumijeva" u daljnjem tekstu: ... funkcionalnim stilovima te jezik cjelokupne književne baštine na hrvatskom jeziku, usmene i pisane glagoljicom, hrvatskom ćirilicom/bosančicom i latinicom ili nekim drugim pismom. čl. 2. st. 3.: ...kojima se služe Hrvati izvan Republike Hrvatske (naime BiH nije inozemstvo jer je država i hrvatskoga naroda koji tamo živi) poput...gradišćanskohrvatskoga, karaševskohrvatskoga i drugih govora (ne "jezika" jer su to govori u skupu hrvatskoga jezika). Predlažem razmotriti opravdanost uporabe "idiom" umjesto "govor" u ovom stavku	Djelomično prihvaćen	1. Predlagatelj će doraditi tekst Zakona na način da će u članku 2. stavku 1. izostaviti pojam „nadregionalni“, a uz pojam „bosančica“ navesti pojam „hrvatska ćirilica“. 2. Preostali dio komentara prima se na znanje.
151	JURAJ MATEJ KOVAČ	Uvodne odredbe, Članak 2.	U stavku (1) izmijeniti kraj rečenice tako da glasi "(na glagoljici, bosančici, latinici i arebici)."	Nije prihvaćen	Predlagatelj ostaje pri izričaju koji je naveden u Nacrtu prijedloga Zakona.
152	Andrija Živković	Uvodne odredbe, Članak 2.	Rečenica "Uz narječja ... hrvatski jezik obuhvaća i njihove idiome..." je besmislena jer je narječje skup idioma. Nejasno je kakav se odnos između navedenih govora Hrvata izvan RH i ostalih hrvatskih govora implicira.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
153	Denis Gaščić	Uvodne odredbe, Članak 2.	Ukloniti bespotrebnu bjelinu (razmak) ispred zareza u trećem stavku. Uskladiti Nacrt prijedloga Zakona s Hrvatskim pravopisom Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

154	Ivana Damjanić-Brešan	Uvodne odredbe, Članak 3.	<p>U Članku 3. st. 1. - izbaciti riječ „drugi“ i nepotrebnii razmak prije točke. ("U opravdanim okolnostima mogu se koristiti i drugi strani jezici ." - izgleda kao da je hrvatski jedan od stranih jezika).</p> <p>Članak 3. stavak 2. mora se ujednačiti s Člankom 24(4) Ugovora o funkcioniranju Europske unije https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9e8d52e1-2c70-11e6-b497-01aa75ed71a1.0011.01/DOC_3&format=PDF koji je ujedno i pravni temelj za ovaj članak.</p> <p>Ovaj stavak u prijedlogu zakona je u biti suvišan, jer je pravo državljana već zaštićeno Ugovorom o funkcioniranju EU, tako da bi ga trebalo drugačije sročiti, u prvom redu pozivajući se na članak 24. Ugovora.</p> <p>Isto tako treba ispraviti "ustanovama" u "institucijama". Kada pišemo o EU institucijama, to su uvijek institucije, a nikad "ustanove", u tekstu prijedloga ovaj termin nije dosljedno korišten.</p> <p>Europski ombudsman je točan prijevod https://www.ombudsman.europa.eu/hr/home, unesen i u IATE https://iate.europa.eu/entry/result/839178/en-hr te se spominje i u članku 24. st. 3. UFEU "Svaki građanin Unije može se obratiti Europskom ombudsmanu...."</p>	Djelomično prihvaćen	<p>1. Predlagatelj će doraditi tekst Zakona u skladu s komentarom na članak 3. stavak 1.</p> <p>2. Vezano uz komentar na stavak 2. predlagatelj će pri izradi završne inačice Nacrta prijedloga Zakona voditi računa o terminološkoj usklađenosti pri čemu će dosljedno u tekstu Zakona, kad god je to moguće, dati prednost riječi „ustanova“ u odnosu na riječ „institucija“.</p>
155	Marko Alerić	Uvodne odredbe, Članak 3.	Umjesto dijela 'koristiti i drugi strani jezici' treba pisati 'strani jezici'. Ovako se čini kao da je hrvatski jezik strani jezik u Republici Hrvatskoj.	Prihvaćen	Predlagatelj će doraditi tekst Zakona u skladu s prihvaćenim komentarom.
156	MARIN ANTE PIVČEVIĆ	Uvodne odredbe, Članak 3.	Valjalo bi pisati: "...Hrvatska se predstavlja na hrvatskom standardnom jeziku..." te "...mogu se koristiti i drugi standardni jezici Europske unije s pripadajućim pismima." Ovo se prvenstveno odnosi na radni jezik u uporabi u tijelima i institucijama Europske unije, no i na službeni diplomatski jezik neke zemlje primateljice. U slučaju izvaneurokkih država, dopušta se korištenje isključivo jednog od standardnih jezika Europske unije, ako već uporaba hrvatskog standardnog jezika nije moguća.	Prihvaćen	Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice prijedloga Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“.
157	Dalibor Hrelja	Uvodne odredbe, Članak 3.	Koje su "opravdane okolnosti"? To što nema mogućnosti plaćanja prevoditelja pa ćemo sve na engleskome?	Primljeno na znanje	Razmotrit će se.

158	Denis Gaščić	Uvodne odredbe, Članak 3.	Englesku, tj. švedsku, posuđenicu "ombudsman" zamijeniti s hrvatskim nazivom - "pučki pravobranitelj". Riječi "predstavke Europskom ombudsmanu" u tekstu, dakle, zamijeniti s riječima: "predstavke Europskom pučkom pravobranitelju". Riječ "ombudsman" eventualno, radi dodatnog pojašnjenja, staviti u zagrade.	Nije prihvaćen	Na službenoj mrežnoj stranici kao službeni prijevod izraza „European Ombudsman“ na hrvatski standardni jezik stoji „Europski ombudsman“.
159	Valentina Lugomer	Uvodne odredbe, Članak 3.	U članku 3., stavku 1. posljednja rečenica treba glasiti: "U opravdanim okolnostima u takvoj upotrebi mogu se koristiti i strani jezici." ili "U opravdanim okolnostima u navedenim svrhama u ovome članku mogu se koristiti drugi jezici." Obrazloženje: Kako je sad napisano "i drugi strani jezici", upućivalo bi na to da je hrvatski jezik strani jezik uz koji je dopuštena upotreba drugih stranih jezika.	Prihvaćen	Predlagatelj će doraditi tekst Zakona u skladu s prihvaćenim komentarom.
160	Denis Gaščić	Uvodne odredbe, Članak 3.	Ukloniti bespotrebnu bjelinu (razmak) ispred točke na kraju prvog stavka. Lektorirati cijeli Nacrt prijedloga Zakona!	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
161	TAMARA POLIĆ	Rodno značenje pojmova, Članak 5.	Ujedno bi Zakon trebao uključiti i odredbu kojom se uklanja mizogina diskriminacija u javnosti i pravnim aktima. Npr. rabi se 'student/strudentica', na diplomama piše 'prvostupnik/prvostupnica', no kad se radi o 'predavaču/predavačici' razlike nema i rabi se samo muški rod te tako i piše na mrežnim stranicama mnogih visokoškolskih ustanova.	Primljeno na znanje	Ovaj Zakon, kao i ostali propisi u RH, podržava ravnopravnost spolova (Rodno značenje, članak 5.) pri tome pazeći da se ne narušava komunikacijska razina i prirodnost hrvatskoga jezika.
162	Vjekoslav Čosić	Rodno značenje pojmova, Članak 5.	Izostaviti umetak "koriste se neutralno". Nepotrebna i nelogična napomena : ako je neutralno, onda nije ni muški ni ženski spol !? Naprotiv, gramatike to nazivaju promiskuitetnim spolom (genus epicenum), a riječ je o riječima koje predstavljaju vrstu, zanimanje, dužnost i sl. : mačka (mačak i mačka), ovca (ovca i ovan), konj (pastuh i kobila), student (student i studentica), direktor (direktor i direktorica), matičari (matičari i matičarke) itd. Taj su gramatički rod klasične gramatike redovito navodile, za razliku od suvremenih gramatika. Distinkciju su aktualizirale feministice zahtjevom da se u pismu navode oblici obaju (promiskuitetnih) spolova, što je zbog ideološke ispravnosti dovelo do smiješnih grafičkih rješenja.	Prihvaćen	Predlagatelj će doraditi članak 5.

163	Vijeće talijanske autohtone nacionalne manjine Istarske županije - Consiglio della minoranza nazionale italiana autoctona della Regione Istriana	Područje primjene Zakona, Članak 6.	Vijeće talijanske autohtone nacionalne manjine Istarske županije-Consiglio della minoranza nazionale italiana autoctona della Regione istriana pozitivno gleda na činjenicu da u zakonu koji regulira položaj hrvatskoga jezika te predstavlja zakonsku osnovu za definiranje propisa koji na jedinstven način propisuje uporabu istoga, izričito se navodi da Zakon ne ograničava zakonitu primjenu Ustavnoga zakona o pravima nacionalnih manjina ni Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. U tom pogledu smatramo da je predmetni zakon i temelj za jačanje i manjinskih materinskih jezika.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
164	Tomislav Filjak	Područje primjene Zakona, Članak 6.	Za mnoge strane jezike utvrđene su standardne razine poznavanja i načine utvrđivanja tog znanja. Držim da bi neki standardizirani pristup utvrđivanju poznavanja hrvatskog trebalo ovim Zakonom uspostaviti i za hrvatski. Čini mi se logičnim da takve pristupe u razini poznavanja hrvatskog jezika odobrava ili usuglašava Vijeće za hrvatski jezik ili Institut za hrvatski jezik ili filološki razred HAZU ili netko četvrti, tko bi vodio jedinstveni pristup utvrđivanju poznavanja hrvatskog jezika pred državnim tijelima. Takav bi članak mogao glasiti, primjerice: Članak 6.a Utvrđivanje poznavanje hrvatskog jezika 1. Sva državna tijela koja imaju obvezu utvrđivati poznavanje hrvatskog jezika čine to u postupcima na koje suglasnost daje Vijeće za hrvatski jezik (ili netko drugi). 2. Razinu poznavanje hrvatskog jezika u postupcima iz članka 1. mogu utvrđivati samo ustanove kojima je Vijeće za hrvatski jezik (ili netko drugi?) izdalo dopusnicu/ovlaštenje.	Nije prihvaćen	1. Ministarstvo znanosti i obrazovanja sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, a na temelju zahtjeva škole i odluke o uključivanju učenika u pripremnu/dopunsku nastavu Gradskog ureda za obrazovanje, tj. nadležnih županijskih upravnih odjela za obrazovanje izdaje suglasnosti i financira održavanje pripreme nastave hrvatskoga jezika za učenike strance za osnovne i srednje škole u trajanju od 70 školskih sati - svaki dan 2 školska sata u slučaju kada dijete uopće ne zna jezik. Isto tako izdaje suglasnosti za dodatnu nastavu hrvatskoga jezika kada dijete djelomično zna jezik u trajanju od 35 ili 70 školskih sati. Prema istoj proceduri odobrava se i ponavljanje pripreme nastave u trajanju od 70 sati u slučaju potrebe. 2. Učenici tijekom navedenih priprema pohađaju nastavu iz svih ili nekih nastavnih predmeta ovisno o vrsti odobrene nastave hrvatskoga jezika, odnosno razini znanja hrvatskoga jezika. 3. Pitanje znanja hrvatskoga jezika regulirano je i drugim propisima, npr. Zakonom o strancima, Zakonom o hrvatskom državljanstvu, Zakonom o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija i drugima.

165	Anđel Starčević	Područje primjene Zakona, Članak 6.	Uz 2. stavak > Trebalo bi jasno navesti da se prijedlogom Zakona *ograničavaju slobode javnog izražavanja* i zakonski nastoji regulirati kako će pojedinac govoriti i pisati u javnosti, što je obilježje totalitarnih režima.	Nije prihvaćen	Člankom 6. stavkom 2. Zakona jasno je propisano: „Zakonom se ne ograničavaju slobode književnoumjetničkoga izražavanja niti se njime regulira privatna komunikacija.“
166	Anđel Starčević	Područje primjene Zakona, Članak 6.	Uz 1. stavak > "Primjerena prilika" je subjektivna procjena svakog govornika o tome kojim će se kodovima služiti u pojedinoj situaciji, tom se formulacijom u prijedlogu Zakona ne postiže ništa. Tko će uniformno odlučiti o takvom nečemu? Radi se o rješavanju umjetno stvorenog, navodnog "problema".	Prihvaćen	Predlagatelj će doraditi tekst Zakona u skladu s prihvaćenim komentarom.
167	Miljenko Martinis	Područje primjene Zakona, Članak 6.	Zakonom se NE određuje što on nije! Takvih odredbi može biti beskonačno. Zato odredbe koje počinju sa "Zakonom se ne ograničava ...", "Zakon se ne odnosi na ...", kao što su one u navedene u čl. 6., st. 2. - 5. treba brisati. U nekom drugom obliku se to može navesti u Uvodnim izjavama, ali ne u tijelu Zakona. Dakle može ili treba navesti gdje, što, kada, kako, zašto, na koga se Zakon odnosi i PRIMJENJUJE, a ne na što i kada NE primjenjuje!	Primljeno na znanje	1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda. 2. Nacrt Zakona izrađen je u skladu s Jedinstvenim metodološko-nomotehničkim pravilima za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor (Narodne novine, br. 74/2015.).

168	SVJETLAN LACKO VIDULIĆ	Područje primjene Zakona, Članak 6.	<p>Odredbe članka 11, stavci 3 i 4 (jezik promidžbenih poruka) u kontekstu predloženog teksta Zakona nužno dovode do svakodnevnog kršenja ovog Zakona. Stoga predlažem proširenje članka 6, stavka 2: "niti slobode kreativnog promidžbenog izražavanja", te bi glasilo:</p> <p>(2) Zakonom se ne ograničavaju slobode književnoumjetničkoga izražavanja, niti slobode kreativnog promidžbenog izražavanja, niti se njime regulira privatna komunikacija.</p> <p>Za ispravno tumačenje tako proširenog čl. 6, st. 2, a u vezi sa čl. 11, st. 3 i 4 (jezik promidžbenih poruka), kao i sa čl. 15. st. 2 (o nazivima manifestacija, konferencija, priredaba i objekata) potrebno je u Zakonu pružiti okvirno lingvističko određivanje granica "hrvatskog jezika", npr. "u granicama hrvatske rečenične konstrukcije". Tada bi bilo jasnije da nazivi "Zagreb film festival" ili "Dubrovnik ljeta igre" nisu hrvatski, dok sljedeći nazivi i rečenice jesu: "Dubrovnik! Ljeta! Igre!" "Popij kavu s nogoo!" (uz korištenje slobode iz proširenog čl. 6, st. 2) "Bedinerica klopfa tepihe v lihtofu." (uz korištenje slobode iz čl. 11, st. 2)</p>	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.
169	Drago Štambuk	Područje primjene Zakona, Članak 6.	(1) Ovim se Zakonom potiče uporaba i prožimanje svih idioma hrvatskoga jezika, svih funkcionalnih stilova hrvatskoga standardnoga jezika i hrvatskih povijesnih pisama u primjerenim prilikama, kao bitnih odrednica nematerijalne kulturne baštine i nasljeđe hrvatskoga naroda, što je osobito važno za njegovo očuvanje, njegovanje i budući razvoj.	Nije prihvaćen	Predlagatelj ostaje pri izričaju kako je predloženo Nacrtom prijedloga Zakona.

170	Vjekoslav Ćosić	Područje primjene Zakona, Članak 6.	Brisati čl 6. točka 2. Ovaj se Zakon i tako ne tiče književnika niti književnike zanima ovaj zakon. Oni znaju da imaju potpunu slobodu pisanja, ne zato što im je to tisuće puta rečeno u raspravama prije objave ovoga Prijedloga, nego zato što su oni izborili pravo (od Dadaizma do danas) da ga mijenjaju po miloj volji i da to predstavljaju kao "umjetničku vrijednost". Oni se više brinu za svoje istočne susjede koji ne će moći koristiti fondove hrvatskog ministarstva kulture, kao što su to pokušali s "Filozofijom palanke" Radomira Konstantinovića. Računali su da se nitko ne će usuditi zatvoriti vrata njihovom omiljenom ideologu. Odatle i zahtjev da se prijedlog Zakona povuče iz procedure. S tim u svezi, Vlada (ne samo Ministarstvo kulture) bi trebala razmisliti o financiranju udruga koje niječu postojanje hrvatskoga jezika te o zakidanju i gušenju časopisa koji brane taj isti jezik od strane Ministarstva kulture.	Nije prihvaćen	1. Predlagatelj ostaje pri odredbi članka 6. kako je i predloženo Nacrtom prijedloga Zakona. 2. Ostali komentari primaju se na znanje ili nisu predmet ovoga savjetovanja.
171	Miljenko Martinis	Područje primjene Zakona, Članak 6.	Određbe čl. 6., st. 2. su instruktivne prirode. Cijeli stavak se preuređen i prilagođen može prenijeti u Uvodne izjave.	Nije prihvaćen	Predlagatelj ostaje pri odredbi članka 6. kako je i predloženo Nacrtom prijedloga Zakona.
172	MARIN ANTE PIVČEVIĆ	Područje primjene Zakona, Članak 6.	Valja dodati: "(6) Ovim se Zakonom uređuje i uporaba autonomnih i poluautonomnih programa za strojno prevođenje s drugih jezika na hrvatski standardni jezik u službenoj i javnoj uporabi." Ovime se prati razvoj mogućnosti novih tehnologija pa ti programi moraju biti certificirani na prikladan način.	Djelomično prihvaćen	1. Predlagatelj ostaje pri odredbi članka 6. kako je i predloženo Nacrtom prijedloga Zakona. 2. Komentar vezan uz autonomne i poluautonomne programe za strojno prevođenje bit će integriran u članak 16. završne inačice Zakona.

173	VLADIMIR LONČAREVIĆ	Područje primjene Zakona, Članak 6.	<p>čl. 6. st 1.: Ovim se zakonom štiti, potiče i promiče... Predlažem izbaciti "primjerenim prilikama" jer nije moguće taksativno odrediti sve takve "prilike" (bolje bi onda bilo "prigodama") niti kriterije i nositelja njihove procjene. Osim toga, iz ovoga proizlazi da bi onaj koji se njima služi u "neprijemjenim prilikama" trpio neku sankciju.</p> <p>Je li potrebno navoditi što Zakon ne ograničava (st. 2-5), jer ako ne ograničava, onda se razumijeva da ne ograničava odnosno da ne derogira druge zakone. To se razumijeva samo po sebi. Ostane li ovako, tada bi trebalo navesti i niz drugih zakona s kojima bi ovaj Zakon potencijalno kolidirao.</p>	Djelomično prihvaćen	<p>1. Nacrtr prijedloga Zakona izrađen je u skladu s Jedinstvenim metodološko-nomotehničkim pravilima za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor (Narodne novine, br. 74/2015.).</p> <p>2. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>3. Predlagatelj će doraditi tekst Zakona u skladu s prihvaćenim komentarom na članak 6. stavak 1.</p> <p>4. Navođenje drugih zakona s kojima bi ovaj zakon potencijalno kolidirao nije potrebno jer je odnos ovog Zakona i odredaba drugih zakona o uporabi hrvatskoga jezika vidljiv u članku 10. stavku 3. Zakona.</p>
174	Miroslav Kušek	Područje primjene Zakona, Članak 6.	<p>U članku 6. stavku 5. nacrta prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku piše: „Zakon se ne odnosi na jezik koji se koristi u vjerskim obredima.“</p> <p>Smatram da je ovakva odredba, koja dopušta korištenje drugih, stranih, mrtvih ili autorskih jezika suprotna jednakosti, a koja je jedna od najviših vrjednota ustavnog poretka iz članka 3. Ustava (NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14) jer onemogućava svim zainteresiranim državljanima jednako sudjelovanje u vjerskim obredima.</p> <p>Tako osmišljena odredba krši i načelo jednakosti vjerskih zajednica iz članka 41. stavka 1. Ustava, jer je osiguranje te jednakosti povezano s iznesenim u prethodnom stavku, upravo jednako korištenje hrvatskog jezika u vjerskim obredima. Obveznim korištenjem hrvatskog jezika u vjerskim obredima vjerske zajednice ili u evidenciju upisani njihovi organizacijski oblici postali bi dostupni, odnosno mogli bi ponuditi vjerski obred svakom zainteresiranom državljaninu bez ikakve diskriminacije temeljem poznavanja nekog drugog, stranog, mrtvog ili autorskog jezika.</p> <p>Da pojednostavim, ovdje treba povezati dvije strane – hrvatske</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

državljanima, koji svi govore hrvatski jezik kao korisnike vjerskih obreda i vjerske zajednice ili njihove organizacijske oblike kao ponuditelje vjerskih obreda na hrvatskom jeziku. Hrvatski jezik je *conditio sune qua non* za povezivanje pojedinca s vjerskim obredom, očuvanje jednakopravnosti državljanima i ravnopravnosti vjerskih zajednica i njihovih organizacijskih oblika upisanih u Registar vjerskih zajednica. Ovdje napominjem da vjerske zajednice nisu etnička ili nacionalna kategorija nego vjerska i ne treba prava vjerskih zajednica mješati niti na ikoji način povezivati s pravima etničkih ili nacionalnih manjina (po kanonskim propisima kršćanskih denominacija takvo što bila bi hereza). Glede termina "vjerski obred" treba precizirati njegovog obavitelja jer takav obred može obavljati pojedinac, neformalna zajednica, udruga, ugovorna strana ili pravna osoba s međunarodno priznatom pravnom osobnošću. Za neke od navedenih kategorija nema potrebe ni smisla regulirati korištenje jezika u vjerskim obredima, ali za one zajednice koje postoje kao pravne osobe po pozitivnom pravu postoji potreba, i to na način da se mora specificirati tko je obavitelj vjerskog obreda: vjerske zajednice ili njihovi organizacijski oblici upisani u Registar vjerskih zajednica. Također, trebalo bi u praksi djelomično dopustiti druge, strane ili mrtve jezike u dijelu vjerskog obreda, ali tako da sama propovijed (kod kršćanskih denominacija) bude uvijek na hrvatskom jeziku, a kod muslimana analogno tomu. Nadalje, sporna odredba može znatno otežati provedbu nazora temeljem članka 23. Zakona o pravnom položaju vjerskih zajednica (NN 83/02, 73/13) koji ovlašćuje sudbenu vlast za utvrđivanje poziva li ili potiče vjerska zajednica svojim djelovanjem na vjersku, nacionalnu ili rasnu mržnju ili drugi oblik nesnošljivosti među građanima Republike Hrvatske te nadzor mjerodavnog ministarstva nad djelovanjem vjerske zajednice sa svrhom utvrđenja jesu li sadržaj i način obavljanja vjerskih obreda i drugih očitovanja vjere protivni pravnom poretku. javnom

			<p>moralu ili na štetu života i zdravlja ili drugih prava i sloboda njenih vjernika i drugih građana.</p> <p>Na kraju, predlažem novi tekst članka 6. stavka 5. nacrtu prijedloga zakona koji glasi: „U sklopu vjerskih obreda koje obavljaju vjerske zajednice ili njihovi organizacijski oblici upisani u Registar vjerskih zajednica, preporučeno je korištenje hrvatskog jezika gdje god je to moguće, a obvezno je u propovjednom dijelu vjerskog obreda kod kršćanskih denominacija te kod nekršćanskih vjerskih zajednica u dijelu koji je tomu analogan .“</p>		
175	Ivan Zidarević - Europska civilna inicijativa Zagreb	Područje primjene Zakona, Članak 6.	<p>Ovim putem bih istakao kako je slobodno izražavanje nacionalne pripadnosti i kulturne autonomije, kao i slobodna upotreba jezika i pisma, ustavna kategorija prava (čl.15, stavak 4).</p> <p>S tim u vezi predložio bih dodavanje i ustavne kategorije prava u članku 6.</p>	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.
176	BORNA TRESKA	Područje primjene Zakona, Članak 6.	Što su to "primjerene prilike" iz stavka 1 i tko određuje što je primjereno, a što ne?	Prihvaćen	Predlagatelj će doraditi tekst Zakona u skladu s prihvaćenim komentarom.
177	Viktor Arbanas	Skrb o hrvatskom jeziku, Članak 7.	<p>Članak 7. (1) Svaki je nacionalni jezik nematerijalno dobro te obilježje identiteta i pripadnosti njegovu narodu, ali i nezamjenjivo zajedničko komunikacijsko sredstvo za izražavanje i sporazumijevanje o kojem je potrebno skrbiti na odgovarajući način.</p> <p>Primietba: Npr. SAD-Amerikanci imaju nacionalan jezik zato što su oni skupina od 310 narodah, ali Hrvati ne imaju zato što nisu skupina narodah ili nacija, nego jedan jedini narod. Jezik tkojim Hrvati međusobno obće je jezik hrvatskoga naroda, njihov narodan, hrvatski jezik!</p>	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.
178	Marko Alerić	Skrb o hrvatskom jeziku, Članak 7.	Samo je hrvatski standardni jezik 'zajedničko komunikacijske sredstvo' koje omogućuje uspješnu komunikaciju u najširoj hrvatskoj društvenoj zajednici (R. Hrvatskoj).	Prihvaćen	Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice prijedloga Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“.
179	Stjepan Štivić	Skrb o hrvatskom jeziku, Članak 7.	Članak 7. Predlažem: (2) "...je dužna skrbiti..."	Prihvaćen	Predlagatelj će doraditi tekst Zakona u skladu s prihvaćenim komentarom.

180	Anđel Starčević	Skrb o hrvatskom jeziku, Članak 7.	Uz 2. stavak > Ponovno se radi o proturječju unutar prijedloga Zakona. U prijedlogu zakona koji javnu upotrebu nastoji ograničiti isključivo na standardni dijalekt ne može biti nikakvog govora o „osiguranju slobode uporabe hrvatskoga jezika“ niti o "promicanju kulture hrvatskog jezika". Riječ je zapravo o promicanju *jezične isključivosti, diskriminaciji i kriminalizaciji* nestandarda te svakodnevnog i neizbježnog kontakta standarda i nestandarda u upotrebi.	Primljeno na znanje	Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice prijedloga Zakona voditi računa da se u službenoj i javnoj uporabi uz hrvatski standardni jezik omogućiti i uporaba narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.
181	Miljenko Martinis	Skrb o hrvatskom jeziku, Članak 7.	Odredbe čl. 7., st. 1. su također deklaratorne prirode te ih treba izmjestiti u Uvodne izjave.	Nije prihvaćen	Predlagatelj ostaje pri odredbi članka 7. kako je i predloženo Nacrtom prijedloga Zakona.
182	VLADIMIR LONČAREVIĆ	Skrb o hrvatskom jeziku, Članak 7.	st. 1. je nepotreban. To je već prethodno rečeno. st. 2. trebalo bi doraditi, budući da je Vlada (čl. 85. Ustava) ovlašteni predlagatelj i izvršitelj zakona, no Hrvatski sabor donosi zakone, koji pripadaju među "pravne temelje". Podrška komentaru g. Gaščića	Nije prihvaćen	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.
183	DARINKA KLARIĆ	Skrb o hrvatskom jeziku, Članak 7.	Smatram da ova uopćena definicija svakog nacionalnog jezika, iz stavka 1. članka 7., nije potrebna norma u članku kojim se želi urediti skrb o hrvatskom jeziku, a isto tako ni Vlada RH kao izvršno tijelo vlasti u RH ne može skrbiti o zaštiti i osiguranju slobode hrvatskog jezika...ovu odredbu treba brisati i preurediti jer nije u interesu slobode sustavnog razvoja i obogaćenja hrvatskog jezika	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.
184	Denis Gaščić	Skrb o hrvatskom jeziku, Članak 7.	Budući da živimo u digitalnom dobu kada se jezik štiti i znanstveno-stručnim proučavanjem, na kraju drugog stavka, ispred točke, dodati riječi: "te skrb o računalnoj obradi hrvatskog kao prirodnog jezika, kao i izradu računalnih korpusa u svrhu znanstvenog praćenja izmjena jezika kroz vrijeme, a posebnu izradu dijalektoloških korpusa hrvatskog jezika u svrhu očuvanja dijalektološkog bogatstva hrvatskog jezika".	Primljeno na znanje	Razmotrit će se.

185	Tomislav Filjak	Službena uporaba hrvatskoga jezika, Članak 8.	Koji je smisao st.3. Naime, tko može donositi neke službene dokumente na stranom jeziku, ako je u službenoj uporabi hrvatski. Ne bi li trebalo biti obrnuto, da se donosi na hrvatskom, a moguće je prijevod. No kada i za što država treba osiguravati prijevode i koristiti ih posebno je pitanje, jer je to ustvari neizravno uvođenje drugog jezika u službenu uporabu. Predlažem brisanje ovog stavka ili njegovu temeljitu razradu.	Djelomično prihvaćen	Predlagatelj će doraditi stavak 3. članka 8.
186	Marko Alerić	Službena uporaba hrvatskoga jezika, Članak 8.	Nije pravilno zamjenjivati naziv 'hrvatskim standardnim jezikom' nazivom 'hrvatski jezik' jer nije riječ o pojmovima istoga sadržaja, značenja.	Prihvaćen	Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice prijedloga Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“.
187	Andel Starčević	Službena uporaba hrvatskoga jezika, Članak 8.	<p>Uz 2. stavak > Očekivanje da će pismena, a pogotovo usmena komunikacija biti na standardnom hrvatskom u samom začetku osuđeno je na propast odnosno na izrazito veliko pojačavanje straha od komuniciranja u javnoj sferi.</p> <p>Naime, neodrživo je već teorijski i stoga nemoguće postići da toliki broj ljudi govori isključivo standardom, a Zakon će omogućiti brojnim jezičnim zlostavljačima (koji ni sami ne mogu održati potpuno standardnu jezičnu proizvodnju) da još više posramljuju svoje sugrađane zbog nestandardnih ili navodno nestandardnih naglasaka, oblika i drugih elemenata, a koji nimalo ne ometaju komunikaciju i ne predstavljaju nikakav jezični problem. Donošenje ovog zakona može samo povećati 1) jezičnu diskriminaciju i zlostavljanje putem jezika, 2) jezičnu nesigurnost oko trivijalne jezične varijacije, 3) strah od jezika odnosno 4) šizoglosiju i toga trebaju biti svjesni svi oni koji podržavaju ovaj prijedlog Zakona i koji će o njemu odlučivati.</p>	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.

188	Anđel Starčević	Službena uporaba hrvatskoga jezika, Članak 8.	Uz 1. stavak > Izrazito je neprecizno u prijedlogu Zakona koji se bavi jezikom odnosno pokušajem isključivanja većinskog dijela hrvatskog jezika koristiti termine "hrvatski jezik" i "hrvatski standardni jezik" kao sinonime. Takva upotreba pogoduje diskriminacijskim i isključivim pogledima i praksama u skladu s neznanstvenom i društveno štetnom ideologijom standardnog jezika, koja neutemeljeno promovira standard kao navodno bolji, precizniji, logičniji i elegantniji kod od nestandarda.	Prihvaćen	Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice prijedloga Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“.
189	Vjekoslav Čosić	Službena uporaba hrvatskoga jezika, Članak 8.	Nakon desetljeća dvojne uporabe područno (regionalno), opredijeliti se za jednu od inačica. Isto vrijedi za mjesno (lokalno).	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
190	Miljenko Martinis	Službena uporaba hrvatskoga jezika, Članak 8.	Naslov iznad čl. 8. ne odgovara odredbi st. 1. tog članka. Naime, nevedeni naslov glasi "Službena uporaba hrvatskoga jezika", dok odredba st. 1. tog istog članka kaže da je "... u službenoj uporabi STANDARDNI jezik i ...", koja pak nije u skladu s Ustavom, jer u čl. 12., st. 1. Ustava, kratko i jasno, piše " da je u Republici Hrvatskoj u službenoj uporabi hrvatski jezik". Čini se da se Predlagatelj prilično zapetljao u sintagmama hrvatskoga jezika. Netko stručan i vjerodostojan bi mu trebao pomoći da se iz toga "iskobelja"! I ne samo to! Hrvatski jezik iz Ustava ovdje je postao "hrvatski standardni jezik" kojega se "tradicionalno naziva još i hrvatski književni jezik", što bismo sve u daljnjem tekstu trebali zvati "hrvatski jezik"?! Kupus!	Primljeno na znanje	1. Zakon stavkom 1. člankom 2. jasno propisuje da hrvatski jezik obuhvaća hrvatski standardni jezik (koji se tradicionalno zove i hrvatskim književnim jezikom i hrvatskim jezikom) u svim svojim funkcionalnim stilovima, jezik cjelokupne književne baštine na hrvatskom jeziku – na glagoljici, bosančici i latinici. Drugim riječima, isti integrira i sjedinjuje sve pojavnosti i oblike hrvatskoga jezika, no ne poistovjećuje ih. 2. Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice Zakona voditi računa o jasnijem razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“.

191	MARIN ANTE PIVČEVIĆ	Službena uporaba hrvatskoga jezika, Članak 8.	Pošto se ovim člankom uređuje službena (i javna?) uporaba hrvatskog standardnog jezika i pisma, a ne hrvatski jezik u svoj svojoj sveukupnosti, valja brisati: "... (u daljnjem tekstu: hrvatski jezik)". Stoga, u stavku 2. valja zamijeniti "Na hrvatskom standardnom jeziku" s "Na hrvatskom standardnom jeziku" te još zamijeniti "pismena" s "pisana".	Djelomično prihvaćen	1. Predlagatelj će doraditi tekst Zakona u skladu s prihvaćenim komentarima na stavak 1. i stavak 2. članka 8. 2. Pridjevi pisani, pismeni i pismen značenjski se razlikuju. Pridjev pisani znači 'koji je zapisan', npr. pisani dogovor, pisani trag, pisano pravilo. Pridjev pismeni znači 'koji je izražen pismom, koji se odnosi na pismo', npr. pismeni zahtjev, pismeni odgovor, pismeni ispit, pismena zadaća, pismeni rad, pismena provjera znanja. Pridjev pismen znači 'koji je napisan u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima; koji piše u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima', npr. pismen tekst, pismen novinar/službenik.
192	Dalibor Hrelja	Službena uporaba hrvatskoga jezika, Članak 8.	Znate, čini mi se da bi valjalo započeti stavak 1 riječima "U Republici Hrvatskoj".	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
193	VLADIMIR LONČAREVIĆ	Službena uporaba hrvatskoga jezika, Članak 8.	Vladimir Lončarević Da, "pisana" umjesto "pismena" u st. 2. Iako je jasno, predlažem ojačati normativni smisao st. 3. riječju ...samo ako imaju... te dodati rečenicu. U protivnom, normativni akti, administrativni i drugi službeni dokumenti nisu pravovaljani.	Djelomično prihvaćen	1. Pridjevi pisani, pismeni i pismen značenjski se razlikuju. Pridjev pisani znači 'koji je zapisan', npr. pisani dogovor, pisani trag, pisano pravilo. Pridjev pismeni znači 'koji je izražen pismom, koji se odnosi na pismo', npr. pismeni zahtjev, pismeni odgovor, pismeni ispit, pismena zadaća, pismeni rad, pismena provjera znanja. Pridjev pismen znači 'koji je napisan u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima; koji piše u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima', npr. pismen tekst, pismen novinar/službenik. 2. Predlagatelj će prihvatiti komentar na stavak 3. te prema tome doraditi završnu inačicu teksta Zakona.

194	Miroslav Kušek	Službena uporaba hrvatskoga jezika, Članak 8.	<p>U članku 8. stavku 1. nacрта prijedloga piše: „U Hrvatskoj je u službenoj uporabi hrvatski standardni jezik i latinično pismo (u daljnjem tekstu: hrvatski jezik).</p> <p>Razni narodi koriste razne inačice latinice. Hrvatska latinica je osuvremenjena gajica, pa smatram da bi radi znanstvene točnosti i iz poštovanja prema njenom tvorcu Ljudevitu Gaju trebalo naglasiti da se radi o gajici. Osim Hrvata, i neki nama susjedni narodi koriste neku inačicu gajice (Slovenci, Bošnjaci, Crnogorci, banatski Bugari i Srbi).</p> <p>Na temelju navedenog predlažem novi tekst članka 8. stavka 1. nacрта prijedloga zakona koji glasi: „U Hrvatskoj je u službenoj uporabi hrvatski standardni jezik i latinično pismo gajica (u daljnjem tekstu: hrvatski jezik).“</p>	Prihvaćen	Predlagatelj će doraditi završnu inačicu Zakona u skladu s prihvaćenim komentarom.
195	MLADEN SKYPALA	Službena uporaba hrvatskoga jezika, Članak 8.	<p>Predlažem uključiti obavezu korištenja hrvatskog jezika u svim postupcima nabave (uključujući i javnu nabavu), neovisno radi li se o međunarodnim postupcima javne nabave, a obavezno za sve vrste nabave kada su naručitelji tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnih osoba koje imaju javne ovlasti, odnosno svih javnopravnih tijela u Hrvatskoj. Također, potrebno je definirati i obavezu podršku svih informatičkih i drugih tehničkih sustava i uređaja (poput automobila) da podržavaju službeni hrvatski jezik u komunikaciji s korisnikom sustava (komunikacijska sučelja, korisničke upute, instalacijske upute i ostalo), minimalno ako se koristi unutar tijela obaveznih uporabom službenog jezika te za javnu uporabu (prijevoznici svih vrsta, ugostiteljski objekti i ostalo). Također, svi proizvodi koji se prodaju na području RH trebaju imati deklaracije i korisničke te instalacijske upute na hrvatskom jeziku.</p>	Nije prihvaćen	<p>1. Pravila o postupku javne nabave propisana su Zakonom o javnoj nabavi (NN, br. 120/16, 114/22) i nije ih moguće urediti Nacrtom prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku.</p> <p>2. Vezano uz komentar o deklaracijama i korisničkim i instalacijskim uputama, isto je uređeno Zakonom o zaštiti potrošača (NN, br. 19/22, 59/23) koji propisuje sljedeće u članku 6.: (1) Proizvodi koji se na području Republike Hrvatske nude potrošačima moraju na ambalaži, privjesnici, naljepnici ili na samom proizvodu sadržavati: 1. osnovna obilježja proizvoda u mjeri koja je potrebna da bi potrošač donio odluku o kupnji, kao što su naziv proizvoda, tip i model proizvoda, naziv pod kojim se proizvod prodaje, sastav proizvoda, svojstva i tehnička obilježja proizvoda; 2. naziv i sjedište proizvođača ili uvoznika koji ima sjedište na području Europske unije. (2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka moraju biti jasni, vidljivi i čitljivi te napisani hrvatskim jezikom i latiničnim pismom, što ne isključuje mogućnost istodobne uporabe drugih jezika, a mogu uključivati znakove i piktograme lako razumljive potrošaču.</p>

196	Valentina Lugomer	Službena uporaba hrvatskoga jezika, Članak 8.	Gdje god se spominje hrvatski jezik u kontekstu kakav je u ovome članku, potrebno je napisati misli li se na hrvatski standardni jezik ili na koji drugi oblik hrvatskoga jezika (dijalekte, lokalne i mjesne govore te ostale oblike hrvatskoga jezika). U jedinicama lokalne i područne samouprave i lokalnim medijima trebalo bi omogućiti upotrebu dijalekata u usmenoj komunikaciji radi njihova očuvanja i kako bi svi građani mogli sudjelovati u komunikaciji bez obzira znaju li standardni jezik ili koji od ostalih oblika hrvatskoga jezika.	Prihvaćen	1. Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“. 2. Predlagatelj će doraditi tekst Zakona na način da se u službenoj i javnoj uporabi uz hrvatski standardni jezik omogućiti i uporaba narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.
197	BORNA TRESKA	Službena uporaba hrvatskoga jezika, Članak 8.	U stavku 2 umjesto "pismena" staviti "pisana". Pismen je tko zna pisati, a pisan se odnosi na ono što se odvija u pismu.	Nije prihvaćen	Pridjevi pisani, pismeni i pismen značenjski se razlikuju. Pridjev pisani znači 'koji je zapisan', npr. pisani dogovor, pisani trag, pisano pravilo. Pridjev pismeni znači 'koji je izražen pismom, koji se odnosi na pismo', npr. pismeni zahtjev, pismeni odgovor, pismeni ispit, pismena zadaća, pismeni rad, pismena provjera znanja. Pridjev pismen znači 'koji je napisan u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima; koji piše u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima', npr. pismen tekst, pismen novinar/službenik.
198	MARIN ANTE PIVČEVIĆ	Uporaba hrvatskoga jezika u međunarodnoj suradnji, Članak 9.	Valja zamijeniti: "...služe se, u pravilu, hrvatskim jezikom." sa "...služe se hrvatskim standardnim jezikom." Valja promijeniti stavak 2.: "(2) U međunarodnoj komunikaciji i pri obavješćivanju međunarodne javnosti dopušteno je korištenje nekog drugog standardnog jezika Europske unije s pripadajućim pismom prema potrebi."	Djelomično prihvaćen	1. Predlagatelj će doraditi tekst Zakona te u članku 9. stavku 1. precizirati da je riječ o hrvatskome standardnom jeziku. 2. Komentar na stavak 2. nije prihvaćen jer se međunarodna komunikacija ne odnosi nužno samo na komunikaciju na jezicima Europske unije.
199	VLADIMIR LONČAREVIĆ	Uporaba hrvatskoga jezika u međunarodnoj suradnji, Članak 9.	st. 1. Predlažem izbaciti riječi "u pravil". Naime, ako je osigurano prevođenje, tada se govori hrvatskim jezikom. St. 2. ionako omogućava uporabu stranoga jezika kada je potrebno, neovisno o prevođenju.	Primljeno na znanje	Predlagatelj ostaje pri izričaju predloženom Nacrtom prijedloga Zakona.
200	Cvijeta Pavlović	OSNOVNA PRAVILA O SLUŽBENOJ I JAVNOJ UPORABI HRVATSKOGA JEZIKA , Lektori i lektorske usluge	Precizirati razliku redaktori, lektori, korektori. Problem tko se može baviti lektoriranjem dakao nije pitanje koje se rješava ovim Zakonom, ali bi Zakon trebao biti postavljen sa sviješću o postanju toga problema, na koji lektorska i dr. struka upozorava već desetljećima, pa tako i sada i brojnim komentarima tijekom ovoga savjetovanja.	Primljeno na znanje	Razmotrit će se.

201	Hrvatsko kulturno vijeće	Lektori i lektorske usluge, Članak 10.	<p>Budući da se u stavku 2. spominje zapošljavanje lektora, nužno je odrediti tko sve može biti lektor jer to zasad nije jednoznačno utvrđeno. Posebno upozoravamo na trenutačnu Nacionalnu klasifikaciju djelatnosti (NKD 2007.) prema kojoj je lektura uvrštena (premda se ne spominje) u razred „82.19 – Fotokopiranje, priprema dokumenata i ostale specijalizirane uredske pomoćne djelatnosti“. Pozivamo da se to ispravi u pripremi NKD 2025.</p> <p>Nije poznato kojih bi se normativnih priručnika (pravopis, gramatika, rječnik, jezični savjetnik) lektori trebali pridržavati u svojem radu koji im predviđa ovaj članak. Predlažemo uvrštavanje dopune u kojoj bi bilo navedeno kako će Vijeće za hrvatski jezik, čije se osnivanje predviđa ovim zakonskim prijedlogom, donijeti svoje mišljenje i preporučiti normativne priručnike koji će biti u službenoj uporabi.</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>2. Iako ne postoji studijski program kojim se stječe titula lektora, lektori su u pravilu profesori hrvatskoga jezika koji dodatno obogaćuju svoje znanje o jeziku na način da s godinama učenja i iskustva postaju vrsni poznavatelji hrvatskoga jezika.</p> <p>3. Isto tako, predviđa se osnivanje Vijeća za hrvatski jezik, ali ne kao normativnog već kao savjetodavnog tijela koje osniva Vlada i čiji je rad usmjeren na zaštitu, njegovanje i razvoj hrvatskoga jezika. Člankom 18. propisano je da je u djelokrugu Vijeća, uz ostalo, predlaganje donošenja mjera za zaštitu, osiguranje slobode uporabe i poticanje razvoja hrvatskoga jezika. Kriteriji za radna mjesta lektora i za lektorske usluge definirat će podzakonskim propisima.</p>
202	Ivana Damjanić-Brešan	Lektori i lektorske usluge, Članak 10.	<p>komentar na stavke (5) i (6) - "služba ministarstva nadležnoga za vanjske i europske poslove koja surađuje s jezičnim službama za hrvatski jezik u institucijama Europske unije" i "provodi po potrebi jezične konzultacije s nadležnim službama institucija Europske unije"</p> <p>Bilo bi potrebno dodati da će ta služba provoditi konzultacije i suradnju, vodeći računa o rokovima što ih jezične službe EU-a moraju poštovati u obavljanju poslova prevodjenja.</p>	Primljeno na znanje	Razmotrit će se.

203	Cvijeta Pavlović	Lektori i lektorske usluge, Članak 10.	Članak 10. (4) lektori u tijelima državne vlasti i državne uprave sustavno izvješćuju Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje i Vijeće za hrvatski jezik > precizirati što znači sustavno (godišnje izvješće? češće? rjeđe? i kada i koliko – sustavno nije određen pojam i podložan je preširokom tumačenju) Članak 10. (5)... lektori iz stavka 4 ovoga članka izvješćuju službu u ministarstvu... > ujednačiti: 1. nedostaje riječi sustavno; obvezno ju dodati: sustavno izvješćuju... uz to prema primjedbi na 10. (4) precizirati pojam sustavno	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.
204	Viktor Arbanas	Lektori i lektorske usluge, Članak 10.	(4) Kako bi se osigurala terminološka ujednačenost hrvatskoga jezika u službenim dokumentima na nacionalnoj i europskoj razini, Primietba: "nacionalna razina" je plitko pomodarstvo i ne ima veze s hrvatskim jezikom. Pravilno hrvatski je to "državna razina".	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
205	Tamara Gazdić-Alerić	Lektori i lektorske usluge, Članak 10.	Ponajprije bi trebalo definirati tko sve može biti lektor budući da se nerijetko u praksi može naići na samoprovane lektore hrvatskoga jezika koji nisu završili studije vezane uz hrvatski jezik. Tekstove na hrvatskome jeziku, s obzirom na nastavne programe u visokoškolskome obrazovanju, smatram da mogu lektorirati samo kroatisti jer oni imaju najveći broj jezičnih sadržaja.	Primljeno na znanje	Razmotrit će se. Iako ne postoji studijski program kojim se stječe titula lektora, lektori su u pravilu profesori hrvatskoga jezika koji dodatno obogaćuju svoje znanje o jeziku na način da s godinama učenja i iskustva postaju vrsni poznavatelji hrvatskoga jezika.
206	Marko Alerić	Lektori i lektorske usluge, Članak 10.	(3) Standardizacija hrvatskoga jezika je provedena, hrvatski jezik ima svoj standardni oblik. Ono što lektori trebaju osigurati jest standardiziranost tekstova, tj. njihovu usklađenost s hrvatskom standardnojezičnom normom.	Primljeno na znanje	Razmotrit će se.
207	Marko Alerić	Lektori i lektorske usluge, Članak 10.	Umjesto 'jezično uređenje' treba pisati 'provjeru usklađenosti normativnih akata s normom hrvatskoga standardnog jezika'.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

208	Vjekoslav Čosić	Lektori i lektorske usluge, Članak 10.	Izbjeći da se jezik ponovno ne "pribije na križ". Apsurdno ali i tragično što ni književnici ni pisci nisu dobili mjesto u Vijeću za hrvatski jezik, no ipak pozitivno za spoznaju da jezik nije samo književni te da književnici nisu jedini koji moraju poznavati jezik, ali i da se jezik stvara i izvan književnosti. Dapače, njegova kreativnost se preselila u druga područja života. Shodno rečenome, jednu točku članka treba posvetiti kvalifikaciji lektora; kroatisti danas ne mogu pokriti cijeli spektar posebnih terminologija. Danas već postoje specijalizirani profili prevoditelja. Pitati prevodiocice i prevoditelje predviđene u sastavu Vijeća za hrvatski jezik.	Primljeno na znanje	Razmotrit će se. Iako ne postoji studijski program kojim se stječe titula lektora, lektori su u pravilu profesori hrvatskoga jezika koji dodatno obogaćuju svoje znanje o jeziku na način da s godinama učenja i iskustva postaju vrsni poznavatelji hrvatskoga jezika.
209	Miljenko Martinis	Lektori i lektorske usluge, Članak 10.	Članak 10. Jezično uređenje akata i drugih dokumenata (1) Tijela navedena u čl. 8., st. 2. ovog Zakona obvezna su osigurati da se zakoni, podzakonski propisi, pojedinačni akti i drugi dokumenti iz njihove nadležnosti, zajedno sa svojim priložima, sastavljaju, uređuju i objavljuju na Hrvatskome standardnom jeziku". (2) Poslove uređivanja obavljaju zaposleni lektori, a u nedostatku istih ili zbog malog obima takvih poslova, vanjski lektori u skladu s odredbama Zakon o javnoj nabavi.	Djelomično prihvaćen	1. Predlagatelj će doraditi završnu inačicu teksta Zakona u skladu s prihvaćenim komentarom na stavak 1. ovog članka. 2. Tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe koje imaju javne ovlasti odnosno sva javnopravna tijela u Republici Hrvatskoj obveznici su primjene odredbi Zakona o javnoj nabavi (NN, br. 120/16, 114/22).
210	Željko Knežević	Lektori i lektorske usluge, Članak 10.	U stavku 4. pogrešno je naveden naziv javne ustanove. Ustanova se ne zove Institut za hrvatski jezik, već je ispravan naziv Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Ispravan naziv je određen u Uredbi o podjeli Hrvatskoga filološkoga instituta, Zagreb ("Narodne novine", br. 103/96.).	Primljeno na znanje	Ministarstvo znanosti i obrazovanja donijelo je na temelju zahtjeva Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje 16. svibnja 2023. godine, a sukladno članku 27. stavku 1. Zakona o ustanovama, odluku o promjeni naziva kojom je promijenjen naziv Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje u Institut za hrvatski jezik. Odluka je stupila na snagu danom donošenja te će se nakon stupanja na snagu novog Statuta unijeti novi naziv Instituta za hrvatski jezik u sudski registar.

211	MARIN ANTE PIVČEVIĆ	Lektori i lektorske usluge, Članak 10.	<p>U stavku 1. valja zamijeniti: "...na hrvatskom jeziku..." s "...na hrvatskom standardnom jeziku..."</p> <p>U stavku 3. valja zamijeniti: "...u svome radu trebaju voditi odredbama ovoga Zakona, kao i odredbama..." s "...u svome radu dužni su se pridržavati odredbi ovoga Zakona, kao i odredbi..."</p> <p>U stavku 4. valja zamijeniti "...ujednačenost hrvatskoga jezika..." s "...ujednačenost hrvatskog standardnog jezika..."</p> <p>Stavak 6. valja zamijeniti s: "(6) Radi postizanja usklađenosti rješenja na europskoj s nacionalnom razinom, služba ministarstva nadležnoga za vanjske i europske poslove iz stavka 5. ovoga članka provodi postupak usklađivanja s nadležnim službama institucija Europske unije koje se bave prevođenjem i pravnom redakturom."</p> <p>Dodati stavak 7.: "(7) Institut za hrvatski jezik će uspostaviti mrežni portal za razmjenu informacija iz stavka 4. ovog članka."</p>	Djelomično prihvaćen	<p>1. Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice prijedloga Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“, na što se odnose komentari na stavak 1. i stavak 4. ovoga članka.</p> <p>2. Preostali dio komentara prima se na znanje.</p>
212	Dalibor Hrelja	Lektori i lektorske usluge, Članak 10.	<p>Ukoliko u st. 2 ostane "mogu", to znači da i ne moraju, odnosno da imaju mogućnost reći ne. Stoga bi bilo zgodno da to bude malo snažnije, i "... navedene poslove isto moraju osigurati, koristeći se pritom i vanjskom lektorskom uslugom ukoliko ne zapošljavaju vlastitog lektora."</p> <p>St. 6 mi nije jasan jer nema smisla provoditi "usuglašivanje rješenja" s tijelima koja se ne bave hrvatskim jezikom primarno. Ta bi tijela trebala prihvatiti ono što tijela vlasti donesu, a ovdje je logika obratna. Može biti da ne razumijem, ali eto.</p>	Primljeno na znanje	<p>Cilj ovih odredbi je propisati da u tijelima državne vlasti i državne uprave poslove iz stavka 1. ovoga članka obavljaju osobe zaposlene u njima, dok je drugim javnopravnim tijelima ostavljena mogućnost da mogu zaposliti lektora ili da mogu obavljanje tih poslova osigurati nabavom vanjskih lektorskih usluga.</p>
213	VLADIMIR LONČAREVIĆ	Lektori i lektorske usluge, Članak 10.	<p>Predlažem riječ "terminološka" zamijeniti riječju "pojmovna", a riječ "usuglašanih" (st. 6.) zamijeniti riječju "usklađenih". St. 3. urediti na način: ... lektori se u svome radu vode (ili imaju voditi), kao što je uređeno u st. 2., gdje se kaže "osiguravaju", a ne "trebaju osigurati". Naime, oblik "trebaju voditi" pogrešna je uporaba glagola "trebati", jer bi ispravno bilo "treba da se vode", a to mnogima zbog "dakanja" smeta. Tako su mene stari moji profesori iz generacije "Deklaracije" naučili...</p>	Primljeno na znanje	Razmotrit će se.

214	Valentina Lugomer	Lektori i lektorske usluge, Članak 10.	<p>Što u 1. stavku 10. članka znači dio "osigurati jezično uređenje normativnih akata"? Ako se misli da se za sva pitanja (od leksičkih, semantičkih i stilističkog do gramatičkih i pravopisnih) može donijeti jednostavna i jednoglasna odluka pa prema tome i sve normirati, to, naravno, neće biti moguće ni u hrvatskome jeziku ni u bilo kojem drugome jeziku. Uz stabilnost, potrebna je i fleksibilnost jer jezik ostavlja životnim i živim te mu omogućuje razvoj. Ako sam pogrešno shvatila 1. stavak, ispričavam se.</p> <p>3. stavak također nije jasan. Na koji bi se način lektori trebali "voditi odredbama ovoga zakona"? Lektori, kao i svi ostali građani, dužni su poštivati zakone RH, što se podrazumijeva. Lektorirajući tekstove trebaju djelovati u skladu s postojećim i važećim jezičnim priručnicima i savjetnicima. Kao i jezik, i ti priručnici postupno se mijenjaju i prilagođavaju komunikacijskim potrebama. Jezična praksa, a ne zakon, pokazuje što je terminološki poželjno, što dopušteno, a što netočno. Čak i jezični priručnici ostavljaju otvorenima neka pitanja kako bi se omogućilo da se u praksi pokaže što je dobro jezično rješenje, a koje treba odbaciti. U ovome stavku piše "da bi se osigurala standardizacija". Hrvatski jezik već jest standardiziran (no kao i svaki jezik neka aktualna pitanja nije moguće riješiti nikakvim dekretom) pa nije jasno o kakvom se osiguravanju standardizacije ovdje radi.</p>	Primljeno na znanje	Razmotrit će se.
-----	-------------------	---	---	---------------------	------------------

215	Marija Cvetković	Lektori i lektorske usluge, Članak 10.	<p>U dijelu (4) Kako bi se osigurala terminološka ujednačenost hrvatskoga jezika u službenim dokumentima na nacionalnoj i europskoj razini, lektori u tijelima državne vlasti i državne uprave sustavno izvješćuju Institut za hrvatski jezik i Vijeće za hrvatski jezik iz članka 17. ovoga Zakona o terminološkim nedoumicama ili leksičkim prazninama u hrvatskom jeziku koje se odnose na nove pojmove iz njihova djelokruga.</p> <p>Bilo bi sjajno kada bi postojala radna skupina odnosno kanal Institut-Vijeće koja bi brzo rješavala nove nedoumice ili praznine i redovito ih objavljivala u Jezičnom savjetniku na http://jezicni-savjetnik.hr/ Primjerice, i danas traje nedoumica između influencer ili influencer, fediverse ili fediverzum; nadalje, gdje stojimo sa svajpanjem, lajkanjem, "zapratite nas" - izrazima koji su se već duboko ukorijenili, a mi prevoditelji im se opiremo i ustrajemo na "prijedite prstom", "označite sa 'sviđa mi se'", "počnite nas pratiti" itd., što u mnogim marketinškim tekstovima zvuči zastarjelo i demodirano. Ne možemo čekati godinama da se jezičari usuglase što je pravilno, a što nepravilno. Trebamo brže odluke. Hvala.</p>	Primljeno na znanje	Razmotrit će se. Način rada Vijeća bit će pobliže uređen poslovnikom o njegovu radu, što ne isključuje mogućnost da se njime propiše kako se u rad Vijeća prema potrebi i ovisno o temi mogu uključiti i drugi relevantni stručnjaci ili se mogu osnovati radne skupine za pojedina pitanja.
216	Ranko Matasović	Lektori i lektorske usluge, Članak 10.	Nije jasno zašto neka tijela moraju zaposliti lektora, a nekima je dovoljna vanjska lektorska usluga. Bilo bi svrsishodnije, jednostavnije i jeftinije da svi mogu angažirati vanjske lektore (ili da mogu, ali nisu obvezni zaposliti lektora).	Primljeno na znanje	Gotovo u svim tijelima državne vlasti i državne uprave poslove iz stavka 1. ovoga članka obavljaju osobe već zaposlene u njima, dok je drugim javnopravnim tijelima ostavljena mogućnost da mogu zasposliti lektora ili da mogu obavljanje tih poslova osigurati nabavom vanjskih lektorskih usluga, a što će svako javnopravno tijelo posebno procijeniti ovisno o opsegu takvih poslova u tom javnopravnom tijelu.
217	Hrvatsko kulturno vijeće	Javna uporaba hrvatskoga jezika, Članak 11.	Ponavljamo posebno na ovom mjestu koliko je važno pripaziti na uporabu naziva „hrvatski standardni jezik“ i „hrvatski jezik“. U 6. stavku zbog pogrešne uporabe naziva nastaje besmislica da hrvatski narječni idiomi nisu dijelom hrvatskoga jezika.	Prihvaćen	Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“.

218	TAMARA POLIĆ	Javna uporaba hrvatskoga jezika, Članak 11.	(6) U svrhu očuvanja hrvatskog jezika i s obzirom na njegovu sličnost s nekim drugim slavenskim jezicima, (gdje lako dolazi to transfera) neophodno je da se u svim medijskim sadržajima (vijesti, serije, filmovi, razgovori,...) uvede titlanje. Poglavitito u serijama (npr. Nove TV) gje se često rabi nekoliko jezika.	Primljeno na znanje	Pitanja vezana uz medije i medijske sadržaje uređena su drugim propisima (Zakonom o medijima, Zakonom o elektroničkim medijima, Zakonom o Hrvatskoj radioteleviziji i sl.).
219	TAMARA POLIĆ	Javna uporaba hrvatskoga jezika, Članak 11.	(4) Izvršno. No treba dodati da moraju biti lektorirane. Vrlo je važno da toponimi zadrže deklinaciju koju koristi lokalno stanovništvo: npr. Učka, Baška. Ta imena nisu nastala od pridjeva, već se radi o imenicama, stoga ih treba tako i deklinirati – na Učki i u Baški. Nikako – Baškoj. Ispravna ona uporaba imena koju koristi lokalno stanovništvo. Nadalje, treba paziti na akcente/naglaske. Također treba u usmenoj jezičnoj proizvodnji primijeniti naglaske koje lokalno stanovništvo rabi. Npr. dijelovi Rijeke: Pećine, Škurinje, Potok. Naselje Viškovo. Grad Varaždin. U Zagrebu: Jarun, Kustošija, itd. Naravno, mislim na autohtono lokalno stanovništvo koje tamo decenijama i stoljećima obitava, ako ga još uvijek ima): Ako sadrže bilo koji sadržaj/naziv na stranom jeziku obvezno se agencija koja reklamu izrađuje treba savjetovati sa stručnjacima iz tog područja.	Primljeno na znanje	Razmotrit će se.
220	TAMARA POLIĆ	Javna uporaba hrvatskoga jezika, Članak 11.	Hoće li to prihvatiti vlasnici stranih tvrtki u Hrvatskoj i kako ih na to prisiliti ako kazni nema? Hoće li oni uopće znati da postoji Zakon o hrvatskom jeziku? Nazivi samih tvtki na stranim su jezicima (najčešće engleskom), a npr. u mnogim hotelima u cijeloj zemlji natpisa na hrvatskom gotovo da i nema. Ako ne znate engleski, u vlastitoj zemlji morate koristiti rječnike/prevoditelje. Npr. piše 'room, outdoor pool, weekly program, reception, exchange, massage', dok je dobrih primjera dvojezičnih natpisa vrlo malo, no i tada je prvi natpis najčešće na engleskom, a tek potom slijedi prijevod na hrvatski.	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.

221	Tamara Gazdić-Alerić	Javna uporaba hrvatskoga jezika, Članak 11.	U cijelom se članku 11. miješa uporaba pojmova hrvatski jezik i hrvatski standardni jezik. Razlikovanje tih dvaju pojmova sustavno bi, kao što sam već rekla, trebalo urediti u cijelome Zakonu. To je iznimno važno. Na početku sam Zakona detaljno objasnila razliku. Tako se primjerice u stavku 6. kaže da se u medijskim sadržajima može uz uporabu hrvatskoga jezika uporabiti i hrvatski narječni idiom. Hrvatski narječni idiom je dio hrvatskoga jezika, prema tome, kada se kaže da se može uporabiti hrvatski jezik, to znači da se može uporabiti i dio koji ga čini.	Djelomično prihvaćen	Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice prijedloga Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“.
222	Anđel Starčević	Javna uporaba hrvatskoga jezika, Članak 11.	Uz 6. stavak > Nestandard se ponovno svodi na umjetnost, a proganja iz svih ostalih drugih sfera. Nestandardom se također iskazuju razni identiteti, regionalni, lokalni, rodni, generacijski, profesionalni i mnogi drugi, i to ne samo u umjetnosti nego i u svim drugim sferama života. S kojim se dakle pravom javna upotreba ograničava samo na standardni dijalekt? Ovaj zakon potpuno zanemaruje sve što smo u lingvistici odnosno znanosti o jeziku saznali u zadnjih 100 godina, a promoviraju se konzervativne, isključive, totalitarne odnosno nepotrebno ograničavajuće ideje o jeziku i društvu.	Primljeno na znanje	Predlagatelj će doraditi tekst Zakona na način da se vezano uz službenu i javnu uporabu, uz hrvatski standardni jezik, naglasi važnost uporabe narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.
223	Anđel Starčević	Javna uporaba hrvatskoga jezika, Članak 11.	Uz 5. stavak > Po ovoj odredbi prometni i čak turistički znakovi ne smiju se služiti regionalnim idiomima, što je besmisleno, diskriminacijski, isključivo i nepovoljno za regionalne identitete te konačno i za moderni turizam, u kojem se vrednuje raznolikost, a ne uniformnost.	Primljeno na znanje	Predlagatelj će doraditi tekst Zakona na način da se vezano za službenu i javnu uporabu, uz hrvatski standardni jezik, naglasi važnost uporabe narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.
224	Anđel Starčević	Javna uporaba hrvatskoga jezika, Članak 11.	Uz 4. stavak > Diskriminacijski je i isključivo da se javne obavijesti i promodžbene poruke ne smiju izreći nestandardom odnosno kombinacijom standarda i nestandarda. Time se također uništava kreativnost i bogatstvo hrvatskog jezika, što je proturječno i suprotno od navodnih, proklamiranih ciljeva ovog prijedloga Zakona.	Primljeno na znanje	Predlagatelj će doraditi tekst Zakona na način da se vezano uz službenu i javnu uporabu, uz hrvatski standardni jezik, naglasi važnost uporabe narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.

225	Anđel Starčević	Javna uporaba hrvatskoga jezika, Članak 11.	Uz 2. stavak > Diskriminacijski je, isključivo i totalitarno da se upotreba nestandarda zakonski svede na neslužbene prigode poput dana piva ili folklornih nastupa. Riječ je o ideji kojom bi se znatno smanjila raznolikost javne upotrebe hrvatskog jezika i njegovo formalno, sadržajno i identitetsko bogatstvo.	Primljeno na znanje	Predlagatelj će doraditi tekst Zakona na način da se vezano za službenu i javnu uporabu, uz hrvatski standardni jezik, naglasi važnost uporabe narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.
226	Anđel Starčević	Javna uporaba hrvatskoga jezika, Članak 11.	Uz 1. stavak > Prema ovom prijedlogu „svaka [...] usmena ili pismena jezična obavijest u prostoru namijenjenom javnosti ili široj publici, uključujući i onu elektroničkim putem“ treba biti na hrvatskom jeziku, a to znači na „hrvatskom standardnom jeziku“. Ponovno se radi o jezičnom perpetuumu mobile, u praksi potpuno neodrživoj ideji, društveno štetnoj i politički totalitarnoj. Kad god se netko želi obratiti javnosti, morao bi to dakle izreći na samo jedan jedini način, i to na standardnom dijalektu, koji nikada nije do kraja propisan (jer je u živoj upotrebi pa nikada ne može biti do kraja propisan) i stalan je predmet subjektivnih i znanstveno neutemeljenih propisivanja. Ovakva odredba može služiti samo uštkavanju ljudi po principu „ne znam/š dovoljno dobro standard, bolje da ništa ni ne kažem/š jer dijalekti su nezakoniti i kriminalni“ odnosno pojačavanju straha od jezika i jezične samomržnje, diskriminacije i isključenja velikog broja govornika iz javne sfere. Tragično je da se 2023. godine u demokratskom društvu uopće predlaže ovakav nedemokratski zakon.	Primljeno na znanje	Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“ na način da se vezano uz službenu i javnu uporabu, uz hrvatski standardni jezik, naglasi i važnost uporabe narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.
227	Vjekoslav Čosić	Javna uporaba hrvatskoga jezika, Članak 11.	Kad se već spominju potrošači (t. 3), trebalo bi u ovom članku dati legalitet ili uputiti na ono što se uobičajeno naziva "jezično zakonodavstvo bez zakona o jeziku". Zakonodavci su trebali uzeti u obzir tu činjenicu i u ovom Prijedlogu. Prestrašili su ih "ulični bukači" koji su stalno trubili o "Babarogi sankcija". U Kaznenom zakonu predvidjeti sankcije za one koji niječu i/li ocrnjuju i vrijeđaju hrvatski jezik. (Vidi : V. Čosić, Hrvati i jezično zakonodavstvo, 57 – 61, 127 - 142)	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda te stoga nisu predviđene sankcije zbog nepridržavanja njegovih odredaba.

228	MARIN ANTE PIVČEVIĆ	Javna uporaba hrvatskoga jezika, Članak 11.	U stavku 1. zamijeniti: "...pismena..." s "...pisana...". U stavku 2. zamijeniti: "...uporabu hrvatskoga jezika..." s "...uporabu hrvatskog standardnog jezika...". U stavku 3. zamijeniti: "Hrvatski jezik..." s "Hrvatski standardni jezik...". U stavku 4. zamijeniti: "...donose se na hrvatskom jeziku." s "...donose se na hrvatskom standardnom jeziku.". U stavku 5. zamijeniti: "...prvo na hrvatskom jeziku..." s "...prvo na hrvatskom standardnom jeziku...". U stavku 6. zamijeniti: "...uz uporabu hrvatskoga jezika..." s "...uz uporabu hrvatskog standardnog jezika...".	Djelomično prihvaćen	1. Pridjevi pisani, pismeni i pismen značenjski se razlikuju. Pridjev pisani znači 'koji je zapisan', npr. pisani dogovor, pisani trag, pisano pravilo. Pridjev pismeni znači 'koji je izražen pismom, koji se odnosi na pismo', npr. pismeni zahtjev, pismeni odgovor, pismeni ispit, pismena zadaća, pismeni rad, pismena provjera znanja. Pridjev pismen znači 'koji je napisan u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima; koji piše u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima', npr. pismen tekst, pismen novinar/službenik. 2. Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice prijedloga Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“ u skladu s prihvaćenim komentarima na stavke 2., 3. i 6. 3. Preostali dio komentara prima se na znanje.
229	GORDANA ČUPKOVIĆ	Javna uporaba hrvatskoga jezika, Članak 11.	U čitavom članku zamijeniti naziv "hrvatski jezik" nazivom "hrvatski standardni jezik"; ovako imamo odredbe da je uz uporabu hrvatskoga jezika moguća i uporaba narječnih idioma, kao da je riječ o dvije različite pojave; narječni idiomi su isto hrvatski jezik, što je i navedeno u početnim člancima Zakona.	Djelomično prihvaćen	Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“ na način da se vezano uz službenu i javnu uporabu, uz hrvatski standardni jezik, naglasi i važnost uporabe narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.
230	VLADIMIR LONČAREVIĆ	Javna uporaba hrvatskoga jezika, Članak 11.	st. 1. "pisana" umjesto "pismena". Zamijeniti to gdje god je potrebno. st. 1. Ako se kaže da je svaka... "obavijest u prostoru namijenjenom javnosti" (jasnije bi bilo "obavijest namijenjena javnosti") javna uporaba hrvatskoga jezika ,a ne navode se ostali "putovi", nejasno je zašto se posebice navodi "elektronički put". Što znači "široj publici"? A "užoj" publici? Javnost je sve što izlazi iz kruga privatnosti pa je to dovoljno. st. 6. Posebno navođenje iza riječi "razloga" nepotrebno je.	Djelomično prihvaćen	1. Pridjevi pisani, pismeni i pismen značenjski se razlikuju. Pridjev pisani znači 'koji je zapisan', npr. pisani dogovor, pisani trag, pisano pravilo. Pridjev pismeni znači 'koji je izražen pismom, koji se odnosi na pismo', npr. pismeni zahtjev, pismeni odgovor, pismeni ispit, pismena zadaća, pismeni rad, pismena provjera znanja. Pridjev pismen znači 'koji je napisan u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima; koji piše u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima', npr. pismen tekst, pismen novinar/službenik. 2. Komentar na pojam „široj publici“ iz stavka 1. je prihvaćen te je u skladu s tim dorađen završni tekst prijedloga Zakona. 3. Preostali dio komentara prima se na znanje.

231	Ante Šimić	Javna uporaba hrvatskoga jezika, Članak 11.	Prije stavka (6) jasno navesti izričitu uporabu hrvatskog jezika u emisijama i prijenosima na hrvatskim radio i TV kanalima. U (6) piše 'uz uporabu hrv. jezika može...', što ne isključuje mogućnost uporabe stranog jezika kao službenog.	Primljeno na znanje	Pitanja vezana uz medije i medijske sadržaje uređena su drugim propisima (Zakonom o medijima, Zakonom o elektroničkim medijima, Zakonom o Hrvatskoj radioteleviziji i sl.).
232	Valentina Lugomer	Javna uporaba hrvatskoga jezika, Članak 11.	U članku 11., stavku 2. potrebno je navesti koje su to neslužbene prigode. Također je potrebno dodati i službene prigode u kojima se u usmenoj komunikaciji može upotrebljavati koji od hrvatskih idioma, što bi svakako bilo poželjno. Zakon bi trebao biti tako napisan da ne iziskuje dodatna tumačenja i dodatne troškove savjetovanja i eventualnih sudskih sporova. Što će se dogoditi ako stranka u lokalnoj samoupravi upotrebljava svoj lokalni govor? Tko će reći je li komunikacija u nekom dijelu postala neslužbena? To treba, koliko je moguće preciznije, definirati.	Primljeno na znanje	1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir, a hrvatskom jeziku omogućuje se nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda. 2. Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“ na način da se vezano uz službenu i javnu uporabu, uz hrvatski standardni jezik, naglasi i važnost uporabe narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.
233	Andrija Živković	Javna uporaba hrvatskoga jezika, Članak 11.	U stavku 2 umjesto "uz uporabu hrvatskoga jezika" treba stajati "uz uporabu hrvatskoga jezičnoga standarda" ili "hrvatskoga standardnoga jezika". Postojeća formulacija implicira da organski idiomi nisu hrvatski jezik ili da su manje hrvatski od standarda. Isto vrijedi i za stavak 6.	Prihvaćen	Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“ na način da se vezano uz službenu i javnu uporabu, uz hrvatski standardni jezik, naglasi i važnost uporabe narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.
234	BORNA TRESKA	Javna uporaba hrvatskoga jezika, Članak 11.	Stavak 5, tipfeler. Treba "javne" umjesto "j avne"	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

235	BORNA TRESKA	Javna uporaba hrvatskoga jezika, Članak 11.	Stavak 1 umjesto "pismena jezična obavijest" staviti "pisana jezična obavijest"	Nije prihvaćen	Pridjevi pisani, pismeni i pismen značenjski se razlikuju. Pridjev pisani znači 'koji je zapisan', npr. pisani dogovor, pisani trag, pisano pravilo. Pridjev pismeni znači 'koji je izražen pismom, koji se odnosi na pismo', npr. pismeni zahtjev, pismeni odgovor, pismeni ispit, pismena zadaća, pismeni rad, pismena provjera znanja. Pridjev pismen znači 'koji je napisan u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima; koji piše u skladu s gramatičkim i pravopisnim pravilima', npr. pismen tekst, pismen novinar/službenik.
236	Branko Kleković	OSNOVNA PRAVILA O SLUŽBENOJ I JAVNOJ UPORABI HRVATSKOGA JEZIKA , Uporaba hrvatskoga jezika u obrazovanju	U obazovnom sustavu moraju svoje mjesto naći i dijalekti kako bismo ih šačuvali od nestanka. Jasno treba biti naznačena mogućnost provođenja dijela obrazovnog programa na dijalektu. Dijalekti su naše bogatstvo i nisu prijetnja standardnom hrvatskom jeziku.	Djelomično prihvaćen	Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice prijedloga Zakona voditi računa da se u službenoj i javnoj uporabi uz hrvatski standardni jezik omogućiti i uporaba narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.
237	Vijeće talijanske autohtone nacionalne manjine Istarske županije - Consiglio della minoranza nazionale italiana autoctona della Regione Istriana	Uporaba hrvatskoga jezika u obrazovanju, Članak 12.	Vijeće talijanske autohtone nacionalne manjine Istarske županije-Consiglio della minoranza nazionale italiana autoctona della Regione istriana posebnu pozornost posvećuje razvoju obrazovnog sustava prema Modelu A obrazovanja na jeziku i pismu talijanske nacionalne manjine te prema učenju i poučavanju talijanskoga jezika kao jezik društvene sredine u školama Istarske županije. Pozitivno gledamo na činjenicu da u zakonu koji regulira položaj hrvatskoga jezika te predstavlja zakonsku osnovu za definiranje propisa koji na jedinstven način propisuje uporabu istoga, izričito se navodi da u Republici Hrvatskoj nacionalne manjine mogu izvoditi nastavu na svom materinskom jeziku i pismu. Za svaku nacionalnu manjinu mogućnost izražavanja i uporabe svog materinskog jezika je od posebne važnosti i značaja jer je prije svega čimbenik koji utvrđuje nacionalni identitet pa time i samo postojanje nacionalne manjine. Smatramo da je predmetni zakon i temelj za jačanje i manjinskih materinskih jezika neovisno o obrazovnom modelu.	Primljeno na znanje	Razmotrit će se.

238	TAMARA POLIĆ	Uporaba hrvatskoga jezika u obrazovanju, Članak 12.	(1) Tko će nastavnike (uključivši i mene) poučiti standardnome hrvatskom jeziku. Osim u pravopisu i gramatici, griješe i u sintaksi. Djeca i studenti dođu iz škole gdje večna nastavnika/ca govori: "Da li je netko možda čuo...?"; "veliko hvala", "što da kažem" i tsl.	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.
239	Unione Italiana	Uporaba hrvatskoga jezika u obrazovanju, Članak 12.	Talijanska Unija – Unione Italiana, kao krovna organizacija Talijanske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, koja skrbi o razvoju iste u svim područjima društva, kao izraz izvršenja ustavnog prava svakog građana Republika Hrvatske koji temeljem odredbi članka 15. Ustava, jamči ravnopravnost pripadnicima svih nacionalnih manjina. Ravnopravnost i zaštita prava nacionalnih manjina uređuje se ustavnim zakonom koji se donosi po postupku za donošenje organskih zakona. [NN 113/00., čl. 7., 9. 11. 2000.] Time u svezi, Unione Italiana posebnu pozornost posvećuje razvoju obrazovnog sustana prema Modelu A obrazovanja na jeziku i pismu talijanske nacionalne manjine. Pozitivno gledamo na činjenicu da u zakonu koji regulira položaj hrvatskoga jezika te predstavlja zakonsku osnovu za definiranje propisa koji na jedinstven način propisuje uporabu istoga, izričito se navodi da u Republici Hrvatskoj nacionalne manjine mogu izvoditi nastavu na svom materinskom jeziku i pismu. Za svaku nacionalnu manjinu mogućnost izražavanja i uporabe svog materinskog jezika je od posebne važnosti i značaja jer je prije svega čimbenik koji utvrđuje nacionalni identitet pa time i samo postojanje nacionalne manjine. Smatramo da je predmetni zakon i temelj za jačanje i manjinskih materinskih jezika neovisno o obrazovnom modelu.	Primljeno na znanje	Razmotrit će se.

240	Valentina Orbanić	Uporaba hrvatskoga jezika u obrazovanju, Članak 12.	<p>Dijalekti su veoma važan dio hrvatskog jezika, te bi ograničavanje korištenja i učenja istih u odgojno-obrazovnim ustanovama zasigurno imalo negativan utjecaj na očuvanje regionalnih značajki svakog podneblja, a time i postupno dovelo do gubitka jezičnih bogatstava i raznolikosti koje krase hrvatski jezik. Predloženim tekstom članka 12. Zakona zanemaruje se važnost poznavanja narječja u svim hrvatskim regijama, a time i poznavanja vlastitih regionalnih posebnosti. Smatramo stoga kako Nacrt Zakona o hrvatskom jeziku kojim se ograničava uporaba dijalekata i narječja, prije svega u nastavi i drugim oblicima odgojno-obrazovnog rada u dječjim vrtićima, školama i na fakultetima, nije prihvatljiv, zbog čega predlažemo da se u članku 12. uvrsti stavak koji će glasiti:</p> <p>„Uz uporabu hrvatskoga jezika, u nastavi i drugim oblicima odgojno-obrazovnog rada moguća je i uporaba narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.“</p> <p>U ime Kluba mladih IDS-a,</p> <p>Predsjednica Kluba mladih IDS-a Valentina Orbanić</p>	Prihvaćen	Prijedlog se prihvaća te će članak 12. tijekom izrade završnog teksta Zakona biti dorađen na način da će se uz uporabu hrvatskoga jezika u nastavi i drugim oblicima odgojno-obrazovnog rada omogućiti i uporaba narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.
-----	-------------------	---	---	-----------	---

241	Tamara Gazdić-Alerić	Uporaba hrvatskoga jezika u obrazovanju, Članak 12.	<p>Članak 12., stavak 1. Uporaba hrvatskoga jezika podrazumijeva i uporabu narječja, odnosno mjesnih govora kao konkretnih realizacija narječja i dijalekata. Smatram da ovdje treba vidjeti želi li se naglasiti hrvatski jezik u cjelini, a zatim dodati da se na hrvatskome standardnome jeziku treba odvijati nastava. Naravno da to ne ograničava poučavanje i njegovanje narječja i dijalekata jer sadržaji te vrste već su određeni Kurikulumom nastavnoga predmeta Hrvatski jezik i svaki odgojitelj, učitelj i nastavnik odredit će u konkretnoj situaciji kada će im se obratiti na mjesnome govoru, ali nastava se u cjelini treba odvijati na hrvatskome standardnome jeziku jer u tome je i bit standardnog oblika jezika, da služi kao zajednički kod. U suprotnome, primjerice, budući da hrvatskome jeziku pripadaju i mjesni govori, prema ovom bi članku značilo da učitelj može doći u školu u drugi dio Hrvatske i učenicima držati cjelovitu nastavu na svome mjesnom govoru. To je neprihvatljivo čak da svi učenici i nastavnici govore istim mjesnim govorom. Škola je mjesto u kojem učitelji i nastavnici učenicima služe kao govorni modeli i mjesto učenja standardnoga oblika jezika.</p>	Prihvaćen	Članak 12. bit će dorađen na način da se u stavak 1. doda da se nastava i drugi oblici odgojno-obrazovnog rada u odgojno-obrazovnim ustanovama u Hrvatskoj izvode na svim razinama na hrvatskome standardnom jeziku.
242	Marko Alerić	Uporaba hrvatskoga jezika u obrazovanju, Članak 12.	<p>(1) Ovdje je posebno važno, što sam prije spomenuo, razlikovati hrvatski jezik i hrvatski standardni jezik koji je samo jedan od oblika hrvatskoga jezika. Naime, nastava i drugi oblici odgojno-obrazovnog rada moraju se izvoditi na hrvatskom standardnom jeziku, kako bi svim učenicima bilo omogućeno ovladavanje zajedničkim jezičnim sustavom, hrvatskim standardnim jezikom, a čije im ovladavanje omogućuje aktivno i ravnopravno uključivanje u najširu hrvatsku društvenu zajednicu. Ako se kaže da se nastava odvija na hrvatskom jeziku, onda to znači da se nastava može odvijati na bilo kojem idiomu hrvatskoga jezika, što znači i na mjesnim govorima. Takva mogućnost u pitanje bi dovela cjelokupno obrazovanje.</p>	Prihvaćen	Članak 12. bit će dorađen na način da se u stavak 1. doda da se nastava i drugi oblici odgojno-obrazovnog rada u odgojno-obrazovnim ustanovama u Hrvatskoj izvode na svim razinama na hrvatskome standardnom jeziku.

243	Stjepan Štivić	Uporaba hrvatskoga jezika u obrazovanju, Članak 12.	Članak 12. (3) Nastava i drugi oblici odgojno-obrazovnog rada mogu se izvoditi i na nekom od stranih jezika sukladno propisima koji uređuju djelatnost odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj. Sugerirao bih riječ "iznimno" nakon "se izvoditi".	Nije prihvaćen	Zakoni koji uređuju djelatnost odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj već sada omogućuju to da se nastava i drugi oblici odgojno-obrazovnog rada mogu izvoditi i na nekom od stranih jezika.
244	Andel Starčević	Uporaba hrvatskoga jezika u obrazovanju, Članak 12.	Uz 1. stavak > Ponovno proturječje unutar samog prijedloga Zakona odnosno između navodnog njegovanja bogatstva hrvatskog jezika i toga da se prijedlogom Zakona nastoji *kriminalizirati upotreba narječnih idioma* u nastavi. Radi se o izrazito štetnoj ideji koja može samo pojačati neznanstvene poglede, ideologiju standardnog jezika, jezične i društvene predrasude, društvenu diskriminaciju i isključivost, progon vještica i pretvoriti nastavnike koji bilo što kažu ili napišu na narječju u prekršitelje zakona. Učinak bi mogao biti još samo veći odljev nastavnika iz školskog sustava. Odredba je izrazito totalitarna i u demokratskom društvu nedopustiva.	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda. Predlagatelj će doraditi tekst Zakona na način da se vezano uz službenu i javnu uporabu, uz hrvatski standardni jezik, naglasi važnost uporabe narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.
245	MARIN ANTE PIVČEVIĆ	Uporaba hrvatskoga jezika u obrazovanju, Članak 12.	U stavku 1. i 2. zamijeniti: "...na hrvatskom jeziku..." s "...na hrvatskom standardnom jeziku...". Stavak 1. dopuniti kako je predložila Valentina Lugomer: "...U slučajevima kad je polaznicima razumljivija komunikacija na dijalektu, odgojno-obrazovni djelatnik i učenici mogu se u dijelu komunikacije koristiti nekim od ostalih oblika hrvatskoga jezika, pri čemu se predmet Hrvatski jezik u cijelosti izvodi na hrvatskom standardnome jeziku, osim gdje to iziskuje lingvometodički predložak, književnoumjetnički ili medijski tekst te u spontanim i igrovnim aktivnostima."	Prihvaćen	Prijedlog se prihvaća te će članak 12. tijekom izrade završnog teksta Zakona biti doraden na način da će uz uporabu hrvatskoga jezika u nastavi i drugim oblicima odgojno-obrazovnog rada omogućiti i uporaba narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.
246	Dalibor Hrelja	Uporaba hrvatskoga jezika u obrazovanju, Članak 12.	Valentinin komentar jest odista bitan u učionici. Dobro je ostaviti učiteljima malo manevarskog mjesta, mjesta za korištenje dijalekta. Učenici će, uz nekoliko, svega par pravih uzora, naučiti standard bez većih problema.	Primljeno na znanje	Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice prijedloga Zakona voditi računa da se u službenoj i javnoj uporabi uz hrvatski standardni jezik omogući i uporaba narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.

247	VLADIMIR LONČAREVIĆ	Uporaba hrvatskoga jezika u obrazovanju, Članak 12.	Kao što je rečeno, budući da je Ustavom i drugim zakonima zajamčena i uređena uporaba jezika pripadnicima nacionalnih manjina, nepotrebno je to ponovno isticati u ovom zakonu. To je već propisano! Nije potrebno dvaput propisivati istu stvar.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
248	Valentina Lugomer	Uporaba hrvatskoga jezika u obrazovanju, Članak 12.	Članak 12., stavak 1.: "Nastava i drugi oblici odgojno-obrazovnog rada u odgojno-obrazovnim ustanovama u Hrvatskoj izvode se na svim razinama na hrvatskome standardnome jeziku. U slučajevima kad je polaznicima razumljivija komunikacija na dijalektu, odgojno-obrazovni djelatnik i učenici mogu se u dijelu komunikacije koristiti nekim od ostalih oblika hrvatskoga jezika, pri čemu se predmet Hrvatski jezik u cijelosti izvodi na standardnome jeziku, osim gdje to iziskuje lingvometodički predložak, književnoumjetnički ili medijski tekst te u spontanim i igrovnim aktivnostima." To se prvenstveno odnosi na predškolske ustanove te na osnovnu školu i to u usmenoj komunikaciji gdje polaznici (djeca predškolske dobi i osnovnoškolski učenici) još ne poznaju u potpunosti hrvatski jezični standard. Odgajatelji i učitelji morali bi govoriti i pisati hrvatskim standardnim jezikom, no trebali bi, radi dobiti učenika, smjeti komunicirati i na dijalektu kraja u kojem rade.	Prihvaćen	Prijedlog se prihvaća te će članak 12. tijekom izrade završnog teksta Zakona biti doraden na način da će se uz uporabu hrvatskoga jezika u nastavi i drugim oblicima odgojno-obrazovnog rada omogućiti i uporaba narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.
249	Željana Volarević	OSNOVNA PRAVILA O SLUŽBENOJ I JAVNOJ UPORABI HRVATSKOGA JEZIKA , Promicanje učenja hrvatskoga jezika	Primijetiti ću i ja, što već negdje pročitah, kako bi trebalo naglasiti da se radi o uporabi hrvatskog standardnog jezika u nastavi, kao i u svim javnim ustanovama. I mislim da neće svi tako lako naučiti standardni jezik, a još je teže tamo gdje standardni jezik ima više sličnosti s narječjem i govorom nekoga kraja. Smatram stoga obvezom svakoga javnog djelatnika nastojati i biti upornim u uporabi jezičnoga standarda u službenoj komunikaciji, ne samo u školskim ustanovama.	Primljeno na znanje	Završni tekst Zakona dopunit će na način da se uz uporabu hrvatskoga jezika u nastavi i drugim oblicima odgojno-obrazovnog rada omogući i uporaba narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.

250	Ante Beljo	Promicanje učenja hrvatskoga jezika, Članak 13.	<p>Jezik Hrvata u izvandomovinstvu (pod domovinstvom podrazumijevamo Republiku Hrvatsku – službeni jezik je hrvatski, i državu Bosnu i Hercegovinu u kojoj je hrvatski jedan od tri službena jezika, uz bošnjački i srpski, na cijelom teritoriju države) i njihovih potomaka u državama u kojima žive usklađen je sa zakonima o jezicima u tim državama, a jezik je u svima jedno od ključnih obilježja nacionalnog identiteta.</p> <p>Kao jedna od osoba koja je od 1968. do povratka u Hrvatsku 1990. radila na svim poljima priznavanja hrvatskoga jezika za Hrvate na sjevernoameričkom kontinentu, pa i kao jedan od osnivača hrvatskih izvandomovinskih škola (osnovne škole, srednje škole, fakulteti i katedre hrvatskoga jezika), mogu zaključiti da je sve zastalo poslije 2004. godine i počelo se mijenjati na štetu onoga što smo radili. Odjednom je zaključeno da jezik nema veze s identitetom i Hrvati su, primjerice, postali diskriminiran narod u Kanadi kojemu se nameće tzv. bhs jezik. I u Kanadi i u SAD-u i u Argentini i u svim zemljama u kojim živi veliko hrvatsko iseljeničtvo jezik je osnovno obilježje identiteta pa bi se samo trebalo ugledati na zakone tih zemalja gdje je hrvatski jezik priznat i ne činiti štetu Hrvatima u tim zemljama tako što im se propisuje tzv. zajednički jezik premda je i hrvatskim i srpskim ustavom definirano kako su hrvatski i srpski dva različita jezika.</p> <p>U budućim konzultacijama o jezičnim pitanjima u zemljama u kojima živi veliko hrvatsko iseljeničtvo trebalo bi surađivati isključivo s iseljenicima i iseljeničkim udrugama koje žive u tim zemljama i koje poznaju tu zakonsku regulativu.</p>	Primljeno na znanje	<p>Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>Za raspravu o nekom pitanju ili za praćenje nekog područja Vijeće za hrvatski jezik moći će osnovati radna i druga stručna tijela u čijem radu mogu sudjelovati i osobe (uključivo i one iz iseljeničtva) koje nisu članovi Vijeća.</p>
-----	------------	---	--	---------------------	---

251	Hrvatsko kulturno vijeće	Promicanje učenja hrvatskoga jezika, Članak 13.	<p>Predlažemo dopunu članka 13. sljedećim odredbama:</p> <p>1. Vlada će u međunarodnim kontaktima nastojati na otvaranju katedra za hrvatski jezik na europskim sveučilištima, kao i na posebnim katedrama za hrvatski jezik ondje gdje se sada hrvatski predaje pod nazivom koji ne postoji u nomenklaturi Europske unije.</p> <p>2. Vlada će u suradnji s tijelima Bosne i Hercegovine nastojati da se poštuje ravnopravnost hrvatskoga jezika na cijelom teritoriju BiH.</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
252	Vijeće talijanske autohtone nacionalne manjine Istarske županije - Consiglio della minoranza nazionale italiana autoctona della Regione Istriana	Promicanje učenja hrvatskoga jezika, Članak 13.	<p>Vijeće talijanske autohtone nacionalne manjine Istarske županije-Consiglio della minoranza nazionale italiana autoctona della Regione istriana posebnu pozornost posvećuje razvoju odgoja prema Modelu A obrazovanja na jeziku i pismu talijanske nacionalne manjine. Pozitivno gledamo na činjenicu da u zakonu koji regulira položaj hrvatskoga jezika te predstavlja zakonsku osnovu za definiranje propisa koji na jedinstven način propisuje uporabu istoga, izričito se navodi da u Republici Hrvatskoj nacionalne manjine mogu izvoditi nastavu na svom materinskom jeziku i pismu. Pozitivno gledamo na činjenicu da se u ovom članku jasno govori o specifičnostima učenja i poučavanja hrvatskoga jezika ovisno o porijeklu učenika i njihovih obitelji. Time u svezi, Vijeće smatra da ovaj zakon mora biti temelj za izradu Kurikuluma hrvatskoga jezika u obrazovnim ustanovama na jeziku i pismu nacionalnih manjina.</p> <p>U Republici Hrvatskoj, obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina provodi se prema tri obrazovna Modela: A, B, C. U obrazovnim ustanovama ustrojene prema Modelu A obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina, manjinski jezik je materinski jezik, hrvatski jezik je domovinski/državni/jezik društvene sredine i uče se i strani jezici (uobičajeno je učenje dvaju stranih jezika, dok u srednjim školama uče se i tri strana jezika). Kroz obrazovnu vertikalu, nastavni fond sati tih jezika ne može uvijek biti isti, kao što ne mogu biti isti obrazovni ishodi i razina njihovog ostvarivanja te samo poučavanje. Zbog toga smatra</p>	Primljeno na znanje	Razmotrit će se.

			<p>se potrebnom izrada dodatnih kurikuluma hrvatskoga jezika za obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Time se ne želi umanjiti važnost niti jednog od navedenih jezika, već poštivati značaj i ulogu istih te jamčiti korisnicima primjerenu razinu komunikacije i vladanja na svim jezicima ovisno o njihovom položaju.</p> <p>Vijeće talijanske autohtone nacionalne manjine Istarske županije-Consiglio della minoranza nazionale italiana autoctona della Regione istriana podupire nadležno Ministarstvo da, pored programa koji se odnose na pripremu i dopunsku nastavu za one učenike koji ne znaju ili nedostatno znaju hrvatski jezik, kao i programe koji su namijenjeni strancima i potomcima hrvatskih iseljenika, u Hrvatskoj i inozemstvu, razmotri mogućnost izrade Kurikuluma hrvatskoga jezika za obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina.</p>		
253	TAMARA POLIĆ	Promicanje učenja hrvatskoga jezika, Članak 13.	Vlada to čini, no tko će naučiti političare hrvatski jezik? Njihovi (i ne samo njihovi) javni nastupi su nasilje nad hrvatskim jezikom. Trebalo bi uvesti tečajeve hrvatskog jezika za sve one koji misle nastupati u medijima.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

254	Ivica Škiljo	Promicanje učenja hrvatskoga jezika, Članak 13.	(4) : Zašto samo polovina?	Primljeno na znanje	Predmet Hrvatski jezik ima tri područja: Hrvatski jezik i komunikacija (jezične vještine, gramatika i pravopis, povijest hrvatskoga jezika), Književnost i stvaralaštvo (čitanje, interpretacija književnoumjetničkoga teksta i stvaranje /pisanje/ sastavaka potaknuto književnoumjetničkim djelom) i Kultura i mediji. Pri planiranju učenja i poučavanja nastavnik oblikuje aktivnosti učenja i poučavanja koja obuhvaćaju sva tri područja (utemeljeno na konstruktivnim i funkcionalnim teorijama učenja i teorijama kurikula). Pri određivanju kriterija vrednovanja učeničkih sastavaka učitelj ili nastavnik sastavlja opisnike prema kojima se vrednuje učenički sastavak tako da je obuhvaćen jezik, pravopis, stil i sadržaj koji obuhvaća sadržaje književnosti (obično se iskazuje u postocima ili broju odstupanja, pogrešaka). Jezik je većim dijelom obuhvaćen svim aktivnostima učenja i poučavanja, a i vrednovanja, jedino kad je unaprijed stavljen naglasak na književnost. O tome bi trebao voditi brigu svaki učitelj ili nastavnik hrvatskoga jezika, a opisano je i u Kurikulu nastavnog predmeta Hrvatski jezik.
255	Unione Italiana	Promicanje učenja hrvatskoga jezika, Članak 13.	Talijanska Unija – Unione Italiana, kao krovna organizacija Talijanske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj koja skrbi o razvoju iste u svim područjima društva, kao izraz izvršenja ustavnog prava svakog građana Republika Hrvatske koji temeljem odredbi članka 15. Ustava, jamči ravnopravnost pripadnicima svih nacionalnih manjina. Ravnopravnost i zaštita prava nacionalnih manjina uređuje se ustavnim zakonom koji se donosi po postupku za donošenje organskih zakona. [NN 113/00., čl. 7., 9. 11. 2000.] Time u svezi, posebnu pozornost posvećena je razvoju odgoja prema Modelu A obrazovanja na jeziku i pismu talijanske nacionalne manjine. Pozitivno gledamo na činjenicu da u zakonu koji regulira položaj hrvatskoga jezika te predstavlja zakonsku osnovu za definiranje propisa koji na jedinstven način propisuje uporabu istoga, izričito se navodi da u Republici	Primljeno na znanje	Razmotrit će se.

			<p>Hrvatskoj nacionalne manjine mogu izvoditi nastavu na svom materinskom jeziku i pismu. Pozitivno gledamo na činjenicu da se u ovom članku jasno govori o specifičnostima učenja i poučavanja hrvatskoga jezika ovisno o porijeklu učenika i njihovih obitelji. Time u svezi, Unione Italiana – Talijanska unija smatra da ovaj zakon mora biti temelj za izradu Kurikuluma hrvatskoga jezika u obrazovnim ustanovama na jeziku i pismu nacionalnih manjina.</p> <p>U Republici Hrvatskoj, obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina provodi se prema tri obrazovna Modela: A, B, C. U obrazovnim ustanovama ustrojene prema Modelu A obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina, manjinski jezik je materinski jezik, hrvatski jezik je domovinski/državni/jezik društvene sredine i uče se i strani jezici (uobičajeno je učenje dvaju stranih jezika, dok u srednjim školama uče se i tri strana jezika). Kroz obrazovnu vertikalu, nastavni fond sati tih jezika ne može uvijek biti isti, kao što ne mogu biti isti obrazovni ishodi i razinja njihovog ostvarivanja te samo počavanje. Zbog toga smatra se potrebnom izrada dodatnih kurikuluma hrvatskoga jezika za obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Time se ne želi umanjiti važnost niti jednog od navedenih jezika, već poštivati značaj i ulogu istih te jamčiti korisnicima primjerenu razinu komunikacije i vladanja na svim jezicima ovisno o njihovom položaju..</p> <p>Unione Italiana – Talijanska unija podupire nadležno Ministarstvo da razmotri mogućnost izrade Kurikuluma hrvatskoga jezika za obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina.</p>		
256	Tamara Gazdić-Alerić	Promicanje učenja hrvatskoga jezika, Članak 13.	<p>Predložila bih da se u jednom stavku članka 13. doda i važnost promicanja učenja hrvatskoga jezika u visokoškolskim institucijama. Redovito se pokazuje potreba za nastavkom učenja hrvatskoga (standardnoga) jezika na sveučilišnoj razini, o čemu je često javno raspravljano i o čemu je bio postignut konsenzus. U taj se dio učenja hrvatskoga jezika treba ugraditi i jezik struke.</p>	Primljeno na znanje	Sadržaj studijskog programa u postupku inicijalne akreditacije predlažu visoka učilišta u sklopu autonomije sveučilišta, a u skladu sa Zakonom o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti te isto ne može biti predmet ovog Zakona, no u suradnji s akademskom zajednicom nastojat će se podići svijesti o važnosti promicanja učenja hrvatskoga jezika na visokoškolskim institucijama.

257	Davor Dukic	Promicanje učenja hrvatskoga jezika, Članak 13.	Nedostaje stavak koji bi jamčio minimalnu satnicu predmeta Hrvatski jezik u osnovnoj i srednjoj školi.	Primljeno na znanje	Broj nastavnih sati pojedinoga nastavnog predmeta, pa tako i Hrvatskoga jezika, definiran je nastavnim planom prema posebnom zakonu ovisno o razini obrazovanja.
258	Dalibor Hrelja	Promicanje učenja hrvatskoga jezika, Članak 13.	Za strance: B1 razina je poželjna, svakako. Nemojmo zaboraviti i poznavanje kulture (povijest, geografija i sl.).	Primljeno na znanje	<p>1. Ministarstvo znanosti i obrazovanja sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, a na temelju zahtjeva škole i odluke o uključivanju učenika u pripremnu/dopunsku nastavu Gradskog ureda za obrazovanje, tj. nadležnih županijskih upravnih odjela za obrazovanje izdaje suglasnosti i financira održavanje pripremne nastave hrvatskoga jezika za učenike strance za osnovne i srednje škole u trajanju od 70 školskih sati - svaki dan 2 školska sata u slučaju kada dijete uopće ne zna jezik. Isto tako, Ministarstvo izdaje suglasnosti za dodatnu nastavu hrvatskoga jezika kada dijete djelomično zna jezik u trajanju od 35 ili 70 školskih sati. Prema istoj proceduri odobrava se i ponavljanje pripremne nastave u trajanju od 70 sati u slučaju potrebe.</p> <p>2. Učenici tijekom navedenih priprema pohađaju nastavu iz svih ili nekih nastavnih predmeta ovisno o vrsti odobrene nastave hrvatskoga jezika, odnosno razini znanja hrvatskoga jezika.</p> <p>3. Pitanje znanja hrvatskoga jezika regulirano je i drugim propisima, npr. Zakonom o strancima, Zakonom o hrvatskom državljanstvu, Zakonom o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija i drugima.</p>

259	Josip Vinković	Promicanje učenja hrvatskoga jezika, Članak 13.	Trebalo bi inzistirati na znanju hrvatskog jezika B1 razine za sve koji se zapošljavaju u uslužnim i sličnim djelatnostima gdje imaju doticaj s građanima RH. Država im ne bi trebala biti obavezna osigurati učenje hrvatskog jezika nego je to njihov trošak. U slučaju da se djeca trajno dosele u RH i ne znaju hrvatski jezik, istima država treba omogućiti učenje hrvatskog jezika van redovne nastave. Ovakva stvar je duboko urojenjena i u ostalim članicama EU te bi se trebali držati toga.	Primljeno na znanje	<p>1. Ministarstvo znanosti i obrazovanja sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, a na temelju zahtjeva škole i odluke o uključivanju učenika u pripremnu/dopunsku nastavu Gradskog ureda za obrazovanje, tj. nadležnih županijskih upravnih odjela za obrazovanje izdaje suglasnosti i financira održavanje pripreme nastave hrvatskoga jezika za učenike strance za osnovne i srednje škole u trajanju od 70 školskih sati - svaki dan 2 školska sata u slučaju kada dijete uopće ne zna jezik. Isto tako, Ministarstvo izdaje suglasnosti za dodatnu nastavu hrvatskoga jezika kada dijete djelomično zna jezik u trajanju od 35 ili 70 školskih sati. Prema istoj proceduri odobrava se i ponavljanje pripreme nastave u trajanju od 70 sati u slučaju potrebe.</p> <p>2. Učenici tijekom navedenih priprema pohađaju nastavu iz svih ili nekih nastavnih predmeta ovisno o vrsti odobrene nastave hrvatskoga jezika, odnosno razini znanja hrvatskoga jezika.</p> <p>3. Pitanje znanja hrvatskoga jezika regulirano je i drugim propisima (npr. Zakonom o strancima, Zakonom o hrvatskom državljanstvu, Zakonom o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija i drugima).</p>
260	VLADIMIR LONČAREVIĆ	Promicanje učenja hrvatskoga jezika, Članak 13.	<p>st. 2. predlažem ovako: Ministarstvo..... redovitom obrazovanju, programe... hrvatski jezik te programe...namijenjene strancima...i potomcima hrvatskih iseljenika u Hrvatskoj i inozemstvu.</p> <p>st. 3. "ini" znači " "drugi" pa riječ "drugoga" između zagrada nije potrebna.</p> <p>st. 4. može se urediti nekim drugim zakonom. Ovaj stavak doima se da je napisan "nek je više vojske"</p>	Primljeno na znanje	Predlagatelj ostaje pri izričaju koji je naveden u Nacrtu prijedloga Zakona.

261	Martina Vičić Crnković	Promicanje učenja hrvatskoga jezika, Članak 13.	<p>Na tržištu rada pojavio velik broj radnika koji ne znaju hrvatski jezik i koji uopće nisu jezično integrirani u sredinu u koju su došli. Zapošljavaju se i u djelatnostima u kojima je nužna verbalna komunikacija s građanima RH, primjerice uslužnim djelatnostima, turizmu i slično. Iznimno je važno i za njihovu integraciju, i za očuvanje hrvatskoga jezika, da uvjet poznavanja hrvatskoga jezika na razini B1 bude uvjet za zapošljavanje u takvim djelatnostima. Dakle, država bi im uz rad trebala biti omogućiti besplatno učenje hrvatskoga jezika za strance u trajanju od najmanje 6 mjeseci (barem 15 sati tjedno), a poznavanje jezika trebalo bi biti uvjet za stalno zapošljavanje u svakoj djelatnosti u kojoj se verbalno komunicira s građanima RH. Isto treba vrijediti za integraciju učenika u školama. Učenici koji dolaze iz stranih zemalja i ne znaju hrvatski jezik ne bi trebali biti uključeni u redovnu nastavu, već im država treba omogućiti tečaj hrvatskog jezika za strance u trajanju od najmanje 6 mjeseci, i to 20 sati tjedno. Tek nakon završenog tečaja i položenog ispita iz poznavanja hrvatskoga jezika učenicima bi trebalo omogućiti pohađanje redovne nastave.</p> <p>Sve navedeno zakonski je riješeno i provodi se u onim europskim zemljama koje se godinama suočavaju s velikim brojem ekonomskih i ostalih migranata, dakle samo treba primijeniti ono što zemlje već desetljećima provode na našu zemlju. Bez jezične integracije u društvo nema prave asimilacije.</p>	Nije prihvaćen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ministarstvo znanosti i obrazovanja sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, a na temelju zahtjeva škole i odluke o uključivanju učenika u pripremnu/dopunsku nastavu Gradskog ureda za obrazovanje, tj. nadležnih županijskih upravnih odjela za obrazovanje izdaje suglasnosti i financira održavanje pripreme nastave hrvatskoga jezika za učenike strance za osnovne i srednje škole u trajanju od 35 ili 70 školskih sati - svaki dan 2 školska sata u slučaju kada dijete uopće ne zna jezik. Isto tako, Ministarstvo izdaje suglasnosti za dodatnu nastavu hrvatskoga jezika kada dijete djelomično zna jezik u trajanju od 35 ili 70 školskih sati. Prema istoj proceduri odobrava se i ponavljanje pripreme nastave u trajanju od 70 sati u slučaju potrebe. 2. Učenici tijekom navedenih priprema pohađaju nastavu iz svih ili nekih nastavnih predmeta ovisno o vrsti odobrene nastave hrvatskoga jezika, odnosno razini znanja hrvatskoga jezika. 3. Pitanje znanja hrvatskoga jezika regulirano je i drugim propisima (npr. Zakonom o strancima, Zakonom o hrvatskom državljanstvu, Zakonom o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija i drugima).
-----	------------------------	---	--	----------------	---

262	Ranko Matasović	Promicanje učenja hrvatskoga jezika, Članak 13.	Nije jasno kako se utvrđuje što je "polovina sadržaja u predmetu Hrvatski jezik". Primjerice, ako učenik pročita književno djelo i o njemu napiše sastavak, koji će nastavnik ispraviti (na pravopisnoj, jezičnoj, stilskoj i svakoj drugoj razini) - računa li se to u jezični ili književni sadržaj?	Primljeno na znanje	Predmet Hrvatski jezik ima tri područja: Hrvatski jezik i komunikacija (jezične vještine, gramatika i pravopis, povijest hrvatskoga jezika), Književnost i stvaralaštvo (čitanje, interpretacija književnoumjetničkoga teksta i stvaranje /pisanje/ sastavaka potaknuto književnoumjetničkim djelom) i Kultura i mediji. Pri planiranju učenja i poučavanja nastavnik oblikuje aktivnosti učenja i poučavanja koje obuhvaćaju sva tri područja (utemeljeno na konstruktivnim i funkcionalnim teorijama učenja i teorijama kurikula). Pri određivanju kriterija vrednovanja učeničkih sastavaka učitelj ili nastavnik sastavlja opisnike prema kojima se vrednuje učenički sastavak tako da je obuhvaćen jezik, pravopis, stil i sadržaj koji obuhvaća sadržaje književnosti (obično se iskazuje u postocima ili broju odstupanja, pogrešaka). Jezik je većim dijelom obuhvaćen svim aktivnostima učenja i poučavanja, a i vrednovanja, jedino kad je unaprijed stavljen naglasak na književnost. O tome bi trebao voditi brigu svaki učitelj ili nastavnik hrvatskoga jezika, a opisano je i u Kurikulu nastavnoga predmeta Hrvatski jezik.
-----	-----------------	---	--	---------------------	---

263	Andrija Živković	Promicanje učenja hrvatskoga jezika, Članak 13.	Nejasno je kako bi se osiguralo provođenje stavka 4.	Primljeno na znanje	<p>Predmet Hrvatski jezik ima tri područja: Hrvatski jezik i komunikacija (jezične vještine, gramatika i pravopis, povijest hrvatskoga jezika), Književnost i stvaralaštvo (čitanje, interpretacija književnoumjetničkoga teksta i stvaranje /pisanje/ sastavaka potaknuto književnoumjetničkim djelom) i Kultura i mediji. Pri planiranju učenja i poučavanja nastavnik oblikuje aktivnosti učenja i poučavanja koja obuhvaćaju sva tri područja (utemeljeno na konstruktivnim i funkcionalnim teorijama učenja i teorijama kurikula). Pri određivanju kriterija vrednovanja učeničkih sastavaka učitelj ili nastavnik sastavlja opisnike prema kojima se vrednuje učenički sastavak tako da je obuhvaćen jezik, pravopis, stil i sadržaj koji obuhvaća sadržaje književnosti (obično se iskazuje u postocima ili broju odstupanja, pogrešaka). Jezik je većim dijelom obuhvaćen svim aktivnostima učenja i poučavanja, a i vrednovanja, jedino kad je unaprijed stavljen naglasak na književnost. O tome bi trebao voditi brigu svaki učitelj ili nastavnik hrvatskoga jezika, a opisano je i u Kurikulu nastavnoga predmeta Hrvatski jezik.</p>
-----	------------------	---	--	---------------------	--

264	Andrija Živković	Promicanje učenja hrvatskoga jezika, Članak 13.	U stavku 2 umjesto "koji ne znaju ili nedostatan znaju hrvatski jezik" treba stati "koji nedovoljno poznaju gradivo iz Hrvatskoga jezika". Svaki govornik zna svoj materinji jezik.	Primljeno na znanje	1. Ministarstvo znanosti i obrazovanja sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, a na temelju zahtjeva škole i odluke o uključivanju učenika u pripremnu/dopunsku nastavu Gradskog ureda za obrazovanje, tj. nadležnih županijskih upravnih odjela za obrazovanje izdaje suglasnosti i financira održavanje pripreme nastave hrvatskoga jezika za učenike strance za osnovne i srednje škole u trajanju od 70 školskih sati - svaki dan 2 školska sata u slučaju kada dijete uopće ne zna jezik. Isto tako, Ministarstvo izdaje suglasnosti za dodatnu nastavu hrvatskoga jezika kada dijete djelomično zna jezik u trajanju od 35 ili 70 školskih sati. Prema istoj proceduri odobrava se i ponavljanje pripreme nastave u trajanju od 70 sati u slučaju potrebe. 2. Učenici tijekom navedenih priprema pohađaju nastavu iz svih ili nekih nastavnih predmeta ovisno o vrsti odobrene nastave hrvatskoga jezika, odnosno razini poznavanja hrvatskoga jezika. 3. Stoga predlagatelj ne prihvaća komentar jer se priprema i dopunska nastava ne odnose na učenike kojima je hrvatski materinski jezik, već na učenike strance kako je navedeno.
265	Denis Gaščić	Promicanje učenja hrvatskoga jezika, Članak 13.	Ukloniti bespotrebnu bjelinu (razmak) ispred točke na kraju prvog stavka. Lektorirati cijeli Nacrtr prijedloga Zakona!	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
266	BORNA TRESKA	Promicanje učenja hrvatskoga jezika, Članak 13.	Stavak 4 umjesto "usmenom i pismenom izražavanju (slušanju i govorenju, čitanju i pisanju, uključujući pravopis i pravogovor) na hrvatskom standardnom jeziku, njegovim stilovima, gramatici, njegovoj književnoj i prevoditeljskoj uporabi, rječniku, povijesti i hrvatskim narječnim idiomima." predlažem "na usmeno i pisano izražavanje (slušanje i govorenje, čitanje i pisanje, uključujući pravopis i pravogovor) na hrvatskom standardnom jeziku, njegove stilove, gramatiku, njegovu književnu i prevoditeljsku uporabu, rječnik, povijest i hrvatske narječne idiome."	Primljeno na znanje	Predlagatelj će u skladu s komentarom doraditi članak 13. stavak 4. završne inačice prijedloga Zakona.

267	TAMARA POLIĆ	Poznavanje hrvatskoga jezika u postupku stjecanja državljanstva i za potrebe obavljanja profesije u Hrvatskoj, Članak 14.	U redu, no još uvijek u medijima (prije svega televizija) oni koji su dobili državljanstvo ne bi smjeli npr. voditi emisije ili snimati reklame u kojima je razvidno da ne govore niti jednom inačicom hrvatskog jezika, već npr. bošnjačkim jezikom. Molim da se shvati kako je navedeno izrečeno s ciljem očuvanja hrvatskiog jezika, a nikako nacionalistički obojenim komentarom.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
268	Tomislav Filjak	Poznavanje hrvatskoga jezika u postupku stjecanja državljanstva i za potrebe obavljanja profesije u Hrvatskoj, Članak 14.	<p>U skladu s primjedbama uz Ocjenu stanja predlažem sadržaj članka odvojiti u dva posebna članka, jedan vezan uz državljanstvo i drugi uz obavljanje poslova, ipak je riječ o bitno različitim pitanjima s različitim pravima i obvezama. Kako bi se osigurala jedinstvenost u pristupu i postupanju predlažem da na provedbene propise suglasnost daje Vijeće za hrvatski jezik. Odredba bi mogla glasiti otprilike: XX</p> <p>U postupku stjecanja hrvatskoga državljanstva poznavanje hrvatskoga jezika utvrđuje se posebnim zakonom o hrvatskom državljanstvu, u provedbenim postupcima utvrđenim u skladu s člankom __ ovog Zakona, na koje suglasnost daje Vijeće za hrvatski jezik.</p> <p>Uz drugi dio sadašnjeg predloženog članka vezan za obavljanje poslova odredba bi mogla glasiti otprilike: XX</p> <p>1. Razina znanja hrvatskoga jezika stranaca za prijam u državnu službu na temelju zakona kojim je uređen prijam u državnu službu utvrđuje se u provedbenim postupcima pripremljenim u skladu s člankom __ ovog Zakona, na koje suglasnost daje Vijeće za hrvatski jezik.</p> <p>2. Razina znanja hrvatskoga jezika za obavljanje pojedinih profesija u Hrvatskoj propisana posebnim zakonom o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija utvrđuje se u provedbenim postupcima pripremljenim u skladu s člankom __ ovog Zakona, na koje suglasnost daje Vijeće za hrvatski jezik.</p> <p>3. Državna tijela koja odobravaju zapošljavanje stranaca dužna su prije odobravanja zapošljavanja od</p>	Primljeno na znanje	U postupku stjecanja hrvatskoga državljanstva znanje hrvatskoga jezika kao i potrebna razina znanja hrvatskoga jezika za obavljanje pojedinih profesija u Hrvatskoj utvrđuje se posebnim zakonom.

			<p>Vijeća za hrvatski jezik pribaviti odluku Vijeća za hrvatski jezik kojom se utvrđuje je li i koja razina poznavanja hrvatskog jezika nužna za zapošljavanje u toj djelatnosti. Za djelatnosti za koje je utvrđeno da je potrebna određena razina poznavanja hrvatskog jezika, Vijeće za hrvatski jezik daje suglasnost na provedbene propise kojima se propisuje utvrđivanje razine poznavanja hrvatskog jezika. Ovime bi se neki, makar i osnovni, stupanj poznavanja hrvatskog jezika vjerojatno proširio i na neke poslove koji ne spadaju u regulirane profesije, ali po svojoj uslužnoj prirodi značajan im je sadržaj razgovor na hrvatskom.</p>		
269	Željko Knežević	<p>Poznavanje hrvatskoga jezika u postupku stjecanja državljanstva i za potrebe obavljanja profesije u Hrvatskoj, Članak 14.</p>	<p>Dio ove odredbe je nepotreban iz više razloga: 1. Na snazi je Zakon o hrvatskom državljanstvu koji jasno određuje uvjete za stjecanje hrvatskog državljanstva, uključujući poznavanje hrvatskog jezika; 2. Na temelju Zakona o hrvatskom državljanstvu na snazi je Pravilnik o načinu provjere poznavanja hrvatskog jezika i latiničnog pisma, hrvatske kulture i društvenog uređenja u postupcima stjecanja hrvatskog državljanstva ("Narodne novine", br. 6/21.), koji je donesen od strane Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske.</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
270	VLADIMIR LONČAREVIĆ	<p>Poznavanje hrvatskoga jezika u postupku stjecanja državljanstva i za potrebe obavljanja profesije u Hrvatskoj, Članak 14.</p>	<p>Ne vidim potrebu ovoga članka. Nije jasna potreba da se kaže da je nešto propisano pa nije potrebno i ovim zakonom propisivati. Ako je propisano, propisano je. To se eventualno može napomenuti u uvodu.</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

271	Cvijeta Pavlović	Posebne odredbe o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika, Članak 15.	<p>Članak 15. (3) precizirati što znači međunarodno i što znači službena komunikacija: međunarodna službena komunikacija. Primjerice, ako je kulturna, sportska... manifestacija, konferencija itd. u organizaciji Hrvatske i Mađarske, Hrvatske i Italije, Hrvatske i Austrije, Hrvatske i Slovenije, Hrvatske i Crne Gore... može li se kao inojezična inačica (ili prijevod?) na prvome mjestu rabiti mađarski pred hrvatskim; crnogorski pred hrvatskim; njemački pred hrvatskim ili ipak ne? Uz točniju odredbu međunarodnoga i službene komunikacije, uputnije je ponoviti: hrvatska inačica (možda ipak hrvatski jezik?) rabi se unutar Republike Hrvatske redosljedom prema dogovoru organizatora. Tu je posebno pitanje konferencija neofiloloških jezičnih grupa gdje je određeni strani jezik jezik komunikacije. No bez odredbe ima i mogućnosti različitih interpretacija kad su u pitanju druge manifestacije u kojima inojezična komunikacija nije primarna za opće razumijevanje. Odrediti i uporabu primjerice engleskoga (ili trećega jezika) u odnosu na jezike organizatora međunarodnoga događaja. Nije dostatno reći „inojezična inačica“.</p> <p>Riječ inačica na više je mjesta pogrešno uporabljena – precizirati o čemu je riječ. Precizirati sve vrste medija jer su u nabranju poneki povremeno izostavljeni.</p>	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.
272	Marko Alerić	Posebne odredbe o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika, Članak 15.	(2) Umjesto 'ispisuju se' treba pisati 'oblikuju se'.	Primljeno na znanje	Predlagatelj će doraditi članak 15. stavak 2.

273	Željana Volarević	Posebne odredbeo službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika, Članak 15.	"U javnoj uporabi nazivi kulturnih, sportskih, zabavnih i stručnih manifestacija, znanstvenih konferencija, priredaba i objekata ispisuju se na hrvatskom jeziku, a u slučaju prijevoda na stranom jeziku hrvatska inačica ističe se na prvome mjestu." Osobito mi zadovoljstvo pričinja pročitati ovaj stavak članka 15. o nazivima različitih javnih događanja jer smatram izuzetno važnim u javnom prostoru promicati hrvatski standardni jezik te tako jačati njegovu ulogu. Ujedno time poručujemo mladima da prije svega treba voljeti svoje, a poštivati tuđe. I, da, slažem se s onim što sa pročitala u nekom od komentara - da bi nepoštivanje ovih propisa trebalo nekako kažnjavati, bilo novčano bilo na neki drugi način.	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona nije sankcionirati, već educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.
274	Alan Čaplar	Posebne odredbeo službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika, Članak 15.	Predlažem da se na mjestu gdje se govori o toponimima istakne da se službenim geografskim imenima u Republici Hrvatskoj smatraju imena upisana u Registru geografskih imena. Predlažem također da se u posebnoj odredbi spomene nadležnost i uloga Povjerenstva za standardizaciju geografskih imena, koje je ustrojeno temeljem zakona kojim se uređuju državna izmjera i katastar nekretnina (Zakon o državnoj izmjeri i katastru nekretnina, NN 112/18, 39/22). To međuresorno povjerenstvo sačinjavaju istaknuti geodeti, geografi, jezikoslovci i stručnjaci drugih struka koji po razrađenoj metodologiji razmatraju i donose mišljenja o geografskim imenima te unose i revidiraju službena geografska imena u Registru geografskih imena (https://rgi.dgu.hr/).	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

275	Ivan Majstorić	Posebne odredbeo službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika, Članak 15.	<p>Potrebno je u turističke svrhe propisati ispravno prevođenje na strane jezike imena nacionalnih parkova, parkova prirode i drugih zaštićenih područja koja u sebi sadrže imenice te isto usvojiti u praksi kroz rad nadležnog ministarstva, županija, gradova, općina, turističkih zajednica, turističkih agencija, hotela, iznajmljivača i drugih aktera. U različitim vrstama javne upotrebe (na internetskim stranicama turističkih zajednica, turističkim brošurama, oglasima, objavama na društvenim mrežama i dr.) posebno se javlja više varijanti prijevoda imena Nacionalnog parka Plitvička jezera na engleski jezik. Štoviše, na službenoj internetskoj stranici Parkova Hrvatske na engleskom jeziku vidljivo je da isto vrijedi i za druga zaštićena područja (https://www.parkovihrvatske.hr/en/parks). Prilikom posjećivanja navedene internetske stranice strani turist može uočiti pravu jezičnu zbrku i izostanak stručnosti nadležnih institucija i ustanova. Ondje se istovremeno mogu naći: Northern Velebit, Žumberak-Samobor highlands, Kopački Rit, Lastovo archipelago, Plitvička jezera, Vransko lake i Lonjsko polje.</p> <p>Apeliram na ovo budući da za Zakon o hrvatskom jeziku postoji veliki interes članova znanstvene i kulturne zajednice koji bi mogli pronaći najbolje rješenje te ukazati na druge različite propuste u turističkoj praksi. Na kraju, valja spomenuti da već postoji Registar geografskih imena koji može poslužiti kao baza za prijevode geografskih imena, a možda i postati sam katalog prijevoda geografskih imena na strane jezike.</p>	Djelomično prihvaćen	Predlagatelj će doraditi članak 15. Preostali dio komentara prima se na znanje.
-----	----------------	---	---	----------------------	---

276	Domagoj Tomas	Posebne odredbeo službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika, Članak 15.	<p>Pozdravljam namjeru zaštite hrvatskih inačica naziva različitih manifestacija u javnoj uporabi, no trebalo bi odrediti mjere kojima bi se to uspješno realiziralo, bez nekih sankcija. Primjerice, moglo bi se simboličnim financijskim sredstvima i javnim nagrađivanjem poticati takvu praksu. Uz nazive manifestacija, na sličan bi način bilo dobro potaknuti i imenovanje privatnih poslovnih subjekata (ugostiteljskih lokala, obrta, tvrtki i dr.) na hrvatskom jeziku. Isto bi se moglo primijeniti i na osoblje javnog RTV servisa (HRT-a), koje zadnjih godina sve češće uopće ne pokazuje nikakav trud, želju ni volju za uporabom jezičnog standarda. One pak koji dosljednije koriste jezični standard moglo bi se nagrađivati i javno promovirati.</p> <p>Problematici su i primjeri propusta u transliteraciji kod prezimena osoba iz drugih slavenskih jezika bilježenih ćirilničnim pismom (npr. ukrajinskog), što se posebno očituje kod nogometaša, čija se prezimena nepotrebno prilagođavaju engleskom izgovoru. Npr. igračima iz Ukrajine (Чеберко, Драмбаев, Михайличенко) na službenim dresovima nogometnih klubova koji nastupaju u Hrvatskoj nogometnoj ligi stoje krivo transliterirana prezimena - Čeberko, Drambaiev, Mykhaylichenko, umjesto ispravnih varijanti - Ceberko, Drambajev, Mihajličenko. S druge strane, kod transliteracije prezimena igrača bilježenih ćirilničnim pismom iz Srbije i Crne Gore nema takvih propusta. I na tom bi planu svakako valjalo djelovati, barem nekakvim uputama nogometnim klubovima, koji bi se trebali pridržavati važećih jezičnih pravila o transliteraciji.</p>	Primljeno na znanje	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>2. Prilikom izrade ovoga Nacrta prijedloga Zakona nisu predviđene mjere za sankcioniranje nepridržavanja odredbi zakona pa tako niti mjere za nagrađivanje pridržavanja istih.</p>
277	Ana Vlah	Posebne odredbeo službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika, Članak 15.	<p>Što u stavku 1. znači da se toponimi "u svojoj pojavnosti zaštićuju na svim razinama službene i javne uporabe"? U kojoj pojavnosti, od koga/čega ih štitimo?</p> <p>Odnosi li se to na administrativno mijenjanje imena bez savjetovanja sa stručnjacima (i stanovnicima), ili se misli na oblik koji se koristi u javnosti, a koji je možda u književnu liku, a ne mjesnom (čija se razlika posebno očituje u neštokavskim govorima)?</p>	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

278	MARIN ANTE PIVČEVIĆ	Posebne odredbeo službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika, Članak 15.	U stavku 4. zamijeniti: "...objavljuje u časopisu..." s "...objavljuje u publikaciji..." te "...na hrvatskom jeziku." s "...na hrvatskom standardnom jeziku.". U stavku 5. zamijeniti: "...na hrvatskom jeziku." s "...na hrvatskom standardnom jeziku.".	Prihvaćen	Predlagatelj će u skladu s komentarom doraditi članak 15. stavak 4. i 5.
279	Josip Vinković	Posebne odredbeo službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika, Članak 15.	Slažem se s komentarom g. Lončarevića, osobito vezano uz st. 2	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
280	VLADIMIR LONČAREVIĆ	Posebne odredbeo službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika, Članak 15.	Razumijeva li se st. 2. da će se, primjerice, Pula film festival morati prvo napisati Pulski filmski festival? Odredba je dobra jer je već sada masovna praksa da hrvatskoga naziva nema. No tko će to pratiti/nadzirati? Tko upozoravati ako se odredba krši? Sankcije nema... Ovo se doima samo dobrom željom. Moglo bi se stoga, primjerice, predvidjeti/propisati: Vlada odnosno nadležna javnopravna tijela neće (su)financirati priredbe koje se ne pridržavaju ove odredbe st. 3. nije jasan i treba ga doraditi. Na koju se i kakvu međunarodnu službenu komunikaciju misli? Odnosi li se to samo na državna tijela ili na kompanije i dr.? Pretpostavlja li se ovime obvezatna uporaba hrvatska jezika, koji može biti na "drugome mjestu"? st. 6. Bilo bi dobro precizirati na čijim mrežnim stranicama. Da ne ispadne brigo moja...	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona nije sankcionirati, već educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.
281	Tomislav Filjak	Nacionalni plan hrvatske jezične politike, Članak 16.	Nije jasno tko priprema i predlaže Plan te predlažem da to bude Vijeće za hrvatski jezik. S obzirom na sadržaj tog Plana vjerojatno je primjerenije da Plan donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vijeća za hrvatski jezik izravno ili preko Vlade.	Primljeno na znanje	Vlada Republike Hrvatske donosi planove, a Hrvatski sabor donosi strategije. Vlada može zadužiti određeno tijelo da izradi Nacrta prijedloga plana. Vijeće sudjeluje u izradi Nacrta kako je i predviđeno člankom 18. prijedloga Zakona.
282	Andel Starčević	Nacionalni plan hrvatske jezične politike, Članak 16.	Uz 1. stavak > Ponovno proturječe unutar prijedloga Zakona. Nemoguće je štititi i osiguravati slobodu upotrebe i poticati razvoj hrvatskog jezika, a istodobno *progoniti i zakonski kriminalizirati sve nestandardne idiome* u javnoj upotrebi i školskom sustavu.	Primljeno na znanje	Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice prijedloga Zakona voditi računa da se u službenoj i javnoj uporabi uz hrvatski standardni jezik omogućiti i uporaba narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.
283	Davor Dukic	Nacionalni plan hrvatske jezične politike, Članak 16.	Dodati podstavak: digitalizacija hrvatske književne baštine na svim pismima i idiomima.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

284	MARIN ANTE PIVČEVIĆ	Nacionalni plan hrvatske jezične politike, Članak 16.	<p>U stavku 2. točki b) zamijeniti: "...hrvatskoga jezika..." s "...hrvatskog standardnog jezika...".</p> <p>U stavku 2. dodati točku: "f) uporaba autonomnih i poluautonomnih računalnih programa i alata za korištenje pri primjeni hrvatskog standardnog jezika u službenoj i javnoj uporabi te njihovo valoriziranje i certificiranje."</p> <p>Način utvrđivanja i donošenja certifikacijske sheme po kojoj se računalnim programima utvrđuje sukladnost je u nadležnosti državnog tijela zaduženog za razvoj digitalnog društva, što bi se u pripadajućim "Mjerama za provedbu Nacionalnog plana hrvatske jezične politike" trebalo i potvrditi.</p>	Djelomično prihvaćen	<p>1. Hrvatski jezik obuhvaća hrvatski standardni jezik (koji se tradicionalno zove i hrvatskim književnim jezikom i hrvatskim jezikom) u svim svojim funkcionalnim stilovima, jezik cjelokupne književne baštine na hrvatskom jeziku, kao i hrvatska narječja (čakavsko, kajkavsko i štokavsko) i njihove idiome, te idiome kojima se služi dio Hrvata u inozemstvu, poput bunjevačkih i bokeljskih govora, moliškohrvatskoga, gradišćanskohrvatskoga ili karaševskohrvatskoga jezika. Stoga je predviđeno donošenje Nacionalnog plana hrvatske jezične politike koji obuhvaća pitanja i javne i službene uporabe hrvatskoga jezika koji obuhvaća i hrvatski standardni jezik.</p> <p>2. Komentar koji se odnosi na uporabu autonomnih i poluautonomnih računalnih programa je prihvaćen te će u skladu s time biti dorađen članak 16., stavak 2., točka c). završne inačice prijedloga Zakona.</p>
285	Dalibor Hrelja	Nacionalni plan hrvatske jezične politike, Članak 16.	<p>"Javna" (komunikacija, uporaba jezika) uključuje i "službenu". Ako se želi oba termina, ne bi li to trebalo biti provedeno kroz cijeli tekst zakona?</p> <p>Drugo, ovo su najvećim dijelom neriješena pitanja kojima se lingvisti po konferencijama i fakultetima bave i bave i bavit će se.</p> <p>st. 2 -</p> <p>2a) to se regulira ovim zakonom tako da ne vidim zbog čega je ovo uopće potrebno.</p> <p>2c) digitalizacija je opasna jer se njome može izgubiti dio govorenog jezika, a on je onaj koji primarno i mijenja i održava jezik živim. Iako je ovo vrlo moderno, ovo ne štiti jezik nego i znanstvenike i druge baca u analize brojeva, a ne u promišljanje značenja pojedinih riječi. sloboda pristupa informacijama je nužna, no od svih istraživanja i silne, rastuće količine podataka, susreo sam vrlo malo zaključaka... jedino "potrebu da se i ovo i ono istraži". Valja biti oprezan.</p>	Primljeno na znanje	Predlagatelj će u skladu s komentarom doraditi članak 16.
286	VLADIMIR LONČAREVIĆ	Nacionalni plan hrvatske jezične politike, Članak 16.	st. 2. b): zaštita i promicanje... e) nepotreban je zarez iza riječi "iselejnika"	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

287	BORNA TRESKA	Nacionalni plan hrvatske jezične politike, Članak 16.	2c) umjesto "putem elektroničke (digitalne) leksikografije" predlažem "uz pomoć digitalne leksikografije"	Djelomično prihvaćen	Predlagatelj će doraditi članak 16. stavak 2. točku c).
288	Nataša Ilić Agatić	SUSTAVNA I STRUČNA SKRB O HRVATSKOM JEZIKU, Vijeće za hrvatski jezik	Poštovani, pozdravljam prijedlog Zakona i držim sve napisano potrebitim, funkcionalnim te promišljeno napisanim. Ipak ne slažem se s navedenim konceptom i sastavom Vijeća. Svaka čast akademizmu i dociranju, no smatram kako je nasušna vrijednost učitelja koji su u svakodnevnom doticaju, nastavi i poučavanju predmeta Hrvatski jezik, ovdje neprepoznata i izostavljena. Preporučujem uvrstiti u sastav Vijeća naše učitelje Hrvatskoga jezika prema raspisanom Javnom pozivu MZO. S poštovanjem, Nataša Ilić Agatić	Primljeno na znanje	Za raspravu o nekom pitanju ili za praćenje nekog područja Vijeće će moći osnovati radna i druga stručna tijela u čijem radu mogu sudjelovati i osobe koje nisu članovi Vijeća.
289	Hrvatsko kulturno vijeće	Vijeće za hrvatski jezik, Članak 17.	Pri prethodnom spominjanju novčanih sredstava potrebnih za provođenje ovoga zakona (III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA) iščitali smo kako će se cjelokupno financiranje provedbe Zakona o hrvatskom jeziku ostvarivati preko Instituta za hrvatski jezik (IHJ-a) jer ovaj zakonski prijedlog ne samo što previđa da sjedište Vijeća za hrvatski jezik bude u IHJ-u nego predlaže i da IHJ za Vijeće obavlja administrativne, stručne, tehničke i pravne poslove. Smatramo kako bi Vijeće za hrvatski jezik trebalo raspolagati posebnim proračunom koji će predvidjeti potrebna novčana sredstva za specifične administrativne, tehničke i pravne poslove, naknade članovima Vijeća, ali i za sve projektne aktivnosti, vanjske stručne usluge, analize, istraživanja, izradu publikacija, priručnika i sl. u skladu s financijskim planom koji će se naknadno donijeti. Sastav Vijeća za hrvatski jezik, prema trenutnom zakonskom prijedlogu, mnogo je širi od jedne ustanove i to onda treba u praksi i primijeniti. Stavak 2. Budući da je Matica hrvatska izradila zakonski prijedlog na kojem se temelji sadašnji nacrt Zakona o hrvatskom jeziku (kojega ne bi bilo bez Matičine inicijative) i da je neprekidno tražila donošenja takva zakona, smatramo najispravnijim da sjedište Vijeća za hrvatski jezik bude u Matici	Primljeno na znanje	1. Institut za hrvatski jezik je znanstvena ustanova za istraživanje hrvatskoga jezika čiji je osnivač Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača obavlja Ministarstvo znanosti i obrazovanja. 2. Preostali dio komentara prima se na znanje.

hrvatskoj. Osim toga, Matica hrvatska jedna je od naših najstarijih kulturnih ustanova koja je kroz dugi niz godina čuvala hrvatski identitet, pa i u političkim i društvenim vremenima kad je to bilo iznimno teško, što ulijeva povjerenje i daje jamstvo da će se moći i znati skrbiti i o Vijeću za hrvatski jezik. U tom bi slučaju Matica hrvatska za Vijeće mogla obavljati administrativne, stručne, tehničke i pravne poslove. Druga je mogućnost da sjedište bude u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, najvišoj znanstvenoj i kulturnoj ustanovi u RH koja ima Razred za filološke znanosti sa svojim odborima, a uz to i zaseban Odbor za normu hrvatskoga standardnog jezika.

Stavak 3., 4. Držimo nelogičnim prijedlog prema kojemu bi svako sveučilište imalo jednoga predstavnika u Vijeću za hrvatski jezik. Sveučilište u Zagrebu, kao naše najveće i vodeće sveučilište, svakako bi trebalo imati više članova u Vijeću. Među članovima Vijeća trebao bi biti i predstavnik Društva hrvatskih književnika, najstarijega književnog društva u Hrvata, a i predstavnik Hrvatske matice iseljenika, koja u svojim programima već desetljećima ima posebne edukacije iz hrvatskoga jezika namijenjene mladim Hrvatima izvan domovine.

Svojega predsjednika trebali bi, kao i dopredsjednika, izabrati članovi Vijeća natpolovičnom većinom glasova svih članova i to na temelju njegove stručnosti i autoriteta u svezi s pitanjima hrvatskoga jezika. Vijeće kao savjetodavno tijelo svoj rad treba temeljiti na stručnosti, u skladu s ciljevima danima u Zakonu, a na ostalim je uključenim stranama procijeniti kako se i kada pojedina rješenja mogu provesti.

290	Nada Bratanić	Vijeće za hrvatski jezik, Članak 17.	Poštovani, podržavam donošenje Zakona o hrvatskom jeziku te predlažem - u članku 17. stavak 1. dodati : „...i promicanje hrvatskoga jezika u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.“ - u članku 17. stavak 3. smanjiti broj članova u Vijeću jer veliki broj članova ne jamči stručnost te izmijeniti u stavku 3.: „...predsjednika kojeg članovi Vijeća biraju natpolovičnom većinom glasova svih članova.“ Nada Bratanić	Primljeno na znanje	Predlagatelj ostaje pri odredbama koje su predložene u članku 17. Zakona.
291	Tomislav Filjak	Vijeće za hrvatski jezik, Članak 17.	Predlažem dodati stavak 14. u kojem bi se propisalo kako svako tijelo javne vlasti može/treba imenovati Odbor za hrvatski jezik u svojem području, koji se s upitima i prijedlozima obraća Vijeću za hrvatski jezik koje prijedloge i upite razmatra i objavljuje svoje preporuke u Savjetima na mrežnoj stranici Instituta za hrvatski jezik. Povrh toga predlažem da Vijeće odbore za pojedina područja u kojima oni nisu imenovani može imenovati i samostalno.	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku, a za raspravu o nekom pitanju ili za praćenje nekog područja Vijeće će moći osnovati radna i druga stručna tijela u čijem radu mogu sudjelovati i osobe koje nisu članovi Vijeća.
292	Tamara Gazdić-Alerić	Vijeće za hrvatski jezik, Članak 17.	Svakako bi u Vijeću trebao biti najveći broj jezičnih stručnjaka, točnije kroatista koji su izravno vezani uz hrvatski jezik. Također predlažem da u Vijeće uđu i predstavnici fakulteta koji obrazuju buduće učitelje te nastavnike Hrvatskoga jezika, a znanstveno se bave tim područjem i predaju kolegije iz njega.	Primljeno na znanje	Kandidate za članove Vijeća, uključujući i predsjednika, predlažu ustanove i strukovna udruženja te tijelo državne uprave koje surađuje s jezičnim službama za hrvatski jezik u institucijama Europske unije. Kriterij je taj da je osoba koju se predlaže stručnjak za hrvatski jezik.
293	Marko Alerić	Vijeće za hrvatski jezik, Članak 17.	(1) Vijeće se u smislu jezičnoga razvoja može baviti samo hrvatskim standardnim jezikom. Svi drugi hrvatski idiomi nisu normirani i razvijaju se spontano i nepredvidivo.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
294	Stjepan Štivić	Vijeće za hrvatski jezik, Članak 17.	Postoje li kriteriji za članstvo u Vijeću? Postoje li kriteriji po kojima netko ne može postati član Vijeća? Drugim riječima, postoji li jamstvo da u Vijeću neće sjediti ljudi koji se protive ovom zakonu?	Primljeno na znanje	Kandidate za članove Vijeća, uključujući i predsjednika, predlažu ustanove i strukovna udruženja te tijelo državne uprave koje surađuje s jezičnim službama za hrvatski jezik u institucijama Europske unije. Kriterij je taj da je osoba koju se predlaže stručnjak za hrvatski jezik.

295	Anđel Starčević	Vijeće za hrvatski jezik, Članak 17.	Uz 1. stavak > Ponovno proturjeđe unutar prijedloga Zakona. Nemoguće je postići da Vijeće štiti, njeguje i razvija hrvatski jezik jer je funkcija Vijeća da iz jezika pokuša ukloniti odnosno delegitimirati sve što po mišljenju članova Vijeća nije standardno ili "pravilno", a takav je pogled u lingvistici neznanstven. Također, društveno je štetan jer potiče diskriminaciju i jezične i društvene konflikte na temelju isključivosti i netolerancije.	Primljeno na znanje	Prijedlogom Zakona predviđa se osnivanje Vijeća za hrvatski jezik ne kao normativnog već kao savjetodavnog tijela koje osniva Vlada i čiji je rad usmjeren na zaštitu, njegovanje i razvoj hrvatskoga jezika. Predlagatelj će doraditi tekst Zakona na način da se vezano uz službenu i javnu uporabu, uz hrvatski standardni jezik, naglasi važnost uporabe narječnih idioma hrvatskoga jezika radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti.
296	Vjekoslav Čosić	Vijeće za hrvatski jezik, Članak 17.	Nisu navedene obveze Vijeća u odnosu na Vladu. Predvidjeti mogućnost osnivanja, u okrilju Vijeća, posebnih povjerenstava za pojedina područja jezikoslovlja i društvenog života : toponimija, terminologija, standard, slovoпись i sl.	Primljeno na znanje	Način rada Vijeća za hrvatski jezik bit će pobliže uređen poslovnikom o radu, kojim će se propisati to da se u rad Vijeća prema potrebi i ovisno o temi mogu uključiti i drugi relevantni stručnjaci te osnovati radne skupine ili povjerenstva za pojedina pitanja
297	Domagoj Tomas	Vijeće za hrvatski jezik, Članak 17.	Neprihvatljivo je da Vlada imenuje predsjednika Vijeća, njega bi trebali birati izabrani članovi Vijeća među sobom natpolovičnom većinom. Time bi se povećao utjecaj politike, a umanjio utjecaj struke na praćenje provedbe Zakona o hrvatskom jeziku te sva ostala jezična pitanja. Također, bilo dobro da u Vijeće uđe i jedan predstavnik Sveučilišta u Mostaru, kao jedinoga sveučilišta na hrvatskom jeziku izvan granica RH, te jedan predstavnik lektorata hrvatskoga jezika na stranim sveučilištima i visokoškolskim ustanovama. Time bi se osigurala bolja komunikacija Vijeća, kao središnjega tijela, s hrvatskim jezičnim prostorima izvan granica RH. Osim toga, predstavnici sveučilišta svakako bi trebali nužno biti kroatisti (jezikoslovci), što ne bi bilo zgorega precizirati.	Primljeno na znanje	Zakonom je propisano da predsjednika i članove Vijeće imenuje Vlada na prijedlog ministara nadležnih za obrazovanje, znanost i kulturu, a da kandidate za članove Vijeća predlažu ustanove i strukovna udruženja te tijelo državne uprave koje surađuje s jezičnim službama za hrvatski jezik u institucijama Europske unije. Ustanove i strukovna udruženja mogu predložiti više kandidata za članove Vijeća. Preostali dio komentara prima se na znanje.

298	Željko Knežević	Vijeće za hrvatski jezik, Članak 17.	U članku 17. stavku 4. podstavku 4. i stavku 6. pogrešno je naveden naziv javne ustanove. Ustanova se ne zove Institut za hrvatski jezik, već je ispravan naziv Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Ispravan naziv je određen u Uredbi o podjeli Hrvatskoga filološkoga instituta, Zagreb ("Narodne novine", br. 103/96.).	Primljeno na znanje	Ministarstvo znanosti i obrazovanja donijelo je na temelju zahtjeva Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje 16. svibnja 2023. godine, a sukladno članku 27. stavku 1. Zakona o ustanovama odluku o promjeni naziva kojom je promijenjen naziv Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje u Institut za hrvatski jezik. Odluka je stupila na snagu danom donošenja te će se nakon stupanja na snagu novog Statuta unijeti novi naziv Instituta za hrvatski jezik u sudski registar.
299	Dalibor Hrelja	Vijeće za hrvatski jezik, Članak 17.	Svakako precizirati, kako Borna Treska kaže, da predstavnici sveučilišta budu kroatisti. I uključiti i osobe iz osnovnog i srednjeg školstva jer je situacija na fakultetu poprilično izolirana i prilično drukčija u odnosu na ono što se u učionici zatekne.	Primljeno na znanje	Zakonom je propisano da predsjednika i članove Vijeće imenuje Vlada na prijedlog ministara nadležnih za obrazovanje, znanost i kulturu, a da kandidate za članove Vijeća predlažu ustanove i strukovna udruženja te tijelo državne uprave koje surađuje s jezičnim službama za hrvatski jezik u institucijama Europske unije. Ustanove i strukovna udruženja mogu predložiti više kandidata za članove Vijeća. Kriterij je taj da je osoba koju se predlaže stručnjak za hrvatski jezik.
300	Josip Vinković	Vijeće za hrvatski jezik, Članak 17.	Izbor treba biti većinom. Obavezno treba uključiti i profesore hrvatskog jezika koji imaju barem 10 godina neposrednog rada s učenicima.	Primljeno na znanje	Zakonom je propisano da predsjednika i članove Vijeće imenuje Vlada na prijedlog ministara nadležnih za obrazovanje, znanost i kulturu, a da kandidate za članove Vijeća predlažu ustanove i strukovna udruženja te tijelo državne uprave koje surađuje s jezičnim službama za hrvatski jezik u institucijama Europske unije. Ustanove i strukovna udruženja mogu predložiti više kandidata za članove Vijeća.

301	GORDANA ČUPKOVIĆ	Vijeće za hrvatski jezik, Članak 17.	Mislim da ne bi bilo dobro da Vlada imenuje predsjednika Vijeća, trebali bi ga izabrati članovi Vijeća natpolovičnom većinom. Također je nejasno, a s obzirom da se dopušta da pojedinačne ustanove i udruženja predlože više kandidata, tko bi i po kojim kriterijima odabrao jednog predstavnika. Ne bi bilo dobro ni da se Vijeće pretvori u kakvo državno lektorsko tijelo pa bi valjalo dodati i predstavnike pisaca: svakako predstavnika Razreda za književnost HAZU te moguće i predstavnike različitih nacionalnih udruženja književnika/pisaca. Kad su već navedena društva prevodilaca u popisu stručnjaka za hrvatski jezik, ne bi trebalo izostaviti ni nacionalna društva profesora hrvatskoga jezika. Predstavnika u Vijeće mogla bi dati i koja ustanova ili udruženje koje se bavi iseljenicima i Hrvatima u inozemstvu.	Primljeno na znanje	Zakonom je propisano da predsjednika i članove Vijeće imenuje Vlada na prijedlog ministara nadležnih za obrazovanje, znanost i kulturu, a da kandidate za članove Vijeća predlažu ustanove i strukovna udruženja te tijelo državne uprave koje surađuje s jezičnim službama za hrvatski jezik u institucijama Europske unije. Ustanove i strukovna udruženja mogu predložiti više kandidata za članove Vijeća.
302	Nataša Ilić Agatić	Vijeće za hrvatski jezik, Članak 17.	Poštovani, pozdravljam prijedlog Zakona i držim sve napisano potrebitim, funkcionalnim te promišljeno napisanim. Ipak ne slažem se s navedenim konceptom i sastavom Vijeća. Svaka čast akademizmu i dociranju, no smatram kako je nasušna vrijednost učitelja koji su u svakodnevnom doticaju, nastavi i poučavanju predmeta Hrvatski jezik, ovdje neprepoznata i izostavljena. Preporučujem uvrstiti u sastav Vijeća naše učitelje Hrvatskoga jezika prema raspisanom Javnom pozivu MZO. S poštovanjem, Nataša Ilić Agatić	Primljeno na znanje	1. Zakonom je propisano da predsjednika i članove Vijeće imenuje Vlada na prijedlog ministara nadležnih za obrazovanje, znanost i kulturu, a da kandidate za članove Vijeća predlažu ustanove i strukovna udruženja te tijelo državne uprave koje surađuje s jezičnim službama za hrvatski jezik u institucijama Europske unije. Ustanove i strukovna udruženja mogu predložiti više kandidata za članove Vijeća. 2. Za raspravu o nekom pitanju ili za praćenje nekog područja Vijeće će moći osnovati radna i druga stručna tijela u čijem radu mogu sudjelovati i osobe koje nisu članovi Vijeća.

303	VLADIMIR LONČAREVIĆ	Vijeće za hrvatski jezik, Članak 17.	<p>Prvi problem vidim u tome što je Vijeće samo savjetodavno tijelo (kada, komu i koga, nije posve jasno), pa i dalje nemamo normativno tijelo.</p> <p>Drugo, uz podršku komentaru g. Treske, primjetno je da su u st. 4. neke ustanove zaboravljene: npr. DHK ili Hrvatsko katoličko sveučilište. Ovo je osjetljivo pitanje zastupljenosti.</p> <p>Predlažem stoga razmisliti o tome da se uopće ne navode ustanove/udruge koje predlažu članove nego da Vlada raspiše javni poziv za članove Vijeća i da nakon toga komisija u kojoj će biti predstavnik Vlade, HAZU, kao najviše znanstvene ustanove, i MH kao predlagatelja zakona i najveće kulturne ustanove, izabere članove Vijeća i predloži Vladi na potvrdu, budući da je sukladno ovome zakonu, Vlada nositelj njegove provedbe.</p> <p>Zaključno, predlažem brisati stavke 4-9. i sastaviti nove stavke:</p> <p>st. 4.: Vlada će u roku 30 dana od donošenja ovoga Zakona imenovati Komisiju koju čine predstavnik Vlade, HAZU i MH te će raspisati poziv ustanovama i kulturnim udrugama da kandidiraju članove Vijeća.</p> <p>st. 5. Nakon zaključenja javnog poziva Komisija će u roku 30 dana predložiti Vladi imenovanje članova Vijeća. Vlada u roku 30 dana odlukom potvrđuje članove Vijeća ili vraća prijedlog na doradu. Vijeće u roku 15 dana podnosi Vladi novi prijedlog na potvrđivanje. (Napomena: malo je vjerojatno, s obzirom da je predstavnik Vlade član Komisije, da i taj, drugi, prijedlog ne bi bio prihvaćen, odnosno da ne bi bio postignut kompromis, pa se čini da daljnje opcije ne treba razrađivati).</p> <p>st. 6. Najmanje polovica članova Vijeća mora biti iz znanstvenog polja filologije odnosno najmanje trećina (5) grana kroatistika.</p> <p>st. 10. postaje st. 7. itd.</p> <p>U sadašnjem st. 11. bilo bi dobro propisati da član Vijeća može biti jedanput ponovno biran, a ne da tko doživotno zasjedne, bez obzira na znanje i zasluge.</p> <p>Dakako, ovo treba na odgovarajući način pravnim pojmovljem normativno oblikovati.</p>	Djelomično prihvaćen	Predlagatelj ostaje pri odredbama koje su predložene u članku 17. Zakona uz dopunu da mandat članova Vijeća traje četiri godine te da se ista osoba može još jedanput ponovno imenovati.
-----	------------------------	---	--	----------------------	--

304	Ranko Matasović	Vijeće za hrvatski jezik, Članak 17.	Prema stavku 3 ispada da vlada imenuje predsjednika Vijeća, a samo potpredsjednika biraju članovi Vijeća (prema stavku 10). To je neprihvatljivo jer predstavlja uplitanje izvršne vlasti u rad Vijeća i to na ključan način. Budući da je po zakonu HAZU najviša znanstvena i umjetnička institucija u državi i da je neovisna o političkim utjecajima, najbolje bi bilo da predstavnik HAZU po funkciji bude predsjednik Vijeća (kao što je bilo predviđeno u prijedlogu zakona o hrvatskome jeziku Matice hrvatske iz 2013.). Također, predstavnici HAZU ne moraju nužno biti iz Razreda za filološke znanosti, nego i iz Razreda za književnost.	Djelomično prihvaćen	1. Predlagatelj ostaje pri odredbama koje su predložene u članku 17. 2. Zakonom je propisano da predsjednika i članove Vijeće imenuje Vlada na prijedlog ministara nadležnih za obrazovanje, znanost i kulturu, a da kandidate za članove Vijeća predlažu ustanove i strukovna udruženja te tijelo državne uprave koje surađuje s jezičnim službama za hrvatski jezik u institucijama Europske unije. Ustanove i strukovna udruženja mogu predložiti više kandidata za članove Vijeća.
305	Valentina Lugomer	Vijeće za hrvatski jezik, Članak 17.	Na popis onih koji predlažu kandidate za Vijeće, treba dodati i Društvo profesora hrvatskoga jezika, Agenciju za odgoj i obrazovanje te Društvo hrvatskih književnika. U prvoj su skupini stručnjaci praktičari od kojih većina radi u odgojno-obrazovnim ustanovama na svim razinama, u drugoj su savjetnici koji sudjeluju u kreiranju i provedbi Nacionalnog kurikula te provode savjetodavne i nadzorne postupke u odgojno-obrazovnim ustanovama, u trećoj su hrvatski književnici koji mogu pridonijeti odnosu prema standardnom jeziku i idiomima te razvoju hrvatskoga jezika prema aktualnom stanju u hrvatskoj književnosti. Broj članova Vijeća trebalo bi povećati na barem 28.	Primljeno na znanje	1. Zakonom je propisano da predsjednika i članove Vijeće imenuje Vlada na prijedlog ministara nadležnih za obrazovanje, znanost i kulturu, a da kandidate za članove Vijeća predlažu ustanove i strukovna udruženja te tijelo državne uprave koje surađuje s jezičnim službama za hrvatski jezik u institucijama Europske unije. Ustanove i strukovna udruženja mogu predložiti više kandidata za članove Vijeća. 2. Za raspravu o nekom pitanju ili za praćenje nekog područja Vijeće će moći osnovati radna i druga stručna tijela u čijem radu mogu sudjelovati i osobe koje nisu članovi Vijeća.
306	Denis Gaščić	Vijeće za hrvatski jezik, Članak 17.	Ukloniti bespotrebnu bjelinu (razmak) ispred točke na kraju dvanaestog stavka. Lektorirati cijeli Nacrt prijedloga Zakona!	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
307	BORNA TRESKA	Vijeće za hrvatski jezik, Članak 17.	Možda ne bi bilo loše da se među članovima koje predlažu javna sveučilišta u Hrvatskoj doda da najmanje tri člana moraju biti s odsjeka za kroatistiku ili lingvistiku ili drugih srodnih katedri ili odsjeka. Tako bi se izbjegla situacija da se u Vijeću nađe šest članova koji se hrvatskim jezikom uopće ne bave, a dio su sveučilišta.	Primljeno na znanje	Kandidate za članove Vijeća, uključujući i predsjednika, predlažu ustanove i strukovna udruženja te tijelo državne uprave koje surađuje s jezičnim službama za hrvatski jezik u institucijama Europske unije. Kriterij je taj da je osoba koju se predlaže stručnjak za hrvatski jezik.

308	Tomislav Filjak	Djelokrug Vijeća , Članak 18.	<p>Predlažem dodati:</p> <p>g) Daje suglasnost na postupak provjere poznavanja hrvatskog jezika u postupku stjecanja hrvatskog državljanstva.</p> <p>h) Daje suglasnost na postupak provjere poznavanja hrvatskog jezika u postupku za prijam stranaca u državnu službu na temelju zakona kojim je uređen prijam u državnu službu.</p> <p>i) Daje suglasnost na postupak provjere poznavanja razina znanja hrvatskoga jezika za obavljanje pojedinih profesija u Hrvatskoj propisanih posebnim zakonom o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija.</p> <p>j) Donosi odluku je li i koja razina poznavanja hrvatskog jezika nužna za zapošljavanje stranaca u pojedinoj djelatnosti.</p> <p>k) Daje suglasnost na provedbene propise kojima se propisuje utvrđivanje razine poznavanja hrvatskog jezika pri zapošljavanju stranaca.</p> <p>l) Daje suglasnost na sve druge postupke za utvrđivanje poznavanja hrvatskog jezika koje provode državna tijela.</p> <p>m) Izdaje dopusnice ustanovama koje utvrđuju razinu poznavanje hrvatskog jezika za potrebe državnih tijela.</p> <p>n) Razmatra upite sudova o nazivu tvrtke u skladu sa zakonom o trgovačkim društvima.</p> <p>o) Razmatra prijedloge i upite odbora za hrvatski jezik u pojedinom području i objavljuju svoje preporuke u Savjetima na mrežnoj stranici Instituta za hrvatski jezik.</p> <p>Ukoliko je Vijeće neprikladno za ovakve poslove, držim da treba ovima Zakonom odrediti neku ustanovu koja vodi jedinstveni pristup u utvrđivanju poznavanja stranog jezika za strance za različite svrhe te daje jezične smjernice u poplavi tuđica. Predložene točke od g) do n) ne obuhvaćaju sve takve poslove, ali mislim da daju konkretan sadržaj i stvaran način utjecaja na jezik i jezičnu politiku.</p>	Nije prihvaćen	<p>1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.</p> <p>2. Vijeće za hrvatski jezik je predviđeno kao savjetodavno tijelo koje će osnovati Vlada i čiji će rad biti usmjeren na zaštitu, njegovanje i razvoj hrvatskoga jezika.</p> <p>3. Vezano uz pitanja razine znanja hrvatskoga jezika, to je regulirano nizom drugih propisa, npr. Zakonom o strancima, Zakonom o hrvatskom državljanstvu, Zakonom o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija i drugima.</p>
309	Anđel Starčević	Djelokrug Vijeća , Članak 18.	Uz točku e) > Budući da *zasad* nisu predviđene kazne za narječne prekršitelje, je li predviđeno da Vijeće izrađuje popise dijalektalnih kriminalaca i potom ih denuncira?	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

310	Anđel Starčević	Djelokrug Vijeća , Članak 18.	Uz točku c) > Vijeće može samo uništavati baštinu i bogatstvo hrvatskog jezika, raznolikost narječnih idioma i ograničavati njihovu slobodnu upotrebu. Riječ je o ponovljenom proturječju između ciljeva i pojedinih odredaba unutar prijedloga Zakona.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
311	MARIN ANTE PIVČEVIĆ	Djelokrug Vijeća , Članak 18.	Dodati iza d): "e) redovito praćenje izmjena i dopuna hrvatskog standardnog jezika na prijedlog Instituta za hrvatski jezik". U članku 10., stavku 4. je određen jedan od načina izmjene ili dopune hrvatskog jezičnog standarda, slijedom čega Institut za hrvatski jezik treba donijeti neko rješenje, a Vijeće bi to trebalo pratiti... U nekim državama Europske unije se ovakva ažuriranja objavljuju kvartalno, a i češće ako je potrebno, osobito radi povećanja točnosti i učinkovitosti autonomnih i poluautonomnih računalnih programa za uređivanje i prevođenje.	Nije prihvaćen	1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Cilj ovog Zakona je educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.
312	VLADIMIR LONČAREVIĆ	Djelokrug Vijeća , Članak 18.	Tek u ovom članku vidi se da je Vijeće savjetodavno tijelo Vlade!? To treba jasno navesti u prethodnom članku, inače se stječe dojam na temelju čl. 17 da se ne zna komu je Vijeće savjetodavno tijelo (zato sam i komentirao u zagradi onako). Prema tomu, to svakako treba postati dio st. 1. čl. 17! Što se tiče ovog čl., st. 1. je preopćenit. U "skrb o hrvatskome jeziku" ide savržaj točaka b-f., pa je ta točka nepotrebna, to više što je sadržana u st. 1. čl. 17.	Prihvaćen	Vijeće za hrvatski jezik je, kao što je to u komentaru i istaknuto, savjetodavno tijelo koje osniva Vlada i čiji je rad usmjeren na zaštitu, njegovanje i razvoj hrvatskoga jezika.
313	Andrija Živković	Djelokrug Vijeća , Članak 18.	Nejasno je zašto je pored Instituta za hrvatski jezik i Odbora za normu hrvatskoga standardnog jezika HAZU potrebno još jedno tijelo.	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.
314	Andrija Živković	Djelokrug Vijeća , Članak 18.	Nejasno je što se podrazumijeva pod "skrb o hrvatskom jeziku".	Primljeno na znanje	Prima se na znanje.

315	Josip Vinković	DIO ČETVRTI, PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	Bez barem nekakvih sankcija, Zakon nema smisla i ne treba se onda ni donositi.	Primljeno na znanje	Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona nije sankcionirati, već educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.
316	Valentina Lugomer	DIO ČETVRTI, PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	<p>Premda nije uputno sankcionirati sve odredbe ovoga zakona, ipak bi trebalo odrediti koje se kazne određuju za njegovo namjerno nepoštivanje i grubo kršenje.</p> <p>Za kršenje dijelova ovog zakona trebalo bi propisati kazne za sljedeće slučajeve koja se ne odvija na hrvatskome standardnom jeziku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pisana komunikacija u državnim i javnim službama na državnoj razini - pisana komunikacija u privredi u javnim natpisima i u oglašavanju - pisana komunikacija u javnim medijima (izuzev lokalnih). <p>Drugi je pristup putem poticanja i poticaja javnosti, privatnih poduzetnika i privatnih osoba na provedbu ovoga zakona pri čemu bi savjetodavne službe za te kategorije građana trebale biti besplatne, sa službama u kojima će biti dostupni lektori koji će za usluge biti plaćeni.</p> <p>Primjerice, ako obrtnik iskoristi mogućnost jezičnoga savjeta te njegov natpis i oglas budu s u skladu s hrvatskim jezičnim standardom, hoće li imati ikakav benefit ili će biti jednako ako napiše oglas na engleskom bez hrvatskoga prijevoda i u drugom dijelu na hrvatskome jeziku s brojnim jezičnim pogreškama? Što ako se dogodi da neka javna televizija ne uredi podnaslove (titlove) prema hrvatskome jezičnome standardu, ako titlovi potpuno izostanu ili budu s mnoštvom jezičnih pogrešaka?</p> <p>Ako ne postoje nikakve sankcije, poticanja ni poticaji, kako će se zakon provesti?</p> <p>Nisam za jezičnu policiju, ali ako se donosi zakon, mora imati i određene zakonske posljedice.</p>	Nije prihvaćen	1. Zakonom se utvrđuju osnovna pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika i osigurava sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku. Njegovim donošenjem skrb o hrvatskom jeziku i književnosti dobiva nužan institucionalni okvir kojim se hrvatskom jeziku omogućuje nesputan razvoj na dobrobit hrvatskoga naroda i sveukupne hrvatske kulture. Cilj ovog Zakona nije sankcionirati, već educirati i istaknuti dragocjenu vrijednost jezika kao instrumenta kojim se izražava identitet, povijest i kultura naroda.

317	Ivica Škiljo	Rokovi za osnivanje Vijeća i donošenje Nacionalnoga plana, Članak 19.	(2) Zadani rok je predugačak, zašto treba toliko dugo? To govori samo po sebi o prioritetu koji ovaj zakon ima kod zakonodavca.	Primljeno na znanje	Rokovi predloženi u Zakonu su realni.
318	Tomislav Filjak	Rokovi za osnivanje Vijeća i donošenje Nacionalnoga plana, Članak 19.	Predlažem dodati članak kojim bi se tijela javne vlasti obvezala da u roku 6 mjeseci (ili drugom razumnom roku) predlože izmjene propisa iz svoje nadležnosti, ako ih je potrebno uskladiti s ovim Zakonom. Sve navedene prijedloge usklađivanja jezičnih propisa trebalo bi na očitovanje dostaviti Vijeću za hrvatski jezik, prije upućivanja u Sabor ili donošenja u pojedinom ovlaštenom tijelu. Vjerujem kako je takva ili slična odredba nužna kako bi se jasno utvrdilo kako druge propise treba uskladiti s ovim Zakonom, a ne dopustiti postojanje kolizije propisa i ignoriranje ovog Zakona.	Primljeno na znanje	1. U slučaju kolizije ovaj Zakon ima prednost pred odredbama drugih zakona o uporabi hrvatskoga jezika (čl. 10. st. 3.). 2. Preostali dio komentara prima se na znanje.
319	Davor Dukic	Rokovi za osnivanje Vijeća i donošenje Nacionalnoga plana, Članak 19.	Nedostaje stavak koji regulira sastavljanje tijela za prijedlog Nacionalnog plana (kako će se birati članovi)?	Primljeno na znanje	Izrada Nacionalnog plana u nadležnosti je Vlade Republike Hrvatske. Vlada može imenovati radnu skupinu koja će izraditi Nacrt prijedloga nacionalnoga plana. Vijeće za hrvatski jezik sudjeluje u izradi Nacrta plana.
320	Miljenko Martinis	Stupanje na snagu, Članak 20.	Mišljenja sam da Zakon ne treba stupiti na snagu u tako kratkom roku od samo osam dana od objave u Narodnim novinama, nego da Predlagatelj, a potom i donositelj Zakona, onima kojih se to tiče, ostave dovoljno vremena za prilagodbu i to najmanje šest mjeseci od objave, uz uvjet da stupanje bude ili 1. siječnja ili 1. srpnja u godini. Druga mogućnost bi bila da Zakon ipak stupa na snagu osam dana od objave, ali da se početak njegove primjene odgodi na rok ne kraći od šest mjeseci uz isti uvjet da početak primjene onda bude također 1. siječnja ili 1. srpnja u godini.	Primljeno na znanje	Predlagatelj ostaje pri odredbama koje su predložene u članku 20. Zakona.
321	Ivana Damjanić-Brešan	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, OBRAZLOŽENJE	Uz članak 3. prvo se navode "institucijama Europske unije", a onda "u ustanovama i savjetodavnim tijelima Europske unije" - popraviti terminologiju, uvijek su "institucije Europske unije" nikada "ustanove"! Možete provjeriti i u IATE-u i u UFEU	Djelomično prihvaćen	Predlagatelj će pri izradi završne inačice Nacrta prijedloga Zakona voditi računa o terminološkoj usklađenosti pri čemu će dosljedno u tekstu Zakona, kad god je to moguće, dati prednost riječi „ustanova“ u odnosu na riječ „institucija“.

322	Anđel Starčević	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, OBRAZLOŽENJE	Uz članak 1 > Nije jasno koje je sada značenje hrvatskog jezika, standard ili hrvatski kao svi njegovi idiomi? Ako se radi o standardu, štetna je i politički nedemokratska odnosno totalitarna ideja da se samo na njemu treba odvijati usmena i pismena komunikacija na području javnog života u Hrvatskoj.	Primljeno na znanje	Predlagatelj će tijekom izrade završne inačice prijedloga Zakona voditi računa o razlikovanju „hrvatskoga jezika“ od „hrvatskoga standardnog jezika“.
323	Miljenko Martinis	PRIJEDLOG ZAKONA O HRVATSKOM JEZIKU, OBRAZLOŽENJE	Treba, kao potpuno nepotrebna, iz obrazloženja izbaciti ona "obrazloženja" koja slobodnijim stilom i rječnikom, odnosno na slobodniji način ili obrnutim redom riječi, samo preporučavaju pravnu normu ili pravno pravilo. Takva su, primjerice, obrazloženja uz članke 16. do 20. Prijedloga Zakon. Pogotovo su štetna ona "obrazloženja" koja, da bi pobliže objasnila pravnu normu ili pravilo, nepotrebno i zbunjujuće, sadrže sinonime pojmova rabljenih u Zakonu. Za ova i druga načela kojih se treba pridržavati prilikom sastavljanja pravne norme, bilo bi dobro savjetovati se sa stručnjacima za pravnu nomotehniku.	Primljeno na znanje	1. Nacrt Zakona izrađen je prema Jedinostvenim metodološko-nomotehničkim pravilima za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor (Narodne novine, br. 74/2015.). 2. Preostali dio komentara prima se na znanje.